ཨཨ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

2019

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།
2019

༄༅། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

༼ག༽

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༢༢
Je Yabse Sungbum Volume 22

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

Published by:
JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society‚ Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)
www jeyabsesungbum.org‚

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies‚ 2019

པར་སྐྲུན་ཞུ་ཡུལ།
མ་ཎྀ་པཱལ་འཕྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆགདཀར་ཆག V

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། 1
སྔོན་འགྲོའ་མཆོད་བརྗོད་སོགས། ི

1

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་རིག་བཤད་པ། 5
མཚན་གྱི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་སོགས། 5
གཞུང་གི་དོན་ལས་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ། 6
ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 38

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ། 39
ཆོས་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ། 50
དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ། 61
སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། 71
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བཤད་པ། 87
སོ་སོའ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། ི

100

རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བཤད་པ། 100
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ། 101
སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 110
ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་གཞག་བཅུས་བསྒྲུབ་པ། 110
ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ། 111
འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། 121
ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ། 145

VI རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ག་པ།

འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། 148
ཁམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ། 189
ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ངོས་བཟུང་བ། 218
ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། 224
སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ། 229

སྐབས་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་བཤད་པ། 240
དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བཤད་པ། 240
བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 241

ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ། 242
འབྲས་བུའི་དོན་བཤད་པ། 244
ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། 246
ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ། 249
འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། 252
རྟག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 265
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 267

སྐབས་གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། 269
བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། 269
དོན་བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ། 269
དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 270
དཔེས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བ། 278

སྐབས་བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ། 280
ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ། 280

དཀར་ཆག VII

དོན་བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ། 280
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པ། 280
རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པ། 281
འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པ། 284
དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ། 285
སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ། 285
འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ། 297
གསང་བ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ། 301
དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ། 303
དཔེས་མཚོན་བྱའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ། 304
དཔེའི་གོ་རིམས་བཤད་པ། 307

སྐབས་ལྔ་པ་ཕན་ཡོན་བཤད་པ། 309
དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ། 309
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ། 315

ཀུན་བཏུས་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ། 323
སྔོན་འགྲོ་དང་མཚན་གྱི་དོན་སོགས་བཤད་པ། 324
གཞུང་གི་དོན་ལས་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ། 324

ལེའུ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བཤད་པ། 332
མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བཤད་པ། 332
མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 332
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 332
དབྱེ་བ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ། 333

VIII རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ག་པ།

ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བཤད་པ། 336
དབྱེ་བ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། ི

338

མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 346
ཕུང་པོའ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ི

346

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 399
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 402
གོ་རིམ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ། 407
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ། 410
ཕུང་པོ་ལྔའི་དཔེ་བཤད་པ། 411
ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། 413
དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ། 468
ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ། 468
ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ། 471

ལེའུ་གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་ངེས། 478
ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་ངེས་བཤད་པ། 478
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པ། 479
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བཤད་པ། 479
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 484
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ། 495
སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ། 496
ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ། 498
ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ། 499
ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པ། 499

དཀར་ཆག IX

ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ། 519
ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ། 519
ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པ། 533
དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་བཞག་པ། 537
འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ། 537
རང་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 537
མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 537
དབྱེ་བ་བཤད་པ། 539
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། 541
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 543
ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པ། 544
རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 544
ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་གཉིས་བཤད་པ། 544
མཐོང་ལམ་བཤད་པ། 545
སྒོམ་ལམ་བཤད་པ། 548
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཤད་པ། 549
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བཤད་པ། 553
སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཤད་པ། 555
ཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་བཤད་པ། 566
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 569

ལེའུ་གསུམ་པ་ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ། 570
ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ལ་འཇུག་བྱེད་ཆོས་རྣམ་ངེས་བཤད་པ། 570
གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ། 570

X རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ག་པ།

གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འཇུག་རིམ། 575
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 583

ལེའུ་བཞི་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པ། 589
ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པ། 589
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་བཤད་པ། 589
རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 603
ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ། 605
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་བཤད་པ། 609
ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་བཤད། 622

ལེའུ་ལྔ་པ་འབེལ་གཏམ་རྣམ་ངེས་བཤད་པ། 626
འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པ། 626
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ། 627
དྲང་དོན་གྱི་མདོའ་དོན་འཆད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ི

633

མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ། 635

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 638

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་སྒྲོན། །བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་
དུ། །དྲི་མེད་རིགས་པས་གསལ་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །གསུང་རབ་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་1

སྐྱེས་བུ་མཆོག །བློ་གྲོས་སྟོབས་ཀྱིས་ཉེས་ཀུན་དྲུངས་ཕྱུང་ནས། །བཟང་པོའ་སྤངས་ ིརྟོགས་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ཤིང༌། །གྲགས་པའི་འོད་ཟེར་ས་གསུམ་ལྷ་མེར་གསལ། །ཐུགས་རྗེའི་དཔལ་གྱིས་འགྲོ་ཀུན་བུ་བཞིན་གཟིགས། །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའ་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །ལྷ་ ིམིའི་འདྲེན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཡི། །རྒྱལ་ཚབ་དབང་བསྐུར་རྒྱལ་སྲས་མི་ཕམ་དང༌། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་རབ་གཅིག་བསྡུས་པ། །རྒྱལ་སྲས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དྲང་བ་དང་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཡི། །དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་ས་གསུམ་འདི་ན་རབ་གྲགས་པས། །གཞུང་མཆོག་ཚིག་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རྣམ་ཕྱེ་ཡང༌། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །གཟུ་ལུམས་རང་དགར་འཇུག་པའི་སྤྱི་རྟོལ་གྱིས། །གཞན་སྡེའི་ལུགས་ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ཞེས། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་ལུགས་འདི་ཉམས་པར་བྱས། །གསུང་རབ་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ། །དམ་ཆོས་ ིལོག་པར་འཆད་པའི་ཉེས་པ་ལྕི། །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའང་རྙེད་པར་རབ་དཀའ་ན། །དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས། །ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་རོ། །གང་ཞིག་མྱངས་པས་འཆི་མེད་གནས་སྟེར་བ། །འཁོར་ལོ་བར་མཐའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་དོན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་བཤད་པར་བྱ།།
དེ་ལ་འདིར་འོ་སྐོལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང་། རྙེད་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དལ་
འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་

1 གཙང་། ཤོག ༡ ན ༢ འགྲེལ་བའི་

2 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཞི་ལེགས་པར་མ་ཚུགས་པར་ཚེ་འདི་ཙམ་གྱི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྦུན་པ་འཕྱར་བ་དང་འདྲ་ཞིང༌། དུད་འགྲོའ་ཀུན་སྤྱོད་ལས་མ་འདས་པར་ ིཤེས་པར་བྱས་ལ་དལ་འབྱོར་ལ་སྙིང་པོ་ལེགས་པར་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྔོན་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ། ད་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མགོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁུར་བཞེས་པའི་སྨོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང༌། དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ་དེས། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བལྟ་བ་ ིལ་མགྲོན་པོ་ཕྱོགས་བསླད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་ན་དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་གཟིགས་ཤིང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་1

པར་མཁྱེན་ནས་ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་མངའ་བ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་དེ་མཉེས་པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་གནས་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་
1 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༤ གྱུར་བར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 3

ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྔའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་སོགས་དང༌། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་ ིམདོ་ལས་གསུངས་པའོ།།
དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ངེས་པའི་
དོན་དང༌། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དྲང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་ལ་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མས་ནི་ཀུན་བཏགས་1

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དྲང་དོན་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་ཚིགས་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །མདོ་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་བས་མདོ་གཉིས་པ་དྲང་བའི་དོན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི། རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མའི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ཏེ།2

གཙོ་བོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང༌། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འགྲེལ་པར་མཛད་དོ།།དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་གཞན་
དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་གཞི་ཆོས་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྟེན་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་ནི་གཉིས་སྣང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༣ ན ༥ ཀུན་བརྟགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༣ བ ༢ བརྟེན་ཏོ།།

4 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔར་བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ནི། གཉིས་སྣང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ ིདཔའ་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང༌། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང༌། གཞུང་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་དམ་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་པ་གསལ་བར་མ་མཛད་དོ།།
བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དྲང་
ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཁ་ཅིག་ཏུ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ཚོགས་ལམ་དུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ ིདང༌། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་གསུང་བ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གསུངས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་མོད་ཀྱི། བཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ངོ་བོ་ངེས་པ་དང༌། གྲངས་ངེས་པ་དང༌། གོ་རིམས་ངེས་པ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་སྦས་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་
གོམས་པས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་ཕྱིས་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ ིཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོས་ཁྱད་ ིཔར་མེད་པར་གསལ་བར་སྟོན་ལ། དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིར་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་སློབ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 5

དཔོན་གྱིས་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའ་ལམ་ ིཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།1

དེ་དག་
གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་2

གྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ།3

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་རྒྱལ་
བའི་སྲས་པོ་སེདྒེ་བཟང་པོས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང༌། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང༌། ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་སོ་སོར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་རྣམ་རིག་པར་སྟོན་པ་མི་བསམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་འགྲེལ་པར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་ལོགས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ་དོན་བཞི་
སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང༌། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌། གཞུང་གི་དོན་དང༌། མཇུག་གི་དོན་ཏོ།4

།དང་པོ་
ལ་གཉིས། མཚན་བསྒྱུར་བ་དང༌། མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཧཱ་ཞེས་པ་ནི་བོད་སྐད་དུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དང༌། ཡཱ་ན་ནི་ཐེག་པ་དང༌། ཨ་ནུད་ཏ་རའམ་ཨུཏྟ་ར་ནི་བླ་མ་དང་ཏནྟྲ་ནི་རྒྱུད་དང་ཤཱསྟྲ་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་འདིས་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང༌། འདིར་བགྲོད་པར་བྱ་
བ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའོ། །དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་ཆེ་བ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ ཅེ་ན།
2 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༢ རྒྱུད་ཀྱི་
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༧ ཤོག ༦༣༧ ཕྲེང་། ༣
4 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༡ དོན་ནོ།།

6 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པས་ཆེན་པོའོ། །རྒྱུད་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པས་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སྦྱོང་བྱེད་སྟོན་པའི་གཙུག་ལག་སྟེ། བླ་མ་ནི་ཕྱི་མའི་དོན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གཙུག་ལག་ཕྱི་མ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི། ཤཱསྟྲ་ཞེས་ ིཔ་ལ་ཤཱས་འཆོས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཏྲ་ཡ་སྐྱོབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡི་གེ་བསྣན་པའི་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དོན་བསྡུས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཆོས་ཤིང་ངན་སོང་དང་སྲིད་པ་ཙམ་གྱི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་དུ་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོཙྪ་བས་བཀོད་པའོ། །ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱབས་འགྲོ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འཆད་པ་སོགས་ཀུན་གྱི་ཚེ་དོན་དེ་ཉིད་དྲན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང༌། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་
གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། གོ་རིམས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། གྲངས་ངེས་པ་དང༌། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དང། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་འཕགས་པའི་ཚོགས་སོ། །དོན་དམ་པའི་ཁམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་ ིགྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེ་རུང་གི་ནུས་པའི་ཆའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་བའི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 7

གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ།1

།ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་དང་
ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་མཚུངས་མོད་ཀྱི། རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཙམ་མོ། །ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པ་ནི། སྟོབས་སོགས་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །འཕྲིན་ལས་དོན་དམ་པ་ནི། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདུན་པོ་ལས་གྲངས་མང་བ་མི་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལས་ཉུང་བས་2

མི་འདུ་
སྟེ། འདིར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བླ་མ་ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོས། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འཁོར་ལོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་ ིགི་འཁོར་ལོའ་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པའི་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་མཛད་པའི་སྔ་མ་ནི། འོག་ནས་ ིགོ་རིམས་3

སྟོན་པའི་ཚིག་གི་སྒྲས་ཟིན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཡང་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། འཆད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་འཐད་པར་སེམས་སོ། །དེ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནོ།།དང་པོ་ནི། ཁམས་ཏེ་དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་མ་གྱུར་ན། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་རིགས་ནི། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནི། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཏེ། གང་ཟག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༦༠ ཕྲེང་། ༡༤
2 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༣ ཉུང་བས་འདུ་མི་ཉུས་ཏེ། གཙང་། ཤོག ༥ བ ༦ ཉུང་བས་མི་ནུས་ཏེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༤ གོ་རིམ་

8 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཞན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྦྱོང་ནུས་པས་ཕྱིའི་རྐྱེན་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་ཀྱི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ནི། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ་ལས་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་གཉིས་ནི་རང་གི་ཁམས་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །རྐྱེན་གཉིས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔ་མའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང༌། གཞན་གྱི་སྒྲའོ། །གཞན་གྱི་སྒྲ་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་ཆོག་
མོད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་ ིགཉེར་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་ ིཔ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། སྲིད་ ིཔ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་ ིགསུམ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འདིར་བཤད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཉིང་དགོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སངས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 9

རྒྱས་ཉག་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ཐོབ་པའི་ཉེ་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི། ས་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་དང༌། ས་དགུ་པར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ས་བཅུ་པར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་ལ། རིང་བའི་རྒྱུ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སོགས་སོ། །རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིར་ ིབསྟན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ིཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་མིང་མཐུན་པ་ཙམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཀོན་མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང༌། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་དཀོན་མཆོག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
གྲངས་བདུན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐུ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་འཕགས་པའི་ཚོགས་དགེ་ ིའདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྟན་ལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་གི་ནུས་པས་བསྡུས་པའི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང་། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དོན་བདུན་གྱི་ཐ་མ་སྟེ་བཞི་པོ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འོག་ནས་གོ་རིམས་ཀྱི་ཆ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཅུང་ཟད་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཙམ་མོ། །གཉི་ག་ལྟར་ཡང་ཁམས་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་

10 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔ་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་བྱེད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟེ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་གྲངས་བདུན་དུ་འདུས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་འོག་ནས་འཆད་པ་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་
བསྡུས་ན་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འདུས་ལ་རྗོད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་རྟོགས་པའི་དོན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་ཏུ་འདུས་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དག་གོ །ཡང་ན་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འདིར་གནས་བདུན་ལུང་དང་སྦྱར་བའི་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་དོན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྡོ་
རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་གེའི་ཚོགས་ནི་དེའི་གནས་ཏེ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་གནས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ་སྒྲ་རྟོག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྐྱང་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་མངོན་སུམ་སུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པའོ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་ག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་ནི་འཕགས་པའི་དོན་དམ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ཡང་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བའོ། །རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 11

དེའི་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་མི་ནུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ།།
གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེར་ཐལ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
པས་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕིགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཕིགས་པར་དཀའ་བ་གོ་ནུས་པར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་སྤྲོས་སོ། །ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པ་ལས་མ་འདས་ལ་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པ་ན་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའོ། །དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་བརྗོད་པའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་དེ། དོན་དེ་དག་ཐོག་མར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང༌། དོན་དེ་ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དོན་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་དོན་དེ་དག་བརྗོད་པར་བཤད་པ་དང༌། གོང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་འགལ་སྤོང་དུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཚམ་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྒྲས་བརྗོད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་རྣམ་པ་བདུན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་དོན་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེ་ཞིང་ལམ་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་ཡང་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། དོན་རྣམ་པ་བདུན་དང་དེ་སྟོན་པའི་ཡི་གེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་

12 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབུ་དང་དེའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕིགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཡི་གེ་ནི་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་དོན་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་དོན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །མིང་ཚིག་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ་གང་དག་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་འདི་དག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པར་བྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་འདིར་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འདིར་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྡོ་
རྗེའི་གནས་བསྟན་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལྷག་མ་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་མིག་གིས་བལྟ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲ་རྟོག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྣ་བས་མཉན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ་དོན་དམ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་སེམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པ་བྱེད་པའི་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ།1

།ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་
སོ། །འཇིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང༌། ཆོས་མཉན་པར་བྱ་བ་དང༌། དགེ་འདུན་བསྙེན་བཀུར་བའི་ཞིང་དུ་གྲགས་ཤིང༌། དེ་ལྟར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་སོར་བཤད་ཀྱི་གསུམ་ག་ཡང་དོན་དམ་པར་བལྟ་བྱ་སོགས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༤༦༣ ཕྲེང་། ༦

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 13

འདྲའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡང་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་པ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བཞག་སྟེ། དེ་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་དགེ་འདུན་དང་ཆོས་དཀོན་ ིམཆོག་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པས་སོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁམས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སོགས་གསུམ་ལུང་དང་
སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་གྱི་གཏན་དུ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ཏེ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའོ། །དེ་ཉིད་གསལ་བར་འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་འདི་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པས་ཕྱིས་རང་
གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའམ། རང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དད་པས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་པའམ། མི་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རེ་ཤིག་ཅེས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་མམ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའམ། བལྟ་བའམ། བརྟག་པར་མི་ནུས་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ ིསྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བལྟ་མི་ནུས་ན་སོ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༢༧ ཤོག ༧༩༡ ཕྲེང་། ༡༨ མིན་ནམ་སྙམ།

14 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསོ་སྐྱེ་བོས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རང་གི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་གསལ་ལོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་མོད་ཀྱི། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་སྤྲོས་པ་གཅོད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གང་ཟག་ ིདབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་མི་ནུས་པས་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བལྟ་བ་སོགས་མི་ནུས་པའི་དོན་ནོ།1

།འོ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་མི་ནུས་
སམ་སྙམ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།2

།ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལ་
ལྟོས་ན་དབང་པོ་རྟུལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱིས་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་ཡིད་ཆེས་པ་ཙམ་ལ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དཔྱད་མི་བཟོད་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་ན་དད་པས་རྟོགས་པར་འགལ་ལ། ཚད་མས་རྟོགས་ན་ནི། །སྤྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་དམ་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠ བ ༤ དོན་ཏོ།། དོན་ནོ་ལ་དོན་ཏོ་ཞེས་མ་དཔེ་གསུམ་ལ་འབྲི་ཚུལ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པས་ངེས་པ་མེད།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༨༨ ཕྲེང་། ༡༩ ནང་དུ་དྲངས།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 15

སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་ཤིང༌། ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཤཱ་ ིརིའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བསྙད་ལ། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་ཐལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་མས་དབེན་པ་ན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར༌། ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ།།
ཚིག་བླ་དྭགས་ནི། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གླང་
པོ་ལ་ལག་ལྡན་གྱི་སྒྲ་ཡོད་ཀྱང༌། ལག་ལྡན་ལ་གླང་པོས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་སྔ་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་ཁྱབ་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་དང༌། སེམས་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་གྱིས་བསྟན་གྱི། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའ་ཚིག་གསུམ་པ་ ི 1

འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་
རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མིང་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང༌།2

།ཞེས་
སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་མིང་མི་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སྣོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང༌། བཅུད་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་གདོད་མ་ནས་རྫོགས་ཟིན་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡང་དབང་ཕྱུག་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༡ གསུམ་པོ་འདི་ནི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༡༠ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་དྲངས།

16 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐནས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་མིང་མི་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་ཡི། ཚིག་ལ་འཆེལ་བར་མི་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་
བགྱི་བ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཀྱང་ཟད་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་མྱང་འདས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ནོར་བུའི་འོད་དང་མདོག་ལྟར་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་བྱས་པའི་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བྲལ་བ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་གཅིག་ཡོད་པར་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མ་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ནོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །འཕྲིན་ལས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འབད་རྩོལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ལས་བྱ་བ་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འདིའོ་ཞེས་རྟོག་པར་མི་མཛད། ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་མཛད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་གདུལ་བྱའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་མཛད་པ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ལ་མི་རྟོག་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་ནས་རྡོ་
རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་ནི་སྔར་དྲངས་པ་དང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གསུང་རབ་དང༌། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྒྱས་བཤད་མཐའ་དག་གི་ལུས་སུ་རིགས་པར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 17

བྱའོ། །ཇི་ལྟར་མདོར་བསྡུས་པས་ལུས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་པ་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེ་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྟེ་དེར་བསྡུས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ན་ལུས་སོ། །ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དངོས་ནི། ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང་གོ་རིམས་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱང་དེར་བསྡུས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་᪠འོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་དོན་ཚན་བདུན་དུ་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་དགར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ལ། རང་བཟོའ་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་པོ་འདི་དག་ ིའཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་གསུངས་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་སྟོན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་གང་གི་སྒྲས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཕན་ཚུན་མ་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་མ་ཆད་པའི་གོ་རིམས་དང༌། དེ་ཡང་སྔར་རྩ་ཚིག་ཏུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །མདོའ་ཚིག་གང་གིས་གནས་གང་བསྟན་ཞེ་ན། གླེང་ᨵཞིའི་ལེའུ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་དཀོན་ ིམཆོག་གསུམ་གྱི་གནས་གསུམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའོ། །ལྷག་མ་གནས་བཞི་ནི་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དྲུག་ཅུའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་ཁམས་བསྟན་ལ་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཅུའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། ལྷག་མ་བཞི་
ཇི་ལྟར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་ཙམ་བཤད་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་ལས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང༌། མ་བྲལ་བ་དང་བར་མ་ཆད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་སྔར་བསྟན་པའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་

18 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལས་གནས་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་གནས་ལྷག་མ་བཞི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལུང་
དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཞར་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བདེན་པའི་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གང་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། རྩ་བའི་ཚིག་འདི་གསུམ་གྱིས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་བསྟན་ལ། དེ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཏགས་པ་དང༌། ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྩ་ཚིག་གསུམ་པོ་འདིས་ཉེ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མ་གནས་བཞིས་ནི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འགྲུབ་པ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདིར་ཞར་བྱུང་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྐབས་སུ་བབ་པ་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ།1

།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཉེ་རྒྱུ་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་
པའི་ཚུལ་དང༌། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རང་གི་ཐོབ་བྱ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༤ སྟོན་ཏོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 19

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་མཆོག་ཏུ་གཤེགས་པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ན་དབང་བཅུ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བ་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་ཐོབ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་པའོ། །མ་འོངས་པ་ན་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་རང་གི་སྲས་འཕགས་པ་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་སྐོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པ་ན་རང་ཉིད་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པས་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྨྲ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་བསམ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་ས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་མངའ་བས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་འཇོམས་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་དེ་རང་གི་ས་ཐོབ་པ་ན་སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་རང་གིས་ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་ས་བཅུ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་དེ་ཡང་མདོའ་ཚིག་ ིདེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཐབས་ཅིག་གོ །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་མདོའ་གཞུང་ ིའདིས་བསྟན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་ཆུབ་

20 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསེམས་དཔའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལས་རུང་དུ་གྱུར་ཅིང་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཐོབ་པས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དག་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །འདིས་སློབ་མའི་ཚོགས་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ལ། མངའ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལུང་
དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པར་མཁྱེན་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་གཟིགས་ཤིང་མཁྱེན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། འདི་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ནས་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ།།
སྙོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་གྱི་བར་སྣང་ལ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་གྲུབ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣང་བར་བྱེད་པ། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པའི་བསམ་པ་ཚིམས་པར་བྱེད་པ། ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་མཐའ་དག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཻ་ཌཱུརྱ་དཀར་པོའ་གཞི་ཅན། འཛམ་བུ་གསེར་གྱི་རྩིག་ངོགས་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ ིརྟ་བབས་དང་སྒོ་ཁང་དང་ཁ་ཁྱེར་དང་སྟེགས་བུ་དང་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་དང་ལྔན་པ། མུ་ཏིག་གི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 21

དོ་ཤལ་དཔྱངས་ཤིང་གདུགས་དང་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེང་བ། ལྷའི་དར་གྱི་ལྡ་ལྡི་དཔྱངས་པ། དེ་ལ་སོགས་ཏེ་བསྔགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཐུག་པ་མེད་པ་ཅན། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ༌། །དེ་ཡང་ཙནྡན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོས་བྱུགས་པ། དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དྲི་དང་ལྡན་པ། ཨ་ཀ་རུ་དམ་པའི་སྙིང་པོས་བདུགས་པ། ཀླུའི་མུ་ཏིག་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གིས་སྤྲས་པ། མེ་ཏོག་སིལ་མ་བཀྲམ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་དང་མཁའ་རྟེན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་ཏེ། འཁོར་གྱི་ཁྱམས་དེ་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་བཀོད་པ་མཛེས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་ངོ༌། །དེར་སེངྒེའི་ཁྲི་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བྱུང་བ་དང༌། གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སའི་སྟེང་ན་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་ལ་ཐུག་པའི་བར་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐས་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་བཞི་སྟོང་བྱུང་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་བསྡུས་པ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱུ་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཀོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་པར་གྱུར་ཏེ་བཞེངས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་ཤིང་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐོར་ཞིང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མདུན་དུ་བདར་ཏེ། ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའ་རི་ལ་ ིམི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང༌། འཁོར་གྱི་ཁྱམས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་དང༌། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ལྷས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་མེ་ཏོག་དང༌། སྤོས་དང༌། ན་བཟའ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲིན་དང༌། རྒྱན་དང༌། མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་གྱི་ཆར་མངོན་པར་ཕབ་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་བསྟོད་དེ། ཞམ་འབྲིང་དུ་འབྲངས་པས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱམས་སུ་བྱོན་ནས་གདན་ཇི་ལྟར་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་སོ།།གླིང་བཞི་པ་འདི་ཇི་ལྟ་བར་གླིང་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཞུགས་
སོ། །དེ་ནས་ཡང་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་ཚེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས། སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་འོད་ཟེར་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་

22 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབྱེ་མ་སྙེད་བྱུང་སྟེ། ཤར་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སྣང་བར་བྱས་ནས། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་བཅད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་རབ་ཏུ་ཞིའོ། །ཕན་ཚུན་བྱམས་པའི་སེམས་ཐོབ་བོ། །འོད་དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐུལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མང་པོ་བྱུང་ནས། ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་གོ་བར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐུལ་ཞིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བཏགས་བདུད་ཐམས་ཅད་སྤ་བཀོངས་ནས་སླར་ལོག་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་ཏོར་དུ་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ་རེ་རེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐོར་ཏེ་འོངས་ནས། ལྷ་རྫས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ཆར་ལ་སོགས་པ་ཕབ་སྟེ། ལན་ཁྲི་ཁྲིར་བསྐོར་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་མངོན་པར་བསྟོད་དེ། སོ་སོའ་སྟན་ལ་འཁོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ ིབསྡུས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་བསྡུས་པ་དང༌། ལྷ་རྫས་ཀྱི་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། བསྟོད་པའི་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་ཕབ་པས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་འདུས་པ་ཆེན་པོ་དེ་མཁྱེན་ནས། སྨིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་ཕྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ལ་ལན་བདུན་དུ་སྐོར་བ་བྱས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དེའི་སྤྱི་བོར་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ།།
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེ་ཏོག་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རེག་མ་ཐག་ཏུ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱམས་ཀྱི་དབུས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གདན་སེངྒེའི་ཁྲི་འཕང་དུ་ཤིང་ཏ་ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཙམ་དུ་མཐོ་བ། རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་པ། རས་བཅོས་བུ་སྣ་ཚོགས་བཏིང་བ། བླ་རེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་བྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེ་ཏོག་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོས་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདན་སེངྒེའི་ཁྲི་བསྐལ་པར་བསྔགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 23

ལངས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་མངོན་པར་བསྟོད་ནས། སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པའི་བར་བསྡུས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གདན་གྱི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འོད་བཀྱེ་བའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྙེས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མིང་བསྒྲགས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཀོད་པ་ལ་དམིགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་དང༌། སྟོབས་བཅུ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེངྒེའི་ཁྲི་དེ་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིན་ཆེན་སྲོག་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌།1

ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱིས་2

འཁོར་ལོ་
བསྐོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས་བདུད་ཀྱི་ལས་དང་བྲལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་བར་གྱིས་ནི་ཕན་ཚུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཐུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་དེར་འདུས་ཤིང་འཁོད་པ་དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། བསྟན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༠༥ ཕྲེང་། ༩
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༣ ཆོས་ཀྱི་

24 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྔགས་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་ཡང་དེ་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུས་པ་ཆེན་པའི་དེ་གཟིགས་ཏེ། ཨེ་མའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་ནི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པའོ་ཞེས་པར་མཁྱེན་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐུར་བས་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའ་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་དེ་ལ་ ིདེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་མཆོག་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་པ་བསྟན་པ་དང་བསྟོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྣང་བ་ཀུན་ནས་འོད་ཟེར་ཅན། །དོན་དམ་མ་ལུས་སྟོན་པ་ཀུན་ནས་སྤྱན། །རང་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཁས། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན། །སྐྱེས་བུ་ཁྱུ་མཆོག་གིས་ནི་འོད་ཟེར་ཕྱུང༌། །ཞལ་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱོར་ཞིང་འོད་མཛད་པ། །འདྲེན་པ་དེས་ནི་བདག་གི་ལུས་ལ་ཡང༌། །ལན་བརྒྱ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་སྤྱི་བོར་ཞི། །མི་ཡི་འདྲེན་པའི་འོད་ཀྱིས་རེག་པས་ན། །གང་དག་བདག་གི་སྔོན་ཐོབ་དྲན་པ་དང༌། །བློ་གྲོས་སྤོབས་པ་སྣང་བ་དེ་བཞིན་གཟུངས། །རྣམ་པ་སྟོང་དུ་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་གྱུར། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་དང༌། །སྤོབས་པ་བདག་གི་ལུས་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས། །སངས་རྒྱས་མཐུ་ཆེན་བསྙེན་པར་དཀའ་བ་ལ། །ཉམ་ཆུང་བདག་གིས་མཉེས་པར་བྱེད་མི་ནུས། །སངས་རྒྱས་གཞན་ཡང་འགྲོ་ཀུན་ཕན་སླད་དུ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཞུ་བ་ཞུ་བར་འཚལ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་ཡུལ་དང༌། །འཇིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་དག་གི་འབྱུང་བ་དང༌། །སྣང་དང་ངེས་འབྱུང་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང༌། །དབང་བསྐུར་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་ཞུ་བར་འཚལ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་འཇུག་དང༌། །ཇི་ལྟར་ཡུན་རིང་ནས་ནི་བསླབ་པ་དང༌། །ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོར་རབ་བསླབས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 25

པ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད་དུ་གསོལ།1

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་དོ།།
ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་
ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞི་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་མཆོག་གི་གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་ ིབཀོད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་མཆོག་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོགས་པ་པོ་དགེ་འདུན་དཀོན་ ིམཆོག་གིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཐོབ་པ་བསྟན་པས་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཐོབ་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདུད་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་བཅོམ་ཞིང་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་ནས།2

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་
རྣམས་ཉིད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་ཡི་མཐའ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁམས་མདོའ་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་ ིཔ་གསུམ་མདོའ་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུས་ ིཁམས་བསྟན་པ་དང༌། དེ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་དེ་ནས་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོའ་ིགླེང་གཞིའི་རྗེས་སུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་ཡང་ཡིན་ལ། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀུན་རྫོབ་པས་བསྡུས་པ་དང༌། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པར་མཛད་དོ།།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༡༤ ཕྲེང་། ༡༣
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༤༡༦ ཕྲེང་། ༡༤

26 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་བསྟན་མོད། ཁམས་བསྟན་པར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང༌།1

ཁམས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། །ཞེ་ན། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་དྲུག་ཅུ་བསྟན་པས་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཁམས་ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་2

ཉིད་དྲི་མ་སྦྱང་རུང་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ན་སྦྱང་བྱ་དེ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་འཐད་ལ་སྦྱང་བྱ་མེད་ན་སྦྱོང་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཡང་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ལ་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་མུན་སྤྲུལ་གྱི་ཚིག་གོ །ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་ཀྱང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པའི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱི། ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཞིག །གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས།
ཡང་ཁ་ཅིག །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་ནས། དེ་ཀུན་རྫོབ་མཐའ་
དག་གིས་སྟོང་པ་ནི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། མུན་སྤྲུལ་གྱི་ཚིག་འབའ་ཞིག་སྟེ།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༥ བསྟན་པ་ཡིན་ ཁམས་ཡོད་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༢ དེ་ཉིད་དྲི་མ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 27

གཞན་སྟོང་གི་དོན་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བ་སོམས་ཤིག །དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་བསྟན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ། དབང་པོ་ཡང་རབ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་ནས་དེའི་དོགས་པ་བཅད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟག་དངོས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནམ། དེ་དག་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོའ་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཐལ། ིབུམ་སྣམ་སོགས་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། བུམ་སྣམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཀུན་རྫོབ་
རང་སྟོང་གི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་གཞན་སྟོང་ཞེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་སྨྲས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཀུན་རྫོབ་གང་དུ་ཡང་བཟུང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཆད་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཡང་སྐུར་པ་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། བུམ་སྣམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། དེ་དག་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་བསྒོམས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྟོག་གེའི་ཐོས་བསམ་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཕྱི་མ་ནི་འུ་ཐུག་

28 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་རྨོངས་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས་དོགས་པའི་གནས་ཆུང་མོད་ཀྱི། ཚོགས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དུ་མ་འདི་ལ་འཇུག་པར་སྣང་བས་བར་བར་དུ་དགག་པ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བསྟན་པ་དང༌། གཟུངས་ཀྱི་
དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའ་མདོ་དང་སྦྱར་བ་དང༌། མདོ་གཞན་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ ིཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་གནས་ལུགས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྔར་དྲི་མས་མ་དག་པ་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་དབང་འདི་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་དག་ལ་ཡང་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་མཛད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དཔེ་བཤད་པ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་དུ་རྡོ་དྲེག་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ནོར་བུ་བཻ་ཌཱུརྱ་དཔེར་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པ་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་
ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནས་འཇིམ་རྡུལ་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བླངས་ཏེ། དང་པོར་མ་དག་པ་རགས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ལན་ཚྭའི་ཆུ་རྣོན་པོ་རྒྱ་ཚྭའི་ཆུས་སྦངས་ནས་སྐྲ་ལས་བྱས་པའི་རེ་བའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་ཀྱི་ཁུ་བ་རྣོན་པོ་ཉ་ཁུས་སྦངས་ནས་བལ་གྱི་ལ་བ་སྣམ་བུ་སྲབ་མོའ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་ ིདོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྨན་ཆེན་པོའ་ཁུ་བ་དངུལ་ཆུས་ ིསྦངས་ནས་རས་སྲབ་མོའ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་བྱང་སྟེ་དྲི་མ་དང་ ིབྲལ་བ་ནི་བཻ་ཌཱུརྱའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 29

གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་
དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཁྱེན་ནས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་མཛད་དེ། ཐོག་མར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་བསམ་པ་ཚེ་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་ངན་འགྲོའ་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་ ིམའི་མངོན་མཐོ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་ཡང་དང་པོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ ིསྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་བཀག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མི་གཙང་བ་བཞི་པོ་བསྟན་ནས་འཁོར་བ་ལ་མེའི་དོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུར་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་སྲེད་ཅིང་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པར་མཛད་དེ། འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་མ་ཆུད་པ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བའི་ལམ་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཛུད་པ་མཛད་དོ། །འདིར་བསྟན་པའི་བདག་མེད་ནི་རགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གང་ཟག་འཕགས་པའི་ལམ་དུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི། སྲིད་པའི་རྩ་བ་དངོས་སུ་གཅོད་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ནི། རིམ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་རིམ་པ་དང་པོ་འདི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་གསུངས་སོ། །བཞི་བརྒྱ་པར། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང༌། །ཕྱི་ནས་ལྟ་ཞིག་ཀུན་ལྡོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་ཏེ་མཁས་པ་ཡིན།1

།ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། དང་པོས་ངན་འགྲོ་ཟློག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་བསྟན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདིར་བསྟན་པའི་སྔ་མ་གཉིས་དང་དོན་འདྲའོ།།
དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་རིགས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༠༡ ཕྲེང་། ༤

30 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཅན་གསུམ་ག་ལ་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་གསུམ་དང༌། ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་དེའི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །འདིས་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། འདི་མ་རྟོགས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་བསྟན་པ་ནི་ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཚུན་ཆད་ལ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་གྱི། དེ་ནས་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཡང་སྟོན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་འོས་མེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་མ་རྟོགས་བར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་རྫོགས་པར་མི་ཁེགས་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེས་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན། དགག་གཞི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྲ་རགས་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་
1

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་བཀྲི་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ན། བདག་མེད་གཉིས་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ་བཀྲི་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའ་དོན་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ ིཕྱིར་དང༌། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། རིམ་པ་གསུམ་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་ཡང༌། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་སྟོན་པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིམ་པ་གཉིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༡ བ ༡ རང་རང་གི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 31

པ་དགག་བྱ་རགས་པ་བཀག་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེ་ན། དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་རིགས་མོད་ཀྱི། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན་དུ་དབང་རྣོན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང༌། དབང་རྟུལ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་ ིབསྟན་ནས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི། ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ ིདུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་ཐོབ་ནུས་པ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བར་དམ་འཆའ་བ་དབང་པོ་རྟུལ་པོའ་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་ ིདང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་རྟོགས་ལ། སྟོང་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དཔགས་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཐར་པ་ཙམ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དབང་པོ་རྟུལ་པོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་རིམ་པ་གསུམ་པས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིམ་པ་གསུམ་པར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདུལ་བྱ་ཁྲིད་པའི་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ལྟོས་མེད་དུ་དོར་ནས་ཐར་པ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའ་གཏམ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་ལས་ ིབྱ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་ཁམས་

32 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསྣ་ཚོགས་པ་དང་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་པའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ ིཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ཐབས་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཞེས་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ཁྲིད་ནས། དེ་ནས་རིམ་པ་གསུམ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དང༌། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་དུ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དགོངས་ ིའགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་མུ་ཅོར་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་ལ། མདོ་གཞན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དྲང་བའི་དོན་ནི་གང༌། ངེས་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཀུན་1

བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་ཞུས་པ་ནི། སྔ་མ་གཉིས་ཀ་དྲང་བའི་དོན་དང༌། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་བདག་གིས་གོའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་པའི་མཚན་གཞིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལ་སོགས་པ་འོང་པའི་དོན་མེད་དེ། སྔར་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་པས་ལན་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༦ ཀུན་བརྟགས་ མ་དཔེ་གསུམ་གར་ཀུན་བརྟགས་དང་ཀུན་གཏགས་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་འདུག་པས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མིན་འདུག

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 33

བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཀུན་བརྟགས་བདེན་པས་སྟོང་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། དྲི་མ་གློ་བུར་ ིཔར་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་གཉིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པ་དང༌། མདོ་དེར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་སྙིང་པོའ་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ ིགཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དུ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་ ིདོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་པར་འདོད་ཅིང༌། འགྲེལ་པ་འདིར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོས་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་མོ། །འདིར་རིམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་ཅིག་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའོ། །དེར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡང༌། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ཇི་ལྟར་རྡོའ་ཕྱེ་མ་ལ་ནང་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་ནི་ཡོད་ ིཀྱང་བསྒྲིབས་ནས་མི་མཐོང་བ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་དེ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་ཞིང༌། བདེན་འཛིན་

34 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཚེ། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མདོ་འདིའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ལ་མིག་བཙུམ་པར་གསལ་ཏེ། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་འགལ་རྐྱེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དཔེ་དོན་ཇི་ལྟར་འགྲིག་པ་སོམས་ཤིག །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་རང་གི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་བའོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གློ་བུར་རྣམ་དག་དེ་གང་ཟག་སུ་ཞིག་གི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྲལ་བ་ཡིན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དྲི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་དུས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྲལ་བ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་རང་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར། བུམ་པས་དབེན་པའི་གཞིར་བུམ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན་མཛེས་པར་བྱེད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་དང༌། གཟུངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་རྣམ་པ་བཞི་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐོབ་ཅིང༌། གཏི་མུག་གི་མུན་པ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ། དྲན་པ་དང༌། བློ་གྲོས་དང། རྟོགས་པ་དང། ཆོས་དང༌། ཤེས་པ་དང༌། བདེན་པ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་སྣང་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྣང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང༌། ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 35

བཞི་དང༌། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་བདུན་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང༌། རང་དབང་མེད་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་སྡིག་པའི་ལས་དང༌། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པ་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་མ་རྟོགས་པ་དང༌། ལྟ་བའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁུར་དང་མ་བྲལ་བ་དང༌། གཡོ་དང་ང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང༌། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ལས་ཉམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང༌། གཏི་མུག་གི་གཉིད་སད་པར་བྱེད་པ་དང༌། མོས་པ་དམན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཆོས་འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། འཚོ་བ་མ་དག་པ་དེ་དག་པ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ལྟ་བ་ངན་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ལོག་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དྲུག་ལ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་དྲུག་དང༌། ཐབས་མི་མཁས་པ་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དམིགས་པ་ཅན་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མ་དུལ་བ་དུལ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་བྱས་པ་གཟོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆུ་བོ་བཞིར་ལྷུང་བ་དེ་ལས་ཐར་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་བཀའ་བློ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོར་བ་དང༌། ཞེན་པ་མང་བ་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། འཕགས་པའི་ནོར་མེད་པ་ནོར་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ནད་པ་ནད་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཤེས་པའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་སྣང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཁམས་གསུམ་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལམ་གཡས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ལུས་དང་སྲོག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་མ་ཆགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དཀོན་མཆོག་དང་བྲལ་བ་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་མ་གཅོད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆོས་ལས་ཉམས་པ་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་དང་བྲལ་བ་དེ་དྲུག་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པས་བསྒྲིབས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་དགེ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ།།

36 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་གང་གིས་བསྟན་པ་ནི། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་
དྲུག་ཅུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའ་ཐུགས་རྗེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པས་སོ། །ཐུགས་རྗེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ ིགང་ཞེ་ན། རྩ་བ་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པ་དང༌། ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང༌། བླང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། དམིགས་པ་མེད་པ་དང༌། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ལུས་མེད་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང༌། དབྱེར་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པ་དང༌། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་གཞི་མེད་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་གནས་དང༌། རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པས་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་དང༌། དག་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའ་ཆོས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་ ིནས་དེ་མ་ཐོབ་པ་དང། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ ིདམིགས་ནས། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་མཛད་དོ།།
གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་གང་གིས་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་བསྟན་པའི་
རྗེས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་བླ་ན་མེད་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྗེས་ལ་སྟོབས་བཅུའི་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་བག་ཚ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང༌། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གསལ་བར་མཛད་དོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་རང་གི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 37

མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་ནི་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་གོ་རིམས་ངེས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་འདི་དག་གི་འབྲེལ་བ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་གཉིས་པ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་ལས་འཕགས་པའི་ཚོགས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་། འཕགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གདུལ་བྱར་མངའ་བ་འབྱུང་ངོ༌།།
རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་
བ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་ཚོགས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། མཐར་ཐུགས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། ཉེ་རྒྱུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་དང༌། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་འབྲས་བུ་འཕགས་པའི་ཚོགས་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་བྱས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་དྲི་མ་སྦྱོང་འདོད་འབྱུང་ ིལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དང༌། རིགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་མི་བྱའོ། །འདིས་ནི་ཤེས་པ་ཆུང་ངུ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོས་ ིབསྟན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཟུར་ཕྱིན་པར་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

38 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསྔར་བཤད་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ ིདཀོན་མཆོག་གསུམ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལས་རང་གི་ཁམས་སྦྱོང་བ་འབྱུང་ལ་དེ་སྦྱངས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་གོ་རིམས་སྟོན་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ལ་ཅུང་ཟད་འགྲིག་ཀྱང་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་1

སོགས་གསུམ་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པ་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བཤད་པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱངས་པ་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་དེ་མངའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དྲི་བའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་གོ་རིམས་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གའི་མཇུག་སྡུད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པ་དང། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ ིནི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འདུན་པར་བྱས་པས་བརྟུལ་བ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༩ ན ༢ སོགས་པ་གསུམ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 39

དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དང་བའི་དད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། དགེ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དེ་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི།
གཉིས་པ་ནི། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་གྲངས་
འཛིན་པ་ཡིན་ཡང༌། དེ་ཉིད་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འདུས་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ས་གསུམ་ན་ཟླ་མེད་པའི་གཅིག་པུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་ནི། གཉེན་པོས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཞི་བ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ལ་རྩོལ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པའོ། །འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་རང་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་པ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ནུབ་པའི་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པའོ།།
ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱིས་ན་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་

40 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པའོ། །སླར་མི་ལྡོག་པ་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་བབ་ཅོལ་ལོ། །ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། མཁྱེན་བརྩེའི་རལ་གྲི་མཆོག་བསྣམས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱུ་གུ་གཅོད་པར་མཛད་པ་དང༌། མཁྱེན་བརྩེའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་བསྣམས་པས་སྣ་ཚོགས་པའི་ལྟ་བའི་ནགས་འཐིབས་པོས་བསྐོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྩིག་པ་འཇིག་པར་མཛད་པའི་ནུས་པ་མངའ་བའོ། །ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་
1

བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱིངས་དང༌། རིག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། རིག་པ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའོ།།
གཉིས་པ་གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བརྩེ་བ་དང་
མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པར་ལྡན་པ་དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཉིད་དོ།།གཉིས་པ་ནི། རྩ་ཚིག་འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གློ་བུར་རྣམ་དག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཕྲ་བ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཞེས་པ། ལུས་ངག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཅིང༌། 1 ཞོལ། ཤོག ༣༠ བ ༣ ཅི་ཞིག་བསྟན་ཅེ་ན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 41

གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་གཞན་གྱི་སྒྲའི་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་པ་དེ་གསུམ་རྟོགས་པ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པ་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །དེ་ནི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི། སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འབད་རྩོལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཁྱེན་པས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། ཇི་ལྟ་བ་ཡང་མཁྱེན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྡོག་པ་ནས་མ་བཞག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་དེ་དག་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུགས་བརྩེ་བ་མངའ་བ་དང་ནུས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཡིས་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་

42 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་བཤད་པ་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རིགས་པ་དང༌། འབད་རྩོལ་མེད་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་མི་འགལ་བའོ།།
དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ལས་ལྡོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུས་
བྱས་ནི་གང་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་བར་དུ་གནས་པ་དང་མཐར་འཇིག་པ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དག་པའི་མཐས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུས་ཞེས་པ་རྩ་བའི་འགྱུར་ལྟར་ན། སྤངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་གཞན་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་གོ་སྐབས་རྙེད་ཅིང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་རྒྱུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འབད་རྩོལ་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །ལྷུན་གྲུབ་གཞན་དོན་གྱི་སྐུས་བསྡུས་མོད་ཀྱི། དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་འདིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། རང་འབྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཨོ་ཏ་ཡ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་འཇུག་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 43

པ་མ་ཡིན་པས། གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །ཞེས་བྱ་ཡི། གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མིན་པ། །ཞེས་མི་འདོན་ནོ།།
བཞི་པ་ནི། ཆོས་སྟོན་པའི་འབད་རྩོལ་མེད་ན་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་ཐུགས་རྗེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་སླར་ལྡོག་པ་མེད་པས་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་དུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །གཟུགས་སྐུ་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་འབའ་ཞིག་གིས་བསྡུས་པར་འདོད་པ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚོགས་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་སྐུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཚོགས་གསོག་པའི་བརྩོན་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐུགས་རྗེ་དང༌། མཁྱེན་བརྩེ་
གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔ་མ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ན། དང་པོ་གཉིས་ཡུལ་དུ་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངོ་མཚར་གྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་མོ་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་རང་ཉིད་སློབ་དཔོན་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་པ་
དང་མི་ལྡན་པ་དམུས་ལོང་དུ་གྱུར་པ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་

44 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔར་བྱའོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ལམ་ནི་ས་ཐོབ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་འཇིགས་པ་ལྔ་དང་བྲལ།1

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་པོ་ཡན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་ཤིང༌། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པ་ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ། རྟག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱུང་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྟག་དངོས་ལ་འཆད་པ་ནི། རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཇི་ལྟར་བཤད་ལྟོས་ཤིག།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ནུས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དཔེ་དོན་
ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རལ་གྲི་དང་རྡོ་རྗེའི་དཔེས་ནི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་འདི་གཉིས་ཉིད་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་འཇོམས་པར་ནུས་པར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ནི། རེ་ཤིག་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པ་དང༌། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ིཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་རེ་ཤིག་སྐྱབས་གནས་སུ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་བྱ་དེ་ཙམ་ཞིག་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་རང་གནས་སྐབས་རིགས་ངེས་པ་རེ་ཤིག་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་སྐྱབས་གནས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཙམ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ལ་ ིལྟོས་ནས་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པའི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བས་བདག་པོའ་ི 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༦ ཤོག ༣༩༩ ཕྲེང་། ༣

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 45

རྐྱེན་བྱས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་ཀུན་འཇོམས་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་མི་བཟུང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་མདོར་ན་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྲིད་པ་གསུམ་
པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་འབྱུང་བས་དང་པོ་མིང་དང་གཟུགས་མངོན་པར་གྲུབ་པའོ། །གཟུགས་མེད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་མོ། །བཤེས་སྤྲིང་དུ། སྐྱེ་འདི་སྡུག་བསྔལ།1

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ནི་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། །སྐྱབས་གནས་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཟད་པར་སྤངས་པས་རང་གི་སྐྱབས་གནས་དང་མི་ཕྱེད་ཅིང༌། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་འཇོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མཐོང་སྤངས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་མཐོང་སྤངས་ཙམ་བསྟན་པ་ནི་ཐར་པ་ལ་འཇུག་པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་ཡང་ཤགས་ཀྱིས་གོ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་ཅན་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་
སྡུག་བསྔལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་དང༌། འདི་ཐོག་མར་གྲུབ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༦༨༢ ཕྲེང་། ༩

46 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརྒ་ཤིའི་བར་རིམ་གྱིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་དག་གི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་རལ་གྲིའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ནུས་པ་གཞོམ་པར་དཀའ་བས་ཕིགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་ནགས་འཐིབས་པོས་བསྐོར་བའི་རྩིག་པ་དང་འདྲ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་དག་གི་ནུས་པ་རྡོ་རྗེའི་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཇི་
སྐད་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དང༌། སྤངས་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང༌། བརྩེ་བ་དང༌། ནུས་པ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་གོ་རིམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི་ན། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་ཆོས་གང་གི་ཚིག་བླ་དྭགས་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་དང༌། དེའི་ལན་དུ་སྟོན་པས་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དུ་
མའི་ནང་ནས་རེ་ཤིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནིའདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
1 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 47

གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་དེའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་ལ་མདོ་དེ་ལས། བཻ་ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་དེ་ལ་དྲི་
མ་མེད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་གཡོ་བར་མི་བྱེད་སེམས་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེ་ཐོག་མར་བྱས་ཏེ་ཇི་སྲིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་དགུས་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ། འཇམ་དཔལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྩོམ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། འབད་རྩོལ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྐུ་གཡོ་བར་མི་མཛད། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་སེམས་པར་མི་མཛད། རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་གསུང་སྤྲོ་བར་མི་མཛད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པར་མི་མཛད། ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་མཛད་ཅིང༌། དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་འཇུག་པར་མི་མཛད་པ་ནི། འདས་པའི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། ད་ལྟར་བ་ལ་རྟོག་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་པ་མེད་པ་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ལ་འདུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ། སྡུག་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་འཆད་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་ཞི་བས་བསིལ་བར་གྱུར་པ་སྡུག་བསྔལ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཐར་འགག་པ་མེད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དབང་ཤེས་ལྔས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བལྟར་མེད་པ་ནས། རེག་ཏུ་མེད་པའི་བར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པ། མཚན་ཉིད་བདེན་པ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཤེས་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚིག་གིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་རང་གི་མཛད་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་འབད་རྩོལ་གྱི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ།།

48 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་མདོའ་གཞུང་ལྷག་མ་ལ་དཔེ་བསྟན་པས་ནི་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་ ིབསྟན་ཏོ། །འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་ཀྱི། རྩ་ཚིག་འདི་ལ་སྦྱོར་ན། དཔེ་བསྟན་པའི་ལྷག་མའི་གཞུང་གིས་ཞེས་བཤད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒོ་གང་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐུགས་རྗེ་དང༌། ནུས་པའི་
ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུང་དགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས་མཐར། ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དྲི་མས་མ་དག་པ་དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་བ། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་སྦྱོང་བར་བཞེད་པ། རྣམ་པར་བརྩོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའ་མིང་ཡིན་ལ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བརྩེ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་།། ིགཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་བསྟན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུའོ། །མངོན་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་རིགས་ཅན་གསུམ་དང༌། འོག་མ་དང་གཉིས་ཀར་དུ་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕུང་པོར་གནས་པ་རྣམས་ལའོ། །སངས་རྒྱར་མི་རུང་བ་གཏན་རིགས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༩༨ ཕྲེང་། ༥ ནང་དུ་དྲངས།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 49

ཆད་པ་མི་འདོད་པ་ནི། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དྲི་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའོ། །གཟིགས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་གཟིགས་ནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འཆད་པ་སེམས་ཅན་གང་ལ་དྲི་མ་གང་གིས་མ་དག་པ་ནི། བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བདེན་འཛིན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ ིམ་སྤངས་ཤིང༌། མངོན་གྱུར་དང་བཅས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་མ་དག་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉི་གའི་གང་ཡང་རུང་བའི་ལྷག་མའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའོ། །ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དུ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དང་བཅས་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའོ། །རྣམ་པར་བརྩོན་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱོང་བར་མཛད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ན། སངས་རྒྱས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐུགས་རྗེ་ནི། རྩ་འགྲེལ་དེ་དག་གིས་སྤེལ་མར་བཤད་ལ། སོ་སོར་ཕྱེ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་
མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་མྱང་

50 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའདས་ཐོབ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དྲུག་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུར་དབྱེ་བ་དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྤངས་རྟོགས་སླར་ལྡོག་པ་མེད་པའི་མཆོག་ཏུ་རྟག་པ་དང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་གནས་གཞན་དོན་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐོག་མར་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྟན་པས་ན་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ལ། ཐུགས་རྗེ་དང་ནུས་པ་དག་གིས་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྟན་པས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །དོན་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་རང་གི་དོན་དང་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཐུགས་རྗེ་དང་ནུས་པ་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་དོན་དུ་བསྡུས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དྲི་མས་མ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གཟིགས་པའི་ལྡོག་པས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་ནི། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ལྡོག་པས་རྣམ་པར་བཞག་གི །ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་མ་བཞག་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཅེས་ཏེ། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བརྙེས་པ་དེ་ལས་འགོག་ལམ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 51

འགོག་ལམ་འབྱུང་སྟེ། འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང་བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
གང་ཞིག་འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་བས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཉི་མ་ལམ་བདེན་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྟེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པས་རང་གིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉི་ག་དང་དེ་ལས་གཞན་
དུའང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བརྟག་པར་མི་ནུས་པས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། རྩ་ཚིག་ཏུ་དགག་སྒྲ་དང་པོ་གསུམ་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་བསྒྱུར་བ་ནི་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས་མི་བདེའོ། །རྩ་བའི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་ན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་དང༌། ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་དང༌། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་འཆད་པ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་གནོད་པ་ལས་ལེགས་པར་བརྒལ་ནས་མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་རང་ལུགས་ལ་ཆོས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ།།ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ཆོས་བདེན་སྟོང་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་བདེན་གྲུབ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་བདེན་གྲུབ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་བདེན་སྟོང་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དངོས་འགལ་གྱི་ཡ་གྱལ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཁས་ལེན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་གིས་མི་གནོད་དོ། །ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས་རྒུད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་

52 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའགྱུར་གྱི། མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པར་མཛད་པ་ནི། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་དང་མི་འགྲིག་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང༌། ཡུལ་མི་སོ་སོའ་སྐད་དང༌། འདིའི་དོན་གྱིས་ན་འདི་ ིཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་མེད་པ་དང༌། གཞི་མེད་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ལས་དང༌།
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་བ་གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་འགོག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལམ་བདེན་ལ་དག་པ་དང༌། གསལ་བ་དང༌། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི།
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྣང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལམ་བདེན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་ཆགས་པ་ ིདང་། མི་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྡང་བ་དང་རྨོངས་པའི་རབ་རིབ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་མཛད་པའི་དམ་ཆོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །འདིས་དངོས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་འགོག་ལམ་བསྟན་ལ། མིང་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ ིལ་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་འདིར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་བཅད་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 53

ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་བཞི་པོ་གང་དུ་ཡང་བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ་དང༌། གཞི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང༌། དག་པ་དང་གསལ་བ་དང༌། གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ ིཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ལས། རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་1

གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གོ །
གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཅེས་
སོ། །དག་པ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འདྲེས་པའོ། །མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའོ། །གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ཉིད་ནི་ནུས་པའོ། །སྔ་མ་གསུམ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།། ིགཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་
དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྡུས་ལ་སྔར་གསུམ་ཚན་གཉིས་བཤད་པའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང༌། གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་
ཉིད་ལས་མཐའ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་བྱ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱ་ལ་དྲི་མས་དག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་གསལ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ཉིད་དེ་ ིཡོན་ཏན་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བསྡུས་པའོ། །གང་2

ཞེས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༦ བ ༥ རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༣༧ ན ༤ གང་ཞེས་པ་ནས།

54 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐའ་བཞིར་བརྟག་པར་བྱ་
བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་རྟོག་གི་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པར་བརྗོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕགས་པས་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་བསམ་མེད་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལས་ཉོན་གཉིས་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དག་པ་དང་གསལ་བ་དང་གཉེན་པོ་སོགས་གསུམ་ནི་ཉི་མ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང༌། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པའོ།1

།དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུས་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རང་གིས་སྒྲ་རྟོག་གིས་མངོན་གསུམ་དུ་མི་རྟོགས་པ་ནི། གསུམ་པོ་གང་དག་གི་ཞེ་ན། དངོས་པོར་མེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་ག་ལྟར་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པས་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པ་གཞན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང༌། ཡུལ་མི་སོ་སོའ་སྐད་དང༌། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ ིདང༌། ངག་གི་ཡུལ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པས་ན་འགོག་བདེན་ཞེས་ངེས་ཚིག་དང་ངག་གི་བརྡ་དང་མིང་གི་ཐ་སྙད་རྟོགས་པས་མངོན་པའི་བརྗོད་པ་དག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་པ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། འགོག་བདེན་གྱི་རང་
བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་ནས་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། གཉིས་སུ་མེད་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༣༧ བ ༡ བཤད་བྱའོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 55

པའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་སོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་གཉིས་ནི་ལས་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ལ་བརྗོད་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྗོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འགོག་པ་དང་གློ་བུར་དྲི་མས་དབེན་པ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དངོས་པོའ་ཞིག་པ་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ ིནི། ལས་ཉོན་དང་རྣམ་རྟོག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སོ་སོར་རིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གཏན་འབྱུང་བ་མེད་པ་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་འགོག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། སྔར་སྐྱེས་པའི་སྡུག་ཀུན་གྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཞིག་པ་
ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པར་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་མི་གསུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུས་བྱས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་པར་འགྱུར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་དང་དངོས་པོའ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ ིཔར་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་སྔ་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ངོས་བཟུང་
བ་དང༌། དོན་ཕྱི་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་

56 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་གོ །དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་དུ་མ་བསགས་པས་ན་སེམས་དང༌། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ཡིད་དང༌། བརྟེན་པར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཡང་ན་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་དེ། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དག་དོན་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་དེའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཛད་དེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལ་ནི། བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གང་གིས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་ངོར་བདེན་འཛིན་ལྟ་ཞོག་གཉིས་སྣང་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་མི་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒ་ཤིའི་བར་གྱི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀུན་ནས་ལྡང་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འཇིག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་མ་
ལགས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་བསྟན་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཁྱད་པར་ནི། དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་མྱོང་བས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བ་གཞན་གྱིས་ཟད་པ་མེད་པ་རང་ཉིད་ཟད་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྟག་པ་རྒ་བ་མེད་པས་བརྟན་པ་ན་བ་མེད་པས་ཞི་བ། འཆི་བ་མེད་པས་མི་འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉེན་པོས་ཐོབ་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 57

སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བགྱིའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྟོན་པ་མདོ་འདི་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་བྲལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་བླུན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་མིང་ཅན་ཞེས་སོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང༌། སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་
འཇོམས་བྱེད་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསླད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་ལམ་བདེན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མུན་པ་འཇོམས་པས་མུན་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་གེགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཁམས་ 1 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

58 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབསྟན་པའི་དགོངས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་རྩོད་ལན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང༌། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་
གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཡུལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བདེན་གྲུབ་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་གཞི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དུ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་བག་ལ་ཉལ་ས་བོན་དང་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའོ། །དུག་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། བག་ལ་ཉལ་ལས་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྡུག་པ་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པས་ན་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་རམ། ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་པས་ཁོང་ཁྲོ་བའི་རྣམ་པར་རམ། གཏི་མུག་བསྐྱེད་པས་མ་རིག་པའི་རྣམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བག་ལ་ཉལ་དེ་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་བདེན་འཛིན་
ས་བོན་དང་བཅས་པའམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྡུག་པ་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཏོ། །སེམས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་པ་བྱེད་པར་གནས་པ་དེ་དག་ལ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཏུ་དཔྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གཞི་དེ་ལས་སྒོ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསོད་ནམས་དང༌། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་ལས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཅན། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་མ་སྤངས་ན་འཁོར་བར་འཇུག་ཅིང། གང་ཞིག་སྤངས་པ་ལས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 59

ཐར་པ་ཐོབ་བའི་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་དང་། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་ལས་འཁོར་བར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །འདིས་ཅི་བསྟན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཁམས་དེ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་བསྟན་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་ཤེས་དགོས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང༌། དེ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་ཡང་བསྟན་ལ། དེ་ལ་རྨོངས་ཤིང་དེ་མ་ཤེས་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ན། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤང་མི་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མེད་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་དོགས་པ་ཡང་མེད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤོང་བ་ཡང་ཚེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེན་སྟངས་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་དགོས་པ་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འགྲེལ་པ་འདིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་མི་བཞེད་ཀྱི། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་ལྟར། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་དེ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དང་པོར་རྟོགས་པའི་སྐབས་དང༌། བརྟགས་
པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དང༌། བསལ་བཞག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཅི་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ན། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་བདེན་འཛིན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་

60 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། བདེན་གྲུབ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་དམིགས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་ན་
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་དག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བདེན་འཛིན་གྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དམིགས་པ་བདེན་གྲུབ་ཤེས་བྱ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉི་ག་བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བ་མེད་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཇི་ལྟར་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཅིག་ཤོས་སྤང་བྱ་གཏན་བྲལ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་གེགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །འོག་ནས་བསལ་བཞག་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །འདིར་བསལ་བཞག་མེད་པའི་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་སྐུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རྒྱས་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་ ིཔས། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་འཆད་པའི་ཟོལ་གྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་ནི། ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་བསྟན་ལ། དོན་དམ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 61

པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བསྟན་ཅིང༌། དེའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགྲེལ་པ་འདི་དག་བལྟ་བའི་སྐལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མཐར་ཐུག་པར་ཁས་བླངས་ནས། དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་པར་འདོད་པ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དེར་ནི་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་པའི་ཉན་ཐོས་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པ་སྒྲས་ཟིན་པ་བསྟན་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའ་མདོ་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ ིནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ཙམ་བསྟན་པར་འཆད་པ་ཡང་། དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དངོས་
ཀྱི་དོན་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ཞེས་སོ། །ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ ིའཁོར་བར་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པ་དང༌། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་མི་སྐྱེ་བས། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ལྟ་ཞོག །བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་བརྒྱད་དེ་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང༌། ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང༌། ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང༌། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང༌། སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པའི་རིག་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་འདུད། ཅེས་སྦྱོར། ཡོན་ཏན་ནི། སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བས་ན་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་འགྲོ་བ་ཀུན་བདག་མེད་པའི་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་

62 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབཞིན་རྟོགས་པའོ། །ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་རྒྱུ་1

ནི། སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་ན་
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་གཟིགས་པས་སོ། །སྔ་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་གཟིགས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་མ་གསུམ་ནི། ཆགས་ཐོགས་དང་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བློ་མངའ་བའོ། །དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་འོག་མའི་དོན་དུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་མངའ་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་མངའ་བ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ལ། དེས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ཀྱང་རིག་པ་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་འདུས་པའོ། །བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང༌། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཡང་འདུས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་
བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་ནང་གི་ནི་སྟེ། དེ་གཉིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར་དེས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཡང་བསྟན་པས་བློ་ལྡན་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ ན ༤ གཟིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 63

གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་ཡོན་ཏན་དང༌། སོ་སོ་རང་གི་
རིག་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་གཟིགས་པའོ། །ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་ཅིང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཉིད་ནི་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཇི་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བར་བསྟན་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསལ་བར་བསྟན་པས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་འགྲེལ་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡང་ཆེས་གསལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཏན་དུ་གཟོད་1

ནས་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྔར་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བར་སྐབས་སུ་དེས་དབེན་པའི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་མཐོང་བའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༡ གཏན་དུ་བཟོད་ནས་ གཙང་། ཤོག ༤༣ བ ༥ གཏན་དུ་བཟད་ནས་

64 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཕྱིར་དང༌། དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་ཅིང་འགགས་པར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་དོན་དམ་པར་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་བསླད་པ་རང་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློའ་མུན་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་མེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ ིཡོད་ན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དྲི་མ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་དྲི་མ་གློ་བུར་བའི་དོན་ཏེ། འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང༌། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་དུ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ན་འདུས་བྱས་བདེན་པར་མེད་པ་ཆད་སྟོང་དང༌། བེམ་སྟོང་དང༌། ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ་ཞེས་སྨད་པའི་གནས་སུ་བྱས་ནས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པའི་དོན་དེ་ལྟར་མིན་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་དང༌། ཤེས་
བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པ་མཆོག་ཏུ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་དག་ལས་སེམས་དགེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དང༌། སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་ན། བསླད་བྱའི་སེམས་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་དང༌། སློད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ཡིན་པས། བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་བཞག་པར་དཀའ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་གཅིག་རྒྱུ་བས་དེའི་དུས་ན་གཉིས་པ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་དཀའོ། །དེའི་དོན་བསྡུས་ན། ཆད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་དོགས་ནས་རང་ལུགས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་པ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང༌། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 65

མཐའ་དག་མི་ཁེགས་ལ། ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཁེགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་ན། རྒྱུ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ས་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐགས་མཁན་གྱི་རྐང་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མའི་ལམ་ནས་དྲངས་ནས་ལེགས་པར་འཇོག་ཤེས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འདི་མ་རྟོགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་སྐད་བྱས་ཀྱང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་ནས་ཀྱང་བར་བར་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ངོ་བོ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་བ། ཐུགས་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཐ་མལ་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བཟུང་ནས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས། ི 1

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང༌། དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད་པ་དང༌། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དྲང་ངེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཟུར་པ་མཛད་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལྷག་ ིམཐོང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་མཛད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ན་ལྷ་མོ་དཔལ་འཕྲེང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྐད་2

ཅིག་མ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མི་
དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་རང་བཞིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༤༥ ན ༡ ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི།།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤༥ ན ༣ བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེར་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་པ་ལས་གོང་གི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་དོན་ནི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་ཕྲེང་དེ་རྣམས་ཞོལ་གཙང་གཉིས་མིན་འདུག

66 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་ན། སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པ་མི་སྲིད་ན། འོག་ནས་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཁྱབ་པ་ལ་ལྡོག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ནི། བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ཕྲད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་མ་ཕྲད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་ལ་མི་རེག་ལ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རེག་པ་ཡང་མ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལ་ཅི་ལྟར་རེག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ལགས་པའི་སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མུན་པས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་རྩ་ཤེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྲད་པ་རྟག་པའི་རིགས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་མི་རིགས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མཆིས་ལ། ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ནི་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ལགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཇི་ལྟ་བ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པས་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་ཤིང༌། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་ལ་མ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བཤད་དོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 67

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད་གཟིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་ཟིན་ལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་མཐར་ཐུག་པར་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་ན་དུད་འགྲོའ་སྐྱེ་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་ ིཔའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང༌། དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྨྲ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་སྟེ། དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དང་པོའ་སྐད་ཅིག་ ིདང་པོ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཡང༌། ས་དང་པོ་ནི་བསྐལ་པ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་པས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ས་དང་པོ་རྫོགས་པའི་བར་ལ་བཞག་གོ།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པ་དང༌། ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང༌། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་

68 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོ་རང་གི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉི་ཚེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ན་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་དང༌།
ནང་གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་པས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །ཡང་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་སྦྱར་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་ན། དག་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དག་པ་ས་ལ་གནས་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་དེ་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ། སྔར་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་བླ་ན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 69

ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དང༌། ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་ལུགས་གཅིག་ཏུ་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཡང་ན་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཏེ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱས་ནས་མཆོད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་སྒྲ་མེད་པ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྙེག་གོ །དྲག་ཤལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་མི་བྱེད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌།
ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་དོར་ནས་སྐར་མའི་གཟུགས་ལྟར་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ནི། གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དགག་སྒྲ་མི་འབྱུང་བས། དེའི་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱད་པར་ནི། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་ ིལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའ་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་དང་ ིདོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང༌། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྡུས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་

70 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་རིག་པའི་མུན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་ལ།
བཞི་པ་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའོ། །ཉན་ཐོས་སྐར་མ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྤངས་རྟོགས་དམན་པ་ནི། སྤངས་པ་ཉི་ཚེ་བ་དང༌། ཉི་ཚེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ། བྱེད་ལས་དམན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་མེད་པར་རང་གི་རྒྱུད་སྡུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་རང་རྒྱུད་
ལ་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་ཚེ་དང་། སེམས་དང༌། ཡོ་བྱད་དང༌། ལས་དང༌། སྐྱེ་བ་དང༌། རྗུ་འཕྲུལ་དང༌། མོས་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་དང༌། ཆོས་དང༌། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཡང་ན། དོན་དམ་པའིསེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །ཟིལ་གྱིས་མནན་བྱར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྡུད་པ་ནི། བུ་གཅིག་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མ་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་རང་གིས་ཁུར་དུ་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཕྱིན་པར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 71

གྱུར་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། རང་དོན་ཙམ་ལྷུར་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་དམན་པར་བསྟན་པ་ནི། འོག་ནས་
འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བས་བདག་དོན་བྱེད་པས་རྣམ་རྒྱས་ཤིང་སྟེ། ཐོབ་བྱ་དམན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་བརྩེ་བ་བྲལ་བ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམན་པའོ། །རྐང་པ་གསུམ་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །འཕགས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བརྗོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་ནི། གང་ཞིག་གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་ནས་ནི། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་བདག་དོན་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླང་བ་བྱས་ཏེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེ་རླུང་དང་ཆུ་དང་ས་བཞིན་གཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཁྲིམས་ལྡན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་དང༌། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གོང་དུ་སྨོས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་སྐྱབས་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་དང༌། རྒྱུ་སྐྱབས་སུ་གཞག་
པའོ། །དང་པོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་ ིརང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པས་གསུམ་ག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་

72 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐོབ་བྱར་བྱེད་མོད་ཀྱི། གསུམ་དུ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་སྐྱབས་
སུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང༌། དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ཐར་པར་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང༌། ལམ་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྲོགས་སུ་བཟུང་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་དཀོན་མཆོག་དེ་དང་དེ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཐར་པའི་རྟེན་དང་དཔུང་
གཉེན་དུ་ཡིད་ཀྱི་དམ་འཆའ་ཞིང་ངག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་དེ་དང་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་དཔུང་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་དཔུང་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའོ། །རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པ་དེས་གསུམ་ག་ལ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང༌། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པ་དེས་ནི་གསུམ་ག་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཁྱིམ་བདག་
ཇི་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ ིཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ ིདགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་རི་མོར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ། ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ། ཆོས་འདོད་པ། ཆོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པ། ཆོས་ལ་གཞོལ་བ། ཆོས་ལ་འབབ་པ། ཆོས་ལ་བབ་པ། ཆོས་སྲུང་བ། ཆོས་སྦེད་ཅིང་གནས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 73

ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ། ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ། ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཚིམས་པ། ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་མཚོན་ཆ་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་ལྡན་པས་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་བཤའ་བྱའོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའམ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའམ། ཕྱིར་མི་འོང་བའམ། དགྲ་བཅོམ་པའམ། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའམ། རང་སངས་རྒྱས་ ིཀྱི་ཐེག་པ་པའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་དག་མཐོང་ན། དེ་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཞེ་ས་དང་བཅས་ལ་ལྡང་བར་བརྩོན་པའམ། བཀའ་བློ་བདེ་ཞིང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པས། འདི་ལྟར་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏོ་སྙམ་དུ་དྲན་པར་རབ་ཏུ་འཐོབ་སྟེ། དེ་དེ་དག་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཞེ་ས་དང་བཅས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་མི་དགའ་བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གུས་པ་དང་བཅས་པར་བསྡུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།
རྒྱུའི་སྐྱབས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནི་གསུམ་ག་ཡང་མཚུངས་པར་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་
ལས་འདི་སྐད་དུ། ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་འདོར་བ་དང༌། 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༧༧༩ ཕྲེང་། ༢༠

74 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདམ་བཅས་པ་མི་འཇིག་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་མི་འདོར་བ་དང༌། ཐེག་པ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཉན་པ་དང༌། དེའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཐོས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གསུངས་པ་དང། ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་ལ་ཞུགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་འགོད་པ་དང༌། ཟང་ཟིང་གིས་སྡུད་པ་ཆོས་ཀྱིས་སྡུད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གསུངས་པ་དང༌། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། ཆོས་ཐོས་ནས་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཐོབ་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲན་པར་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཡང་སངས་རྒྱས་དང་འགྲོགས་པར་སྨོན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང༌། ཆོས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང། སྦྱིན་པ་དེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་1

གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི། འཁོར་བའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཐར་པར་མིང་བཏགས་
ནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས། སྐྱབས་དང་སྐྱབས་འགྲོ་རྣལ་མ་མེད་ལ། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༧༨༡ ཕྲེང་། ༡༡

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 75

ཡང༌། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིད་འཁུལ་ནུས་པ་འདུག་མི་འདུག་བརྟག་པར་བྱ་ལ། སྐྱབས་འགྲོ་འདི་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཉམས་ལེན་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པའི་ཁེངས་སྐྱུང་དུ་བྱས་ནས། སྐྱབས་འགྲོ་རེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་བླུན་པོ་འབའ་ཞིག་གི་གཏམ་མོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌།
དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དགོངས་པའི་དོན་གང་གིས་གདུལ་བྱ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་ཅེ་ན། གང་ཟག་དྲུག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ཀུན་རྫོ་བ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྐང་པ་
དང་པོས་དགོས་པ་དང༌། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སྟོན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཡང༌། མཐར་ཐུག་ ིཔའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བསྡུས་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ ིཅན་དང་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའ་དོན་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་ ིསྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་

76 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔ་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་དང༌། བསྟན་པ་དང་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་བསྡུས་པའི་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་དོན་གྱིས་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོ་སོར་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། གྲུབ་ཟིན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོ་སོར་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོར་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ།
གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་དང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །འདི་ནི་རིགས་པས་འཐད་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྐང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་དང༌། སྐྱབས་གནས་སུ་གྲགས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དུ་མ་བཀོད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ལས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 77

མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།1

སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་
ཏན་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གང་ཟག་རང་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་འཁོར་བ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཟློག་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་དང༌། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བཀུར་སྟི་དང༌། རྒྱུའི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤངས་པ་སྐྱབས་སུ་རིགས་ཀྱི། སླར་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་འཆད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྒྲའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱུད་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་དང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་གས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བ་དང༌། ལམ་སྒྲུབ་བའི་གྲོགས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་གོ།
འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ན་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ། ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་
ཚོམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པས་སྐྱབས་གནས་དང་མི་ཕྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འཕོས་ནས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་འབྲང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་འདུན་ལ་བཞིའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༢ ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

78 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགྲངས་ཚང་དགོས་པས་ཚོགས་ཞེས་སྨོས་སོ། །སྐྱབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱང་འདིར་བསྟན་ཏོ། །ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསླུས་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས། འཕགས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཡང་གྲོལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བཀོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་སྲོག་ཆགས་ཁྲི་ཕྲག་དུ་མ་བསད་པ་ལས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེས་ཆེ་བས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་དགོས་པའི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
གདུལ་བྱ་གང་ཟག་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱབས་གསུམ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གནས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་བར་དུ་ཐེག་པ་ལ་རིམ་ ིགྱིས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ལྟར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཐེག་པ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་འདོད་ཅིང་བགྲོད་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་ངོར་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསམ་ངོར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་སྒྲ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་ལ་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ནི། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཉན་རང་རིགས་ངེས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཁྲིད་ནས། མཐར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདི་དག་གིས་ཀྱང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 79

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་
བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ལས། ཆོས་ལ་ལུང་གི་ཆོས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང༌། མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན། གཟིངས་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་དགོས་པས་སྤང་ཞིང་དོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་གསུང་གི་ཚོགས་དགོས་པ་མེད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི། རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ངོར་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་སྣང་བ་དང༌། རང་ཉིད་དྲི་མའི་བསླད་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་མེད་ཀྱང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མའི་བསླད་པ་མེད་པར་སྣང་བའི་འདྲིད་པའི་ཆོས་ཅན་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་སྟོང་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་ཡིན་
ན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཅིང། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་པས། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བློ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་པར་ཟད་ལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དང༌། ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབད་པ་དུ་མས་སྤྲོ་བར་མཛད་པ། ཁྱོད་ནི་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཁེགས་ནས་སྦྱངས་པས། ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པ་ལྟར། སངས་

80 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་བཅོས་ནས། དེ་ཉིད་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཆོམ་རྐུན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།
འདི་དག་གིས་ནི། འདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་
པའི་གཟུགས་སྐུ་མེད་པ་དང༌། ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་བདེན་སོགས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱང་འདས་སྡུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ཙམ་ནི་ལྷག་མ་འགོག་པ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་མ་ཟད་པ་དོན་གྱིས་འཕེན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འགྲེལ་པར་འཆད་དོ།1

།ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གྲུབ་མོད་ཀྱི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཟད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོགས་སུ་སྨོས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལུང་གི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་དོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། མཐའ་དཔྱད་ནས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌།
རྟོགས་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ནི་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གསུང་གི་ཚོགས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉན་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་རིག་ལ་སྣང་བའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༥༥ ན ༡ འཆད་དེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 81

ལུང་གི་ཆོས་ཙམ་དང༌། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་རང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཚིག་གི་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པས། དོན་ཤེས་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག1

།ཅེས་
གཟིངས་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི། ཞེས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང༌།
གང་རྟོགས་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །འགོག་བདེན་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཏུ་བསྟན་གྱི། ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བའི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་ཞེས་པས་སྤྱིར་བསྟན་ནས། བསླུ་བའི་དོན་དང༌། མི་རྟག་པའི་ཚུལ་འོག་མས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། འདུས་བྱས་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་རྫུན་པ་སྔར་རྩ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན། གང་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྔར་བཤད་པ་དེ་ནི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་སུ་མི་བདེན་པ། གང་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་སུ་མི་བདེན་པ་དེ་ནི་སྔར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་གང་དེ་འདྲའི་ཚུལ་གྱི་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ།།
འདུས་བྱས་ཙམ་ལ་བརྟག་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། འདི་དག་གིས་ཅི་བྱེད་
པ་མ་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། གཞུང་འོག་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལམ་དེས་རྟོགས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེའི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༨༤༡ ཕྲེང་། ༡༧

82 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། མར་མེ་རྒྱུན་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་བ་རྣམས་ནུབ་ནས་ཞི་བའི་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་ཀུན་ཙམ་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་མེད་པའི་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སམ། སྐྱབས་གཏན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་ཙམ་ཡིན་ཡང༌། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དེ་དག་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ། རང་ལུགས་ལ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་ལུགས་ཁས་བླངས་ནས། ལོག་རྟོག་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དགོངས་པས་བསྡུས་ལ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པ་ཉན་ཐོས་པའི་གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་ལུགས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མར་མེ་ཤི་བའི་དཔེ། བེམ་རིག་ཀུན་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་འཆད་མི་དགོས་ཀྱི། སྔར་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྡུལ་བསྔལ་ཡོད་པ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་སོང་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་གཟིགས་པའི་སྣང་བ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་ནུབ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཀྱང༌། རིགས་མ་ངེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་དང༌། སྔར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས། སྔར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་སུན་པ་དབུགས་ལེགས་པར་ཕྱུང་བ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐུལ་ནས་དེ་ལས་སད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཚད་མས་གྲུབ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 83

པའི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ།།
འོག་ནས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མྱ་ངན་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་ལ་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་ངོ༌། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་མི་འཆད་པར་བཞེད་དོ། །རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་མ་རྟོགས་པས་རང་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པར་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་པ་དང༌། འགྲེལ་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་མ་ཟད་པ་འཕངས་པ་མི་ཤེས་པར་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་པ་སོགས་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །འཕགས་པའི་ཚོགས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། སོང་ནས་འཇིགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་འཇིགས་པ་ཟད་པ་དེའི་ཐབས་སློབ་པ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང༌།
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་དང༌། སློབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇིགས་པ་དང་བཅས་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྲིད་པ་ཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཟག་པ་དང་བཅས་

84 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྨོངས་པ་མི་བཟད་1

པ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱིས་འཇིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །དེས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དམྱལ་བ་ན་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་སྐྱབས་མེད་པ་འཇིགས་པ་དེ་དང་དེས་འཇིགས་པ་དེ་དག །དེ་དང་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་དེ་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པས་འཇིགས་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་དེ་ལྟར་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི།
རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་ཟད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་ལ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ན་འཇིགས་པའི་གཞི་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་སྤང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སློབ་པ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། སློབ་པའི་ཕྱིར་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུའོ། །རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་འཐད་པར་མཐོང་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ན་མ་གཏོགས་འགྲེལ་པ་འདིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་མ་བསྒྲུབས་སུ་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་ཟ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའ་མདོ་ལས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ ིབསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་མ་ཐག་པའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དེའི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱབས་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༥༧ ན ༥ མི་བཟད་པར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 85

མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་ཡི་ཆོས་ཅན། དམ་
པའི་དོན་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར༌། འདིས་ནི་འགྱེལ་བ་འགྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་མན་ཆད་ཐེག་པ་གསུམ་པོའ་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིའདིས་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་གོ་འཕང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པས། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི། རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང༌། འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་པ་རྣམས་ལ། ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ། ཕན་ལན་དང༌། གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མཛད་པས་ན་གཏན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུབ་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། གང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོའ་ཚོགས་ ིཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱབས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པས། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཉམ་པ་འཆི་བ་མེད་པས་མི་ཟད་པའི་སྐྱབསརྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པས་རྟག་པའི་སྐྱབས་རྒ་བ་མེད་པས་གཡུང་དྲུང་གྱི་སྐྱབས་མི་སླུ་བས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་གཅིག་ཉིད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོ།།

86 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགསུམ་པ་དཀོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རཏྣ་ཞེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། ཡི་གེ་བསྣན་པའི་ངེས་ཚིག་གིས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡང་འཇུག་པས་ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་ཆོས་མཐུན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དཀོན་པའི་ཕྱིར་དཀོན་པ་དང༌། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོན་མི་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང༌། ནུས་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། བསྟོད་སྨད་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྱུང་བ་དཀོན་པར་
ཆོས་མཐུན་པས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་བསྐལ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མང་པོར་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་སྐྲུན་པ་རྣམས་དང་ཕྲད་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བས་རྙེད་པའི་དུས་སུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་འབད་པ་ཆེན་པོས་མི་བཏང་བར་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་རྡུལ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར། དྲི་མ་མེད་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱོབ་མི་ནུས་པ་དང་བསླུ་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐྱོབ་མི་ནུས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འདི་ཉིད་རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་སུ་མི་རིགས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བར་མཐུ་དང་ལྡན་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་སྐྱབས་མཛད་པར་བསྟན་ཏོ།།
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་འཇིག་རྟེན་ན་འདོད་པའི་དོན་དུ་མ་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བར་འཇིག་
རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 87

སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཅོས་མ་ལས་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱབས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཟླ་མེད་པ་དང་སྐྱབས་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་བསྟོད་སྨད་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་བརྟེན་པ་དང་འདྲ་བར་བསྟོད་པ་དང་སྨད་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབས་མི་མཛད་པ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་དང༌། སོ་སོའ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསམ་ ིགྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ། གང་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། རྒྱལ་བའི་མཛད་པས་བསྡུས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལས་ཐོབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བ་ནི་བཟང་པོའོ། །དེ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་ན། མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། དོན་དམ་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་
གསལ་བར་བྱས་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌།

88 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདིའི་རིགས་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་ཡིས་ནི་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྔ་མས་རྒྱུ་རྐྱེན་བཞི་ངོས་བཟུང་ནས་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བསྟན་ལ། འདིས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་
གྲོལ་བའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ ིསྙིང་པོའ་དངོས་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་དེ་བཞིན་ ིགཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ནི། རང་དགར་རྣམ་གཞག་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་བསྟན་གཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་སུ་མི་བྱའོ། །མདོ་གཞན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། རང་ཉིད་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་མ་སྨྲས་སམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། སེམས་ཅན་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ཆོས་སྐུར་ཁས་བླངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཆོས་སྐུར་ཁས་བླང་མི་དགོས་པ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 89

བཞིན་དུ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཆོས་སྐུར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།
དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་གྱུར་པ་མི་སྲིད་ན།
སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པ་དང༌། སྣམ་བུ་དཀར་པོ་དམར་པོར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། འདི་ནི་ཚོགས་རྒྱུན་ལེགས་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང༌། མཐར་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་སྡེའི་ལུགས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས་སུ་གནས་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི། སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གི་བླ་ན་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་གང་ཞིག་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པས་མེད་པར་མ་གྱུར་ཅིང་རྒྱུན་བརྟན་པས་ཆད་པ་མེད་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པས་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལུང་བསྟན་པའི་གཏམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །དེ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་མོ། །གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བཞི་པོ་རྒྱུ་མཚན་གང་དག་གིས་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང། ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ལ། གློ་བུར་དྲི་མས་དག་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོའི་ིསྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་མཛད་པ་མཛད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་

90 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཅིང་རྟོགས་པར་དཀའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོག་པར་དཀའ་
བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། གཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ་དོན་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་ན། བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཤིན་ཏུ་བཞག་དཀའ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང༌། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་བ་དོན་འདྲའོ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་ཟབ་མོའ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མོས་ ིཔ་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་ལུང་གི་དོན་དང་འགལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ནི། དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར། ལྷ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་རྟོགས་
པར་དཀའ་བ་སྟེ། གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའོ།1

།ཞེས་སོ།2

།ཕྱི་མ་རྐྱང་པ་
རྟོགས་པར་དཀའ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྔ་མ་དང་གཉིས་ཚོགས་རྟོགས་པར་དཀའ་ལ། སྔ་མ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འཇོག་ཤེས་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི། གཉིས་ཚོགས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་དོན་འདྲའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་འཇོག་ཤེས་ན། ཚད་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༧༦༠ ཕྲེང་། ༡༤
2 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༦༡ བ ༦ དཀའ་བའོ། །ཕྱི་མ་རྐྱང་པ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 91

མས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་བླངས་པར་བྱ་ས་མེད་ལ། དེ་མི་ཤེས་ན། བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པར་རློམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་བས། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་རྡུལ་ཙམ་ཡང་བྱ་ས་མེད་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་ཀ་མེད་ཀྱི་གཉིས་ཚོགས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ལྷ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ཞེས་སོ། །ལྷ་མོ་ལྷག་མ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པའི་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྔར་དྲི་མས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བར་འགྱུར་གྱི། ཉོན་མོངས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ལ་དཔྱད་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་ལ་དམིགས་ནུས་ཤིང༌། གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མ་དམིགས་ན་དྲི་བཅས་སུ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པ་ན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་རིགས་པ་ལ། དྲི་མ་དེའི་སྐྱོན་གྱིས་བློ་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་བས། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
འོ་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང༌། དྲི་བཅས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་
དྲི་མ་མེད་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་རིགས་པ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་བློ་ ིལ་ཡོད་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཟད་ཀྱི། དེས་

92 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲི་བཅས་སུ་འཕེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སེམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་གནས་ལུགས་གཉི་ག་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱང་དྲི་བཅས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དྲི་མའི་འཛིན་སྟངས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་ཤིང༌། ལོག་པར་ཞུགས་པས་སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའི། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཕྱིས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་གནས་འདི་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱེད་སྔ་མ་སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་པ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མ་ཕྱིས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དག་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ།།
གསུམ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དམ་བཅའ་དང༌།
སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དག་ནི། དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་ས་ལ་ཡང༌། ིརང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ ིགནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་པ་རྟོགས་ ིཔར་དཀའ་བའི་དོན་ཏེ། སྔོ་སེར་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་
དག་སྐྱེ་རུང་དང། མཐའ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གང་ཟག་དང་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 93

ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མི་མངོན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ༌། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཞེས་པ་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་སངས་རྒྱས་དང༌། དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་དང་སྔ་མ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་དུ་འདྲའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་ནི། ཀྱཻ་རྒྱལ་བའི་
སྲས་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའ་ཚད་དང༌། གསེར་གྱི་ས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ ིས་ཆེན་པོའ་ཚད་དང༌། སྟོང་གཉིས་དང༌། སྟོང་དང༌། གླིང་བཞི་པ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང༌། ིའཛམ་བུའི་གླིང་དང༌། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོའ་གླིང་དང༌། ནུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་དང༌། བྱང་གི་སྒྲ་ ིམི་སྙན་དང༌། རི་རབ་དང༌། ས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང༌། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང༌། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡང་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི། ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའ་ཚད་ནས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡང་ཁང་གི་ཚད་དུ་བྲིས་སོ། །དར་ཡུག་ཆེན་པོ་ ིདེ་ཡང་ཞེས་སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཞེས་སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་སེལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དཔེ་ནི། དེ་ནས་མཁས་པ་ཞེས་སོ། །མཁས་པ་སོགས་ལྔ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང། དབང་པོ་གསལ་བ་དང༌། དྲན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། རྟོག་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་དཔེའོ། །གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་པའི་དཔེ་ནི། འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཞེས་སོ། །སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དཔེ་ནི། དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའ་ཞེས་སོ།། ིགཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། སྒྲིབ་བྱ་ནི། ཀྱཻ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཟབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་

94 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་དང༌། དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བཞག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲ་བར་ཚད་མེད་དོ། །དཔེ་དོན་འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་མོའ་ི

1

རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེ་
མཛད་པ་ནི། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གདོད་མ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དཔེར་མཛད་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དོན་ནམ། འོན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་གི་སེམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའམ། དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའམ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པས་རྟག་པའམ། འོན་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།2

དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་
ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་སུ་ཡིན་ངོ་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་མི་ཤེས་པ། མི་གསལ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ། སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་གཟུང་ནས། དེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དེ་བསྒྲིབས་སམ་མ་བསྒྲིབས། དང་པོ་ལྟར་ན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུར་འགལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༣ ཆེན་པོའ་ི
2 ཞོལ། ཤོག ༦༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༦༤ བ ༡ མི་རྟག་པ་ཡིན།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 95

རྒྱུད་དག་པ་གཉིས་ལྡན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དྲི་མས་ལེགས་པར་བསླད་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་ནི། དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་རང་གི་གནས་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལས་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་ཀྱང་དཔྱད་མི་བཟོད་དོ།།
གསུམ་པ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་དུས་མཉམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་
ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །བཞི་པ་ལྟར་ན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ་བའོ། །མི་རྟག་པ་ནི་རེ་ཤིག་1

བཞག་ལ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་
རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་ལ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བཞིན་སེམས་ཅན་རེ་རེ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང༌། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བར་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང་སྔ་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དང༌། ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྔ་
དུས་ན་ཡོད་པ་དང༌། གཉིད་ལོག་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སད་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས། ཉལ་བ་དང་མ་ཉལ་བའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་རྟག་དངོས་སྔོ་སེར་མཐོང་བ་ལྟར་དུ་མཐོང་བར་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་གིས་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དོན་དམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༠ ན ༡ རེ་ཞིག་བཞག་ལ།

96 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཆ་དེ་དང༌། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་དུས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔར་མཉམ་པར་བཞག་དུས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང༌། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལྷས་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་དང་ད་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བར་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་
སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་པ་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །དཔེ་དང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཉམས་སུ་མི་མྱོང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆགས་པ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་ཚིག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཀྱེ་མ་མ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་ཤེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དག་སྟེ་གང་ཡང་ངས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་འཕགས་པའི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 97

ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མདུད་པ་ཆེན་པོ་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བསལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ཉེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོར་མ་གྱུར་པ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་ཉེར་འཚོར་འགྱུར་བ་དང༌། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལམ་བསྒོམས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སེམས་དེའི་གནས་ལུགས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པའི་རྣམ་གཞག །བླུན་པོ་མིན་པ་གཞན་སུས་ཤེས།
བཞི་པ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་
དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི། དུས་ཅིག་ཅར་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གནས་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟར་བསགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚད་དང་ལྡན་པར་བསྟན་མོད་ཀྱི། རིགས་ཀྱི་བུ་འོན་ཀྱང་ཞེས་ཏེ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཚད་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཡི་གེས་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་

98 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཅད་དུ་གནས་པ་ནི་གནས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་འཕྲིན་ལས་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འབད་རྩོལ་དང༌། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཞེས་སོ།།
མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ནོར་བུ་བཻ་ཌཱུརྱ་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་དུ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཀྱང་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དུས་གསུམ་དང་ཞེས་1

སོ། །སྐུ་ནམ་
མཁའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཡང་མི་འདོར་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་ནོ། །གསུང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་ལ། སྒྲ་ཞེས་སོ། །ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསམ་པ་དང༌སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རྟོགས་བྱ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཀྱང་མི་གྲོལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་དང། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཁམས་ཀྱི་གནས་གཅིག་པོ་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་བཏགས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་དེའི་ནི་ཡན་ལག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་དེས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཕྲིན་ལས་ཏེ་གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དུ་གནས་གསུམ་ནི་དྲི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༦༦ བ ༦ དུས་གསུམ་དང་ལས་སོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 99

མ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུད་བླ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་ཡིན་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ ིབྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། རྐྱེན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།1
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། དོན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན་ལ་གནས་ཀྱང་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་རིགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་གཉིས་པོ་ནི་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་དང་པོ་ནི། འདི་དག་ལ་དམིགས་ནས་
བསྒོམས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དངོས་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་དང༌། ས་ཐོབ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ལ། ས་བོན་དེའི་གནས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་2

རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གནས་གཅིག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་

1 གཙང་། ཤོག ༦༧ བ ༡ སྐྱོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༦༨ ན ༡ རྒྱུད་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

100 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐནོ། །འདིས་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱུར་བཞག་པའི་དོན་བསྟན་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་གསུམ་རྐྱེན་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལས་རྒྱུད་
གཞན་པའི་གང་ཟག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཛད་པ་ནི་སྔར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གདམས་ངག་བསྟན་པའི་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་ ིདེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཐོབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བས་ཐོབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིའི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་སྒྲ་དང༌། ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་དགོས་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་དེས། དོན་གྱིས་འཕངས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་དག་གིས་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང༌། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྟོགས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་སོ་སོའ་ི

1

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཁམས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་དངོས་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བྱེ་བྲག་གི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ཕན་ཆད་ནི་གཞུང་ལྷག་མས་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༧༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༦༨ བ ༡ སོ་སོར་རྣམ་པར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 101

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དོན་གང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང༌། དགོས་པའི་དོན་གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །མཚམས་སྦྱར་འདིར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་མཛད་པ་ཆེས་གསལ་བས། མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་ནས་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཟུར་དུ་དྲི་བའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱི། མཚམས་སྦྱར་འདིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང༌། དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡང་དྲིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱིས་མདོར་
བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ིམདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང༌། མདོ་སྡེ་གཞན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུའི་ངོས་ནས་བཤད་པའོ། །འཆད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ིམཚན་གཞིར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
མཚན་གཞི་གསུམ་ངོས་བཟུང་ན། ཁམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་པས་ཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༥ ཤོག ༤༩༥ ཕྲེང་། ༡༡

102 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཐམས་ཅད་ལ་འཕྲོ་ཞིང་ཁྱབ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དེ་ཉིད་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཁྱབ་པར་ངེས་པར་བརྗོད།1

།ཅེས་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་
ཉིད་དྲི་མས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉི་གའི་རང་བཞིན་ཡིན་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ལ། དྲི་མ་དང༌བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ།།
རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། རིགས་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་
དུ་བྱས་ནས་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་འཆད་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུའི་ངོས་ནས་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་ནུས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སྐུ་གསུམ་དུ་གནས་འགྱུར་རུང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་ག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལ་སོགས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ ིགྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་ཇི་ལྟར་སྒྲིག་པའི་ཚུལ་ནི། ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་མ་རྟོགས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༢༠

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 103

པའི་སྙིང་པོ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་དང༌། རྒྱུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་འདོད་པ་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་མིན་པ་ནི། མིག་ལེགས་པར་ཕྱེ་ལ་ལྟོས་ཤིག །མངོན་མཐོས་བསྡུས་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་ཟིན་པས་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལེགས་པས་བསྡུས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ཇི་ལྟར་དེ་ ིབཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པས་པདྨ་ཁ་དོག་ངན་པའི་ནང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཤིང་འཁོད་དེ་འོད་ཟེར་འབུམ་དག་འགྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ནང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང༌། སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དག་མཐོང་ནས་དཔེ་དགུས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་སྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུ་དང༌། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་གསལ་ ིཔོར་མེད་ཀྱང༌། འཕགས་པ་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་པོ་ནི་འདི་ཡིན་པར་ཟུངས་ཞིག །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྒྲས་ཟིན་ལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དེ་དང་དོན་མཚུངས་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་འདིར། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ ིཔས་སྟོང་པས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་

104 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའདིར། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་ལ། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་སྒྲུབ་པ་འདི་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་དང་དོན་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་འདྲ་བར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། ིཁ་ཅིག་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་སུ་
གསུངས་པའི་མདོ་ཁ་ཅིག་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་མདོའ་མཚན་གཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་ ིཔོའ་མདོར་བྱེད་པ་ནི། དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་ ིཔོའ་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་ན། འོག་ནས་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་ ིཔ་སྟོན་པའི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོས་རྟག་དངོས་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་ངེས་ ིདོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་སྟོན་པའི་མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ ིདང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཐེག་བསྡུས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བྱས་ནས་དེ་སྙིང་པོའ་མདོ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ ིགྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ན། སྔར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འོག་ནས། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༣༧ ཕྲེང་། ༨

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 105

ཡིས།1

།ཞེས་སོགས་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང༌། །བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ།2

།ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲས་ཟིན་ལ། སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིའི་དགོངས་གཞིར་སྟོན་
པ་ལྟར་སྣང་ཡང༌། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་དང༌། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་དགོངས་གཞིར་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པས་བསྡུས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་ལང་གཤེགས་ལས་བཤད་ཅིང༌། དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལ། བློ་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་ཤེས་པར་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་དང་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་རྣམ་གྲངས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པ་དང༌། ཀུན་གཞི་ཞེས་མིང་མཚུངས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་ལང་གཤེགས་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་དང༌། མི་གཉིས་པ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་འདི། ཞེས་གསུངས་སོ།།3
གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ནི་ངེས་པའི་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ ིགསུངས་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༥༨ ཕྲེང་། ༢༠
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༠ ཤོག ༡༢༦ ཕྲེང་། ༡༢
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༡༣ ཕྲེང་། ༡༣

106 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྨྲ་བ་འདི་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་འདྲ་བ་མ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ། ཡོན་ཏན་མེད་པ། ཁྱབ་པ། མི་འཇིག་པའོ། །ཞེས་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་སྟོན་པར་བགྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེའི་1

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ནི། མུ་
སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། ཚད་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་བྱས་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་སྒོ་བསྟན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ ིསྟོན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་རྫ་མཁན་ནི་འཇིམ་པའི་རྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ། ལག་པ་དང༌། བཟོ་དང༌། ལག་བཟུངས་དང༌། ཆུ་དང༌། སྲད་བུ་དང༌། ནན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་སྣོད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའམ། བདག་མེད་པ་བསྟན་པས་ཀྱང་རུང་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧༢ ན ༤ ངའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 107

སྟེ། རྫ་མཁན་བཞིན་དུ་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་1

ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན།
དེ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་འདིར་དྲང་
དོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོས་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་གཏུམས་པ་ལྟར་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་གཏུམས་པ། དུག་གསུམ་གྱི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ། རྟོག་པའི་དྲི་མས་སྦགས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དང་སྒྲས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའོ།།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལན་བཀའ་སྩལ་ཏེ།
དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ལ་དགོངས་ལ། དགོས་པ་མདོ་དེ་ཉན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པའི་བྱིས་པ་རིམ་གྱིས་དྲང་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་བྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དང་སྔོན་དེའི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༡༤ ཕྲེང་། ༦

108 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབདག་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དེའི་ཡང་གནོད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའ་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དུ་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་ ིཔ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས། དེ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན།1

།ཞེས་བཤད་པས། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྟག་
པ་བཀག་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་ཟེར་རྒྱུས་ཕོངས་པར་གསལ་ཏེ། མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པས་དབང་ཕྱུག་རྟག་དངོས་ཀྱིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང༌། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་དོན་དུ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བས་མདོ་སྡེ་དེ་2

དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ངེས་དོན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་ ིཔ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཅན་
ཏེ་སེམས་ཅན་ཀུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་ ིཔོ་ཅན་ནོ་ཞེས་3

གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དུ་གནས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གཉི་གའི་རང་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༠ ཕྲེང་། ༢༡
2 ཞོལ། ཤོག ༧༩ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༧༣ བ ༤ མདོ་སྡེ་དང་།
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༦ ཤོག ༦༨༥ ཕྲེང་། ༧

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 109

ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་གཟུགས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་གི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སྙིང་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དང། རང་བཞིན་དང་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་1

གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་རྒྱུའི་སྐབས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོར་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་དོན་གང་ཡོད་པ་དང་དགོས་པའི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་ ིཔའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ།2

།ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་བའི་འཕྲིན་
ལས་འཇུག་རུང་གི་དོན་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ ིདབྱེ་བ་མེད་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དོན་གྱི་གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ིམདོའ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། འོག་ནས། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ཕྱིར་ཁམས། །སངས་རྒྱས་ ིསོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ།3

།ཞེས་སོགས་དཔེ་དགུའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་
གཞག་རྣམ་པ་བཅུས་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ིམདོའ་སྒྲས་ཟིན་ལ་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ན་དོན་ཐོབ་ལ་ཡོད་པ་མན་ངག་གིས་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༧༩ བ ༤ དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ།།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༦ ཤོག ༦༨༥ ཕྲེང་། ༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༥༠ ཕྲེང་། ༡༩

110 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲས་ཟིན་ལ་ནི་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།།གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པ་རྣམ་གཞག་བཅུས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང༌། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ ིལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། དོན་ཚན་སོ་སོར་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།1

དོན་
གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་ལ། ངོ་བོ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གང་གི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་བོའ་ཁོངས་སུ་ ིབསྡུ་བར་བྱའོ། །རྒྱུ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དོན་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དོན་གསུམ་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུར་རྣམ་པར་བཞག་གི །དོན་གསུམ་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་ནི་མི་བཟུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། རིགས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ། དེ་དག་སྦྱངས་པ་ལས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་རྣམ་པར་སྦྱངས་པས་འབྲས་བུ་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཉིད་ཁམས་ཀྱི་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་མོས་པ་ལ་སོགས་པས་སྦྱངས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྲིད་པའི་སྐྱོན་མཐོང་ནས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་ནས་དོན་
གཉེར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་རིགས་ཡོད་པའི་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡན་པ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། །འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་སོགས་ངོ་བོའ་ིརབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གནས་སྐབས་དང་དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། 1 ཞོལ། ཤོག ༨༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧༤ བ ༤ དང་པོ་ནི། སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 111

ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རང་བཞིན་ ིགཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་ན་གཅིག་ཉིད་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་གར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་འགལ་བ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ནོ།། ིདོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཉན་རང་གི་རྣམ་གྲོལ་མཐར་ཐུག་
པ་མེད་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་ནི། དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་
པ་དང༌། ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོའ་དོན་དང༌། རྒྱུའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ ིནོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། ཆུ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་དག་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང༌། རིགས་ཆུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའོ། །གང་གི་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་

112 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ཁམས་སུ་སྟོན་བཞེད་པ་ཡིན་ན། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་འཕྲོ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའོ།།གཉིས་པ་ནི། ས་བོན་དང་མ་དང་མངལ་དང༌། མ་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་ ིརབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། རིགས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་གནས་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བྱུང་བའོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོའ་དོན་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ ིགཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་སེམས་ཅན་ཡང་དེ་ཐོབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ས་བོན་འཇོག་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བས་བརླན་པའི་ངོ་བོའ་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་འདི་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིད་ ིབཞིན་ནོར་བུ་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཆུའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདིར་སྔར་རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་ཞེས་པར་བསྟན་
ཟིན་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྟན་པ་ན། གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་ཞེས་སོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ལ་རེ་ཤིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ནི། གང་བསམ་པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 113

ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་རྣམ་པ་བཅད་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་ནི་ཆུ་བརླན་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བས་བརླན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ།།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་
བར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་སྐྱེ་མ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་སུ་ཡང་མེད་པས་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྔར་ནས་སོང་ཟིན་ལ་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་པོར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱུར་ཟིན་པས། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནས་རང་གི་གཉེན་བྱས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་བརྩེ་བ་དེ་འགལ་རྐྱེན་ཞེ་སྡང་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅོམ་ཤིང༌། མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་དང་མ་བྲལ་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློར་འགྱུར་བས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་པས་བརྩེ་བ་ཙམ་ཡིན་ཡང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །བརྩེ་བ་དེས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་རྒྱུ་ཙམ་ ིཞིག་བྱེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་འདིར་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བཞག་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་ལ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། དེའི་འཛིན་སྟངས་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མ་ཞུགས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། གཉེན་པོའ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ི

114 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཞིང་ཞེ་སྡང་བ་འདོད་ཆེན་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་ཅན་མུ་སྟེགས་པ་དང༌། རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཆེད་དུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་སེམས་ཅན་འདོར་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་དང་སེམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་བདག་གིས་བྱའོ། །སྙམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དུ་བགྲོད་པར་ ིབྱེད་པ་ཀུན་གྱིས་འདི་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། མཐའ་གཉི་ག་དང་བྲལ་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་ ིམོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ན། སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་འདོད་པ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྟུང་1

ཞིང་ཐར་པ་
མི་འདོད་པ་དང་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་སྲིད་ཞི་གཉི་གའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་
པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། སྲིད་ཞི་གཉི་གའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྲིད་པ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐར་པའི་ལམ་དང་ཞེ་འགྲས་པ་ཐར་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ལོག་སྲེད་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རིགས་ཆད་ཅེས་གྲགས་པ་འཁོར་བ་ཉིད་འདོད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ནི་རེ་ཤིག་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གིས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། ཐར་པ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༤ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༧༧ བ ༤ སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 115

དོན་གཉེར་བསྐྱེད་མི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་གཏན་ཆད་དུ་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འོག་ནས་བསྒྲུབས་པས་སོ། །དེར་ངེས་པར་ལྷུང་བ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྣོད་རུང་ཙམ་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་ཡང་རེ་ཤིག་བསྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཞེན་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་བཀའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་སྟེ། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ ིབཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ང་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ངའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་དག་ནི། མ་རིག་པའི་མུན་པ་འཐུག་པོས་བཀབ་པས་མུན་པ་པས་ཀྱང་ཆེས་མུན་པ་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་མི་ཟད་པས་བརྒྱུད་མར་མནར་བར་འགྱུར་བས་མུན་པ་ནས་མུན་པ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བ་མུན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་ང་སྨྲའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ་གང་ཟག་དང་པོ་ནི། ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་གཉི་གའི་སྒོ་ནས་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཙ་ར་ཀ་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དང༌། གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཚེ་སྔ་ཕྱིས་བསྡུས་པའི་མངོན་མཐོ་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། མངོན་མཐོ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐར་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་སྤྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཆད་དུ་སྨྲ་བ་རྣམ་པ་དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང༌། གང་ཟག་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཉེས་པར་གཟུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གཞན་སྡེས་བཏགས་པ་ལྟར་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་ ིབཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་སྟེ། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་འདི་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་ཡང་སྔ་མ་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་མེད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིཆོས་ལ་སྡང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ཐར་པ་ཙམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་ ིསྐུར་བ་མི་འདེབས་པ་ཁ་ཅིག་གོ་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་ལ་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་ལ་སྐུར་ ི

116 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབ་འདེབས་པ་དང་མི་འདེབས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི་
མུ་སྟེགས་པ་དག་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་ཡང་རེ་ཤིག་རྣ་བར་མི་འོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག །ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལྟ་བ་ངན་པ་འདི་དག་གི་བག་ཆགས་འཇོག་པས་ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར། དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་ནི། མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པ་འཇིག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཤིང༌། དེ་ལ་མི་མོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྐུར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་བས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ལ་བག་ཆགས་མཐུག་པོ་འཇོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གང་ཟག་གསུམ་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་བཞིན་དུ་
ཁོང་དུ་ཆུད་དོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གང་དག་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྒོའམ་ཐབས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་རེ་ཤིག་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང༌། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ལ་མཛད་པར་མངོན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཞེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་འོག་ནས་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་གང་གི་ཡང་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་དུ་བྱས་ནས།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 117

དེ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཤེས་པ་ལ་ནི་བཀག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཅད་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་བྱས་ན། །རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་བརྟེན་ཡོད་མིན།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚེ། བཀག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགག་བྱ་རགས་པ་ཙམ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་ཉེས་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་དྲག་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གསོར་མི་རུང་ཡིན་
གྱི། གཞན་དུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ནི། སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཞེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ནི། ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།
ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
འོད་སྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་བླའི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།2

།ཞེས་གསུངས་པའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བ་
མཐར་ཐུག་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་བཏགས་དང་བཅས་པས་སྤང་དཀའ་བའི་དོན་ནོ། །འགྲེལ་པ་འདི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་སྟོན་པར་འཆད་པ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ལུང་འདི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༦ ཕྲེང་། ༢༠
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༦༣ ཕྲེང་། ༧

118 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བྱང་སར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་དྲངས་ལ། འདིར་ནི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡང་བསྡུས་མོད་ཀྱི་དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་སྐབས་འདི་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་
མཐུན་པ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང༌། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པའོ། །འདིས་ཀྱང་ཉན་རང་གཉི་ག་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་དང་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐབས་དང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྱེད་ན་ནི། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་སྡུད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཙམ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ནི། སྔར་བསྟན་ཅིང་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་
ལས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དེ་གཉི་ག་ཡང་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་བོ་དང་ཕལ་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་ ིནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་ལ། སྔ་མ་ནི་མཆོག་ཏུ་དབང་པོ་རྣོན་པོའ་སེམས་ཅན་ ིཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ། གང་དག་འདོད་ཆེན་ ིཔ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་ལམ་དུ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 119

ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་ཅན་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་ཅན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ། །སྙམ་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང༌། རྩ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྲིད་པའི་མཐའ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཅེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་རེ་ཤིག་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་འདི་བཞི་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །འདིས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འོག་ནས་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་ཤེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པ་སྒོམ་པ་ནི། འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་ ིཔོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ་གང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་ནི། གཞན་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ནི། འཁོར་བའི་སྔུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཁོར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བར་རབ་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟོས་མེད་དུ་འདོར་བ་དེའི་གཉེན་པོ་དང༌། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྙིང་

120 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ། །སྙམ་པའི་ཁུར་མི་འཛིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཤིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དོ། །སྒྲིབ་པ་རེ་དང་གཉེན་པོ་རེ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་ཞེས་སོ། །དོན་བསྡུས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་རྒྱུ་ ིའབྲས་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་1

པོའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་ ིམཐོང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ནི་གཉེན་པོའ་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ།། ིགཉིས་པ་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་
སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའ་སྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ིགཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མོས་པ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་
པོའ་སྲས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པའི་སྟོང་ཉིད་ ིརྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། མ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་ནི་ཐབས།2

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ལྟ་བུ་དང༌། ཐབས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཕ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་མངལ་ན་གནས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེའི་མ་མ་ཅན་ཏེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་བསྟན་པའི་མོས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༨༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༨༡ བ ༢ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༧༤༧ ཕྲེང་། ༥

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 121

ལ་དང་བའི་དད་པ་དང།1

ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རྒྱུ་བྱས་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་ ིབཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་བཞི་འཇོམས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་
བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང༌། བྱེད་ལས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙང་བ་དང༌། བདག་དམ་པ་དང༌། བདེ་བ་དང། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། འབྲས་བུའོ། །རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་ལས་དང་ཆེ་བ་ནི། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྣག་མི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདུན་པ་དང༌། ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་འདྲའི་བློ་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱེད་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཉེན་པོ་བཞིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆོས་སྐུའི་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་དེ་ ིབཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་ལས་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོ་བཞིས་ཕྱིན་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༨༢ ན ༡ དང་བའི་དད་པ་དང་། འདོད་པའི་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་

122 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་འབྲས་བུ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མོས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དེ་གཉེན་པོས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། དེ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་ལ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞིའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདི་ལས་ལྡོག་པས་ནི་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་
ལས་ལྡོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཕུང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཕུང་པོ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང། སྔ་མའི་འཛིན་སྟངས་ཕུང་པོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བ་སྟེ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཐར་པའི་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ནི། ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ལྟར་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པའི་རྣམ་དབྱེ་གང་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 123

བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་རགས་པའི་བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི།
ཕྲ་བའི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་ན་དེ་འདྲའི་བདག་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་བཀག་པའི་བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་ན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་མ་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པར་མ་བྱས་ཀྱང༌། ིརིགས་པའི་དཔྱད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྒོམ་སྤངས་ ིགཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་གཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་ཞེས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། མི་རྟག་
སོགས་བཞི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། གཉེན་པོ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཞུང་འདི་ཡང་ཞེས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྔར་མ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རགས་པའི་བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མ་ ིཡིན་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་དང་བཅས་པས་ཆོས་

124 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀྱི་སྐུ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་མེད་པས། འབྲས་བུ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཚང་བའོ།།
གསུམ་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤང་བྱར་འདུ་ཤེས་ཤིང༌། དེའི་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་སྤང་བྱར་འདུ་ཤེས་པས་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་སོ། །རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོང་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་ཞེ༌ན། དེ་ནི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ལགས་སོ་ཞེས་རྒྱས་པར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ།།
གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་བཞི་ནི་མོས་པ་དང༌། ཤེས་རབ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུའི་གོ་རིམས་ལས་ལྡོག་སྟེ་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་དོན་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་གོ་རིམས་ལས་ལྡོག་ནས་རྒྱུའི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་འོག་ནས་འཆད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་ ིདང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 125

བསྟན་པ་དང༌། བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་དང༌། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་འཁོར་བ་འབའི་ཞིག་འདོད་པའི་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཙང་བའི་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་ལྡོག་ནས་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་དང༌། སྒྲིབ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དང་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། དེ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། བདག་དམ་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གཞན་མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་ལྡོག་ནས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་ལྟའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདི་ལྟར་མུ་སྟེགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་
གྲུབ་དང༌། གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་དང༌། རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསླུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྙེས་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པའི་བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེར་ ིགྲུབ་པས་མི་སླུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་རང་

126 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབཞིན་དང་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཉིད་འདིར་བདག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ཀྱི་བདག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་སྐད་དུ། མདོ་ལས་གནས་བྱའི་ཆོས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་གྲུབ་འགའ་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ལ་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ནི་བདག་དམ་པའི་མཚན་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་བདག་མེད་ལ་གསལ་བར་བཤད་བཞིན་དུ་བདག་དམ་པའི་མཚན་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་པའི་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་འདོད་པ་ནི་རང་ཉིད་གཞན་སྡེའི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པ་ཤགས་ཆེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་གཙོ་བོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་ལྟ་བའི་ཚེ་ད་དུ་ར་ཟོས་པ་མིན་ན་ནི་མིག་ཕྱེ་ལ་ལེགས་པར་ལྟོས་ཤིག །བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་བྱས་སམ། བདག་གཉིས་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཞེས་པ་ནས་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའོ། །འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་ཞེས་པ་ནས་ཐོབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་བཞི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་པའོ། །རྒྱུ་བཞིས་
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ཐོབ་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་ཀླས་པར་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་མའི་མུར་ཐུག་པ་ཞེས་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོའ་ཁྱད་ ིཔར་དང་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་འདི་དོན་ཚན་བཞིར་ཕྱེ་ནས་འོག་མ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 127

པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་དམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ ི ཤ་རྩ་གཅིག་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ལས་ལྷག་པར་མོས་པ་བསྒོམས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤིན་ཏུ་གཙང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་བརྙེས་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་འགྲུབ་བོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམས་པས་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བདག་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་ཀླས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུས་གདུལ་བྱ་འོས་སུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་དེས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་སོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་མུ་མཐའ་མེད་པར་སྙིང་རྗེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྐུ་འབའ་ཞིག་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌། གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་དག་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འདི་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྡུས་པའི་སྲེད་ལེན་ལྟར་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་

128 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལས་ལྟར་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་མིང་དང་གཟུགས་ལྟར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་རྒ་ཤི་ལྟར་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྔར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་འདྲ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་སྐྱེད་1

པར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་རྙེད་པས་ནས་
དང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྐྱེན་ཅན་ཉོན་མོངས་
པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་པས་བསྡུས་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་ཉིད་སྔར་བཤད་པའི་འདུ་བྱེད་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་ཅིང༌། གང་ཟག་གསུམ་པོ་ལས་རྟོགས་པ་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིད་དང་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་གྲུབ་པས་ན་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་གྲུབ་པ་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། ལྟ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིའི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཅན་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་སུ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུན་ཕྲག་དང་པོའ་མཐར་འཆི་བ་བཞིན་ ིདུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༣ བ ༡ དུ་མར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 129

པའི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་རྒ་ཤི་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་སྤངས་པས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དྲི་ང་བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པ་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཕྲ་མོ་སྔར་བཤད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བདེན་སྣང་མཐའ་དག་ཀྱང་ལོག་པའི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གང་གིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ། །མ་རིག་པའི་ཞེས་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དེ་འགགས་པ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ། །ཇི་སྲིད་དུ་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་ནི་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འཆིའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ།།
རྟག་པའི་དོན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་རྟག་དངོས་ལ་གོ་བར་
འགྱུར་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་དོ། །སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་དུས་ ིགཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྟན་ནས་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པས་ཆོག་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྣག་སྨིན་པ་བཏོལ་བ་ལྟར་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྨིན་པ་ཙམ་བྱེད་ནུས་ཀྱང༌། ད་དུང་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་པའི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐུའི་བཀོད་པ་དེ་སྙེད་སྟོན་ཅིང་དེའི་

130 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་སྙེད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་དེ་ནི། ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་རིམ་འགགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་རིམ་ཡང་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སླར་མི་བཞེངས་པའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ཐོབ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དེ་ཙམ་ཞིག་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨིན་པར་མ་བྱས་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་དང་འདྲ་བར་འདི་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་ནི། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི་ཡང་རྒྱས་པར་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་
པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །ས་གསུམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པར་འཆད་པ་ནི་ཚིག་འོག་མ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་ལུས་གསུམ་གྱི་གོ་སྐབས་རྙེད་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་རུང་བ་ཙམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་འདི་གསུམ་ལ་སྡུག་ཀུན་སྤངས་ཀྱང་གཙང་བ་དང་བདག་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 131

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཁོ་ན་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གིས་བདག་དང་བདག་མེད་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྤྲོས་པ་དག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདག་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་སླར་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང༌། ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ལས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལོག་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ན་ཞེས་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང༌། ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པས་སོ། །རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་དེར་ལྷུང་བ་དང་བྲལ་བས་བདག་གི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ཞི་བའི་མཐའ་དེར་ལྷུང་བ་སྤངས་པས་བདག་མེད་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། བདག་གི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་བདག་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའོ། །བདག་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ནི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཞེས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་མ་རིག་པས་

132 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འགགས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། མཐའ་གཉིས་
ལས་གྲོལ་བ་མྱང་འདས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ལས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་འཁོར་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་དང༌། མཐའ་དེ་བཀག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡང་འགོག་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ཞི་བའི་མཐའ་དང༌། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བའོ། །འཁོར་འདས་གཉིས་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསར་དུ་སྤང་བྱར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འབྲིད་པས་ཆད་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསར་དུ་མི་སྣོན་པས་རྟག་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སུ་འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་འགོག་ཀྱང༌། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་འབྲིད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཆད་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྨོན་

1

པས་ཆོས་སྐུ་རྟག་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།2

།ཞེས་པའོ། །འཁོར་བའི་འདུ་བྱེད་སྔར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསར་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༦ བ ༥ མི་སྟོན་པས་ གཙང་། ཤོག ༩༠ ན ༢ མི་སྣོན་པས་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༧༡༩ ཕྲེང་། ༢༠

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 133

དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཆད་ལྟ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བ་འདིར་བསྟན་པའི་ཆད་ལྟ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་ཆད་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་རྟག་ལྟ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མཐར་ཐུག་པར་ལྟ་བ་འདིར་བསྟན་པའི་རྟག་ལྟ་ཡིན་གྱི་མྱང་འདས་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་མྱང་འདས་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྟག་ལྟར་འདོད་པ་ནི། མྱང་འདས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། མྱང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒོའམ་
ཐབས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དོན་དམ་པར་འཁོར་བ་ཉིད་དེ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་དང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་ཆོས་སྐུའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། སྔ་འགྲེལ་དང༌། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་དང་བྲལ་བའི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཐོབ་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གཉིས་པོ་གང་དག་གིས་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པ་འདི་དག་སྔ་མའི་འཕྲོས་སུ་སྦྱར་ན་རུང་མོད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འོག་མའི་དོན་བཤད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བས་སྔ་འགྲེལ་དུ་བཤད་དོ། །འཁོར་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་

134 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའགོག་པ་ལ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་ལྷུང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་ཀྱང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བའི་མཐར་ལྷུང་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ནི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་ན་བདག་ལ་ཕན་པའི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མྱང་འདས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པ་1

ལོག་སྲེད་ཅན་རེ་ཤིག་ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ལ་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཅི་རིགས་སྤངས་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བས་ན་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་པ་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་པའི་རིགས་ཅན་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེའི་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བའི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ།2

།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་མ་ལུས་
པ་མི་རྟག་སོགས་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་དེ་འཁོར་བའི་མཐར་མི་གནས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱིས་སྲེད་པའི་ཕྱིར་བརྩེ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་མཐའ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པའི་བློ་དང་བརྩེ་བས་བསྡུས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་གོམས་པར་བྱས་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༧ བ ༥ མེད་པས་ལོག་སྲེད་ཅན་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༨ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༩༡ ན ༥ བསྟན་པ་ནི།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 135

ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་འཁོར་བའམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌།1

།ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྲིད་པའི་མཐའ་
འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་དང༌། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ལ། འཁོར་བའི་སྐྱོན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་པའི་ཉན་ཐོས་བཤད་པ་ཡང་གནས་སྐབས་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཆད་པ་ལྟར་མི་བཟུང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་མྱང་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་གཉེར་དང་སྨོན་པའང་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།2

།དེས་འཕངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ནི། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་དེ། འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བས་སྤོང་འདོད་དང༌། མྱང་འདས་ཐོབ་འདོད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།3
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། ཚིག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་
སྐད་དུ། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༤ ཕྲེང་། ༡༥
2 ཞོལ། ཤོག ༩༨ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩༡ བ ༦ སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༩༨ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༩༢ ན ༡ ཅེས་པའོ།། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཚིག་ཕྲད་ཕྱིར་གྱི་མཐར་ཅེ་ན་མང་བ་དང་སྐུ་འབུམ་ལ་ཞེ་ན་མང་ངོ་།

136 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམ་མཆིས་ན་ནི་ཞེས་སོ།1

།གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ནི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མྱང་འདས་ལ་ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པའོ། །འདོད་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱོགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཚོལ་བའོ་དེ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །སྨོན་པ་ནི་གང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་དེ་ལས་མྱང་འདས་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས་མངོན་པར་དགའ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ལ་དེའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐྱོན་དང་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་འདི་རིགས་ཡོད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་དེ་རིགས་མེད་པ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མས་རྗེས་འགྲོ་དང་ཕྱི་མས་ལྡོག་པ་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རིགས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེའི་
ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མདོ་ལས་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀར་པོའ་ཆ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་ ིའཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདིར་ཡང་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་རིགས་ཡོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་པར་ནི་དེ་འབྱུང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཐོས་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བ་སོགས་བྱུང་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ལམ་ལྔར་བྱས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་མི་གཅིག་སྟེ་འདི་ལ་ལམ་བསྒོམ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་འདི་མེད་པར་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རྣལ་མ་སྐྱེ་དཀའ་བས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༧༥༨ ཕྲེང་། ༡༨

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 137

འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བག་ཆགས་འཇོག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བརྡ་ལེགས་པར་སྤྲད་ནས་ལན་ཅིག་ཙམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཡང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
སྲོག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་ཏོ་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་པར་སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་དེར་འགྱུར་ན་ནི། ལོག་སྲེད་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་ཚེ་སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། །ཐལ་བ་དེ་1

འཕངས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། ཇི་སྐད་དུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་དང་པོ་ནས་གནས་པ་སད་པའི་རྐྱེན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྔོན་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང༌། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང༌། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་སྨོན་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྐྱེན་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་སད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རིགས་སད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་སྲིད་ཞི་ལ་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་ཡང་རིགས་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། ཕྱིས་དེའི་འོག་ཏུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་ན་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དགེ་བ་དང༌། མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་རིམས་ཀྱིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩༢ བ ༦ ཐལ་བས་འཕངས་

138 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཕོག་པས་དེ་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་ཐར་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པས་ན་ཞེས་སོ།1

།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དགོངས་གཞི་དང་བཅས་པ་
དང༌། སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་དང༌། གནོད་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས། ལོག་སྲེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་ཐར་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ ིཔ་ནི་ལོག་པ་འཁོར་བ་ལ་སྲེད་པ་སྟོབས་ཅན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་བྱས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགོས་པ་ཐེག་ ིཔ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དགོངས་གཞི་ནི། དུས་གཞན་ཡུན་རིང་པོ་ ིབསྐལ་པ་གྲངས་ལས་འདས་པར་འཁོར་བར་འཁྱམ་དགོས་ཤིང་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་
འགྱུར་བ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་སྲིད་པ་ནི་ཡོད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྲིད་ན་སངས་རྒྱས་ཕྱི་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཉུང་ཤས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཙམ་བྱེད་དགོས་པས་གཞན་དོན་ཉི་ཚེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཡང་དོན་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ།།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྙེས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༧ ཤོག ༧༥༠ ཕྲེང་། ༡༩

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 139

བཞེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ ིཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་འགོད་ན། ཆོས་ལ་དཔེ་མཁྱུད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ལྔ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་ནུས་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་ལ་ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་དགོས་ཤིང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྲིད་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལྟ་ཞོག །འཚང་
རྒྱ་རུང་ཙམ་དུ་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་དགོད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ན་ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡོད་པ་འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་ཡང་མེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང༌། དམ་བཅའ་རིགས་པས་གྲུབ་པར་མི་མངོན་ཏེ། རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བས་ཁྱབ་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་ཡང༌། ཚོགས་པ་ཚང་བར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་

140 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་རུང་ངམ་མི་རུང༌། དང་པོ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བར་ཐལ་ལ།1

འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་ཞུགས་སུ་ཐལ་ཞིང༌། ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉི་གའི་རྟགས་ ིདང་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཤིང་ཐལ་བ་ཕྱི་མའི་ཐལ་ཆོས་ཀྱང་ཁས་བླངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་ཙམ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ཡང་
འགལ་ལོ། །ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ན་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་འདོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་དག་ན་རེ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཡང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གང་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཐལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན།2

ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མི་སྲིད་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ཀྱི། འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེའི་དོན་དེ་ཕན་ཆད་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་དོན་ཡིན་ན། འོ་ན་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སྔོན་པོ་ཡོད་ལ། འདི་ཕན་ཆད་དུ་སྔོན་པོ་མེད་པ་སྒྲུབ་ནུས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བ་དེར་འགྱུར་རོ།།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤི་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ བ ༣ ཚང་བར་ཐལ་ལོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༡ ཞེས་ཟེར་རོ།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 141

འཆི་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། བློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྩིང་བར་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་སྔ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཞེས་པ་འདུག་གམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ཞེས་པ་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་གྱི། འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ། །སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདི་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་སམ་མ་འོངས། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་སུ་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་དོན་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ། །སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བློས་འཚང་རྒྱའོ་སྙམ་དུ་ངེས་ལ། དོན་གྱི་གནས་ཚོད་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། མེས་དུ་བ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གེགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་ན་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་
གྱི་གེགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེ་ན། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དེ་ལ་མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན། དུ་བ་བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་ལ། ཚད་མས་མ་ངེས་ན་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་འཆའ་བ་ཁོ་བོའ་དམ་བཅའི་གང་གཞག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་བླུན་པར་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་འཚང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༠ ཕྲེང་། ༡༢

142 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་
པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་ཀྱང་དེ་མི་སྐྱེད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ་སྙམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་གི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། འཚང་རྒྱའོ་སྙམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་དཔྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། མི་སྣང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་གདབ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་མཚུངས་པས་ལྐོག་གྱུར་མཐའ་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོགས་ལྡན་མཁས་པ་དང༌། རྨོངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་འཇོག་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ན། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འཚང་རྒྱ་བར་ཡོད་ངེས་ཡིན་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་དམ་མ་ཆོད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཁས་བླངས་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འཚང་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་ན་ཁས་བླངས་འགལ་ལ། རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་ན་འཚང་རྒྱ་བར་མ་ངེས་པ་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་དུ་ཡང་ཐག་མ་ཆོད་དོ། །ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་དུ་ཡང་ཐག་མ་ཆོད་ན། འཚང་རྒྱ་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ་དེ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མེད་རིགས་ལམ་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང༌། །གསུང་རབ་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་བཏང་སྙོམས་བྱས་ན་མཛེས།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བར་ཁས་བླངས་ནས་འཚང་རྒྱ་ངེས་སུ་ཁས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 143

མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བཤད་ཟིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན། བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སེམས་ལ་འབྲལ་རུང་དུ་གློ་བུར་བར་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། གཞན་དུ་ན་མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་པ་ལྟར། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མ་འབྲལ་རུང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་དྲི་མ་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དུ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་ལ་དོན་གཉེར་དུས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་སྲིད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་བརྩེ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཐབས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྟན་ཀྱང་ཐབས་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྲང༌། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོ་ལ་དོན་གཉེར་མ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངེས་ལེགས་ལ་དོན་གཉེར་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་རེ་ཤིག་གཅིག་ན་འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་དང༌། མྱང་འདས་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་

144 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐནོ། །བཞི་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་རང་གི་ངོས་ནས་དོན་གཉེར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་བརྩེ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རེ་ཤིག་གི་ཚེ་ན་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཚང་ནས་རིགས་སད་པར་འགྱུར་བ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཚང་རྒྱ་ཡང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
འོ་ན་སེམས་ཅན་ནམ་ཡང་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་མེད་པར་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡང་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་པོ་གཏན་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། སྔར་ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་སྟོབས་མཚུངས་པས་གསུམ་ག་ཁས་བླངས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་མིན་པས་ཁྱབ་པ་ལ་བསམས་མ་བསམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་དེ་གང་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡོད། རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ཡོད་ཅིང༌། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱི་བྱང་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 145

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ལ་ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་སྤྱི་ཙམ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་ལ། འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གང་ལ་ཡང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་ལ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག །དུས་འདི་ཙམ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ལ་དེ་ཕན་ཆད་དང་ཚུན་ཆད་དུ་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་མི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགལ་བའི་ཁུར་འབའ་ཞིག་གོ །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་
གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་དྲི་མ་ཐོག་མ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་འཇུག་པའི་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐོག་མེད་ནས་དྲི་མའི་སྦུབས་ཀྱིས་ཕྱི་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་སྟེ། ཇི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་འཇིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་བཞིན། ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་
དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་སེམས་

146 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཅན་ལ་རིགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མི་ཟད་པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚོ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། ཆུ་རྣམས་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་བཞིའི་གནས་ཏེ། མོས་པ་ནི་སྣོད་ལྟ་བུ་དང༌། ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ནི་ཆུ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དབྱེར་མེད་པར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མར་མེ་བཞིན་
དུ་རྫུ་འཕྲུལ་དང༌། ལྷའི་རྣ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་དང༌། སྔོན་གྱི་གནས་དང༌། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པ་སྣོད་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་ ིདང་ལྷག་མཐོང་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིན་ཆེན་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ཡོན་ཏན་བཞིས་ཁམས་ནི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དཔེ་གསུམ་པོ་ཡིས་འདི་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་མོས་
པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་གནས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ ིཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པ་ནི་ཐོག་མའི་རྒྱུ་སྟེ། དེ་རྩ་བར་ ིམ་བྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ ིབསྒོམ་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 147

པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྒོམ་པ་ནི་སྣོད་དང་ཆོས་མཐུན་ ིཔ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ངོ་བོའ་སྒོ་ིནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་རྗེའི་ཆུ་རྣམས་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་འདི་སྦྱིན་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ནི་ཆུ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། ཆུ་བརླན་ཅིང་གཤེར་བ་ལས་མ་འདས་པ་ལྟར། དེ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་དོན་གཉེར་གྱིས་མཆོག་ཏུ་བརླན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རོ་གཅིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་སྐུ་དང༌། རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་འདིས་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་དེ་དང་ཁམས་འབྲེལ་ཞིང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་ཁམས་ལ་ཞེས་སམ། དྲི་མ་མེད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ལ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ ིཔའི་ཕྱིར་མར་མེའི་སྣང་བ་དང་དྲོ་བ་དང་མདོག་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཅན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དྲི་མ་ཟད་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་
བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།

148 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགནས་གསུམ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་མར་མེའི་སྣང་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མུན་པ་འཇོམས་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་དང༌། གྲོགས་དང༌། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཡུལ་གང་ན་གནས་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་མཐའ་ཡས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་གདུལ་བྱ་གང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བས་སྣང་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དྲོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཞེས་སོ། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་སྤངས་པ་ནི་མར་མེའི་མདོག་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཞེས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི་དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་བདེན་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་གསལ་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉི་ག་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་
པས་བསྡུས་པ་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་པོ་འདི་དག་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་ ིརྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པའི་དོན་ལས་ཞེས་ཏེ་མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་མདོ་འདིས་བསྟན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མ་བསྟན་ཏོ།། ིབཞི་པ་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེའི་ཡན་ལག་
གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཞི་གང་ལ་གནས་པ་དང༌། དབྱེ་བ་དུས་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་གྱི་འཇུག་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 149

པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གཞན་ ིདང༌། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་དེ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་མ་དག་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བྲལ་བ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལས་དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་གཞི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་1

ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དེ་ཉིད་
དོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། ལན་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་ ིཤིང་དྲི་མའི་ས་བོན་དང་བཅས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་དྲི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་ཤིང་དྲི་མའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གནས་པའོ། །གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཡིན་མོད་ཀྱི། འཕགས་པ་གཞན་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ལ་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཐ་དད་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལས་བསྟན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ལ་གདམས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠༡ ན ༢ བསྒོམས་ན་

150 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལས་གསུངས་པར་བསྒྲུབས་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་འབའ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་སུན་དབྱུང་བར་མི་བྱའོ། །གང་ལ་བསྟན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལའོ། །གཞི་གང་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་
བཅས་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་མི་རྟག་པ་སོགས་བཞི་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཞེན་པའི་དོན་ལ་བཟོད་ཅིང་འདོད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ལྡོག་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ིའདི་ཕན་ཆད་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ ིཙམ་ཐ་དད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ ིཔའི་དུས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་དག་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་མ་དག་ཅིང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ཅི་རིགས་པ་དག་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བཞག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 151

དེ་བཞིན་ཉིད་སྔ་མ་གཉིས་སོ་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྐྱེས་བུར་འཇོག་པ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བརྗོད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ནི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཟག་གསུམ་དུ་
གདགས་པའི་གཞིར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན། ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་ ིབཏགས་ཀྱང༌། ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་དེའི་ཡ་གྱལ་སོགས་གང་ཡང་གང་ཟག་གི་མཚན་ ིགཞིར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། ི 1

།ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའ་སྡོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ལྟས་པའི་ཚེ། གཟུགས་རང་བཞིན་ ིགྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ། དེའི་རྩི་མ་ཡལ་བའི་ངང་ནས་གཟུགས་སུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ལྟས་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཞིག་ལ་གཟུགས་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གསུམ་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ིདོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན་ལན་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དག་ཏུ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་མིང་གསུམ་གྱིས་ནི་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་གཞིར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་འདི་དྲུག་གིས་ནི་བསྡུས་པ་ཡི་སྟེ། དེ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མིང་གསུམ་གྱིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་སྐབས་
ཅན་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི་དེ་ལྟར་མིང་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོའ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཟག་པ་ ི 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༨ ཤོག ༢༩༨ ཕྲེང་། ༡༠

152 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམེད་པའི་ཁམས་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྟན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སོ། །གནས་སྐབས་དང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་ཡང་དྲི་མའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འབའ་ཞིག་དང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་སྤྱིར་བཤད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསལ་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་ཀྱང་དེར་བསྡུས་ནས་ ིབཞག་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཇུག་པའི་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་དེ་ཡང་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཤཱ་རིའི་བུ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བསྙད་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེས་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ལ་གནས་པས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར་ ིལ་ཞེས་པ་ནས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤཱ་ ིརིའི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཆོས་སྐུ་འཁོར་བར་འཁོར་བ་སོགས་མི་རུང་བས་དྲི་མས་དག་པའི་ཚེ་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བཏགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རིག་ནས་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དོན་རིག་ནས་ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་བསྟན་ཏོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་སྡུག་བདེན་སྤངས་པ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དག་པ་ཞེས་པས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤངས་པ་དང༌། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱའི་ཞེས་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 153

པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ཐ་ ིདད་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྣོད་སྟོང་པ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་སོང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ནི་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གློ་བུར་དྲི་བྲལ་འབའ་ཞིག་མིན་ནོ། །ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་མེད་ལ་དེ་སྣོད་ཐ་དད་པ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སོ་སོའ་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བར་བཞག་པ་མ་ ིགཏོགས་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་ ིགྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་སོང་ཡང་སྔོ་སེར་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱུ་མེད་པས་རང་བཞིན་ ིགཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞེས་བྱའོ།།གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། ལན་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ས་དང༌། ཟངས་དང༌། གསེར་གྱི་སྣོད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམན་པ་དང༌། བར་མ་དང༌། མཆོག་ལ་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ ིདང་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཤཱ་རིའི་བུ་དེའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་

154 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཏེ། འདི་ནི་དོན་གྱིས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་བའི་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཡི་གེ་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ ིནོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དོན་རྣམ་གྲངས་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་རོག་དང་བྱ་རྒོད་འཕུར་བའི་ལམ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་རྒྱུ་མེད་པ་དང༌། སྣོད་ཐ་དད་པའི་ནམ་མཁའ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང༌། བརྗོད་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པ་དང༌། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། ིགསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞི་ནི། རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟོན་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟོན་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འཆི་ན་དང་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ལས་བརྩམས་པ། །གཞན་འགྱུར་མིན་བདག །ཅེས་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་རྣམས་སོ། །གསུམ་གའི་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང༌། དང་པོ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་དང། གཉིས་པ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང༌། བཤད་པ་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་དང༌། གསུམ་པ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང༌། བཤད་པ་ལྟ་བུ་དྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལས་བརྩམས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་
བ་དང༌། དོན་ཚན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྔར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་སེམས་རང་བཞིན་ ིགྱིས་སྟོང་པ་བཞིན་དུ། ཕྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌། ཐ་མའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༣༩ ཕྲེང་། ༢༠ ནང་དུ་དྲངས།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 155

གནས་སྐབས་ན་ཡང་གནས་པས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །གནས་སྐབས་སྔ་མ་གཉིས་ན་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐ་མ་ན་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་སྔར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉེས་པ་སེམས་ལ་འབྲལ་རུང་གི་གློ་བུར་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེ་རུང་དང༌། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ཉིད་ཉེས་པས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཤིང༌། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཆུ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ངང་དུ་རོ་གཅིག་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཤིང༌། འཕགས་པ་སུའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱའི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞིའོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞི་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འབྲལ་རུང་དང་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང༌། འབྲལ་ ིམི་ཤེས་པ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང༌། མ་དག་
པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་དང༌། མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕུང་སོགས་འཇིག་བྱེད་རྒ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌། དེའི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སོང་བ་

156 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡིན་ཡང་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་དབང་པོའ་མངོན་ ིསུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཉེས་པས་རྡུལ་སོགས་ཀྱི་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་འདི་ཁྱབ་པར་ཡོད་ཀྱང་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བརྟེན་ཏེ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བརྩམས་ནས་སྐྱེ་ཞིང་དུས་མཐའི་མེ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབྱིངས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་གི་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌། སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་ནམ་ཡང་ཚིག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་མེས་མི་ཚིག་ཅིང་ཞིག་པར་བྱར་མེད་དོ། །རྣམས་ནི་མང་པོའ་ཚིག་སྟེ་མེ་གསུམ་མོ། །འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ ིབརྗོད་བྱ་ཉུང་བས་ཐོག་མར་བཤད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། དོན་དང༌། དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་ལ་ཆུ་རླུང་ལ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་རླུང་དང་ཆུ་དག་དང་སའི་ཁམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་དང་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་གནས་ཤིང་ལས་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་ཉོན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 157

ལས་ཉོན་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་མཐར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་མ་འདས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་བརྟགས་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། དྲི་བཅས་དྲི་མེད་དུ་གཉེན་པོས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་རྩལ་བཏོན་དུ་བྱས་ནས། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཞར་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔེ་དགུས་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་རྩལ་བཏོན་དུ་ ིབཤད་ནས། སེམས་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ཞར་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སས་གླིང་བཞི་རི་རབ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང༌། གཞི་མི་བརྟན་པ་རླུང་ལ་གནས་པའི་ཆུ་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ལུས་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའ་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་གཞི་ ིམི་བརྟན་པ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཇི་ལྟར་ཞེན་པས་སྟོང་པ་ལ་དངོས་སུ་གནས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི། ཆུའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་ནམ་མཁའ་ལ་དངོས་སུ་གནས་པ་རླུང་གི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ལྟའོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ། དེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པའི་གཞི་ཅན་མིན་ཞིང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌།

158 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེ་དག་གི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ཕྱེད་སྔ་མས་བདེན་སྟོང་ལ་གནས་པ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལས་ནི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ནས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་ལ། ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་འཇིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ནམ་མཁའ་སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མེད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་མེད་དེ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་འཇིག་པ་དང༌། རྒྱུའི་དབང་གིས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མདོར་བསྟན་དང་དོན་བསྡུར་བྱུང་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བྱུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་དགོངས་པ་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་མི་ནུས་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་པ་གོ་སླ་བར་དགོངས་སོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་
དུ་མི་འགྱུར་བ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་རྟོག་པ་བདེན་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་སོགས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་མ་ཕྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཐ་དད་ཅིང་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚོད་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་མཐར་ཐུག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཡང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 159

མོངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསླད་པས་ཡུལ་གྱི་མཐར་ཐུག་མཐོང་བའི་གེགས་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་གནས་མི་ནུས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དམིགས་མི་ནུས་པས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མེད་དོ།།
འོ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྒྲིབ་པར་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་
ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པ་ལ་བར་ཆད་བྱས་པས་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བསྒྲིབས་པ་ན་དེ་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་བཅས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲིབ་བྱ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བས་ཐག་རིང་པོའ་ིགཟུགས་གསལ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཚེ། མིག་སྐྱོན་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི། གཟུགས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་དྲུང་ན་གནས་པའི་མིག་གསལ་བས་ཀྱང་གཟུགས་དེ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྣོད་སྐྱེ་
འཇིག་བྱེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་ནམ་མཁའི་དཔེ་འདིས་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་རྟག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་འགྱུར་མེད་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཤིང་དེ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་འདོད་པ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་རྣམ་གཞག་མི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༢

160 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཤེས་པར་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ལ་འཆེལ་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བ་དང༌། ན་བ་དང༌། རྒ་བའི་མི་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པའི་མི་ཟད་པས་ཀྱང་འཚིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདི་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་ཡང་དོན་བསྡུར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་བར་སེམས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། བཤད་
ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བས་མ་གོས་པ་དང༌། འཇིག་པས་མ་གོས་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་བསྐྱེད་ཅིང༌། ཆགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཆི་བ་དང་ན་བ་
དང་རྒ་བའི་ཚོགས་བསྐྱེད་པས་འཇིག་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མི་འཇིག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོའ་ཆོས་སྣང་བ་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ ིསྟེ། ཆོས་ནི་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། སྒོ་ནི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་ལས་བརྩམས་ནས་ནམ་མཁའི་དཔེ་འདི་རྒྱས་པར་ནི། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། གྲོགས་པོ་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འདིའི་ལྟར་ན། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་པས་མུན་པ། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མཐོང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 161

བྱེད་པས་སྣང་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་བྱུང་ན་ཐེན་མི་ཚུགས་པས་སྟོབས་ཆུང་བ། ལྷག་མཐོང་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གློ་བུར་བ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ། རང་བཞིན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་
དང༌། དོན་དང། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ལས་གསུམ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། རྣམ་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་གི །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལས་ཉོན་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་
བྱེད་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་གནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་སྟེ། གློ་བུར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་འགགས་ན་འགག་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོར་མེད་པར་རྒྱུ་མེད་པ་རྐྱེན་མེད་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་པའམ། ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཚོགས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་
པ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་བརྟག་བཟོད་པའི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྙིང་པོ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན། དེ་ལྟར་གནས་པའི་དུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་པའི་རྩ་བ་ཅན་དུས་གསུམ་གར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རྩ་བ་ཅན་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྩ་བ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེའོ། །ཞེས་སོ། །དང་པོས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རྩ་བ་མེད་པ་དང༌། ལྷག་མ་བཞིས་ཐ་སྙད་དུ་རྩ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་

162 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམཚུངས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡི།1

།ཞེས་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་རླུང་གི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི།2

།ཞེས་དང༌། ལས་ཉོན་ཆུའི་
ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུ་ལས་ནི།3

།ཞེས་དང༌། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་
སའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། དེ་འཇིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར།4

།ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དེ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་མེ་འཁོར་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འགོ་བའི་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། མེའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི་མ་བཤད་པས་ན་དེ་བརྗོད་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་འདིའི་མཚམས་སྦྱར་གྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་མེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་བསྲེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དམྱལ་བ་པའི་ལུས་བསྲེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། བུད་ཤིང་བསྲེག་པར་བྱེད་པས་དུས་མཐའི་མེ་དང༌། དམྱལ་བའི་མེ་དང༌། ཐ་མལ་གྱི་མེ་གསུམ་པོ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་གཏན་འཇོམས་པ་དང༌། ནད་མེད་པ་འཇོམས་པ་དང༌། དར་ལ་བབ་པ་འཇོམས་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་གསུམ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདག་གི་བ་གཏན་མེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཆི་བ་དང་ཞེས་ཏེ། དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་ལས། འདི་སྐད་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཆི་བ་ཞེས་བགྱི་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་བ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༤༡ ཕྲེང་། ༡༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༤༡ ཕྲེང་། ༩
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༤༡ ཕྲེང་། ༡༢
4 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༤༡ ཕྲེང་། ༡༣

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 163

འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཆི་བ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་དབང་པོའ་རྒྱུན་འགོག་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་རིགས་ ིམཐུན་གཞན་གྱི་དབང་པོ་གསར་པ་རྣམས་ཐོབ་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྐྱེ་བའམ་ཞེས་དང༌། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ།1

རྟག་པ་སོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།
དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མ་དག་པ་དང་དག་པ་ས་མཚམས་སོ་སོར་གཅོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ཆ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དག་པ་དང་དག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དག་པ་དང༌། སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྟོན་པས་མ་དག་པའམ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཟད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་བལྟོས་ནས་མ་དག་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
དང་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་སོགས་ཕོངས་པ་དང་བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱུས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་རྒྱུས་སོ། །ཡང་ན། རང་ཉིད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མེད་ ིཀྱང༌། སེམས་ཅན་གཞན་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་དེའི་རྒྱུས་བློ་ལྡན་འགྲོ་བ་སྙིང་རྗེས་སྐྱེ་ལ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བསྟེན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་རྐང་པ་དང་པོ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་ལ། ཕྱི་མ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་
ལ་གཉིས། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༤༤ ཕྲེང་། ༢༠ ནང་དུ་དྲངས།

164 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའགྱུར་བ་མེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང༌། མ་དག་པའི་རང་བཞིན་དག་མ་དག་གི་རྒྱུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས་ནས་དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་མེད་དེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང༌། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་ཟིན་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན། འོག་ནས་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བཤད་པ་དང༌། མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི །འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་བཤད་པ་དང༌། འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་དང༌། མཐར་ལྟ་སོགས་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ། བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པས་འཇིགས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་
ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རིགས་ཀྱིས་སྲས་བསྐྲུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་ཡང་གཟུགས་ཁམས་སོགས་སུ་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བླངས་ཟིན་པའི་ཚེ། སྲིད་པའི་ཟག་པ་མངོན་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་སྔགས་དང་སྨན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 165

ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྗོད་ལ། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་མ་ཞི་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། དེ་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཡང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང༌། བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་རྒ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འཆད་པ་ནི་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་དེ་མེད་པས་རྒ་བ་སོགས་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། མ་དག་པ་དང་ཞེས་ཏེ། གང་ཞིག་ཤིན་ཏུ་སྣང་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྣང་བ་མེད་པས་ཅིག་ཤོས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་གསུམ་གཏན་འབར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐབས་རྒྱ་ཆེན་
པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡང་དག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྨོན་ལམ་དང་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང༌། འཆི་བ་དང༌། རྒ་བ་དང༌། ན་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཕྱེད་དང་པོས་མ་དག་པ་དང་དག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་མ་དག་པའི་རང་བཞིན་སྟོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཅན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་ཞེས་སོ། །དེས་ནི་མ་དག་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་ལ། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ནི། དེ་དག་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་དོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་

166 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔར་བཤད་པ་དང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་པ་དང༌། འདི་ལ་དོན་ཚན་བརྒྱད་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། ཚོགས་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དང༌། གསུམ་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་དད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ལུས་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་བ་དང༌། བཞི་པས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པས་མི་སྐྱོ་བའི་ཆེད་དང༌། ལྔ་པ་དང་དྲུག་པས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་དང༌། བདུན་པ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་ནི་བསམ་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཉོན་མོངས་མཚན་
ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྦྱོར་བ་དང་འདྲ་བར་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་གིས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་བྱེད་ལས་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་བཏགས་པའོ། །ཁ་ཅིག །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ངོས་འཛིན་པ་ལ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་དེ་དང་དོན་གཅིག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་རྩ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་མི་སྤོང་གི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཞེས་པ་ནས།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 167

སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་འདོད་པར་ལུས་ལེན་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ག་ལ་ཡིན་ཞེས་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། དཔེར་ན་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བུ་གཅིག་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་མ་ལ་བརྩེ་བ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་ཡང༌སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ། །སྙམ་པའི་ཁུར་དུ་བླངས་པ་དེ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་དམན་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་ཡང༌། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་མདོའ་དུམ་ ིབུ་འདིས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དབང་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་མ་དག་པ་དང༌། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།1

ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ བ ༤ མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་།

168 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དྲང་བ་དང། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང། ཟག་པ་ཟད་པའི་
ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཚུལ་དང། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བརྗོད་པ་དང། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་སྨིན་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་ཏོ། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དམིགས་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟར་གང་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། དག་མ་དག་གཉི་གའི་རྒྱུའི་དོན་བསྡུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དཔེར་ན་ཞེས་ཏེ། སྦྱངས་ཤིང་བྱི་དོར་བྱས་པ་སོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང་། མ་དག་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་གློ་བུར་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་བཞེད་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས་རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་ཡང་མ་གྱུར་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ལ། ལུས་དེ་དག་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐ་མལ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མཐོང་དུ་རུང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའ་ལུས་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ལུས་ལ་སོགས་པའོ།། ི

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 169

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ནི་འདི་
ལྟར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ། འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ།1

།ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཉོན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའོ། །ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ཕྲ་མོའ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་ ིསྐབས་ཞེས་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ནི་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དོན། ས་དྲུག་པ་ནས་གཙོ་བོར་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ས་ལྔ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་དོན་ཏེ། ས་དྲུག་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ ི 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༥༠ ཕྲེང་། ༡༨ ནང་དུ་དྲངས།

170 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་བསམ་པ་ས་འདི་ནས་གཙོ་བོར་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། མིའི་དཔེར་བརྗོད་པ་མདོ་ལས་
ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། མདོ་ལས། དཔེར་ན། དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བྱེ་བ་བགྲོད་དགོས་པས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ལམ་བགྲོད་དཀའ་ཞིང་ཐག་རིང་ལ། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་ལམ་ན་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་ཕྱིན་ན་དེའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །དེ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་བུ་གཅིག་པ་མཐོང་ན་དགའ་བ། སྡུག་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་བོར་ཏེ། ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོབས་ཀྱི་ཤུགས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསད་དེ། ལམ་རིང་པོ་དེ་འདས་ནས་རྐང་པ་ཡ་གཅིག་སྒོ་ཐེམ་ལ་བཞག་ཡ་གཅིག་ཕྱི་རོལ་ན་འདུག་པ་ན། བུ་གཅིག་པ་དྲན་ནས་འདི་སྙམ་དུ་མ་ལ་ཀྱེ་མ་བདག་གི་བུ་གཅིག་པ་འདིར་ཁྲིད་དེ་མ་འོངས་པ་ལྟ་ཞིག་སྙམ་ནས། གྲོང་ཁྱེར་དེར་མ་ཞུགས་པར། ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་བུ་གང་ན་འདུག་པ་སླར་ལོག་པའི་མིའི་དཔེར་བརྗོད་གསུངས་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་དང་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲུབ་པའི་འབད་པ་ཆེན་པོ་དང༌། བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང༌། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བསྒྲུབས་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།།
བསམ་གཏན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་པ་དེ། ཟག་པ་
ཟད་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་འདི་ཉིད་ལ་བཞག་པར་བྱའོ།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུན་རིང་པོའ་བར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་ ིའཇོག་འདོད་ན་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་ནུས་པ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་དོན་ཏེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ས་དྲུག་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་མི་ཐོབ་ལ། དེ་ཐོབ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ཡང་སྐབས་རེར་ཅུང་ཟད་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་མངོན་གྱུར་ཤས་ཆེར་མི་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༦༦༥ ཕྲེང་། ༢༠

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 171

འབྱུང་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ཕལ་ཆེར་ཡང་མེ་ལོང་གི་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་སྟེ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལས་བཟུང་སྟེ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ཕྱིན་ཆད་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་འཆར་བས་ཁྱབ་ཀྱི། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་འཆར་བ་ལྟར་བདེན་སྣང་ཤར་ཡང་བདེན་སྟོང་དང་ཚོགས་པར་མི་འཆར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་རོ།།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། ས་དྲུག་པ་དེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་གཞོལ་བ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་མྱང་བ་དེའི་ཐབས་ལ་བྱང་བར་བྱས་པ་འཁོར་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་བལྟོས་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་ནས་སླར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་1

འཛིན་པས་ཇི་སྲིད་མྱུར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་
བར་འདོད་པ་དུད་འགྲོའ་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ་སོའི་ིསྐྱེ་བོའ་ལུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ ིནོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ ིལ་བལྟོས་ནས་མ་དག་པ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་ནས་མ་དག་པ་དེ་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པའོ།།
གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང༌དག་པའི་
གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གཞན་ནི། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༡༦ བ ༡ ཡོངས་འཛིན་པས་

172 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །ཚིགས་བཅད་དང་པོ་དགུས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། ཚིགས་བཅད་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །དང་པོ་ལ་བཞི། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་སྲས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ས་དང་པོ་བ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས། འཁོར་བའི་རྒུད་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་ལས་གྲོལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་ལྡོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་ནི་མ་རིག་པས་ལྡོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྨད་དོ་སྟེ་ངོ་མཚར་ཞིང་རྨད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཡང་ན་ཚིགས་བཅད་འདི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་ ིཔར་སྟོན་ཅིང༌། སངས་རྒྱས་ལ་བལྟོས་ནས་མ་དག་པའི་ཆ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྐྱེ་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས་པ་ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བ་ཡི་གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་སྙིང་རྗེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མངའ་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་དང༌། དཔེ་དོན་
སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་པར་གནས་ལ་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་སྡུག་ཀུན་གྱི་རྒུད་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་སྤྱོད་ཅིང་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་པདྨ་ཆུ་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ཆུ་ཡིས་གོས་པ་མེད་པ་དེ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 173

བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་ཏེ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟག་ཏུ་བློ་མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང་ཞེས་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྡུག་བསྔལ་དང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་དང༌། སྙོམས་འཇུག་ལ་རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ཀྱང༌། རང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ལེགས་པར་བཅོམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་འཆར་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞི་བའི་བསམ་གཏན་ལ་རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་གཞག་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩོལ་བ་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཀུན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྩིས་མ་ཟིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དགུ་པ་བ་དང༌། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་དགོངས་སོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་
འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཕྲིན་ལས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང༌། གདུལ་བྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

174 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་སྔོན་དུ་འཕེན་པའི་དབང་དང་ནི་འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང༌། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལུས་ཅན་སྨིན་པ་ཡི་དོན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ། །དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཟད་པར་སྤངས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་རགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ངམ་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་པས་བསྡུས་པ་གདུལ་བྱ་དང་ཇི་ལྟར་འཚམ་
པ་བསྟན་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་གཟུགས་སྐུ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པ་དག་དང་ནི་ཆགས་ཅན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་དང༌། སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འདུལ་བ་ལ་འགྲོ་འོང་སོགས་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རུང༌། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཐབས་གང་གིས་འདུལ་བའི་ཐབས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཐབས་དེ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་དེ་ལྟར་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀླས་ཀྱི་འགྲོ་བར་དུས་རྟག་ཏུ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ནི་ཡང་དག་པར་འཇུག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་
པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོལ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེས་ཐོབ་ཅེས་སྨོས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཙམ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 175

ལས་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པས་དེ་མན་ཆད་དུ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི།
རྣམ་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ས་ཆེན་པོ་དང་རྡུལ་ཕྲན་དང༌། རྒྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ཆུའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཚིགས་བཅད་སྔ་མས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་བསྟན་ལ། ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མས་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་ཁྱད་པར་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་མཛད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པར་མཉམ་པ་དང༌། འཕགས་ ིཔར་གྱུར་པའི་དོན་བྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་མི་རུང་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་བཅུ་པོ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ས་རབ་དགའི་འོག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པ་དང་མ་དག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པས་ནི་ཞེས་སོ། །ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། མ་དག་པའི་ཆ་དོན་གྱིས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་

176 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགསུམ་པ་དང་ཞེས་སོ། །ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་སེར་སྣའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་ཚུལ་འཆལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རིམས་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔ་པས་ནི་ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། །བཞི་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་པ་དང་ཞེས་སོ། །དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐབས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་མཐུ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའོ། །ལྔ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པས་ནི་ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སྔ་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་ཐོབ་པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་སླུ་བའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པ་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་པར་མུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བརྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །སྔར་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཕྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། འཁྲུལ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་ཀྱང་ཞི་བའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་འདུས་མ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 177

བྱས་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཡུང་དྲུང་གི་དོན་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་དང་། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་དང༌། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་མ་ཟད། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བླངས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང༌། ཉོན་མོངས་པའི་འཆི་བ་མེད་པར་མ་ཟད། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་བ་མེད་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་གནོད་པ་མེད་པར་མ་ཟད། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང༌། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྒ་བ་མེད་པ་སྟེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཅད་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞི་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཡུང་དྲུང་གི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟག་པའི་གཅད་བྱ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྟག་པའི་རྣམ་བཅད་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བ་ཡི་འཆི་འཕོ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མི་འཆི་སྟེ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོའ་ནད་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་དེ། ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་ ིཞི་བའི་གཅད་བྱ་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་དོན་དུ་བཤད་པའོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་རྒ་བ་མེད་དེ། ལས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་གཡུང་དྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ། འོད་གསལ་བ།

178 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརང་གི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་དེ་ནི་འདི་ཚུན་ཆད་ནས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་འདི་ཙམ་ན་རྒྱུན་འགོག་གོ་ཞེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོས་གསར་དུ་འཆི་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་འདྲ་སྔ་ཕྱི་དུ་མར་བརྒྱུད་པའི་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུས་སེམས་ལ་གནོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་འཆི་དོན་མེད་པས་མ་ཕོག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡུང་དྲུང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་རྒ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟག་སོགས་བཞིའི་དོན་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། བསྟན་
བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ལ་ནི། རྟག་པའི་དོན་དང༌། བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། གཡུང་དྲུང་ལ་སོགས་པའི་དོན་མདོ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན། རྟག་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་གཉིས་ནི་བསྟན་པའི་ཚིག་དང༌། བཤད་པའི་ཚིག །གཞན་འགྱུར་མིན་པ་བདག་དང༌། མི་ཟད་ཆོས་ལྡན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པའི་དོན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་གཉིས་ནི། འགྲོ་སྐྱབས་དང༌། ཕྱི་མའི་མཐའ་མུར་ཐུག་པ་དང༌། ཞི་བའི་དོན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་གཉིས་ནི། རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་དང༌། མི་རྟོག་པ་དང༌། གཡུང་དྲུང་གི་དོན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་འཇིག་མེད་ཆོས་དང༌། མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མདོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་བསྡུས་པ་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 179

དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པའི་བདག་ཡིན་པས་སྔ་མ་བཤད་པའི་ཚིག་དང༌། ཕྱི་མ་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུས་ནམ་ཡང་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་བའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་བཅོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཆི་འཕོས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་གཡུང་དྲུང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཞེས་སོ། །ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དོན་བསྡུས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་མེད་པས། རྟག་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་དང་བྲལ་བས་བརྟན་པ་དང༌། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཞི་བ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་བཅོས་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ནི་གཡུང་དྲུང་ངོ༌།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་
ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་རྣམ་ ིཔར་དག་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ལས་བརྩམས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཤེས་རབ་དང༌། ཡེ་ཤེས་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ ི 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༥༥ ཕྲེང་། ༡༧ ནང་དུ་དྲངས།

180 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐརིགས་མཐའ་དག་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་འཕགས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པས་བསྡུས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་བཞིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པ་དང༌། དེ་གཉེན་པོས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །འདིས་ཉན་རང་ལ་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གྲོལ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་རྣམས་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེར་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
དོན་བཤད་པ་དང༌། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང༌། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞིས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་སོ།།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 181

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི་སྔར་མིང་བཞིས་བསྟན་པའི་དོན་
བཞི་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དེའི་རིགས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང༌། རྫུན་པ་མེད་ཅིང་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་དང༌། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་གཉེན་པོས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ ིམཐའ་དག་སྐྱེ་རུང་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མའི་རིགས་མཐའ་དག་འབྲལ་རུང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གདོད་ནས་གནས་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ནི། མིག་སོགས་ནང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཞིར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། འདི་སྐད་ཅེས་སོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སོ་སོར་བཤད་དེ། རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཉིད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གྱི་མིང་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་བ་

182 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཅེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌། དབྱེ་བ་མེད་
པའི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་གྲངས་མེད་པ་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། བསམ་དུ་མེད་པ་ནི་གྲངས་དང་ནུས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། དྲི་མེད་ནི་དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། བཞི་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་གྲོལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་བཞི་དབྱེར་མེད་པའི་ཐར་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ནི་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འབྲོག་དགོན་པའི་དབུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པ་འདི་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་མཐར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་
བཞི་གྲུབ་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ནི་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་པ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པས་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་བསྟན་གྱི། མྱང་འདས་ཙམ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 183

ནོ། །ཉན་རང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་མྱང་འདས་ཡོད་མེད་དོགས་པ་བཅད་མི་དགོས་སོ། །ཞེ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང༌། ཉན་རང་གི་རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང༌། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དག །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐུལ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་བལྟོས་ནས་ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དག་ལ་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ཐོས་པ་དག་ལ་ནི་གང་དུ་འགྱུར་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་དང༌། དེའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སློབ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན། རི་མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པའི་རི་མོ་མཁན་མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་དང་གཞན་ལ་སོ་སོར་མཁས་པ་དག་གང་ཞིག་མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ་དེས་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ངེས་པར་ཟིན་ཅིང་ཤེས་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རི་མོ་མཁན་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་རས་ཡུག་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀུན་གྱིས་ངའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོས་དེ་དག་ལ་བཀའ་ཡིས་རས་ནི་བྱིན་པ་དང༌། དེ་ནས་རི་མོ་མཁན་རྣམས་

184 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀྱིས་དེ་ནི་ཐོས་པར་གྱུར་ཏེ་རང་རང་གིས་གང་ཤེས་པའི་རི་མོའ་ལས་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་རོ། །ལས་ ིདེ་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལས་རི་མོ་མཁན་གཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར་ནས་དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བས་མེད་ན་མགོ་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་རི་མོ་མཁན་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རི་མོ་དེ་
1

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། ཞེས་དཔེར་བྱས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་བརྒྱན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལམ་དུས་སུ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་བརྒྱན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་རྣམས་རི་མོ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་
དེ་དག་གིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི་སེམས་པས་བསྡུས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐུན་མོང་བ་སྡོམ་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་སེམས་པས་བསྡུས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཆོས་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་རྟོག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་བཟོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་པོའ་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༣ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༢༥ བ ༡ རི་མོ་ཡན་ལག་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 185
སུ་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ།།
དེ་ཡང་མདོ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།1

།དེས་ན་
རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གིས་བརྒྱན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཁ་ཅིག །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་ཁས་བླངས་ནས་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་དེའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འདོད་པ་ནི་གྲངས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་དེ། གྲངས་ཅན་པ་ཡང་གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དོན་དམ་པ་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དེའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འདོད་དོ། །མེད་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐར་ཐུག་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་རྨ་བཏོད་པར་མི་བྱའོ། །འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དུ། བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། ཉན་རང་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལས་རེ་རེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མཐའ་ཡས་པར་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚད་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་གྲངས་དང་ནུས་མཐུ་དག་གིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༦༡༤ ཕྲེང་། ༡༦

186 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདོ། །གཉིས་པ་ནི། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ནི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོག་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ས་བརྒྱད་པར་ལམ་ཤེས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌། ས་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌། ས་བཅུ་པར་གསང་བའི་གནས་ཕྲ་མོ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བསྒོམས་པས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་བོ། །འདིར་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པས་ཆོས་སྐུའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་རང་རྒྱུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་གསུངས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། ཉི་སྣང་དུ། བཟོད་པ་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱེད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 187
མིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་རྒྱ་མཚོ་གྲངས་མེད་པ་དག་གིས་ཚད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་ཕྲ་མོ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་འགྲུབ་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན། དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡོན་ཏན་བཞིའི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ཉན་རང་རྣམས་མཐོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་མྱང་འདས་མ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་
བཤད་པ་དང༌། ཉན་རང་ལ་ཐེག་པ་དང་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པས་བསྡུས་པ་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མ་ལུས་པ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་པོ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་གསལ་བ་དང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམས་དང་ 1 ལུང་འདི་བསྟན་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

188 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་
ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་གང་དང་ཡེ་ཤེས་གང་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། གསལ་བ་དང༌། འཕྲོ་བ་དང༌། དག་པ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱི། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་དེས་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ངོ་བོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་མྱང་འདས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་བརྗོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་པའི་མྱང་འདས་ལ་
ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་བཞི་ཚོགས་དགོས་པ་དེས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། ཉི་མའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བལྟ་བར་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་ལ་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་འདི་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་དགེ་བའི་ཆོས་འབྱུང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབྱུང་རུང་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་ན་ཚིག་འོག་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་མངའ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 189

བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་བལྟས་ནས་འཁོར་བ་དམན་པ་དང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཆད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མྱང་འདས་གྱ་ནོམ་པའི་ཆོས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་འཛིན་པ་ལ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དབྱེར་མེད་དུ་ཚོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ཇི་སྐད་
བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོའ་རྣམ་གཞག་ངོ་བོའི་དོན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་ ིབརྗོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རྩལ་བཏོན་དུ་བཤད་ནས། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་དེའི་ཞར་ལ་བཤད་ཅིང་འོག་མས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཤད་དོ། །འདི་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཡང་བཤད་དུ་རུང་མོད་ཀྱི། གོང་གི་དོན་བསྡུར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ཁམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ན་གནས་པ་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དེ་དཔེ་དགུ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཉིད་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་བཅོ་
བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དགུ་

190 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དཔེ་དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་སྒྲིབ་པ་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུག་གསུམ་གྱི་ས་བོན་གསུམ་དང༌། དེ་གསུམ་གྱི་མངོན་གྱུར་དྲག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང༌། ཡང་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་འདོད་ཁམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེའོ། །མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། མཐོང་སྤངས་དང༌། སྒོམ་སྤངས་དང༌། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། དོན་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། རིགས་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དང༌། བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་དབྱེ་བ་མེད་ལ། རིགས་ལ་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་དང་པོའ་ནུས་པ་ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་དང༌། ིཕྱི་མའི་ནུས་པ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་གནས་འགྱུར་རུང་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་པས་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཚོན་བྱའི་དོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་པདྨ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཕྱི་ནས་མི་
དགའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོས་མཚུངས་སོ། །པདྨས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་མ་ཡིན་ནམ། མངོན་དུ་གྱུར་ན་དགའ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སུ་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མངོན་དུ་གྱུར་ན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྱིར་ཆོས་མཚུངས་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་སྡང་དང་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་འདྲ་བ་དང༌། གཏི་མུག་དང་སྦུན་པ་སྙིང་པོ་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདྲ་བས་སོ། །རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་སོ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དང་མི་གཙང་བ་ནི་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་པས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 191

མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱུར་དྲག་པོས་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཉམ་ང་བས་མི་གཙང་བ་ལྟར་བསྟེན་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནུས་སུ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་མངོན་གྱུར་གསུམ་ག་སྒྲིབ་པ་ཚན་གཅིག་ཏུ་བཞག་གོ །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་ས་ནི། སས་གཏེར་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་མ་རིག་པས་རང་བྱུང་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པས་སོ། །མཐོང་སྤངས་དང་འབྲས་བུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་འབྲས་བུ་འཇིག་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་མ་ཐག་མཐོང་སྤངས་འཇིག་པར་མཚུངས་པ་དང༌། སྒོམ་སྤངས་དང་གོས་ཧྲུལ་ནི་སྙིང་པོ་ཟད་ཟིན་པར་འདྲ་བ་དང༌། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བུད་མེད་ནི་རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་འདྲ་བ་དང༌། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ས་འདམ་ཅུང་ཟད་གོས་པ་ནི། སྲབ་པས་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་པར་ཆོས་མཚུངས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནོ།།བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་
ན་དཔེ་མེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་མྱངས་པའི་རོ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་འབྲུའི་སྙིང་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་སྣ་ཚོགས་ལ་ཁྱབ་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསེར་དང་འདྲ་སྟེ། ངོ་བོ་ངན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་མ་བསྒྲུབས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ནི་སྐྱེ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རང་བྱུང་དང་འདྲ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་སྩོལ་བས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཆེན་པོའ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ ིཔའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་པ་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་སྟེ། གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་རིགས་གཉིས་ལ་
ཡང་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཁོ་ནའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་གཞག་པར་མི་འཐད་ལ། དེ་བཞིན་

192 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲིབ་པས། འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་ལ། བསྒྲིབ་བྱ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བསྒྲིབ་པས་པདྨ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་དང། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་དཔེ་དོན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའོ་ཞེ་ན། དཔེ་ལ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྟར་དོན་ལ།1

སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་
པས་འགལ་བ་མེད་ལ། སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་ལ་དཔེ་དགུ་བསྟན་པ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་ལ་དཔེ་དགུ་བསྟན་པ་ནི། སོ་སོའ་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ ིདགུ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་མི་འདྲ་བ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་པ་དགུ་བསལ་ན་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་
བསྟན་པ་དང་། དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྡན་པའི་དཔེ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོའ་དཔེ་མདོར་བསྟན་པའོ།། ིདང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། དཔེ་དགུ་གང་ཞེ་ན། ལན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་པདྨ་ངན་པའི་ནང་ན་
ཡོད་པ་དང༌། སྦྲང་རྩི་སྦྲང་མ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་སྦུན་པ་ལ་དབུས་ན་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དང༌། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང༌། དབུལ་པོའ་ཁྱིམ་གྱི་ས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང༌། ལྗོན་ ིཤིང་གི་མྱུ་གུ་སོགས་དེ་དག་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། གོས་ཧྲུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི། བུད་མེད་ངན་པའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཡོད་པ་དང༌། སའི་ཁོང་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བར་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་པདྨ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ལ་ཁམས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། དྲི་མ་ནི་མཚུངས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། པདྨ་དང༌། སྲོག་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༠ བ ༦ དོན་ལ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 193

ཆགས་དང༌། སྦུན་པ་དང༌། མི་གཙང་བ་དང༌། ས་དང༌། འབྲས་བུ་དང༌། གོས་ཧྲུལ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་དང༌། སའི་ཁམས་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང༌། སྙིང་པོ་དང༌། གསེར་དང༌། གཏེར་དང༌། ནྱ་གྲོ་དང༌། རིན་ཆེན་སྐུ་དང༌། གླིང་བདག་མཆོག་དང༌། རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དྲི་མ་བཞི་གློ་བུར་བར་དཔེས་
བསྒྲུབ་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མཐོང་སྤངས་དང༌། སྒོམ་སྤངས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མངོན་གྱུར་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་དྲི་མི་ཞིམ་ཞིང་མདོག་ངན་པའི་པདྨ་འདབ་མ་ཁ་ཟུམ་པའི་ཁོང་ན་གནས་པ་མཚན་བཟང་པོ་སྟོང་གིས་འབར་ཞིང་བརྒྱན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་དྲི་མེད་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་མཐོང་ནས་ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྦུབས་ནས་སྐུ་དེ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཉིས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་མནར་མེད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། ཏེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའོ།།
གསུམ་ནི། སྒྲིབ་པ་དེ་སུ་ཞིག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པས་
སྒྲིབ་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱི་མའི་མུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་དྲི་མ་མཐའ་དག་འཇོམས་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་འགལ་བ་

194 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་པདྨ་ཁ་ཟུམ་པ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་དེའི་ཁོངས་ན་གནས་པ་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པས་མཐོང་ནས་དེ་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འདབ་མ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་དྲི་མའི་སྦུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོའ་རང་བཞིན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་རྗེས་ཐུབ་པ་དཔེ་བཤད་པ་དེ་ ིབཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་འཇོམས་པར་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ཞེ་སྡང་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་
བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་བུང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་སྦྲང་རྩི་ནི་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་སྦྲང་རྩི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིས་མཐོང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་སྦྲང་རྩི་དེ་དང་སྲོག་ཆགས་བུང་བའི་ཚོགས་ཀུན་ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། གཉིས་པ་ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རིག་ཁམས་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་བར་གཅིག་ཏུ་མངར་བར་རོ་གཅིག་པ་འདི་གཟིགས་ནས་དེ་འཇོམས་པར་མཛད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་སྒྲིབ་པ་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྦྲང་རྩི་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་སྟོང་གིས་བསྒྲིབས་པ་སྦྲང་རྩི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མིས་སྦྲང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་གཞིན་དུ་ཁ་ཟས་སོགས་སྦྲང་རྩིའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ་བ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ་དེ་འཇོམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྲང་མ་སེལ་བ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 195

ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱི་ཤན་གྱི་སྦུན་པ་དང་ལྡན་པའི་འབྲས་བུའི་སྙིང་པོ་ནི་དེ་མ་བསལ་བར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བས་ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་སྦུན་ནས་དེ་འབྱིན་པ་ལྟར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་ནས་གནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཇི་སྲིད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་མི་བྱེད་པར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །འདིས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་ཉེས་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དྲི་མ་སེལ་བྱེད་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ས་ལུ་དང་བྲ་བོ་དང༌། ནས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་སྙིང་པོ་སྦུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་གྲ་མ་ཅན་སྦུན་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་པར་མ་བསྒྲུབས་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འབྱུང་རུང་ལ་བཏགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ལུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་བྲུ་བས་ཏེ་བཀྲེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྟེར་བར་འགྱུར་བ་མིན་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསལ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་པོ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དྲི་མ་དངོས་སུ་སེལ་བྱེད་ནི། གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་ཞིག་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་མི་དེའི་གསེར་ལྗན་ལྗིན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ལ་གསེར་རང་གི་ངོ་བོ་ངན་པར་མི་འགྱུར་བས་མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་སྔར་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་གཙང་བའི་གནས་དེར་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་ན་ལྷའི་མིག་དག་དང་ལྡན་པ་ལྷ་ཡིས་དེར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་

196 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐན་ཡོད་པའི་གསེར་རིན་ཆེན་གྱི་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གྱིས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ནས་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པས་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སུ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཁམས་
དང་བསམ་པ་དང་འཚམ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ཆར་འབེབས་པར་མཛད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྗན་ལྗིན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས་ཀུན་ཏུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་གསེར་དེ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་ཁམས་ལ་རྒྱལ་བར་བཏགས་པ་རྒྱལ་བ་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་པོའ་ཁྱིམ་ནང་གི་ས་འོག་ན་ལོངས་སྤྱད་པས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ ིནི་ཡོད་པར་གྱུར་ཏེ་མི་དེས་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་ནི་དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲ་བ་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་རིན་ཆེན་གཏེར་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་བདག་མེད་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བདག་གཉིས་གསར་དུ་བསལ་དུ་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པས་ན་ཐར་པའི་བདེ་བས་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རྣམ་པ་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ༌། །སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་པོའ་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་པར་གྱུར་པའི་ ི

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 197

མི་ལ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་དེ་བདག་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ལ་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་བལྟམས་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཛད་དོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་
བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཨ་མྲ་དང་མ་དུ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་ས་བོན་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཏན་མེད་དུ་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ས་སྨོས་པ་དང་ཆུ་དང་ལུད་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པར་བཏབ་པ་ལས་ལྗོན་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོའ་ིདངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུའམ། ཤིང་གི་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་པགས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ། རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དུ་བཀྲི་བའི་དགེ་བ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ ིརིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའ་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། ིགཉིས་པ་ནི། ཆུ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རླུང་དང་ས་དང་དུས་དང་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ནམ་མཁའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་མྲའི་འབྲས་བུའི་སྦུབས་ཀྱི་གསེབ་ན་གནས་པའི་ས་བོན་ལས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་པགས་པའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱུ་གུའང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་དང་པོར་འཐོན་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་ ིརྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

198 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་
པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་གསེར་སོགས་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་གོས་རུལ་དྲི་ངན་གྱིས་ནི་གཏུམས་པར་གྱུར་པ་འབྲོག་དགོན་པའི་ལམ་ན་གནས་པ་མི་རྣམས་ཀྱིས་འགོམས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་འགོམས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ན་གནས་པའི་དོན་དེ་དེ་ན་ཡོད་པའི་མི་དེ་ལ་སྨྲས་པ་ལྟར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
གཏུམས་པའི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་དེ་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐབས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དྲི་ངན་པ་ཅན་གྱི་གོས་ཀྱིས་གཏུམས་པ་མི་འགྲོ་བའི་ལམ་ན་གནས་པ་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གོས་རུལ་གྱིས་གཏུམས་ནས་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ནོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་ཅིང་དབུལ་ལ། མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་གྱི་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་པར་གྱུར་ལ་མངལ་གྱིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའ་དཔལ་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་རང་གི་ལྟོ་ན་ཡོད་པའི་མི་བདག་མི་ཤེས་ ི

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 199

པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན་ཏེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་མངལ་ན་འཁོར་བསྒྱུར་དང་ལྡན་པའི་བུད་མེད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མཐར་རིམ་གྱིས་མགོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེའི་མངལ་ན་གནས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བུད་མེད་ལུས་ལ་དྲི་བཅས་གོས་གྱོན་མི་སྡུག་གཟུགས་ལྡན་པས་
བདག་མངལ་གྱི་ནང་དུ་གནས་ཀྱང་དེ་མི་ཤེས་པར་མགོན་མེད་ཁང་པར་སྡུག་བསྔལ་མཆོག་མྱོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བདག་རང་གི་ནང་ན་གནས་པའི་མགོན་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་མགོན་མེད་པའི་བློ་དང་ལྡན་པ་འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྒུད་པ་མཐའ་དག་མ་ཞི་བ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང་གོང་འོག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་
པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇིམ་པའི་ནང་གི་གསེར་ཞུན་མ་ལས་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པས་རྒྱས་པ། གསེར་གྱི་སྐྱོན་ཞི་བ་ཕྱི་རོལ་པའི་1

རང་བཞིན་ཅན་འཇིམ་པས་གཡོགས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་གིས་ནི་
ནང་གི་གསེར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི་གློ་བུར་བར་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ནས། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་གནས་སུ་གྱུར་པས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་དག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དག་པ་གཉིས་ལྡན་དེ་ཐོབ་པར་མཛད་དོ། །ཡང་ན་གང་གིས་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བར་མཛད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༣ བ ༥ ཕྱི་རོལ་སའི་རང་བཞིན་ཅན་

200 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དྲི་མེད་གསེར་འབར་ལས་བྱས་པ་སའི་ནང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་མཛེས་ཤིང་ཞི་བ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པས་རིག་ནས་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དག་པའི་གསེར་དང་འདྲ་བ་ཞི་བའི་ཡིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོད་པའི་འདམ་གཟོད་ལ་སོགས་པའི་རྡེག་སྤྱད་ཀྱིས་སེལ་བ་ལྟར། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྡེག་སྤྱད་བསྒྲུབས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་ནི་སེལ་བར་མཛད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱས་པར་བཤད་པས་དྲི་མ་སྦྱང་རུང་གི་གློ་བུར་བ་དང༌། དེ་སྦྱོང་བྱེད་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ།།དང་
པོ་ནི། དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དང༌། སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། པདྨའི་སྦུབས་ན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་སྦྱར་ནས་པདྨའི་སྦུབས་ན་སངས་རྒྱས་བཞིན་ཞེས་པ་ནས་སའི་སྦུབས་ན་གསེར་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་སྦྱར་ནས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བ་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་པ་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་བསྡུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དཔེར་ ིབརྗོད་པ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་གློ་བུར་བ་ཉིད་དང་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་རྣམ་པར་བྱང་བས་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 201

ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲིབ་བྱེད་མཚན་
ཉིད་དགུར་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་ ིལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་རྨོངས་པ་གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་དང་དུག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་འདོད་ཁམས་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འགྲུབ་བྱེད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ལ་ ིཡོད་པ་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྣམ་པ་དགུ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ས་བོན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་ནི་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྡང་མངོན་གྱུར་ཁམས་གོང་མ་འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་དགུ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྦུབས་ཀྱི་ནི་གསལ་བའི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་ན་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའ་རང་ ི

202 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འབྲལ་རུང་གློ་བུར་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མིང་གི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། དགུ་ ིགང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །དྲག་པོ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། ངན་འགྲོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བསྡུས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་མངོན་གྱུར་བཤད་པ་དང༌། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བཤད་པ་དང༌། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་བཤད་པ་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་སུ་འདུས་མོད་ཀྱི། མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྤང་བྱ་ལྷག་མ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་སོགས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ས་གང་དུ་འཕངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ནུས་ཀྱང་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་སྤོང་མི་ནུས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ནི་འདས་ལམ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ངན་འགྲོ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། བྱམས་པ་བསྒོམས་པས་ཞེ་སྡང་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྣམས་ཤེས་པར་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 203

བྱའོ། །ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྟེན་འདོད་ཁམས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའ་དངོས་གཞི་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ ིཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་གྱུར་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིའོ།1

།ཞེས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་བསམ་མོ།།
གཉིས་པ་ནི། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གསུམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བསྒྲུབ་ནུས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དངོས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བཞིན་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ཡང་དྲི་མ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འོ་ན་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱར་འོག་ཏུ་བཤད་ནས། འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་ཟིན་མོད། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཕྲ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཡང༌། ས་བཅུ་རྒྱུན་ཐ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་ན། ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༤ ཕྲེང་། ༣

204 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་པས། དེ་འདྲའི་ལས་དང་ལུས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་དེ་ལྟར་སྨོས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་མི་གཟིགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འདི་དག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། རེ་ཤིག་བཞག་གོ།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། སྒྲིབ་པ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ལས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་གེགས་བྱེད་ལ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཐོབ་པ་ཡང་གེགས་བྱེད་པས། ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའམ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། ལྡོག་ཕྱོགས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ནི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །དེ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པའམ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་བྱེད་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བློ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་དེས་སྐྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི། ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 205

དང༌། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དེ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནས་ཐོབ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གོ།
གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཐད་སྙམ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་
པ་དང༌། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་དྲངས་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་སྙམ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་སོ། །དེ་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་བདེན་འཛིན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ་ཀུན་བཏགས་ནི། གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་འཐད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ།།
བཞི་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་དངོས་ ིཀྱི་གནོད་བྱ་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་འགགས་ཤིང༌། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ་སྔར་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོའ་ལག་རྗེས་ཀྱིས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་ལམ་ ིགྱི་ཐོག་མ་དེ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང༌། རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དཔགས་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དངོས་གཉེན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་

206 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་སོ།།
ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མེད་པར་ཁས་
བླངས་ནས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་སྤང་གཉེན་གྱི་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན།1

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་མཐའ་མ་ཆོད་པར་མངོན་
གྱུར་ལ་སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་ཀྱང༌། སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྣང་མུན་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་སྤངས་བྱའི་ས་བོན་དེ་རང་དུས་ན་འདས་པ་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་འཕུལ་བ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མཛོ་སྦྲེལ་གཡང་ལ་སྐྱུར་བ་ལྟར་རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྔར་གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་གོམས་ ིཔ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང༌། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བྱ་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་གནོད་པ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།ལྔ་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ན། སྔར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་མྱོང་བའི་ཟབ་མོའ་ཆོས་དེ་ལ་སྐྲག་ ིརིགས་པ་ལ་མི་སྐྲག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ལྡོག་པ་ནས་བཟོད་པ་བཞིའོ། །དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༦ ཤོག ༢༡༤ ཕྲེང་། ༡༧

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 207

བའི་བློ་དེ་ལ་སྐྲག་རིགས་པ་ལས་མི་སྐྲག་པར་རྟོགས་པས་རྗེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་བཟོད་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ན་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་མ་ལངས་པར་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཟོད་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་རྗེས་བཟོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་བླང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། སློབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའོ། །དེ་ལ་ཞེས་སོ།། ིབཞི་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་ས་གསུམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་སྤང་བྱའི་རྟེན་དང་ངོ་བོ་དང་གཉེན་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བཤད་དོ། །ས་བདུན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རིགས་རྒྱུན་ནི་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྔར་བཤད་པའི་དགུ་པོ་འདི་མདོར་བསྡུས་ནས་ནི་སྔར་བཤད་པའི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་

208 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡང་དག་པར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྩ་བའི་ཚུལ་དུ་བྲིས་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་རྩ་ཚིག་པདྨ་ཡི། །སྦུབས་སོགས་དཔེས་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ།1

།ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མདོར་བསྡུས་
པ་འདི་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཡང༌། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའ་འགྱུར་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། དོན་ ིབསྡུའི་རྩ་ཚིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ན་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་
མ་འདི་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་བཞི་དང་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་གཅིག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ནི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང། དམན་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་གཉིས་དང་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལས་སེམས་ ིཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ་2

ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་མི་ནུས་པའི་གེགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་
སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པ་དང་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ནས་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༤༩ ཕྲེང་། ༡༧
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༦ ཤོག ༦༨༥ ཕྲེང་། ༧ མིན་ནམ་སྙམ།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 209

ཁམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་པས་ཆོས་མཐུན་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་ཡང་དྲིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་
དང་པོ་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོའ་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་པདྨ་འདམ་ལས་ ིསྐྱེས་པ་དེ་མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང༌། ཕྱི་ནས་རྙིངས་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། འདོད་ཆགས་དགའ་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་ཏེ་མདུང་བརྡེག་ཅིང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བ་ན་སྙིང་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་ནས་སྦུན་པས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་པོའ་ིདོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པས་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་གཙང་བ་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་ཅིང་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དྲག་པོ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བས་རབ་ཏུ་ཉམ་ང་བའི་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་བས་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་ནོར་གྱི་གཏེར་ནི་སས་
བསྒྲིབས་པས་ན་མི་ཤེས་ཤིང་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ཡིས་བསྒྲིབས་པས་མི་མཐོང་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་མྱུ་གུ་སོགས་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ས་བོན་གྱི་ཤན་པ་གཅོད་ཅིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་མཐོང་བ་ཡིས་མཐོང་སྤངས་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཐག་མྱུར་དུ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྙིང་པོ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཟད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤངས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་སྙིང་

210 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔོ་ཟད་པའི་གོས་ཧྲུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏེ་སྙིང་པོ་རགས་པ་ཟད་པར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །བཞི་པ་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་ནི་མངལ་སྦུབས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ལ་བསྒྲིབ་པར་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངལ་སྦུབས་དང་བྲལ་བ་འདྲ་བའི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ལས་རྩོལ་མེད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བཞིན་དུ་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དག་པ་ས་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་ས་འདམ་ཅུང་ཟད་གོས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དྲི་མ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནི་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགུ་པདྨ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི་སྔ་མའི་དོན་བསྡུར་བཤད་དོ།།
བཞི་པ་བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་
སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་སྤྱིར་སྦྱར་བ་དང༌། ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཆོས་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་གསུམ་དང་གཅིག་དང་ནི་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྦྲང་རྩི་དང་འབྲུའི་སྙིང་པོའ་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་ ིསྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 211

རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏེར་དང༌། ལྗོན་ཤིང་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དང༌། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང་གསེར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེ་ལྔས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་སྟེ། ཟབ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་རྟོགས་པ་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལོ། །སྤྱོད་ཡུལ་དང་ཡུལ་གཉིས་སྨོས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །འདིས་སྔ་མ་བཤད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གསུང་རབ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་ཉིད་

212 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་མ་ངེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ ིའབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྟན་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྲ་བ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོའ་ཞེས་སོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ཁ་ཅིག་ ིལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུར་གསུངས་པ་ནི། དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་
སྐུ་ནི་གཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་འདི་ལ་འདྲ་བའི་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྲ་མོ་ཟབ་མོའ་ཚུལ་དོན་དམ་པའི་ ིབདེན་པ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་དེའི་དོན་མྱངས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་བདེ་བ་མཐའ་དག་སྟེར་བས་སྦྲང་རྩི་མངར་བར་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ཤན་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྦུབས་ན་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་འདི་གཉིས་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌།1

།ཞེས་བཤད་པའི་འཕྲོ་
བའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བའི་དོན་ནི་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གིས་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཅིང༌། འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དུ་དུས་ནམ་ཡང་གནས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་སྐུས་
ཁྱབ་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ་སེམས་ཅན་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༣༨ ཕྲེང་། ༩

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 213

རུང་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་འགའ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་མེད་དེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་བུམ་པའི་ནང་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་སྣོད་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བར་འདོད་དེ་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་འདོད་དོ། །ཕྱེད་སྔ་མ་མདོ་རྒྱན་གྱི་དོན་བསྡུས་པ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མ་ཚིག་དྲངས་པ་ཡིན་ཡང༌། ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ལ་ཕྲ་རགས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་རང་བཞིན་སྔར་
བཟང་པོ་ཕྱིས་ངན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང༌། འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱིན་པ་དང༌། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པས་དགེ་ཞིང་བཟང་བ་དང་དྲི་མ་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གནས་པའི་གསེར་གྱི་ནི་གདུབ་1

བུ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ།།དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་
སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར་གསེར་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་དེ་བཞིན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༤༤ བ ༣ གསེར་གྱི་ནི་གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་

214 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་དུ་ཟིན་ཡང༌། གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྲོ་སྟེ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྟན་ནམ། འོན་ཏེ། དེ་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྟན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྙིང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་ལ་སྔོ་སེར་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོའ་ལུང་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་ངོ༌། །དང་པོ་ནི། སེམས་ ིཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་གཞི་རྩ་དམིགས་པ་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པ་མཛད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་འཛིན་བསྲུང་བ་མཛད་དེ། བདག་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་སོ། །བདག་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ།1

།ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༧ ཤོག ༧༧༨ ཕྲེང་། ༢༠

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 215

ལས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་ལས་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲོ་ཀུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་སྙིང་པོ་ཅན།1

ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའ་དཔེ་ ིདོན་ཆོས་མཐུན་དང༌། རིགས་ཀྱི་ནུས་པའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏེར་དང་པོ་ནས་གནས་པ་དང༌། འབད་པས་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ་རིགས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་མ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པས་མཆོག་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ནུས་པའི་དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་འདི་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་རིགས་སད་པར་བྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིགས་དང་པོས་སྐུ་ནི་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་སྟེ་རིགས་གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ངོ༌། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བེམ་པོའ་ལུས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གདུལ་ ིབྱའི་གཞན་སྣང་ཙམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༨༢༤ ཕྲེང་། ༡༡

216 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་བ་དྲི་མ་ཟད་པའི་སྐྱེས་བུ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་གཟིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མཛེས་པ་ན་རིན་ཆེན་གྱི་
སྐུ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་པ་མེད་པ་དང༌། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོངས་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ ིསྲིད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐུ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་མཚན་དཔེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་
བཤད་པ་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དྷཱ་ཏུའི་སྒྲ་རྒྱུ་དང༌། དབྱིངས་དང་ཁམས་སོགས་ལ་འཇུག་པས་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྒྱུའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འདིར་ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱུའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དྲང་བ་དང༌། དེའི་དོན་མདོ་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཉིས་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་ཀུན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་པ་སྙིང་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 217

ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་ཁམས་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་དང་རྟེན་དང་གཞི་ཡིན་ཏེ་རིགས་དེ་ཡོད་པས་ནི་འགྲོ་ཀུན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའང་ཐོབ་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་
སོ། །སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མེད་ན་དྲི་མ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་ལ། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་མེད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་མེད་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རིགས་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་གཞུང་གཞན་དུ་མདོ་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ནས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ལ། འདིས་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་བསྟན་ཅིང༌། རིགས་ཡོད་པའི་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དེས་ཀུན་གཞི་མི་འགྲུབ་སྟེ། ལུང་འདི་ནི་རིགས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་བཤད་ན་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་དང༌། ཁམས་དང༌། ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་དང༌།
འཁོར་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐད་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་བ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། དུས་འདི་ཙམ་ནས་འབྱུང་ལ་དེ་ཡན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་དེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ལགས་པ་འདི་ནི་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྙིང་པོར་གྱུར་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༧༥ ཕྲེང་། ༤ ནང་དུ་དྲངས།

218 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀྱི་སྙིང་པོའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཞེས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་འབྲལ་རུང་དུ་འབྲེལ་བ་གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ཐམས་ ིཅད་སྐྱེ་རུང་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཡོན་ཏན་འབྲལ་མི་ཤེས་པ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང༌། གཞི་དང༌། རྟེན་ལགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བ་འབྲལ་དུ་རུང་བས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བྲལ་བ་ཤེས་པ་2

ཞེས་སོ།།བཞི་པ་ནི། དེ་ཡོད་ན་ནི་ཞེསཏེ། རིགས་
ཡོད་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འཐད་ལ། དེ་མེད་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །རིགས་མེད་ན་འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་དང༌། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་རྣམས་འབྱུང་བ་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྔར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀུན་གྱི་དོན་བསྡུས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡང་འཆད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་རིགས་དང༌། ཁྱབ་བྱེད་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བའོ།།
གསུམ་པ་ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་དང༌། གང་ཟག་བཞི་པོས་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔ་འགྲེལ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེའང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་གང་ཚད་མར་བྱས་ནས་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༧༥ ཕྲེང་། ༩ ནང་དུ་དྲངས།
2 ལུང་འདི་བསྟན་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 219

ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཚད་མར་བྱས་ནས་སོ། །སྙིང་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དང༌། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ ིདབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་པས་བསྟན་པ་དང༌། གདོན་མི་ཟ་བར་གནས་པས་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། ཞེས་པས་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་བྱོན་པས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་། ཐབས་ཡིན་ཏེ་དེའི་དོན་བསྡུས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ངེས་པར་རྟོགས་པ་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཚོལ་བའི་རིགས་པ་དང༌། སེམས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཉིད་བསྟེན་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསམ་པར་མི་བྱ། གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ། །ལྷག་པར་མོས་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུང་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ཅིང༌། གཞལ་བྱའི་གནས་ལྐོག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་རང་འབྱུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་དང༌། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་

220 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་
འབར་བ་ཡིན་ཡང་མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་ལྟར། གང་ཟག་བཞི་པོས་མིག་ཕྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར། རང་དབང་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་གིས། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་སྔ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་ ིཔ་ལུང་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་གང་ཟག་བཞི་པོས་གཏན་ནས་མི་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་མ་ཟད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱི། ཕྲ་བའི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་དང༌། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྲ་མོའ་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། ིདེ་ལྟ་བུའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མ་མཐོང་བར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྤྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདིས་མ་རྟོགས་པར་སྤྱིར་སྟོན་ཅིང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གིས་མ་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 221

མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་བསྟན་བཞེད་ནས་འདི་ལྟར་སྨོས་པ་ཡིན་ན་ནི། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བསྐལ་པ་ཆེན་ ིཔོ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང༌། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་གསུམ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་1

ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་
པར་སྟོན་ན། དད་པས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། གཏན་དུ་ཞེས་པ་ནི། བདག་མེད་པ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བདག་མེད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ཅིང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ལྷག་པར་མི་ནུས་པ་དག་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དེས་ན་དེ་བཞིན་
ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལཏུ་གྱུར་པ་དང༌། དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རེ་ཞིག་མི་མོས་ཤིང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ལ་བརྗོད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན་འདི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྤྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་རྟག་པར་བསྒོམ་པ་ལས་ལྡོག་ནས་མི་རྟག་པར་བསྒོམ་པ་དང༌། བདེན་པ་དང༌། བདག་དང༌། གཙང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤༩ བ ༢ ཆོས་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

222 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབར་བསྒོམ་པ་ལས་ལྡོག་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང༌། བདག་མེད་པ་དང༌། མི་གཙང་བར་སྒོམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། རགས་པའི་བདག་མེད་ ིཔ་དང༌། མི་གཙང་བར་བསྒོམ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱི། རྟག་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། གཙང་བར་འདུ་མི་ཤེས་ཤིང་བསྒོམ་པར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ལ་མ་མོས་པས་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ནས་སླར་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང༌། དེའི་རྒྱུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་པའི་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞིང༌། དེ་དག་ཐོབ་པའི་ཐབས་བསྒོམ་པ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ཚིག་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་མི་འདོད་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་འཆེལ་བ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། མི་གཙང་བར་སྒོམ་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པ་དང་འགལ་བའི་ལམ་མི་རྟག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སོགས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་དེ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན་སོ་ཀའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་ཞེས་སོ། །རྒྱན་བཞག་ནས་ནོར་བུ་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛི་ལས་ལོག་ནས། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དཔེའོ། །ཆུ་ནང་གི་གསེག་མ་དང་གྱོ་མོ་ལ་ནོར་བུའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང༌། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གོ་བའི་དཔེ་དང་། ཡིད་གཞུངས་པ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་འཛིན་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། ཆུ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 223

འགྲམ་དུ་བལྟས་པ་ན་ནོར་བུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ཕྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་སྔར་གྱི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བའི་དཔེའོ། །རྫིང་བུའི་ཆུ་དེ་ཡང་ནོར་བུའི་འོད་དང་འདྲ་བར་སྣང་བ་ནི། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གོ་བའི་དཔེ་དང༌། ཡིད་གཞུངས་པས་ནོར་བུ་རྙེད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་གི་དཔེར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ལ་མི་རྟག་པ་
སོགས་བསྒོམས་ཤིང་བསྒོམས་ལ་མང་དུ་བྱས་ཤིང༌། མང་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། གཙང་བ་དང༌། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱས་པར་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མི་རྟག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དང་དོན་འདྲ་ལ། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ནས་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་གང་དག་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་ཞིག་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་རགས་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་འདོད་པའམ་ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང༌། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཙམ་ལས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་

224 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐནོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་སེམས་ཙམ་པ་གང་དག་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གང་ཞིག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང༌། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་སྟེ་དེ་བཀག་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིསསྟོང་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །འདིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་མ་འདས་པ་ལེགས་པར་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །སྔ་མ་ཆད་ལྟ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། ཕྱི་མ་རྟག་ལྟ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་གཉི་ག་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞི་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་དང༌། དེ་ ིརྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང༌། ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོས་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་གོལ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་དང་པོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་1

ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཁམས་འདི་
ལ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བདག་མེད་པ་གཉིས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་ཟག་དང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥༡ བ ༦ ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་མོད་ཀྱི་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 225

ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་དབེན་པ་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བདག་མེད་པ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྐུར་འདེབས་དང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དྲི་མ་བསལ་དུ་མེད་པ་དང་གཉེན་པོ་སྐྱེད་དུ་མེད་པ་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་སྤྱིར་འཆད་པ་ནི་སྤང་གཉེན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ། །ཡང་རྐང་པ་གཉིས་པ་དང་པོས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་བདེན་སྟོང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ནི་རང་ལྡོག་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་གཞི་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་འདི་ལ། བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གྲུབ་པ་ན་བདེན་སྟོང་རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱ་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁམས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྔར་ཡོད་བསལ་བར་
བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། གཉེན་པོ་གོམས་པ་ལས་འབྲལ་དུ་རུང་ཞིང་རྣམ་པར་དབྱེར་ཡོད་པ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི་སྟེ་དང་པོ་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་འབྲལ་དུ་རུང་བ་དང༌། ཉོན་

226 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་བདེན་པ་གཉི་གའི་གནས་ལུགས་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་གི་དམིགས་པ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གཞི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དང༌། ལམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པ་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། བཞེད་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་
གཡེངས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། ས་བཅུ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་ལ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་དམིགས་པ་བདག་གཉིས་འགའ་ཡང་མེད་དེ། གློ་བུར་བའི་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌བྲལ་བ་ནི་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བསྟན་པ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 227

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བདག་མེད་གཉིས་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་སོགས་སུ་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལམ་བདེན་གྱི་རྟོགས་
ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི་དེས་ན་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ ིའབྲལ་བར་ངེས་པས་འབྲལ་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་བྲལ་བ་མི་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མི་སྟོང་ངོ་1 ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་གཞི་གང་ན་མེད་པ་དེ་
ནི་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། གང་ཞིག་དེ་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་རྟག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས། རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་འདེབས་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌།
དེ་དག་གི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལས་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐར་ལྟུང་བས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་འཕྲོ་ལ་ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དབྱིངས་རྟོགས་མི་ནུས་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༥༦ ཕྲེང་། ༡༥ མིན་ནམ་སྙམ།

228 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདག་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ ིབསྟན་པ་ནི། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཉན་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དང༌། རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྙིང་པོར་
བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཏེ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི། སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་དམིགས་པས་སྟོང་པའོ། །གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྟོང་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དམིགས་པས་སྟོང་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལ་ཚུལ་
གཅིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ནས། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་གང་གིས་ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་མཉམ་རྗེས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 229

རེས་འཇོག་བྱེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་དུས་ཅུང་ཟད་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ནི། སྤྲིན་གྱི་མཐོང་བྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མ་བཞིན་འདིར་ཁྱོད་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཉམ་གཞག་ཙམ་དུ་མཐོང་བས་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་བློ་གྲོས་ཅན་ཡིན་གྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་བ་མ་ལགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཆོས་སྐུ་གང་དག་ལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་པར་འཇུག་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་ནམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་དག་གིས་དུས་ཀུན་ཏུ་མཐོང་ངོ༌།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ཏུ་མཐོང་བས་དུས་ཅུང་ཟད་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚུལ་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་འདོད་པ་ནི། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པའི་
སྐབས་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤང་དང་བཅས་པར་བསྡུས་ནས་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་རུང་མོད་ཀྱི། སྔར་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ།།
འདི་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང་བསྡུས་དོན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩོད་ལན་མདོར་
བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། བསྡུས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དག་པ་ས་ལ་གནས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། ཁམས་འདི་ལྟ་བར་དཀའ་ཞིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དེས་ན་བྱིས་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༠༨༡ ཕྲེང་། ༡༩ ནང་དུ་དྲངས།

230 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བསྟན་ཀྱང་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེ་ན། རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་དང༌། འགལ་བའི་རྩོད་པ་གཉི་ག་བྱུང་ཡང༌། འགལ་བར་རྩོད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བའི་ལན་གསལ་བར་བྱུང་ཡང༌། རྩོད་པ་ཅུང་ཟད་མི་གསལ་བར་འགྲེལ་པར་ཁ་བསྐངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྡུས་པའི་ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་
འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ་དང༌། འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་པར་བཞག་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁམས་རྟག་དངོས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་འཆད་པ་རྣར་མི་འོང་བའི་ཚིག་ཡིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དྲང་དོན་དུ་ ིགསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པར་འཆད་པ་འབྲེལ་བ་དང༌། འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས་ནས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྔ་མ་དང་འགལ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་རྩོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། ལན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་རྗོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང༌། བེམ་སྟོང་དང༌། ཆད་སྟོང་དང༌། ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རང་སྟོང་གི་དོན་ཡང་བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པའོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གསུངས་པ་ནི། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དང༌། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །ཞེས་པས་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།
དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་དངོས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་གོ་བས། སངས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 231

རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱེད་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་རྟག་དངོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པས་སླར་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གིས་སྟོང་པས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་སེམས་ཞུམ་པ་དེ་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་ཡོད་པར་བསྟན་པས་སེམས་གཟེངས་སྟོད་པར་བྱེད། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་འདི་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་སུ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཉོན་ཅིག །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་འདུག་མི་འདུག །ད་དུ་ར་ཟོས་པ་མིན་ན་མིག་ཕྱིས་ལ་ལེགས་པར་ལྟོས་ཤིག །ལུགས་འདི་རྒྱས་པར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང༌། ལོག་རྟོག་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་གནས་སུ་སྣང་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་སྟོང་གི་དོན་སྔ་མ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ནི། ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངོས་1

བཟུང་བྱ་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ་
འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ནུས་པས་བླང་དོར་གྱི་གནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་ས་མེད་པར་འཁྲུལ་བའི་ངོ་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་བལྟོས་ས་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་འདོད་པ་ཡང་དོན་དམ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མདོ་གཞན་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ ིདབྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོའི་དོན་ལུགས་སྔ་མས་འདོད་པ་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༥ ན ༢ ངེས་བཟུང་བྱ་ས་

232 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐལྟར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདིར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ ིབའི་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའོ།།
འོ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་ལས། མི་དབུལ་པོ་ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་དེ་ནི་ ིདབུལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སེམས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ན་རྣམ་པར་རྒྱུ་ཡང༌། སའི་འོག་ན་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཐོས་མི་ཤེས་མ་མཐོང་ངོ༌། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྱིམ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་འོག་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོབས་དང༌། མི་འཇིགས་པ་དང༌། མ་འདྲེས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གཟུགས་དང༌། སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ལ་ཆགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བས་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་མ་ཐོས་པས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་དེའི་དོན་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲས་ཟིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་གཏེར་དུ་གསུངས་ཀྱི། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་དེའི་གོང་དུ་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ནང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དག་མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ནི་ང་དང་འདྲའོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ང་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལྟར་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱི། མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མ་བསྒྲུབས་ཀྱི། དེའི་དགོངས་པ་བཤད་ནས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༦ ཤོག ༦༩༡ ཕྲེང་། ༧

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 233

ཚིག་དོན་མདོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་མི་རིགས་ན། མདོ་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་ཁས་བླང་བར་གྱིས་ཤིག །མདོ་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པ་ལ་གོ་དོགས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་ལྟར་བཅོས་ནས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པ་ལྟར་བཤད་ན་ཡང༌། སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྡུག་ཀུན་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་འགྲིག་པར་དཀའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་བཀྲལ་བ་དང་མི་འགྲིག་པས་ ིངེས་པའི་དོན་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །ཚིག་དོན་བཤད་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད།1

ཅེས་

སོགས་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་ནས་
རྩོད་སྤང་འཆད་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགོངས་གཞི་དང༌། དགོས་པ་དང༌། སྒྲས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་དུ་མཛད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ངེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་དོན་དྲི་མས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་ན་སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི །གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་པ་དེས། སྟོང་པར་ཡང་བསྟན་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༨ ཤོག ༢༩༨ ཕྲེང་། ༡༨

234 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ནི། བཀའ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་དང་
སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་བར་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་ིམདོར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྟག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འགལ་ལོ། །ཞེས་འགལ་བར་རྩད་པ་དང༌། ཁམས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ལ་བསྟན་པ་ལ་ ིདགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་སྤོང་བ་ལ། དགོས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཉེས་པ་ལྔ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འགལ་བར་རྩད་པའི་ལན་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེན་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གློ་བུར་བར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་གཉིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ ིབསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་གྱུར་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་ན་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་རྟོག་པ་ཤེས་
སྒྲིབ་ཏུ་འོག་ནས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་འཛིན་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་དོན་མིན་ནོ། །བདེན་འཛིན་དུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ། རེ་ཤིག་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བལྟོས་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བར་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དེ་དང་དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའོ་ཞེས་གློ་བུར་བ་ལྟར་གསུངས་ནས་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དང་དཔལ་ཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འདིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ ིསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུང་སྟེ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགལ་བར་རྩད་པ་དང༌། ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུང་སྟེ་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 235

གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གསུང་དགོས་ན་དེ་དག་ལ་བསྟན་ཡང་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགལ་བར་རྩད་པ་དང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ཞུགས་ཤིང་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་གཉི་ག་འབྱུང་ངོ༌། །མཚམས་སྦྱར་དུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ནི་དྲིས་ལ། གཉིས་པས་ནི་ལན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པས་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ལན་གསུངས་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་ལན་མ་གསུངས་པས་སོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགལ་བ་སྤོང་བའི་ལན་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འོག་ནས་འགལ་སྤོང་གི་ལན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཚིགས་བཅད་འདིའི་དོན་བསྡུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་གཞི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་བདག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མེད་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་ནུས་སྙམ་དུ་སེམས་ཞུམ་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གེགས་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་བརྙས་པ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དང༌། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་ཡོད་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྐྱོན་བསལ་ནས་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཆེད་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དང་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་གེགས་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་བདག་ལ་ཆགས་པ་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ལྔ་སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་དེ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསྐྱེད་

236 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །ཉེས་པ་ལྔ་པོ་དེ་སྤངས་ནས་བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བསྟན་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད། འཁོར་ལོ་བར་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་རྟོགས་ནས་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་
པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གློ་བུར་བ་ལྟར་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདིར་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྡུག་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིདོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་དོན་ནི། དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཆོས་གང་དང་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་གྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པ་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕུང་པོ་ཡང་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྨིན་གློ་བུར་བར་གསུངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་མདོའ་དོན་དུ་གྲུབ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་ ིཉིད་སྙིང་པོའ་མདོར་ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་བར་ཐའི་སྟོན་ཚུལ་དེ་ ི

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 237

གཉིས་མི་འགལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དོན་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མཛད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་ལན་
འདི་ཅུང་ཟད་མི་འགྲིག་པས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཀྲལ་བ་དང་མཐུན་པར་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མས་བསམས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་རྩ་འགྲེལ་ ིགྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ལ་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བས་སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་དང༌། ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་དོན་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཉོན་མོངས་སྤྲིན་དང་འདྲ་སྟེ་སེམས་ལ་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཞིང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བའི་ལས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཇི་ལྟར་ལོངས་སྤྱད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རྨི་ལམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་བདེན་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་བསྟན་པ་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། ཁ་ཅིག །དོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ནི། རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩིང་བར་གསལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་སྟོང་པ་དངོས་ཤགས་གང་ལ་ཡང་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་ནི་དེ་ལྟར་
འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་བཞག་ནས་སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ལྔ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ལྔ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

238 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། ཉེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསྡུས་
ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་དང༌། སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གེགས་དང༌། སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་དེ་ནི་རང་ལ་ཡོད་པར་མ་ཐོས་པས་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་ནུས་སོ། །སྙམ་དུ་བདག་ལ་བརྙས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས་སེམས་ནི་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ན་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པས་མཆོག་གོ་ཞེས་རློམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་ཉེས་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྟོགས་
པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེས་ན་ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་དོན་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་རིག་པར་མི་འགྱུར་བས་ནོངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་མ་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྡོག་པ་དང༌། རྗེས་འགྲོའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་
ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

སྐབས་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། 239

རྣམས་འབྱུང་རུང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པས་བློ་ལྡན་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པ་སྦྱངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐོས་པའི་གདུལ་བྱ་འདི་ལ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གུས་པ་དང༌། ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྔར་བཤད་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ ིལྔ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེ་ལས་ནི་རང་ལ་བརྙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང༌། རང་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་ལྟ་བ་དང༌། སྐྱོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང༌། ཡོན་ཏན་འབྱུང་རུང་དུ་ལྡན་པ་དང༌། བདག་དང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་བྱས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་ནས་ཡང་ ིདག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མྱུར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་
རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་སྐབས་ཏེ། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་ ིའཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོའ་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་དེ་ ིབཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྫོགས་སོ།། །།
ཚིགས་བཅད་དང་པོ་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཙམ་དུ་སྣང་སྟེ། སྔ་མ་ལྟར་
འཐད་པར་སེམས་སོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དཔལ་འཕྲེང་མདོ་དང་སྙིང་པོའ་མདོ་སོགས་དོན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །རྒྱལ་སྲས་ཡབ་སྲས་ ིགཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་བཞིན། །གོ་སླའི་ངག་གིས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་བཤད། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་

240 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སྐབས་དང་པོའ་འགྲེལ་པའོ།། །། ི

༈ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། འདི་ནི་འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྔར་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ་རིག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ཉིད་སྡོམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །རྒྱུ་དེ་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་ཚོགས་འགྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ལ། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་ནི་གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། ཟབ་པ་ཆོས་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 241

ཀྱི་སྐུ་དང༌། རྒྱ་ཆེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་དུས་སུ་འཇུག་པས་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །འདིར་སྔར་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དུས་ཕྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འབྲས་བུ་དང་དེའི་ཚེ་དོན་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ཙམ་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མིང་གི་དབྱེ་བ་དང༌། དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་འདིར་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ལུང་ནི། དེ་ལ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་བྱེ་བ་སྙེད་མཐའ་དག་གིས་གཡོགས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་སྦུབས་ལས་གྲོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཡང་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པས་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་འདིར་ཐོབ་པའི་སྒྲས་བསྟན་ཏེ་འདིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཐོབ་པའོ། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཞེས་སོ། །གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལག་རྗེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་དོན་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ནི་ལས་སོ། །དོན་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་

242 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེའི་རྟེན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པའོ། །ཟབ་པ་སོགས་སྐུ་གསུམ་པོ་དག་གིས་འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ནི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། རྒྱུ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དང༌། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ལས་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་དང༌། འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་དེ་རྟག་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། དོན་བརྒྱད་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕེབས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ལས་
ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ངོ་བོའ་དོན་དང་རྒྱུའི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ ིངོ་བོ་དང༌། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་བཤད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྔར་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྤྲིན་ཚོགས་སྟུག་པོའ་ིསྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབས་པར་གྱུར་པ་ཕྱིས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང༌། སྤངས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་
མ་འོད་གསལ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ།། གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ།།གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་རྟག་པ་དང༌། བརྟན་པ་དང་
གཡུང་དྲུང་ནི་རྒ་བ་མེད་པ་དང་ན་བ་མེད་པ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་ཡིན་ཉི་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 243

རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བསྟན་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་ཚོགས་སྟུག་པོའ་སྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབས་གྱུར་པའི་དྲི་མ་དེ་དག་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ ིཉིད་ཀྱིས་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་རྟག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོའ་དོན་དང༌། །དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དང་ ིཔོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེར་ ིམེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་
ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་མིན་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེར་ ིམེད་པར་འཇུག་པ་ཅན་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། །སྤྲིན་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལྟར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྲིན་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། སྤྲིན་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེར་སྤྲིན་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་

244 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང༌། དེའི་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་སོ། །འདི་འབྲས་བུའི་དོན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི། སྔ་མའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པར་སྦྱར་རོ།།གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་དོན་གཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌།
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་བཤད་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་ཆུ་དང་ལྡན་ཞིང་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པའི་པདྨས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་གཅན་གྱི་ཁ་ནས་ཐར་བའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུར་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་སྤངས་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྲིན་ཚོགས་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཟད་པར་སྤངས་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐུབ་པའི་
ཁྱུ་མཆོག་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང༌། འབྲུའི་སྙིང་པོ་དང༌། རིན་ཆེན་གསེར་དང༌། ས་འོག་གི་གཏེར་དང༌། ལྗོན་པ་བཞིན་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ནི་ས་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་གསེར་གྱི་གཟུགས་རྣམས་རང་རང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བ་དང༌། འདྲ་བར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཟད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྙིང་པོ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས་གློ་བུར་རྣམ་དག་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྤངས་པ་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 245

གཉིས་བསྟན་པ་1

ཐུབ་པའི་དཔེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སྐུ་
དང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང༌། གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང༌། གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །སྦྲང་རྩི་དང༌། གཏེར་དང༌། ལྗོན་པའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་དེས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོར་ཕྱེ་ན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། བཞིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། གསུམ་གྱིས་མཛད་པ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། མཉམ་གཞག་གི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཆུ་དྲི་མ་མེད་པ་པདྨ་དང་ལྡན་པའི་མཚོ་དང༌། སྒྲ་གཅན་ལས་ཐར་བའི་ཟླ་བ་དང༌། སྤྲིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་སོགས་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་སོགས་དུག་གསུམ་གྱི་གློ་བུར་བའི་ཉོན་མོངས་པས་དག་པ་ནི་མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །སྦྱིན་སོགས་ཚོགས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ནི་ངེས་པར་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་མོད་ཀྱི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བཤད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྡུལ་
ནི་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གདུལ་བྱ་ཡི་ནི་པདྨ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆུ་ནི་འབབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༦༤ བ ༥ གཉིས་བསྟན་ལ།

246 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔདྨས་ཁེབས་པའི་ཆུ་དག་པའི་རྫིང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་སྡང་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྡང་སྒྲ་གཅན་ལས་གྲོལ་བས་སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་དེ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན་ནོ། །གཏི་མུག་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི་གཏི་མུག་གི་སྤྲིན་ཚོགས་ལས་གྲོལ་བས་འགྲོ་བར་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་མུན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞན་གང་དང་ཡང་མི་མཉམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམ་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྦྱིན་པར་མཛད་པ་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ཤན་པ་དང་ནི་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང་སྙིང་པོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་རྫས་ཀྱིས་ནི་དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་གསེར་དང་གཏེར་དང་ལྗོན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་སྦྱིན་བྱེད་ཅེས་བཤད་དེ། དོན་འདྲའོ། །རིན་ཆེན་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཕྱིར་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རྐང་གཉིས་བདག་པོ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་སྐུ་དང༌། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་དང༌། གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་
བཤད་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་ཏེ། སྐུ་སྟོན་པ་ནི་སྐུའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་སྟོན་པ་དང༌། བསྟན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ནི། གསུང་གཅིག་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སོ་སོའ་སྐད་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའོ།། ི

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 247

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་དང༌། གཞན་
དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤངས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་དང༌། རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་ཁྱབ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོན་ཏན་ནི། འཇིག་མེད་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སྔར་བཤད་པ་བཞི་ཟད་པར་སྤངས་པས་བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། རྟག་པ་དང༌། འཕོ་བ་མེད་པའི་སྐུའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་གཞན་དོན་འགྲུབ་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡི་གོ་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ཚོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བའི་གོ་སྐབས་རྙེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དམ་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ཐ་མལ་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་བཞི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྟ་བ་དང༌། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་གཏམ་བཟང་པོ་ནི་ཉེས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་གཙང་མ་ཉན་པ་དང༌། སྣའི་ཤེས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་གཙང་མ་སྣོམ་པ་དང༌། ལྕེའི་ཤེས་པས་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་མྱོང་བ་དང༌། ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རེག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་ཚུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་པའི་ཡུལ་དྲུག་ཉམས་སུ་མྱོང་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

248 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔར་ཤེས་པ་གཅིག་པུས་ཀྱང་ཡུལ་དྲུག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་པར་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཞིབ་མོར་བསམས་པ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་དམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པར་མཛད་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ་ཏེ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིམཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོའ་བསྐྱེད་པར་ ིབྱ་བའི་ལས་སུ་འདི་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་སྐུ་ནི་རྫོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དག་ནི་སྤངས་པ་དང༌། རྟོགས་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་དང་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་མེད་ཅིང༌། ཤེས་བྱ་ཉི་ཚེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 249

དུ་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འཇིག་མེད་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། བརྟན་སོགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་གཟུང་བ་ནི། འཇིག་པ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། བརྟན་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། དར་ལ་བབ་པ་ལས་དམན་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པའི་རྒ་བ་ནི། མྱགས་པ་དང༌། ན་བས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྔོན་གྱི་མཐའ་ཆད་པ་སྐྱེ་བ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། རྟག་པ་དང༌འཕོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ལེགས་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་དཀར་པོའ་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གནས་སུ་ཤེས་པར་ ིབྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་དབང་ཤེས་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྐུ་གཉིས་པོ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྐྱེ་བ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞེ་ན། བརྟན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དོན་ལའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་ན། འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བས་སོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། སྒྲིབ་མེད་པའི་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་དྲི་མ་མེད་པའི་དོན་ནོ།།
བཞི་པ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་
དགག་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད།1

།ཅེས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༤༨༥ ཕྲེང་། ༡༢

250 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཟད་ཀྱང་མེད་པར་གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ ིཔ་བལྟ་བར་འགྱུར་ན་ནི། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། རྟག་པ་དང༌། བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། གཡུང་དྲུང་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང༌། ཁྱབ་པ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། རྩུབ་རེག་སྤངས་པ་དང་། བལྟར་མེད་པ་དང་། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང༌། དགེ་བ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་
པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། བདེ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་དུས་རྟག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་རྟག་ཏུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་སངས་རྒྱས་མིན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 251

ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་
ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུལ་མིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་བཞིན་དུ་བྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མ་མྱོང་བས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ལ་རང་ཉིད་བཙས་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་བུ་ཆུང་གིས་ཉི་མའི་གཟུགས་ཡུད་ཙམ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པས་ཀྱང་རེས་འགའ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི་དུས་རྟག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟག་པ་སྟེ། མཐར་འཆི་བའི་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱིང་རྒོད་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞི་བ་སྟེ་ཡང་ན་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །ཕུན་ཚོགས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒ་བ་མེད་པས་གཡུང་དྲུང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་དང་བྲལ་བས་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་ལ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ནི་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མེད་དོ།།
ལྔ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པས་ཉོན་
སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པས་བསྡུས་པའི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་མེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་རྩུབ་པའི་རེག་པ་དང་བྲལ་བ་

252 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བལྟར་མེད་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པས་དགེ་བ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མེད་ནི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྔ་པ་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ནམ་མཁའ་ལྟར་དང༌། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡང་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དང༌། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་ཏེ། དུས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་རྒྱུན་བརྟན་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་འཇུག་པར་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་མན་ཆད་དང༌། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་དང༌། རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་དང༌། སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དེའི་ཚེ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོ་ན་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་པོའ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་བདག་ ི

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 253

ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཅུའི་རྒྱུན་ཐ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དང༌། ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྡན་དང༌། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་འགྲུབ་ལ། ལོངས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེའི་ཚེ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བགྲོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྣོན་པ་བཏབ་ནས་གཟུགས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་གློ་བུར་རྣམ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང༌། དེའི་སྟེང་གི་གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་ལ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་སུ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ངོ་བོའ་ཕྱིར། ི 1

།ཞེས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་དགོས་སོ་སྙམ་པ་ནི། མཁས་རྨོངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་རེས་འགའ་བའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པས་ནོངས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྔ་དྲོ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། ཕྱི་དྲོ་གསར་དུ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༧༥༩ ཕྲེང་། ༤

254 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་སྔ་དྲོའ་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།། ིཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི།
སྔགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་པར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེདྒེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་པར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐུ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བར་མི་རུང་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྐུ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། འོ་ན་སྐུ་བཞིར་ཡང་བསྡུ་བར་མི་རུང་བར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དེ་ཁྱོད་འདོད་པའི་སྐུ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། མ་གྲུབ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། འོ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལའང་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་རྫོགས་པར་ཚང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་གྱི། ལོངས་སྐུ་དངོས་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཚན་དཔེ་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པ་ལ་འདོགས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ཆ་ཤས་ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་སྟེང་དུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཚོགས་པ་ལ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པར་གཟིགས་ནས་སྐུ་ལོགས་པར་རྣམ་གཞག་མཛད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ནི། སྡིག་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་སྡིག་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐུ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དེ་ཡོན་ཏན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་མིན་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 255

པ་ཉམས་ལ། འདོད་ན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཙམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་མེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་1

གཏན་མེད་དུ་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་སྣང་ལ་མེད་པ་འགལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ནོ། །གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གང་ཟག་སུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའམ། འོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཟག་སུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱང་ཕན་གྱིས་འཆི་ཀ་མ་ཚུན་ཆད་རིག་པ་འབྱུང་གི་ཤི་ནས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་མི་ནུས་པས། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་པའི་ལུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པར་མ་སྨྲ་ཞིང་འདིས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་བློ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
འོན་ཏེ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཙམ་མོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་གང་
ཟག་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་སྤོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་མཆོད་སྦྱིན་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཚུན་ཆད་དུ་འགྲོངས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༡ ན ༥ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གཏན་མེད་ གཙང་། ཤོག ༡༧༡ བ ༤ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་གཏན་མེད་

256 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་ཚུལ་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཚེ་རིང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནི་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི། བློ་ཟད་ཆོས་ཟད་དུ་འདོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁ་ཅིག་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང༌།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་
བློ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་
དང༌། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་དང༌། དབུས་དང༌། མཐའ་སྐྱེས་3

དང༌། གནས་པ་དང་འཇིག་
པ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་4

དང༌། ཆོས་དབྱིངས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་
མེད་པས་ཐ་མི་དད་པ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་མེད་པས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༣༥༤ ཕྲེང་། ༤
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༢ ཤོག ༣༣༣ ཕྲེང་། ༢
3 ཞོལ། ཤོག ༡༨༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༧༢ བ ༥ མཐའ་སྐྱེ་བ་དང་།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༨༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༧༢ བ ༥ འདུས་མ་བྱས་པ་དང་།

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 257

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བར་བྱ་བས་ནི་འོད་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་སྤངས་པའི་རྣམ་དག་གཉིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཏོ། །དྲི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་མན་ཆད་ལྔ་པར་སྦྱོར།
གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ནི་ཚད་
འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གཞལ་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། མུ་བཞིར་རྟོག་གེས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐུས་ཞེས་པས་སྐུ་སྟོན་པ་དང་གསུང་བརྗོད་པ་གཉིས་བསྟན་ལ། ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་ལ། དེའི་ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་ཏེའོ། །སྐུ་སྣ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོར་སྣང་བ་དང༌། དེ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པ་ནི། སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ལྟར་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འདུན་ཅིང་འཇུག་པ་དང༌། དེ་ནས་རབ་ཏུ་སྨིན་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལས་བསླང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་པར་གནས་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

258 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་ ིཔོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་གཞི་བཤད་པ་དང༌། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དབྱེ་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གང་བརྗོད་པ་དང༌། མཆོག་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྙེས་པ་དང༌། རང་ལས་རྟོགས་པ་དམའ་བ་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་དུ་མེད་ཅིང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་སྐུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་གཞི་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཟབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གསུམ་དུ་དབྱེའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་གསུམ་དག་གི་དབྱེ་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་
སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང༌། དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལྔར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྔ་དང༌། མདོར་ན་གཞལ་དུ་མེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ནི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ལྔ་བཤད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལྔ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་པར་གྲོལ་ཏེ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་དང་པོ་བཞིའོ། །ལྔ་པ་ནི་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣལ་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 259

འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མཚན་བཞིས་འོད་གསལ་བ་བསྟན་ཏོ།།གཉིས་པ་ནི། ཚད་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཡོན་
ཏན་གྱི་གྲངས་མཐའ་མེད་པ་དང༌། མུ་བཞི་རྟོགས་གེས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང༌། དྲི་མས་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྡན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གྲངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟོག་གེའི་ཡུལ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞལ་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོའ་རྒྱུ་མཚན་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། ིགཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སྐུ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་གསུང་ཆོས་སྟོན་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང༌། མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་དེ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང༌། སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ།1

།བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་དང་
ངེས་དོན་གྱི་གསུང་སྣ་ཚོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའ་རང་ ིབཞིན་སྐུ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་གསུང་གི་ཆོས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་སྐུ་སྟོན་པ་གསུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ངོ་བོ་ངེས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང༌། བརྒྱུད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདིས་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྐོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྟན་ཏོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༧༤ བ ༣ དང་པོ་ནི།

260 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགསུམ་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་མཐུའི་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་
སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ ིལོངས་སྤྱོད་པར་རྣམ་པར་གནས་ནས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །འདིས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་རྐྱེན་ལས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལྟར་སྣང་བ་དུ་མ་སྟོན་ཡང༌། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ལོངས་སྐུའི་ནུས་མཐུའི་ཁྱད་པར་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གསུང་བརྗོད་པ་དང༌། སྐུ་སྟོན་པ་དང༌། མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གསུམ་དང༌། དེ་གསུམ་འབད་རྩོལ་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུད་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང། དེའི་ངོ་བོ་མིན་པར་སྟོན་པ་མཛད་ལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ལྔར་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ནོར་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ནོར་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ནོར་བུ་རང་གི་ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་མིན་པར་སྣང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དང་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བའི་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་པས་ཁྱབ་1

བདག་དེ་རང་གི་དངོས་པོ་མིན་པར་སྣང་བ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་རང་བཞིན་དང༌། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་པོ་དེས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར་རྣམ་པ་སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་དོན་མཛད་དེ། འདིས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུས་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པར་མཛད་པ་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་དཔེར་བྱས་ན་མཛད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༥ ན ༢ ཁྱབ་པ་དག་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 261

པ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཛམ་བུ་གླིང་པ་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་སླ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འཕོ་བ་དང༌། གཉིས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། གསུམ་པ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང༌། བཞི་པ་བཟོའ་གནས་ ིསོགས་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དང༌། ལྔ་པ་བཙུན་མོའ་འཁོར་གྱིས་དགྱེས་པར་རོལ་ ིཔ་དང༌། དྲུག་པ་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་རང་བྱུང་གི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། བདུན་པ་ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫཱ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེའི་གདན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང༌། དགུ་པ་བདུད་ཀྱི་སྡེ་མ་ལུས་པ་འཇོམས་པར་མཛད་པ་དང༌། བཅུ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་པ་དང༌། བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་དང༌། བཅུ་གཉིས་པ་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་མཆོག་ཏུ་ཤིང་ས་ལ་ཟུང་ཅིག་གི་དྲུང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་པོར་བྱེད་ན། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །མཛད་པ་གང་དུ་སྟོན་ན། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་རྣམས་སུའོ། །དུས་ནི། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གིས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མར་འཁྲིད་པར་མཛད་པ་ ིལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གནས་སྐབས་ཉན་རང་དུ་རིགས་ངེས་པ་ནི་དེ་བསྟན་ནས་ཐོག་མར་

262 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདམན་པའི་མྱང་འདས་སུ་འཁྲིད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་སྡུག་ཀུན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བསླང་ནས་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིས་ཉན་རང་དེ་དག་སྔར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་དགོས་པར་འཛིན་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྟན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྨིན་པར་མཛད་ ིདེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་ལུང་བསྟན་ཏོ།།
འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་
བཞེངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་ ིཔའམ། འོན་ཏེ་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་དབྱུང་བ་དང༌། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་འཇུག་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་ ིཔར་བྱས་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལྟར་ན་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ནས་འཇུག་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེའི་རྒྱུར་སྒོམ་བྱུང་གིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ ིརོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བདག་མེད་སྔར་མ་ ིརྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པའི་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 263

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས། དེ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་ལུགས་སྔ་མ་ལྟར་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མཐོང་ལམ་ངེས་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ནི་ ིབསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་སྦྱོར་ཡང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་སྔ་མ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྫོགས་པར་ ིབྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་པོར་ངེས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། བརྩོན་འགྲུས་འབར་བས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཚེ་གསུམ་ལ་ཐོབ་ནུས་ཤིང༌། དེ་ནས་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ས་བདུན་པ་ནས་ཞུགས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་ ིཡང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་གི་བར་ཚོགས་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་མན་ཆད་སྐྱེད་མི་དགོས་པ་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་མ་མཐར་བྱས་ནས་དེ་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་བདག་མེད་པ་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཀ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི། ཚོགས་ ིལམ་ནས་ངེས་པར་འཇུག་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་ཚེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐུར་པ་

264 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའདེབས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་མཐོང་ལམ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་སོམས་ཤིག །འདིར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་ ིདུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་བཞག་གི །ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཞན་ཡང༌། ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་དང༌། མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་སོགས་ནི་རི་རབ་དང་ཡུངས་འབྲུའི་ཚད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའམ། མེད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཤེས་ ིཔར་བྱའོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་གཉིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་དེ་ཉིད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་ཞིང༌། ཅིག་ཤོས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བུལ་བའི་ ིཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྗོད་པར་ནུས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའ་མདོ་ ིལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང༌། སྐབས་དང་ཤགས་ལ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གང་ཡང་མེད་པར་སྤྱིའི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་བས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལེགས་པར་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 265

བཙུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་མཐུ་ནི་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་སྣང་ནས་བྱིས་པའི་དོན་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་རབ་ཏུ་འདྲེན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྐུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གྲངས་བཞིན་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐུ་དང༌། བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ནི་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་རྙེད་ནས་གནས་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ངེས་པར་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌།1

བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་སྐུ་རྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་དང༌། ཆོས་སྐུ་རྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ།། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐའ་ཡས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་དོན་བྱ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པའི་བརྩེ་བ་དང་ནུས་མཐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གཉིས་ཀ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་གནོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉེས་པ་གང་གི་ཡང་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འཆི་བའི་བདུད་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གདུལ་བྱ་བསླུ་བ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༨ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༧༨ བ ༤ བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ།

266 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགསུམ་པོ་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་སྐུ་རྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་དང༌། ཆོས་སྐུ་རྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དང༌། མི་འདོར་བའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ཟད་མི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ནི་སྔོན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལུས་དང་སྲོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པར་བཏང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཟད་པ་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བཞེད་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་དམ་བཅས་པ་མཐར་འབྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་བཞེད་པ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པས་གཙང་བ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པའི་ཐུགས་རྗེ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བཞེད་ན་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་ནུས་པ་མངའ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་སྟོན་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་དེ་བཞིས་རྟག་ཏུ་གནས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཉེ་རིང་དང་བྲལ་བས་རྟག་ཏུ་གནས་ཏེ། མཁྱེན་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་གནོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པས་རྟག་ཏུ་བསམ་ཡས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པའི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱོད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཟད་པར་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཆི་བ་མེད་པ་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་འཆི་བདག་གི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུབ་པ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཞིང་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར། རྟག་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་མཛད་དེ། སྐྱབས་

སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ། 267

ཀྱི་དགོས་ནུས་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པས་སྐྱབས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ཡི་ནི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་བཤད་ལ། རྒྱུ་མཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་དེ། འདི་དག་གིས་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མི་ཟད་པ་ལ་རྟག་པར་གསུངས་ཀྱི། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་མ་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
བསྟན་པ་དང། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲུག་འབྱུང་བའི་དང་པོ་ལྔ་ཆོས་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དྲུག་པ་གཟུགས་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། གྲངས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་ནི། མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངག་གི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དོན་དམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པའི་གནས་ཏེ་དམིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟགས་དང༌དཔེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་གོང་ན་མེད་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་སྲིད་པའི་མཐའ་དང༌། ཞི་བའི་མཐས་མ་བསྡུས་ཤིང༌། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིའི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དེ་སྐུ་གཉིས་ལ་

268 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབསྡུས་ཏེ་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་དེ། རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མེད་དེ། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། མ་ལུས་པར་རྟོག་གེས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བརྟག་བྱ་མིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱིས་མ་ལུས་པར་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔག་བྱ་མིན་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞིས་མ་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞིས་མ་བསྡུས་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྲིད་པའི་སྐྱོན་རྟོག་པ་མེད་པར་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྟེ། དྲུག་པས་སྐུ་གཅིག་ཉིད་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལྟར་སྣང་ཡང་དེའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཚུལ་
གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་པའི་སྐུ་གསུམ་པོ་འདི་ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་པ་དག་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་མ་ལུས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་རོལ་མཐར་ཐུག་པར་བྱོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་ ིབཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས། །སྦྱོང་བྱེད་དྲུག་ཅུའི་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་ལས། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་ལེགས་པར་བཤད།། །།

སྐབས་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། 269

༈ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་
བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྔ་མའི་དོན་བསྡུར་སྦྱར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཁམས་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། འགྲེལ་པའི་དོན་བསྡུ་དང་མཚམས་སྦྱར་གང་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ང་ནི་གང་དག་བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ནོར་བུའི་འོད་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་བཞིན་དུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེས་ན་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
དཔེས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དོན་དམ་པའི་སྐུ་དང་ནི། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཆོས་སྐུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ཉིད་དེ། སྐུ་དང་པོས་ཕྱེ་བ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། སྐུ་གཉིས་པས་ཕྱེ་བ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི་སྐུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བཤད་ཅེ་ན། ལན་ནི། རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
མཐར་ཐུག་པས་བསྡུས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་པའི་གནས་ནི། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་པ་དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། དང་པོའ་སྐུ་རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་ ིསྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་བརྡ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་བརྡའི་སྐུ་ནི་གདུལ་བྱ་ཕ་རོལ་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པས་བསྡུས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་གནས་

270 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡིན་ཏེ། སྐུ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ ིལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ཕན་ཆད་
ཅེས་སོ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡོམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོམ་དུ་སྡུད་པ་ནི། སྟོབས་ ིཉིད་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་བསྒྲིབས་པ་སེལ་ཞིང་འཇོམས་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་བཞིན་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཉིད་ནི་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བ་མེད་པས་སེངྒེ་བཞིན་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཏེ། བསྟན་པ་ཞེས་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིས་སྟོན་པའི་བྱེད་པ་དང༌། འདི་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལས་སུ་གྱུར་པ་དང་འབྲེལ་བས་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཆུ་ཟླ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་དེའི་ཡང་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་ཤར་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་
དང༌། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སོ་སོར་འབྱུང་བ་སོགས་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཏེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡི་དམ་བརྟན་པས་འགྲུབ་པའོ། །ལས་

སྐབས་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། 271

ངེས་པ་དང༌། ལས་འཕེལ་བ་དང༌། ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་དབང་པོ་དང་འཚམ་པར་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་གི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་ཁམས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པས་འགྲུབ་བོ། །འཁོར་བར་རིགས་སོ་སོར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང༌། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། ལམ་སྣ་ཚོགས་གོམས་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། སོགས་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། དེའི་དྲི་མ་མེད་པ་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །སྔོན་གྱི་རང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་སྔོན་གྱི་གནས་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུད་མ་གསན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པར་བསྔུས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མར་མེའི་སྣང་བ་བྱིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ཟག་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བ་དག་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་སྟོབས་རྣམ་པ་བཅུའོ།།
གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་དངོས་
ལ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པ་དང༌། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོའ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་དྲུག་གི་ཉོན་མོངས་ ི

272 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་གོ་ཆ་ཤེས་སྒྲིབ་འབིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གསུམ་གྱིས་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་རྩིག་པ་བརྟན་པོ་བཞིག་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཚུལ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཤིང་རྣམས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་དངོས་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་
པོ་ནི། མི་འཇིག་པ་བཞི་བརྙེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཉིས་པ་ནི། ངས་ཆོས་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་འདི་མི་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་མི་འཇིགས་པ་ནི། སྔོན་ཆོས་ལ་དཔེ་མཁྱུད་དང་བྲལ་བ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་མི་འཇིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གེགས་ཡིན་པས་འགོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སོགས་བསྟན་ཀྱང་ཐར་པའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་སྔོན་རང་ཉིད་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་ལ་གཞོལ་བར་མ་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ལམ་འདི་དག་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པ་སྔོན་རང་ཉིད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྟོན་ཅིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ནི། སྔོན་ང་རྒྱལ་སྤངས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ།།
མི་འཇིགས་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་བཤད་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི།
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཀུན་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་ཤེས་ནས་གཞན་གྱིས་

སྐབས་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། 273

ཤེས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་དངོས་པོ་སྤོང་བ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་ལ་ལམ་བསྟེན་བྱ་དང༌། གཞན་གྱིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དང༌། ཐོབ་བྱ་འགོག་པ་བླ་མེད་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་བཞི་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱ་དང༌། ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་དང༌། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་པར་མཛད་ཅིང༌། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ལས་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གསུང་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་གང་དུའང་འཇིགས་པ་དང༌། ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེངྒེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། རི་དྭགས་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་ནགས་སྟུག་པོའ་མཐར་རྟག་ཏུ་རི་ ིདྭགས་གཞན་གྱི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་རི་དྭགས་རྣམས་ལ་སྐྲག་པ་མེད་པར་རྒྱུ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མིའི་སེངྒེ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད་པར་ལེགས་པར་གནས་ཤིང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བརྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པར་གནས་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱོད་པས་བསྡུས་པ་དྲུག་ནི། ལམ་ལོག་པར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་གསུང་གི་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ་སྟེ་གསུང་གི་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་དང༌། སྟོན་པ་ལ་ཐུགས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་བ་དང༌། འཁོར་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ་བ་དང༌། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ་དྲུག་དང༌། རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་ནི། འདུན་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་

274 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདང༌། དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དྲུག་གོ །ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། སྤངས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་རྟོགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་ནི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གྲུབ་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང༌། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་བསྒྲིབ་པ་མེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པས་སྟོན་པའི་
མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་པ་དང༌། ཅ་ཅོ་དང་ཐུགས་བསྙེལ་བ་དང༌། མཉམ་གཞག་ལས་བཞེངས་པའི་ཐུགས་གཡོ་བ་དང༌། འཁོར་འདས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང༌། ངང་གིས་བཏང་སྙོམས་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ལ་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་འདུན་པ་དང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་དྲན་པ་དང༌། རྣམ་པར་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། གང་གིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང༌། ངེས་པར་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཇུག་པ་སྟེ། ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། རྒྱུ་གང་ལས་འགྲུབ་པ་སོགས་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བར་འཇིགས་པ་མེད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བར་མཛད་པའི་མཁྱེན་པ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྙེས་པའོ། །ཡང་ན་མཁྱེན་པ་གོང་དུ་སྨོས་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོར།
གསུམ་པ་ནི། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་

སྐབས་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། 275

ནི། སྲ་བ་དང༌། གཤེར་བ་དང༌། དྲོ་བ་དང༌། གཡོ་1

བ་ས་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མཚན་
ཉིད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་མིན་ལ། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཐོགས་བརྡུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ལ་མེད་ཀྱང་མཚུངས་ཆོས་དུ་མས་མཚུངས་པ་ནི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལྔ་པོ་བྱིས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་མཚུངས་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ཐུན་མོང་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཉིད་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་བ་མིན་པས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་ ིབའོ། །དང་པོ་ནི། ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་རུས་སྦལ་གྱི་ལྟོ་བ་ལྟར་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་ལེགས་པར་གནས་པ་སྔོན་ཡི་དམ་བརྟན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། སྔོན་བླ་མ་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་དང༌། གཞན་ཁྱད་དུ་མ་བསད་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཞབས་ཀྱི་རྟིང་པ་ཡངས་ཤིང་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་དང༌། སྔོན་སེམས་ཅན་སྐྱབས་པས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་འཁོར་མ་ཕྱེ་བས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ནི་དྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང༌། སྔོན་གོས་འཇམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱིན་པས་པགས་པ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཅན་ལ་ལེགས་པར་མཛེས་པ་ཉིད་དོ། །བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་སོགས་ལེགས་པར་བྱིན་པས་སྐུ་ནི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་བོལ་བཞི་དང༌། མགུལ་གྱི་ལྷུན་ཐལ་གོང་གཉིས་དང༌། ལྟག་པ་སྟེ། བདུན་དག་མཐོ་བ་དང༌། བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དང༌། གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མི་འདྲ་བ་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ།།
སྔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་བཟུང་བ་ལས་བྱིན་པ་རི་དྭགས་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་བར་
ཟླུམ་ཞིང་བྱིན་གྱི་ཕྲ་བ་དང༌། གསང་ཚིག་བསྲུངས་ཤིང་མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤངས་པས་གསང་གནས་གླང་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ་དང༌། དགེ་བའི་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པས་རོ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༥ ན ༤ གཡོ་བ་ལ་སོགས་ལ་

276 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསྟོད་སེངྒེ་འདྲ་བར་རྒྱས་པ་དང༌། སྔོན་དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་ཐལ་གོང་ཕྲག་སོ་བར་མ་ཁེངས་པ་མེད་པར་རྒྱས་པ་དང༌། གཞན་ལ་མི་འཇིགས་པ་བྱིན་ཞིང་དབུགས་ཕྱུང་བ་ལས། དཔུང་མགོ་ལེགས་ཟླུམ་སྟེ་ཕྲག་པའི་ལྷུན་མཛེས་པར་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ལས་སྤྲོ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཕྱག་འཇམ་ལ་དབྱིབས་ཟླུམ་ཞིང་མཐོ་དམན་མེད་པ་དང༌། ཕྱག་རིང་བ་མ་བཏུང་བར་ཕྱག་མཐིལ་གྱིས་པུས་མོ་ལ་སླེབ་པ་དང༌། དགེ་བ་བཅུ་ངོམས་པ་མེད་པར་སྤྱད་པ་ལས་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐུ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྡན་པ་དང༌། ནད་པ་ལ་སྨན་སྣ་ཚོགས་པ་བྱིན་པས་མགྲིན་པ་དྲི་མེད་དབྱིབས་དུང་དང་འདྲ་བ་དང༌། མཚན་འདི་གཉིས་ནི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་ངོ༌།།
གཞན་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པས་འགྲམ་པ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
དང་འདྲ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བྱས་པ་ལས་ཚེམས་ནི་བཞི་བཅུ་བླ་འོག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤར་མཉམ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལྡུམས་པ་ལས་བར་དང་ཚེམས་ཐགས་བཟང་བ་དང༌། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་བུ་བྱིན་པས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཚེམས་རིང་ཐུང་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་བསྲུངས་པས་མཆེ་བ་རབ་མཆོག་དཀར་བ་ཉིད་དང༌། བདེན་པའི་ཚིག་བསྲུངས་པས་ལྗགས་རིང་བ་དང༌། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་བརྟན་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་རོ་བྲོ་བ་བྱིན་པས་མཐའ་མེད་པ་དང༌། བསམ་དུ་མེད་པའི་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་ཉིད་དང༌། འཇམ་ཞིང་གཉེན་པའི་ཚིག་སྨྲས་པས་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་བྱུང་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ཡི་སྒྲ་དང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་འདྲ་བར་སྙན་པ་དང༌། བྱམས་པ་ཐམས་ཅད་བསྲུངས་པས་སྤྱན་བཟང་པོ་ཨུཏྤལ་དང་འདྲ་བ་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་དང་ལྡན་ཞིང་དཀར་ནག་འབྱེས་པ་དང༌། གཡོ་སྒྱུ་མེད་པར་གོམས་པ་ལས་རྫི་མ་ཁྱུ་མཆོག་གི་རྫི་མ་འདྲ་བར་སྣུམ་ཞིང་མ་འཛིངས་པ་དང་། བསྔགས་པར་འོས་པ་རྣམས་བསྔགས་པ་ལས་ཞལ་མཛེས་པའི་སྨིན་མཚམས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་མཛོད་སྤུ་དཀར་ཞིང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བླ་མ་ལ་གུས་པ་ལས་གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་པ་དང་། ཆོས་འཚོལ་བ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོས་དང་མལ་སྟན་བྱིན་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་པགས་པ་དག་ཅིང་སྲབ་པ་དང༌། པགས་པ་གསེར་གྱི་

སྐབས་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། 277

མདོག་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་མཆོག་དང༌། འདུ་འཛི་སྤངས་ཤིང་དགེ་བའི་ཆོས་བླངས་པ་འཕེལ་བར་བྱས་པ་དང༌། མཁན་སློབ་སོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་བཟུང་བས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བ་སྤུ་ལེགས་པར་ཕྲ་ལ་འཇམ་ཞིང་རེ་རེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང༌། སྐུའི་གྱེན་དུ་དང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྩེ་ཞིང་མཚོན་ཆ་སོགས་སྤངས་པས་དབུ་སྐྲ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་གི་མདོག་བཞིན་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་བ་ལས་སྐུ་ནྱ་གྲོ་རྫོགས་པའི་ལྗོན་ཤིང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་བྱས་པ་དང་མཆོད་རྟེན་བཞིག་པ་སོགས་གསོས་པ་དང༌། འཇིགས་པ་ན་དབུགས་ཕྱུང་བ་དང༌། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ལྡུམས་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་པའི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་སྐུ་ཁྲུ་བདུན་དུ་འཕགས་ཤིང་དྲང་བ་དང༌། སྲེད་མེད་བུའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་མཁྲེགས་པའི་སྐུ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། བློ་དམན་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འོད་འབར་བའི་
མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྟོན་པས་མི་དབང་གི་མཚན་དུ་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ནས་སྐུ་བདུན་མཐོ་བ་མེད་པར་པགས་པ་དག་ཅིང་སྲབ་པ་དང༌། གསེར་གྱི་མདོག་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ཆུ་ཟླ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་ཟླ་བའི་གཟུགས་སྟོན་ཀའི་ཆུ་སྔོན་པོ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཚོར་ནི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ཐ་མལ་པ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་བདག་གི་གཟུགས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ། བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྔ་མའི་དོན་བསྡུར་བྱས་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་

278 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་འདི་དག་སོ་སོ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དང༌། གང་ལས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་བྱས་ཏེ་འདིར་བཤད་པའི་གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དུ་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པས་རྒྱས་པར་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་མདོའ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ ིནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་དཔེས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་འདི་དག་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཆོས་མཐུན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབས་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་ནི། བརྟན་པའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཞན་པ་སེངྒེ་དང་འདྲ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡོན་ཏན་གཞན་གང་དང་ཡང་མཚུངས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དག་པ་དང་འདྲ་བ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བཞིག་པར་བྱར་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆུའི་ཟླ་བའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་དང༌། མི་འཇིགས་པའི་ཆོས་མཐུན་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། མི་ཕྱེད་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དང་པོ་དྲུག་དང༌། དེ་ནས་གསུམ་དང༌། ཐ་མ་གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གོ་ཆ་མཚོན་གྱིས་ཕུགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཕུག་པ་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་རྩིག་པ་བརྟན་པོ་བཤིག་པ་དང་འདྲ་བར་བཞིག་པ་དང༌། བག་ཆགས་བཅད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བསལ་བས་ཤིང་གཅོད་པ་བཞིན་དུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ།།དང་པོ་ནི། བརླིང་བ་དང༌། སྙིང་པོ་
དང་ལྡན་པ་དང༌། བརྟན་པ་དང་མི་ཕྱེད་པས་དྲང་སྲོང་སྟོབས་ནི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བརླིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོའ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། གང་ ི

སྐབས་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། 279

གི་ཕྱིར་ན། སྙིང་པོ་མཐར་ཐུག་སྟེ། བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན། བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྡོ་རྗེ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང༌། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསམ་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་རྩལ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཐུབ་པ་མིའི་སེངྒེ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་སུ་འཇིགས་པ་མི་མངའ་བའི་མི་འཇིགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པས་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་ནི་རྣམ་པར་གནས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཡང་བདག་ཉིད་མི་མཉམ་ཞིང་ལྷག་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། །ཐུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཉིད་དོ། །མཆོག་ཏུ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལས་ཟད་པར་བརྒལ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་ལྡན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་
ཅན་རང་སངས་རྒྱས་དང་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བློ་དག་ནི་ཕྲ་བའི་རིམ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་བཞིའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཉེར་འཚོའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ས་ཆུ་མེ་རླུང་རྣམས་དང་མཚུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེར་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཙམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ནི་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དང༌། མདོག་དང་དབྱིབས་རྣམས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་

280 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ན་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་ ིཔའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དག་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་རིང་བ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཐོང་བ་དང༌། ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནམ་མཁར་གནས་པའི་ཟླ་གཟུགས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མཐོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་
མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་ཏེ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་ ིབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་བྲལ་འབྲས་སོ་གཉིས་དང༌། །རྒྱ་ཆེན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སུམ་ཅུ་གཉིས། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཤད།། །།

༈ གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་
དང༌། དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་དང༌། འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་དེའི་ལས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 281

པའི་དོན་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་མཐོ་ཙམ་ལ་མོས་པ་བཞག་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་བཞག་པའི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་རིགས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། གཟིངས་དང་ཟམ་པར་སྤྲུལ་པ་སོགས་དང༌། ཞི་བ་དང་དྲག་པོས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་འདུལ་བྱའི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་དང༌། དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱ་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་དང༌། གང་གི་ཚེ་འདུལ་བའི་དུས་སུ་གཤེགས་པ་ལ་ཁྱབ་བདག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དུས་རྟག་ཏུ་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསྡུས་དོན་དང༌། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། སྐབས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དྲུག་དང༌། དོན་དྲུག་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་དྲུག་གོ །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉི་མ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། གཏེར་དང༌། སྤྲིན་དང༌། རླུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། ངེས་པར་འབྱིན་བྱེད་ས་བཅུ་དང༌། དེའི་རྟེན་ཚོགས་གཉིས་དང༌། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པའི་གནས་སེམས་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང༌། དེ་འཇོམས་བྱེད་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་བཅུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆུས་རྒྱས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་དང༌། ཚོགས་གཉིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོར་གྱུར་པས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་གཏེར་དང་འདྲ་བ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ནི་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྤྲིན་དང༌འདྲ་བ་དང། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་འཐོར་བར་བྱེད་པས་རླུང་དང་འདྲ་བའོ།།གཉིས་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
རང་བཞིན་ཐོབ་པ་དང༌། དེའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་ཚོགས་

282 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཐུགས་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆུས་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་མ་ལུས་པ་ངེས་པར་བསྒྲུབས་པས་ས་བཅུ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཉི་འོད་ཅན་གྱིས་ཐེག་པ་མ་ལུས་པ་ངེས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོར་གྱུར་པས་ཚོགས་གཉིས་ཉི་མའི་དཔེས་བསྟན་ལ། མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཟབ་པ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོའ་ཡོན་ཏན་མཐའི་ཡས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་པའི་གཏེར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་འབྱུང་རུང་དང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་རྣམ་པར་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་གཏེར་གྱི་དཔེས་བསྟན་ལ། ནས་ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྤྲིན་གྱི་དྲ་བ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རླུང་གིས་རྣམ་པར་གཏོར་བར་བྱེད་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རླུང་གི་དཔེས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་གཉིས་
ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་གང་གིས་ཞི་དྲག་སོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡུལ་གང་དུ་དུས་གང་གི་ཚེ་འདུལ་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་དང་ས་བོན་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 283

ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི། གང་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདུལ་བའི་ཐབས་མང་པོ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གིས་སྐུའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་དང༌། གསུང་གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་དགོས་པ་དང༌། ཡུལ་གང་དུ་ནི་དུས་གང་གི་ཚེ་འདུལ་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང་འབྱིན་བྱེད་དེའི་བརྟེན་པ་དང༌། རྟེན་དེའི་འབྲས་བུ་དང༌། འབྲས་བུ་དེའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། དེ་གཅོད་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དཔེ་དོན་དྲུག་དགོད་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ས་བཅུ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ས་དེའི་བསྐྱེད་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་གནས་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །སེམས་ཅན་དེའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀུན་ཏུ་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་འཇོམས་པའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་འཇོམས་ཤིང༌། ཚོགས་གཉིས་བསགས་ཏེ་ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་མཛད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པའི་གནས་དྲུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས་
གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་དང་གཏེར་དང༌། སྤྲིན་དང་རླུང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ས་བཅུ་པོ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཚོའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐའ་དང་དབུས་

284 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་དེ་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་ལ། གློ་བུར་བ་དང་བསྒྲིབ་བྱ་ལ་ཁྱབ་པ་དང་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་སྤྲིན་ཚོགས་བཞིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་དེ་འཐོར་བར་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་མི་བཟད་པ་རླུང་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་རླུང་མི་བཟད་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ས་བཅུ་དང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང༌། དེའི་རྟེན་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་པར་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་གཟིགས་པས་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ནི་གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་བརྗོད་དོ། ། ི ཉོན་མོངས་དང་ཐུགས་རྗེ་མཐའ་ཡས་པ་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ནི་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ།།
གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་
བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ། འཇམ་དཔལ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉི་སྐྱེས་པ་ནི་གོང་དུ་ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་འཇིག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་ཡུལ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པ་བསལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དཔེས་མཚོན་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དཔེའི་གོ་རིམས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༡༡༠༡ ཕྲེང་། ༦ ནང་དུ་དྲངས།

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 285

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོག་མ་ལ་ཁ་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་དགུ་ཁོ་ནས་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དང༌། ལྷའི་རྔ་དང༌། སྤྲིན་གྱི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་ནི། སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་མཚོན་པར་བྱེད་ལ་ཉི་མའི་དཔེས་ནི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ནོ། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་ནི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང༌། གསུང་གི་གསང་བ་དང༌། སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། འཕྲིན་ལས་དང༌། གསང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི། ས་བཞིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོའ་གནས་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོ།། ིགཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང༌། དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། གསུང་ལྷའི་རྔའི་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། ཐུགས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དཔེ་ལ་བཞི། ས་གཞི་དག་པ་ལ་གཟུགས་སྣང་བའི་ཚུལ་དང༌། སྣང་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་རྣམས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཀྱང་ལྷར་སྐྱེ་བ་དང༌། སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུརྱ་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའ་ིའཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སམ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ས་སྟེང་འདི་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས་

286 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཀྱི་གཟུགས་སྣང་བ་ནི། གཟུགས་བརྙན་འཆར་བའི་ས་གཞི་དག་པའི་ཕྱིར་ལྷའི་དབང་པོ་གཞི་དེར་ལྷའི་བུ་མོའ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་དགའི་བའི་ཚལ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གནས་དེ་ལས་གཞན་དག་དང༌། ལྷ་གཞན་དེའི་གཞལ་ཡས་སྣ་ཚོགས་དང་གནས་ནི་ཡུལ་དང་གཞལ་ཡས་ནི་ཁང་ཁྱིམ་མོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་བདེ་བའི་འཚོག་ཆས་ལྷ་རྫས་རྣམ་མང་དེ་མཐོང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྣང་བ་དེ་ནི་མཐོང་བར་གྱུར་ཏེ། མཐོང་ནས་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ངེད་ཀྱང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལྷའི་དབང་པོ་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་འདྲའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་ལྷའི་དབང་པོའ་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསྙེན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་ ིབ་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་དགེ་བའི་ལས་དེས་ནི་སྣང་བ་འདི་བརྒྱ་བྱིན་མ་ཡིན་གྱི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ཙམ་མོ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྟེང་ནས་འཕོས་ནས་ལྷར་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་སློང་གི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ས་སྟེང་ས་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་བཞི། སེམས་དག་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྣང་བ་དང༌། སྣང་བ་དེས་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བྱེད་པ་དང༌། སྣང་བ་དེ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང༌། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་བ་དེའི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་སོགས་ཀུན་སློང་སྐྱོན་ཅན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་ཅན་བསྒོམས་པས་དད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྒོམས་པ་ཡི་མཐུས་རང་གི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པ་དང་། འཆག་པ་དང་བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་པ་དང་གཟིམས་པ་དང༌། བསོད་སྙོམས་ལ་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་ཅན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང༌། མི་གསུང་བར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་པ་དང༌། སྐུ་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 287

དང་གསུང་གི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན་ལས་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་
པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དེའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་ནི་འདོད་པའི་གོ་འཕང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བ་དེའི་ཤིན་ཏུ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པས་བསྡུས་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མཛད་པའི་དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས་སོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་ཤར་བ་དང༌། རང་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་འདི་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་དེ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་འབྱིན་པའི་རྒྱུར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཡང༌། གདུལ་བྱའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ། གདུལ་བྱའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་ཞེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་ཞེན་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བའི་མཚན་གཞིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སེམས་

288 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ།།
ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའི་སྐུའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་པ་ཡང་དཔེས་མཚོན་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཚོགས་གཉིས་རིམ་གྱིས་བསགས་ཏེ་སྔོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ནང་གི་དམ་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་ལྡན་པ་ལྟར་སྣང་བ་དང༌། སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལས་གཞིའི་ཁྱད་པར་ནི། ཇི་ལྟར་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཀུན་གཅོང་རོང་དང་ངམ་གྲོག་ལ་སོགས་པ་ཉམ་ང་བའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་བཻ་ཌཱུརྱ་ཁ་དོག་གསལ་བ་དང༌། དབྱིབས་མཛེས་པ་དེར་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ནི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་སྟེང་ནི་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷའི་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་གཞི་དེ་དག་པའི་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྷའི་བདག་པོའ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། ལྷ་དབང་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷའི་གཟུགས་ ིཤར་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་འགག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རིམ་གྱིས་སའི་ཡོན་ཏན་དག་ཅིང་གསལ་བ་དང༌། བྲལ་བའི་ཕྱིར་དེར་ནི་སླར་ཡང་གཟུགས་བརྙན་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་དེའི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྙེན་གནས་དང༌། ཀུན་སྤྱོད་དུལ་
བ་ལ་སོགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པས་སྦྱིན་སོགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་བུད་མེད་དང༌། སྐྱེས་པ་སོགས་ལྷའི་དབང་པོའ་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་ ིཀྱིས་དེའི་ཆེད་དུ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་འཐོར་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞི་དག་པའི་བཻ་ཌཱུརྱ་འདྲ་བར་གདུལ་བྱ་རང་གི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཐུབ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་དད་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 289

ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྣང་བ་དེ་ཕན་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་དང༌། འགག་པར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་བཻ་ཌཱུརྱ་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ལྷའི་དབང་པོའ་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་ ིབ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའ་སྐུའི་གཟུགས་ ིབརྙན་འཆར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ནི། དད་སོགས་རྙོག་པ་མེད་པའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་འཇུག་ལ་ནུབ་ནས་མི་སྣང་བ་ནི་རྙོག་པའི་རང་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུག་བརྙན་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་འགག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གསར་དུ་ཡོད་པ་དང་ཞིག་ཅེས་དེ་མི་ལྟ་ཞིང་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མ་མཐོང་ཡང་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ།།
གཉིས་པ་གསུང་ལྷའི་རྔའི་དཔེས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་
ཁྱད་པར་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདུལ་བྱས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གདུལ་བྱའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་གི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉེ་བར་འཚེ་བ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ལྷའི་རྔ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་ནང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་ལས་དཀར་པོའ་མཐུ་ཡིས་ནི་གྲུབ་པའི་རྔ་བོ་ཆེ་ཞིག་ ིརྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་འདུག་སྟེ་རྔ་དེ་ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་དང་སྒྲ་འབྱུང་བའི་གནས་ལྕེ་རྐན་སོགས་དང་ངའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་དང༌། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང༌། སྒྲ་གྲག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་

290 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམི་རྟག་པ་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་ཡིས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་ནས་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྔས་ནི་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ནས་ཐར་པ་ལ་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར།
གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བདག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་
གསུང་པའི་ཀུན་སློང་གི་འབད་རྩོལ་སོགས་དང་བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཁྱབ་པར་མཛད་དེ། སྐལ་ལྡན་འོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་
དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྷའི་གནས་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྔའི་སྒྲ་རང་གི་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཐུབ་པའི་ཆོས་གསུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་རང་གི་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་དང་སྒྲ་འབྱུང་བའི་གནས་དང་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང༌། སྒྲ་སྒྲག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་དང་བྲལ་བའི་རྔའི་སྒྲ་དེ་ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་ཆོས་དེ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཆོས་འདི་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྷའི་གྲོང་ན་རྔ་སྒྲའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་ལྷ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པའི་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དཔུང་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཆགས་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་བག་མེད་པའི་རྩེད་མོ་སེལ་བ་བཞིན་དུའོ། །ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ལྷའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོར། གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 291

བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་རབ་ཏུ་འཇོམས་ཤིང་ཐར་པ་ཙམ་དང༌། ཞི་བ་བླ་ན་མེད་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷའི་སིལ་སྙན་གཞན་དཔེར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལྷའི་
རྔ་དཔེར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་སིལ་སྙན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྔ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ལྷའི་སིལ་སྙན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་དཔེར་རིགས་པ་མ་ཡིན་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་བྱས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མདོ་ཁོ་ནར་ལྷའི་རྣ་བར་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྔ་སྒྲ་ཡིན་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་སིལ་སྙན་གཞན་དག་ཀྱང་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སིལ་སྙན་གཞན་ཆོས་མི་མཐུན་པ་བཞིས་དཔེར་མི་རུང་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱངས་དང་དེ་དག་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དུས་ལས་མི་འདའ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་དང༌། བག་མེད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བས་ཕན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང༌། ལྷག་པར་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང༌། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷའི་ཆོས་ཀྱི་རྔ་ནི་བག་མེད་པའི་ལྷའི་ཚོགས་མཐའ་དག་བག་མེད་པའི་གནས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་བ་ཉིད་དང༌། དེའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས་ན་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ཞེས་དང༌། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་དགའ་བདེ་ལས་ཤེས་རྒྱུད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཀུན་དགའི་དགའ་བ་དེ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པས་ན་བདེ་བ་ཉིད་དོ། །མི་རྟག་པ་ཞེས་སོགས་དང༌། འཁོར་བའི་ཉེ་བར་འཚེ་བའི་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་ཞེས་

292 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་དབྱངས་ལྷ་རྫས་ཀྱི་སིལ་སྙན་ལྷའི་རྔ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། གསུང་གིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང༌། ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་དང༌། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་
བཞི་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷར་ནི་རྔའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་མིའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་སར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བར་མི་འགྲོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་རྔ་སྒྲ་འཁོར་བ་ཡི་ས་བོན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་འོག་གི་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོའོ། །ལྷར་ནི་ལྷའི་སིལ་སྙན་བྱེ་བ་མང་པོ་འདོད་པའི་མེ་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོགས་ལ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །ལྷར་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སིལ་སྙན་གྱི་སྒྲ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒོད་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་བྱིང་རྒོད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་གཏོད་བར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་སྐུལ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། མདོར་ན་མ་ལུས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུའང་ལྷ་དང་སའི་སྟེང་
ན་གནས་པའི་མི་དང་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ན་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་བདེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་མ་ལུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཁྱབ་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ལ་རག་ལས་པས་གསུང་གི་དབྱངས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་བྱེད་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་སྐུའི་བཀོད་པ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པས་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 293

དེར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་ནི་ཐུགས་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །ངག་གི་དབྱངས་བརྗོད་པས་ཐར་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་མངོན་མཐོའ་ལམ་དང་ཐར་པའི་ལམ་དེ་འདོམས་པ་དང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་རྗེས་སུ་ ིབསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ།།
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདུལ་བྱས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གདུལ་བྱའི་ཉེས་པ་
ཡིན་གྱི་གསུང་གི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་རྒྱུ་ན། ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་དང༌། གསུང་གི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་པར་མ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་རྣ་བ་དང་བྲལ་བས་ཕྲ་མོའ་སྒྲ་ནི་མི་མྱོང་ཡང་ལྷའི་རྣ་བ་དང་ལྡན་ ིཔས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དང་སྒྲ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ལྷའི་རྣ་བར་ཡང་རྣ་བའི་ལམ་དུ་ནི་མི་འགྲོ་ཡང་སྔ་མ་རྣ་བ་མེད་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ནུས་པ་ཞན་པས་ཡིན་གྱི། མེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཆོས་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པ་མཆོག་ཏུ་ནི་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོའ་ཡེ་ ིཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གིས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གསུང་གི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་རྣ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང༌། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང༌། ངེས་པར་ལེགས་པ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ཐུགས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲིན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྣོད་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་རོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་

294 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་བཟུང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བབ་པས་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་ཆུའི་ཕུང་པོ་འབད་པ་མེད་པར་ས་ལ་རྒྱུན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ནི། རྒྱལ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུའི་ཆར་འགྲོ་བའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས་པས་སྤྲིན་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། དོན་དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་
ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་རླུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཆུ་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པ་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བརྩེ་བའི་རླུང་གིས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་མངོན་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྲིད་པར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའ་སྤྲིན་ནི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །སྤྲིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔའི་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཚིག་དོན་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ཆུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །སྤྲིན་དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་གནས་པའོ། །གང་གིས་མ་གོས་ན་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། མི་འགྱུར་བ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བས་མ་གོས་པའོ། །དེ་ཡང་མཁྱེན་པས་སྲིད་མཐས་མ་གོས་པ་དང༌། བརྩེ་བས་ཞི་མཐས་མ་གོས་པ་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣོད་སྣ་
ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་བསིལ་བ་དང༌། ཞིམ་པ་དང༌། འཇམ་པ་དང༌། དང་བ་དང༌། མགྲིན་པ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། ལྟོ་བ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པ་དང༌། ཡང་བའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ནི། སྤྲིན་དེ་ལས་འཐོན་པ་ཡིན་ཡང་ས་ལ་བ་ཚྭ་ལ་སོགས་གནས་ཐ་དད་པ་དང་འབྲེལ་བས་བ་ཚྭ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོའ་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་ ིབསྡུས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུའི་ཆར་རབ་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 295

ཏུ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཁྱེན་པ་དང༌། བརྩེ་བའི་སྤྲིན་གྱི་སྙིང་པོ་ལས་འཐོན་པ་དེ་ཉིད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོའ་རོ་དང་ལྡན་ ིཔར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོས་པ་མེད་པར་
འཇུག་པ་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་དང་བ་དང་འདོད་པ་དང་སྡང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་བར་མ་དང་ནི་སྡང་བ་ཡི་ཕུང་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེར་ན་ཆར་གྱིས་ལོ་ཏོག་རྒྱས་པར་འདོད་པའི་མི་དག་དང་། ལུས་ལ་ཕན་གནོད་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྙོམས་པ་རྨ་བྱ་དང་ནི་ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་གདུང་བར་བྱེད་པས་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་ཡི་དྭགས་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྡང་འདོད་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཕན་གནོད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱིད་ཀྱི་མཐར་དབྱར་གྱི་དུས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་མེད་པ་ན་མི་མི་འདོད་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་མི་རྒྱུ་བའི་རྨ་བྱ་དེ་དག་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ལ་ཡི་དྭགས་དགའ་བ་དང༌། དབྱར་གྱི་ཚེ་ས་ལ་ཆར་བབ་པ་ནི་མི་འདོད་པ་དང༌། རྨ་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་དང་། ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་སྡུག་པ་ལྟར་སྙིང་རྗེའི་སྤྲིན་ཚོགས་དག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དམ་པའི་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་དགའི་བ་དང༌། ཆོས་ལ་སྡང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་མི་དགའ་བ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྔར་བཤད་པའི་དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྤྲིན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐིགས་པ་རགས་པ་ཆར་ཆེན་པོ་
འབེབས་པ་དང༌། ཚ་ཚ་རྡོ་རྗེའི་ཕ་བོང་རྣམས་འཕྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྡོ་ཚན་དང་ནི་རྡོ་རྗེའི་མེ་ནི་འབེབས་པ་ན་གྲོག་སྦུར་ལ་སོགས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་དང༌། ཡི་དྭགས་དང་རི་སུལ་སོང་བའི་སྲོག་ཆགས་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྲིན་དེ་དག་ལ་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབེབས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་ཟབ་ལ་ཕྲ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཐབས་རྒྱ་

296 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཆེན་པོ་ཐིགས་པ་ཕྲ་རགས་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང་ནི་བརྩེ་བའི་སྤྲིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དག་ ིཔར་གྱུར་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་སྡང་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ལྟའི་བག་ལ་ཉལ་འཕེལ་བར་ ིའགྱུར་བ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་མཛད་དོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་
མེ་རབ་ཏུ་འཇིལ་བ་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་དུ་འཁོར་བའི་རྟེན་དང༌། དེར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་ནམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་མ་འབད་ན་ཐ་མའི་མཐའ་ཡང་མེད་པས་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་རིགས་རྣམ་པ་ལྔའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་ལམ་ལྔ་དག་ན་བདེ་བ་དང་མཚན་མ་མེད་ཅིང༌། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པར་ཞེན་ནས་འཁོར་བ་དེ་ན་སྡུག་བསྔལ་དུས་རྟག་ཏུ་མེ་དང༌། མཚོན་དང༌། ཁ་བ་དང་རྨ་ལ་རྒྱ་ཚྭ་ལ་སོགས་པ་རེག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གོམས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་འབེབས་ཤིང་ཕབ་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ལ་འཆི་འཕོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། མི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྐྱེས་ཤིང་ཐར་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་སོགས་ལྷ་དང་མིའི་དབང་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 297

ཕྱུག་མཆོག་ལའང་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་མེད་དེ་ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ནི་ཕྱིའི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་སྒྲའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་འདི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གོ །ཞེས་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ནད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་སྤོང་འདོད་
དང༌། ནད་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་དོན་གཉེར་མི་འབྱུང་བས་ཐོག་མར་ནད་ནི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། དེ་ཡང་རྒྱུ་མ་སྤངས་པར་མཐོང་ནས་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ནད་ཟད་པའི་བདེ་བར་གནས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང༌། ནད་ཀྱི་རྒྱུ་འགོག་པའི་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྡུག་བསྔལ་ཚེར་མ་འདོན་པ་ལྟར་སྤོང་མི་ནུས་ཤིང༌། རྒྱུ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་དགོས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤང་བྱ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་སུ་མཐོང་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་རྒྱུད་ལ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་གོམས་པར་བྱ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་
སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ཉི་མའི་དཔེས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་ངོར་རེ་ཤིག་ནུབ་པར་

298 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། དེ་ལས་ཞན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དཔེ་དོན་དང༌། འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ཚངས་པ་ཡི་གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷའི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྣང་བ་འབད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ལས་བསྐྱོད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་གདུལ་བྱ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་པ་མེད་པར་སྤྲུལ་པ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་དུས་རྟག་ཏུ་རང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་མི་གཡོ་བཞིན་དུ་རང་འདྲའི་གཟུགས་ཞིག་སྤྲུལ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་དེ་མཐོང་བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་འདོད་པའི་ལྷ་དེའང་ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་སྲེད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མི་བསྐྱོད་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་
ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་སྐལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་ལ་དེ་མཐོང་བ་དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་ཆོས་བསྟན་པའི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ། རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཀུན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚངས་པས་སྔོན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་མཐུས་ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་འབད་པ་མེད་པར་སྣང་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པ་ལྟར་རང་འབྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་གདུལ་བྱ་ལ་སྣང་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་དག་པའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚམས་སྦྱར་བ་རེས་འགའ་མི་སྣང་བ་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །དོན་བཤད་པ་ནི། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། ལུམྦའི་ཚལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང༌། སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་པ་དང༌། བཙུན་མོའ་འཁོར་གྱིས་ ིདགྱེས་པར་རོལ་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབེན་པར་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 299

དྲུང་དུ་གཤེགས་ནས་བདུད་བཅོམ་པ་དང༌། ཐོ་རངས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བརྙེས་པ་དང༌། ཞི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་དག་བསྟན་ནས་ཐུབ་པ་རེ་ཤིག་གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་མེད་པའི་མིག་གི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟོན་པའི་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་ཟད་པ་མི་སྲིད་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ལ་འབད་རིགས་པར་བསྟན་ཏོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་མ་བཞིན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གདུངས་པས་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཉིད་ལ་པདྨ་སོགས་རྒྱས་པ་དང་ཀུ་མུ་ད་ནི་ཁ་རབ་ཏུ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་ཆུ་སྐྱེས་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཀུ་མུ་ད་ཁ་ཟུམ་པའི་སྐྱོན་དག་ལ་ཉི་མ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གསུང་གི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་འདུལ་བྱའི་ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉི་མ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་དང༌། ཉི་མ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་འགྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། སྣོད་ལ་རིམས་ཀྱིས་འབབ་པའི་དཔེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་རང་གི་འོད་ཅིག་ཅར་སྤྲོས་པ་ཡིས་པདྨ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་ལོ་ཏོག་གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཀུ་མུད་ད་ཁ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་གསུང་གི་ཉི་མ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའ་པདྨ་ལ་འབད་རྩོལ་ལ་སོགས་ ིཔའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྣོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའ་ནམ་ ི

300 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམཁར་ཤར་བ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་གི་ཉི་མ་འགོ་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བར་མཛད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་སྨིན་པ་དང་གྲོལ་བར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྣོད་དུ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ཡི་ཆུའི་སྣོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཆར་འཆར་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་
སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པར་ངེས་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་དང༌། ལོག་པར་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་རྟག་ཏུ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མ་རྒྱུད་དག་མ་དག་གི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་གདུལ་བྱའི་རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པ་འབབ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཐག་རིང་པོ་སྣང་བར་བྱེད་པས་རྒྱ་ཆེན་པོའ་འོད་ཟེར་སྟོང་དང་ལྡན་ ིཔའི་ཉི་མ་ཤར་བའི་སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱས་ནས་རིམས་ཀྱིས་ནི་མཐོ་དམན་འབྲིང་གསུམ་གྱི་མཆོག་དང༌། བར་མ་དང་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་གྱིས་འབབ་པོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ནོར་བུ་དང་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉི་མ་ནི་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་བ་དང༌། ནམ་མཁའི་མཐིལ་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་བའི་ནུས་པ་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་ཞིང་ཀུན་དང་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་ལ་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བའི་ནུས་པ་མེད་པས་མི་ཤེས་པའི་མུན་པས་བཀབ་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་མདོག་བཀྱེ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བློ་གསལ་བ་དག་ལའམ། ཞིང་ཀུན་གསལ་བ་དག་ལ་འགྲོ་བ་ལ་ཇི་ལྟ་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 301

བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང༌། མ་རིག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་འཇོམས་པར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་པའི་ཚེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་པ་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ ིནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མྱོང་བ་དང་གཏི་མུག་གིས་མདོངས་ཤིང་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བ་དང༌། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་མུན་པས་བསྒྲིབས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་བློ་གྲོས་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། སྔོན་མ་མཐོང་བའི་གནས་མངོན་མཐོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པའི་གོ་འཕང་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་མཛད་དོ།།
གསུམ་པ་གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཐུགས་ཀྱི་
གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་བརྙན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འབྱུང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེར་བཀོད་ནས་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཐོས་པར་མཛད་པར་འགྱུར་ཡང་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ནོར་འབད་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཞན་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་འབད་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་

302 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའཚམ་ཞིང༌། འོས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར་དུས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་འགྲོ་བ་འདིར་རབ་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མཚོའི་ནང་སའི་འོག་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་ངན་ཞིང་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཡིད་འདིར་བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་བརྙན་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲ་བརྙན་གྱི་ནི་སྒྲ་བྲག་ཅའི་སྒྲ་ནི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱི་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་དེ་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཕྲད་པའི་བཟོ་མེད་པ་དང༌། དུང་སྒྲ་ལྟར་ཕྱི་དང་རྣམ་རྟོག་ལྟར་ནང་ན་མི་གནས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རིག་གི་རྐྱེན་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ལ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཕྲད་པའི་བཟོ་མེད་ཅིང༌། དུང་སྒྲ་ལྟར་ཕྱི་དང་རྣམ་རྟོག་ལྟར་ནང་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པའོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་གཟུགས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་བར་སྣང་བ་མེད་ལ། ཡོངས་གཅོད་དུ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་པའོ། །ཡང་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང༌། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་མེད་པ་དང༌། དམིགས་རྐྱེན་དུ་མེད་པ་དང༌། བདག་རྐྱེན་དུ་མེད་པའོ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་འདས་པ་དང་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པ་དང་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོ་བ་དང་དམའ་བའི་ཚུལ་དུ་མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གསར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 303

བཞི་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་
དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེ་བ་ལོ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བདག་ནི་སས་བསྐྱེད་པའོ་སྙམ་པ་དང༌། ས་ཡང་འདི་དག་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང༌། རྒྱུན་བརྟན་པ་དང་ཡལ་ག་སོགས་ཡངས་ཤིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ས་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་མ་ལུས་པར་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། འཕེལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བར་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྡུས་པའི་དོན་གྱི་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ལུས་ཀྱི་སྒུལ་བསྐྱོད་དང་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་འགའ་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་པའི་གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འཕྲིན་ལས་དང༌། གསང་བའི་གནས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་རྣམ་པ་དགུ་ནི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྟེ་གང་དུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་འདི་དག་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་ཡི་ནི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དགུ་སྨོས་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡི་དགོས་1

པ་བཤད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེའི་
མིང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་སྙམ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔེ་དགུས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདིས་བརྒྱན་པའི་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༡༦ ན ༣ དེ་ཡི་དགོངས་པ་

304 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐསེམས་དཔའ་རྣམས་མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཀུན་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པར་རྟོགས་པ་དེའི་དོན་བཻ་ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དགུར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ནི་དཔེ་དགུ་སྨོས་པ་ལ་དོན་དགུ་ཡོད་པ་དེའི་བསྡུས་དོན་འདི་ཡིན་པར་ངེས་པར་བཟུང་བ་སྟེ་ཟུང་ཅིག་ཅེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པ་དང་། གསུང་དབྱངས་དང༌། ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཐུགས་དང༌། སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སྤྲུལ་པ་དང༌། ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོ་བ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང༌། ཐུགས་དང༌། གསུང་དང༌། སྐུའི་གསང་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང༌། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམ་པ་དགུ་དཔེ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་ཞིང་
འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་ཀུན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་བཻ་ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཐོའ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ ིཔར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དམ་བཅའ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 305

ནི་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་མཐུན་དཔེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་ནས་སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ནི་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་དཔེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ཞེས་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དགུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་
ནི་སྐབས་དོན་བསྡུས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་དགུ་ནི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང༌། འབད་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་གྲུབ་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། འཕྲིན་ལས་གསུམ་དང༌། གསང་བ་གསུམ་པོ་གང་ཞིག་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང༌། ལྷའི་རྔ་སྒྲ་དང༌། སྤྲིན་བཞིན་དང༌། ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པ་དང༌། ཉི་མ་དང༌། རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དང༌། སྒྲ་བརྙན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། ས་བཞིན་དུ་འདོད་དགུ་མཚོན་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རིན་ཆེན་བཻ་ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་ལ་ལྷའི་དབང་པོའ་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བས་ ིའཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་མཐོའ་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་དང༌། ིསངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་པ་ལྷའི་རྔ་དང་འདྲ་བ་དང་ཁྱབ་བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའ་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་ནི་མཐའི་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་མནར་མེད་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཁྱབ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་མཛད་པ་གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་གྱི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །ཚངས་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་ཆོས་སྐུ་ལས་མ་བསྐྱོད་པར་སྐུ་དང་གསུང་གི་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌།

306 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཉི་མ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང༌། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་ནི་བྲག་ཅ་བཞིན་དུ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་པའི་ཡི་གེ་མེད་པ་གསུང་གི་གསང་བ་དང༌། སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་པ་དང༌། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་མེད་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །མི་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པའི་དཀར་པོའ་ཆོས་ཀྱི་སྨན་རྣམས་མ་ལུས་པའི་ཆ་ཡོངས་ ིསུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའ་རང་བཞིན་གནས་གྱུར་མཐར་ ིཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་དཔེར་བརྗོད་པ་
འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང༌། འགག་པར་མཐོང་བ་དང༌། འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་བཻ་ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་མི་ལྡོག་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་བརྟས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ལ། རེས་འགའ་མ་མཐོང་བ་ནི་དད་སོགས་མ་སྨིན་པའི་རྒྱུས་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་དད་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་ན་གདུལ་བྱའི་བློ་ངོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ནུབ་པར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་དང་ནུབ་པའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་འཆར་བ་དང་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལྡང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡང་

སྐབས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས། 307

གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཚུན་ཆད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་སོགས་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་འབད་པ་མེད་པར་སྔར་མེད་གསར་དུ་འཕེལ་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། གསར་དུ་འགྲིབ་པའི་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་འཇུག་པའོ།།
གསུམ་པ་དཔེའི་གོ་རིམས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང༌། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་བསྡུས་པ་ཡི་དོན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་ཡིན་ལ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་ཐད་ཀར་འདྲ་ཆོས་རེས་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་སྔ་མ་སྔ་མ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཆོས་མི་མཐུན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་གོ་1

རིམས་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་དེ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་དགེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་སྟོན་པའི་དབྱངས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྷའི་རྔ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། ལྷའི་རྔ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ལོ་ཏོག་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ཏེ། སྤྲིན་གྱིས་ཆར་ཕབ་པས་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ ིསོགས་ལ་དོན་མེད་པའི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བཞིན་ཏེ། རང་གི་གནས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། ཚངས་པ་ཆེན་པོས་དུས་རྟག་ཏུ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་བ་ལ་གཏན་དུ་ནི་སྨིན་པར་བྱེད་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༡༨ བ ༤ གོ་རིམ་ངེས་པ་

308 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐགཟུགས་བཞིན་ཏེ། དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། དུས་དང་གཏན་དུ་ནི་མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་འཇོམས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འདྲ་སྟེ། འབད་པ་མེད་པར་འདོད་དོན་སྟེར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། ནོར་བུ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པས་འབྱུང་བ་ནི་རྙེད་པར་མི་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་སྒྲའི་རྣམ་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ཏེ། བྲག་ཅ་གཞན་གྱི་ངག་བརྗོད་པའི་རྐྱེན་ལས་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དགེ་བ་ཡི་གཞི་རྟེན་མིན་པའི་ཕྱིར། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ནི། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་མི་བྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་བསྡུས་པ་འགྲོ་བའི་ཕུན་ཚོགས་མ་ལུས་པ་དེ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེ་ན། ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མངོན་མཐོའ་གོ་ ིའཕང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་འབྱུང་ཞིང་ལམ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བགྲོད་བྱ་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལེའུ་མཚན་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་
མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྐབས་ཏེ། ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ངེས་ ི

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 309

དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ།།
ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་བརྙེས་པའི་མཐུས། །མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
ཚུལ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བཤད་པ་རྗོགས་སོ།། །།

༈ གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། ལེའུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ཕན་ཆད་ནི་སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བསྒྲགས་པའི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དང་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་གོ །འདིར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གནས་བཞི་པོ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་པ་དང༌། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་དོན་གྱིས་གོ་བར་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་བཞི་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ལས་གནས་བཞི་ལ་མོས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་བཞི་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གནས་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང༌། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཏེ། རྣམ་པ་བཞི་ནི་གང་ལ་མོས་པའི་ཡུལ་ཏེ། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་དོན་གྱིས་

310 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གནས་བཞི་མ་ལུས་པ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་བ་མིན་ལ། འོ་ན་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདྲེན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་པོར་སྔར་བཤད་པའི་འབྲས་བུ་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་ནས་དེའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་བསྡུས་པ་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་ལ་མོས་པའི་དད་པ་དང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོའ་ཚོགས་ཀྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་པའི་ ིཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་འདི་ལ་མི་མོས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞིང་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང༌། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མོས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། །སྦྱིན་པ་བཏང་བར་བྱ་བའི་རྫས་ལ་གསེར་ལས་བྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་ནི་གྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉིན་རེ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྟག་ཏུ་འབུལ་བར་བྱེད་ལ། གང་ཟག་གཞན་གང་དག་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་ཚིག་དོན་ལ་མོས་པ་འདི་སྔར་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་མོས་པ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་བློ་ལྡན་གང་ཞིག་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་བླ་ན་

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 311

མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་དུས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་འབད་པ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་དྲི་མ་མེད་པ་བསྲུང་བར་བྱེད་ལ། གང་ཟག་གཞན་གང་དག་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་མོས་པ་འདི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། འདི་ལ་མོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་
འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མེ་འཇིལ་པ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་ནི་ལྷའི་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། ཚངས་པའི་གནས་པ་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་མཐར་སོན་པ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བསྒོམ་ལ། གང་ཟག་གཞན་གང་དག་སྔར་བཤད་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་མོས་པ་འདི་སྔར་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་ལ་མོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། མི་མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་གནས་པའི་མཐར་སོན་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པར་མི་བྱའོ།།གསུམ་པ་ནི། འདིར་བཤད་པའི་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསོད་ནམས་དེ་བས་རྡོ་
རྗེ་ལྟ་བུ་དོན་བདུན་དང༌། རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། འདིར་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཙམ་ཞིག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་འདིར་བཤད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཙམ་ཞིག་དང་འདིར་བཤད་པའི་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། འདི་ནི་ལག་རྗེས་སོ་སོའ་དབང་དུ་བྱས་ ིཔའོ། །གནས་བཞིའམ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཀུན་སྤོང་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་བསོད་ནམས་གསུམ་ལས་ཤེས་རབ་འདི་

312 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐམཆོག་ཉིད་དེ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མར་གནས་བཞི་པོ་འདི་ཐོས་པ་ཡིན་ལ། ཐོས་ནས་མོས་པ་ཐོག་མའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
འདི་རྣམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་བཞི་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང༌། ཐོས་ནས་མོས་པ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མོས་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལས་མོས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་རུང་དང༌། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་གནས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པའི་སྒོ་ནས་གནས་གྱུར་པ་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་འཕྲིན་ལས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་བཞི་སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་གནས་བཞིའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གནས་བཞི་པོ་འདི་ལ་བློ་ལྡན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག །གང་ལ་ ིདམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱར་རུང་གི་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དྲི་མ་སྦྱངས་པ་ལས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མོས་པས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་མྱུར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་དང༌།
སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་དང༌། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མ་ལུས་པར་མངོན་སུམ་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་བདག་ལ་ཐོབ་རུང་དུ་ཡོད་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 313

པ་རང་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ ིདེ་བདག་འདྲ་བས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ནུས་པ་དང༌། ཐོབ་པའི་ཚེ་སྟོབས་སོགས་འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དད་པས་མོས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་མི་ཉམས་པར་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡོན་ཏན་གང་གི་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང༌། དེའི་རྒྱུ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པར་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་རྣམས་མ་བརྗེད་པར་དྲན་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་སྟོན་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྔ་མ་གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་པ་བསྟན་ཏོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་1

ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོན་
པའོ། །བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱོང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། འདིར་སྔར་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་ནོར་བུའི་དཔེས་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བའི་དགོངས་པར་མཛད་ནས་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་མི་ཉམས་པར་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་
པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༢༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༡༢ ན ༢ སྤྱོད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་

314 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐཔའི་དགེ་བར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བདེན་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་པོ་དེ་རྫོགས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་པོ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བསོད་ནམས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒོམ་བྱུང་གསུམ་ལ་བཤད་
པ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་ག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་དེ། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི་སྒོམ་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་གསུམ་གར་ཅི་རིགས་སུ་བསྡུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེའི་གཉེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྩ་བ་
ཡིན་པས་རྒྱུའི་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དང༌། བྱ་བ་དང༌། བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་དོ། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དྲངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་དོ། །འདིར་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་འཆད་ན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟར་རེ་ཤིག་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་པར་མི་འོས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤང་བྱའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་དང༌། དེའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་འཐད་པར་སེམས་སོ། །སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 315

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའམ་ཐབས་གཞན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་གཞི་ནི་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་ཐོས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཐོས་པ་ཕན་ཡོན་མཆོག་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་
བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བག་བྱ་བར་གདམས་པ་དང༌། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་དང༌། རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གུས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་དང༌། དགོས་པ་གང་གིས་ཕྱིར་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དང༌། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ་མདོ་དང༌། ིསངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང༌། ལུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་སུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གདུལ་བྱ་གང་དག་ཟབ་མོའ་ཆོས་འདི་ལ་མོས་པ་དང༌། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ ིལྡན་པའི་བློ་ཅན་དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདི་བཤད་དོ། །གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་
དང༌། བཤད་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་མེ་དང་གློག་དང༌། ནོར་བུ་དང་ཉི་ཟླའི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་བཞིན།

316 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེ་བཞིན་དུ་དོན་ཆེན་པོ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། ངེས་པའི་ཚིག་དང་། ཆོས་དང་། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འོད་མཛད་པ་ཐུབ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། གསུང་གང་ཞིག་སྐྱེས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མངོན་
པར་བརྗོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གི་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་ཞིང་། དོན་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གསུང་། མཐར་ཐུག་པ་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་དང་དེའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གང་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཚིག་གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
འབའ་ཞིག་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་དང་དེ་འབའ་ཞིག་གི་བསྟན་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དེ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། བྱེད་པ་པོའ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་དང༌། གྲགས་ ིཔ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་འཁོར་བའི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད་པ་དང༌། བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཐར་པ་ཙམ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་དང་ལམ་གང་ལ་ཞུགས་ན་ཐར་པ་དེ་དག་ངེས་པར་ཐོབ་ནུས་པའི་ཐར་པ་དེ་དག་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཐུབ་པའི་གསུང་གི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་དྲང་སྲོང་གི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བོས་བླངས་ཏེ། ཐོས་པ་དང་དེའི་དོན་སེམས་པ་དང་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཚིགས་བཅད་འདིའི་རྗེས་སུ། མ་རིག་ལྡོངས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྲིན་བུའི་ཡིག་འདྲར་མུ་སྟེགས་བསྟན་བཅོས་སུའང༌། །དོན་ལྡན་ཆོས་ལྡན་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཟད་

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 317

བྱེད་བརྗོད་གྱུར་གང་ཡིན་དང༌། །འཇིག་རྟེན་སོ་སོ་ལེགས་བཤད་དེ་ཡང་བློ་ལྡན་དྲང་སྲོང་བཞིན་འཛིན་ན། །གསུང་གང་ཟག་མེད་བློ་མངའ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་འབྱུང་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་པ་དཀྱུས་སུ་བྲིས་པ་ནི་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། འོག་བསྡུས་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་བའི་ཚིགས་བཅད་དང་རིགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་མི་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང༌།
དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་སྤང་བར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང༌། ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་དབང་མི་ཟ་བར་གུས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཆགས་སྡང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་ཟ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། དབང་ཟོས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དྲང་སྲོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པའི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དང༌། ངེས་དོན་ལ་དྲང་དོན་དུ་འཛིན་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་དཀྲུག་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཆེས་མཁས་པ་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མིན་པས། དེའི་དགོངས་པ་གཟུ་ལུམས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པས་བསྡུས་པ་མ་ལུས་པ་དང༌། ཟབ་མོའ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ ིམཁྱེན་གྱི་གཞན་གྱིས་མིན་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་ཟོས་ནས་སྤངས་པ་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐུབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་བཤིག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། དེ་འགོག་པའི་ཐབས་
སོ།། དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྟ་བའི་དྲི་མ་ཅན་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བློ་མི་སྦྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྨོངས་པ་མ་རིག་པས་ཟིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། འཕགས་པ་དེས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྙས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལྟ་

318 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐབས་བྱས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ན། དེ་ལས་དབྲལ་དཀའ་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་རེ་ཤིག་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པས་དཔེར་ན། གོས་དཀར་པོ་གཙང་བ་ཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ནུས་ཀྱི། སྣུམ་གྱིས་གོས་པ་ཚོན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ནུས་པ་མིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་མི་ཞེན་པ་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྲས་དང་སློབ་མར་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་
པའི་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་ནི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་དམན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དཀར་པོའ་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་སྙམ་ ིཔ་དང༌། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་སྙམ་པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚེ་རབས་སྔ་མར་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་ལས་སྒྲིབ་བསགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པས་བསྒྲིབས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། དགོངས་པ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པས་དྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཟང་ཟིང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་རྙེད་པ་ལ་བརྐམ་པ་དང༌། རང་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལྟ་བའི་དབང་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་སུན་འབྱིན་པ་བཤེས་གཉེན་དུ་མིང་བཏགས་པའི་སྡིག་གྲོགས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱང་རིང་དུ་བསྲིངས་པ་དང༌། ཚེ་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་ཞེན་ནས་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་མོས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤོང་བར་བྱེད་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡིག་གྲོགས་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། འཁོར་བ་ལས་
མི་ཐར་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཟབ་མོའ་ཆོས་སྤངས་ནས་ཉམས་པ་ལ་འཇིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ ིམཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་དང་ནི་མི་བཟད་པའི་སྦྲུལ་གདུག་པ་དང༌། རང་གསོད་པའི་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལའང་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། མེ་དང་སྦྲུལ་དང་དགྲ་དང་རྡོ་རྗེའི་མེས་ནི་ཚེ་འདིའི་

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 319

སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལས་མནར་མེད་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པས་ཚེ་འདིར་ཡང་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་འབྱུང་ཞིང་ཕྱི་མར་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྡིག་གྲོགས་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུ་མཚལ་འབྱིན་པའི་ངན་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དང༌། རང་གི་ཕ་དང་མ་གསོད་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པའི་བྱ་བ་མིན་པ་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དང༌། མཆོག་གི་ཚོགས་དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའ་དབྱེན་གྱིས་འབྱེད་པའི་མི་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་ ིགྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ངེས་པར་བསམས་པས་མྱུར་དུ་སྡིག་པ་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་གྱི། གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་དེ་ལ་རེ་ཤིག་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཐར་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང༌། གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྐུར་བ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་ལྡན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་རྣམ་པ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་འདི་མཐའ་ཡས་པའི་འོད་མངའ་བའི་དྲང་སྲོང་རྒྱལ་བ་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང༌། མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་དྲི་མ་མེད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་གོ །འདི་ནི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བསགས་པ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྔོ་བར་གདམས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
བཅུ་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་གང་ལས་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པ་ནི།

320 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐདེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ཞེས་པའི་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའི་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དང༌། བཤད་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུར་ནི་གང་བརྗོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་གློག་ཅེས་པའི་ཤླཽ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དང༌། གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་པས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཞེས་པའི་ཤླཽ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཆོས་སྤོང་གི་རྒྱུད་དག་པའི་ཐབས་དང༌། བློ་དམན་ཕྱིར་དང་ཞེས་པའི་ཤླཽ་ཀ་གཅིག་གིས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་བསྟན་ནས་མི་ཉམས་པར་གདམས་པ་དང༌། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ཟབ་མོའ་ཞེས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ་ ིཡིན་པས་དེ་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱེས་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བསྔོ་བ་དང༌། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བསྔོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མདོར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དཀོན་མཆོག་ཅེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐ་མ་ཡིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལེའུ་ལྔ་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་ ིཔའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ།།
དོན་གནས་རྣམ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་ཐོས་པ་ལས། །སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་
ཕན་ཡོན་མཆོག །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་བཤད་པ་རྫོགས་སོ།།
བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གསུམ། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་བསྔོ་བ་དང༌། བསྟན་བཅོས་གང་

སྐབས་ལྔ་པ་དོན་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན། 321

གིས་མཛད་པ་དང༌། གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་དམ་པའི་ཆོས་རིན་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་འདི་ལས་བསམ་ཡས་བསོད་ནམས་ཐོགས་མེད་པ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་ཐེག་པ་མཆོག་གི་དམ་པའི་ཆོས་རིན་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་དོན་ཉན་པ་དང༌། སེམས་པ་དང༌། མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྣོད་དུ་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་ ིའགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྫོགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དཔལ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་
རྗེའི་དཔོན་པོ་པཎྜི་ཏ་སཱ་རྫ་ན་དང༌། བོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ལོཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དེ་ཉིད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའ་དོན། །རྟེན་འབྱུང་མཐའི་བྲལ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་
ལམ། །ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་བཞིན། །ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་གསུངས། །མཁས་མང་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་ངོགས་མཆོག །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་གནས། །ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་དྲི་མེད་རིགས་པས་བརྒྱན། །གོ་སླའི་ངག་གིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཕྱེ། །དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་ས་གསུམ་རབ་གྲགས་པས། །གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་དང༌། །དཔལ་འཕྲེང་མདོ་དང་སྙིང་པོའ་ིམདོ་སྡེ་སོགས། །ངེས་དོན་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་རྣམ་བཤད་པ། །སེམས་དཔའ་མཆོག་དེའི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་གསུང་ནི་ཤིན་ཏུ་བརླིང༌། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་བཞེད་པའང་ ིརྟོགས་དཀའ་མོད། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །མ་ནོར་མ་འདྲེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཕྱེ། །རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་ཆུ་ནང་ཟླ་གཟུགས་ལྟར། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་བརྩེ་བས་

322 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐའདོམས་མཛད་ཅིང༌། །ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་མཛད་པ། །བླ་མ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །ལུང་དོན་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་བལྟ་འདོད་ན། །དམུས་ལོང་ལག་ཏུ་མར་མེ་བཟུང་དང་མཚུངས། །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས། །འཕགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དགོངས་པ་རྣམ་ཕྱེ་མོད། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་ཀུན་གྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །དེ་ལྟར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་གྲུ་ཆེན་ནང་ཞུགས་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་མཚོར་བགྲོད་བྱེད་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །མི་ཕམ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པའི་ཚེ། །ཐེག་ཆེན་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིས་ཚིམ་བྱེད་ཤོག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་ ིའགྲེལ་པར་བྱེད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ལས་ཀྱང་ཐོས་ཤིང༌། དུས་ཕྱིས་སའི་སྟེང་ན་འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་ལས་བཀའི་དྲིན་རྫོགས་པར་མནོས་ཤིང༌། རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་རེག་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐུལ་ཏེ། དཔལ་གནས་སྙིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བའི། ཡི་གེ་པ་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་སྟག་ཚལ་མཁར་ཁ་པ་དོན་གྲུབ་ཀུན་དགའོ། །འདིས་ཀྱང་མདོ་སྔགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

༄༅། །ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་
བཞུགས་པའི་དབུའི་ཕྱོགས་ལགས།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་སོན་གྱུར་ཅིང༌། །ཉེས་པའི་དྲི་མ་ཀུན་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་བའི་གཉེན་གྱུར་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་དང༌། །མི་ཕམ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་སྒྲོམ། །གང་གི་མཁྱེན་པའི་བློ་ཡིས་ཁ་ཕྱེ་ནས། །འགྲོ་བའི་དབུལ་བ་སེལ་བར་ལུང་བསྟན་པ། །རྗེ་བཙུན་ཐོགས་མེད་གཙུག་ན་བརྟན་གྱུར་ཅིག །རང་གཞན་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །ཆོས་མངོན་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་བྱ།།༈ དེ་ལ་འདིར་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་དུ། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སློང་
ནི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྡེ་ངེས་དོན་དྲང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་བྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །ས་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །བློ་ནི་བཟང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་ཕྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྡུད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཚོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་ལྷ་ཡུལ་འགྲོ། །འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་མྱོང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་
ལུང་བསྟན་པའི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་སོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ ིདང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱང་མཐའ་དག་པར་གསན་ནས་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་མཛད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་མངོན་པའི་དགོངས་ ི

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༨ ཤོག ༨༨༠ ཕྲེང་། ༡

324 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

འགྲེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཏུས་པ་དང༌། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ས་སྡེ་ལྔ་སོགས་མཛད་ཅིང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་དོ།།
༈ བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང༌། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌། གཞུང་
གི་དོན་དང༌། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཨ་བྷི་1

ནི་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང༌།
འདིར་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་མངོན་པ་དང་དྷརྨཱ་ནི་ཡི་གེ་བསྣན་པའི་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན། དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ཆོས་དང་ས་མུད་ཙ་ཡ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་པའོ། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དེ་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་མཐའ་དག་མངོན་པ་ལས་བཏུས་པ་དང༌། མངོན་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་བཏུས་པ་དང། མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བཏུས་པས། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ལ་བམ་པོར་བྱས་པའི་ལྔ་ཡོད་པས་བམ་པོ་དང་པོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་ལོ་ཙྪ་བས་བཀོད་པའོ།།གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གླེང་བསླང་བ་དང༌། སྡོམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་དང༌། སྡོམ་གང་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ས་སྡེ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་མདོར་བསྡུས་པའི་སྡོམ་ལུས་རྣམ་གཞག་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས་གླེང་བསླང་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་རྣམས་དོན་ལྔའི་སྒོ་ནས་བཤད་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢ བ ༢ མ་བྷི་ནི་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 325

བཤད་རིག་པར། དགོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་བཅས་དང༌། །ཚིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྙད་པར་བྱ།1

།ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཉན་པ་དང་
འཛིན་པ་ལ་གུས་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནི་བསྡུས་དོན་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་ཡང་ཚིག་དོན་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་གོ་རིམ་མི་འགལ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྔ་ཕྱི་དང་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི་བརྒལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་ལྔ་བཤད་པ་དང༌། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚིག་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པའི་དོན་ནི། དངོས་སུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ན་འདིའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ིརིགས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཕལ་པའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་བསླབས་པས་རང་གི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ ིལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་ནོར་བར་བསྟན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། ཞུགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དགོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་སོགས་ཐོས་ན་མགོ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང༌། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་བཀག་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་སྐྲག་པ་སྤང་བ་དང༌། མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར། མདོ་ལས་དོན་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར། དོན་རེ་རེ་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་ཉམས་པ་རྣམས་གསོ་བ་དང༌། མ་ཉམས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་དང་གྲངས་སོགས་བསམ་པ་དང། རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༨༥ ཕྲེང་། ༤

326 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བསྡུས་པའི་དོན་ནི། མདོའ་དོན་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ ིདོན་ཀུན་བསྡུས་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་དང༌། དེ་རབ་ཏུ་རིག་པ་དྲུག་གོ །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལམ་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པས་བསྡུས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་བསྟན་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་སོ་ལྔའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་ལས་བསྟན་པའི་བདེན་བཞི་སོགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་བསྟན་པའི་དབང་པོའ་སྒོ་སྡོམ་པ་ ིདང༌། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང༌། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་སོགས་སོ། །ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནི། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་ལ། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབེལ་བའི་གཏམ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་བྱའོ། །ཡང་མཚན་1

ཉིད་ཀུན་ལས་
བཏུས་པས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང༌། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི་དོན་ཆེ་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཐོབ་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་གསུང་རབ་ལ་2

བསྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཅིང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༤ ཚད་མ་ཀུན་ལས་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༣ གསུང་རབ་བརྟེན་ནས་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 327

ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གང་ཟག་དང༌། དེས་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ལམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་ ིབསྟན་ཏོ། །འབེལ་གཏམ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་པོ་བཞིས་རང་གིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཐབས་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལྔ་པས་རང་གིས་ངེས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཚིག་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི། ཚིག་གཅིག་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་དཔུང་པ་དང་ཕྲག་པ་དང་སྡོང་པོ་དང་ཆ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མཐའི་སྒྲ་ཟད་པ་དང་ཉེ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་གཅིག་ཚིག་དུ་མས་སྟོན་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང༌། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དང༌། གྲངས་དང་གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ།།
བཞི་པ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་
ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཚམས་སྦྱར་དང༌། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང༌། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ་1

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་མཚམས་སྦྱར་2

དང༌། ལག་པའི་
འདུས་ཏེ་རེག་པས་རེག་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང༌། ཞེས་པ་སྔ་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྒྲུབ་པའི་མཚམས་སྦྱར་བ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་བའི་མཚམས་སྦྱར་དབྱེ་བའི་རྗེས་ལ་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། སྔ་ཕྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་མཚམས་སྦྱར་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།ལྔ་པ་བརྒལ་ལན་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་མེད་ཀྱང་
ཁོང་ན་གནས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་ན། ཉན་པ་པོ་དེ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་སྙམ་དུ་ལྷག་པར་ཡང་དོན་གཉེར་ཆེ་བས། སྒྲའི་སྐྱོན་སྤང་བ་ཚིག་ལ་བརྒལ་བ་དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་དང༌། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང༌། རང་ཚིག་འགལ་བར་རྩོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་བརྒལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༥ ཡོད་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༥ བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་།

328 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་མཐའ་ཆོད་པར་བཀོད་ནས་ལན་འདེབས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང༌། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་དང༌། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བར་འགྲེལ་པ་སོགས་བཞི་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་པར་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚིག་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། ཅིའི་
ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། དུ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསམ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩམས་སོ། །འདི་ལྟར་མཁས་པ་འདིས་ནི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་འཐོབ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། འབེལ་བའི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་འཕེལ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། གནས་འདི་དག་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེ་བར་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་ནོ། །ལྷག་མཐོང་འཕེལ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། རྣམ་པ་མང་པོར་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་ཤེས་རབ་ཁྱད་ཞུགས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་ནོ།།
འབེལ་བའི་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། གནས་འདི་དག་ལ་མཁས་པས་
འདྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་ལྟ་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཞི་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་ཞེ་ན། གཞི་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་སོ་ལྔ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དུ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་ནས། ལྡན་པའི་བར་བཅུ་གཉིས་དང༌། རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་བཅས་པ་བཅུ་གསུམ་མམ། དེ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱས་པས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པས་ཞི་གནས་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་དང༌། དེ་ལ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 329

བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟགས་པས་ལྷག་མཐོང་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕན་ཡོན་ཐོབ་བོ། །བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་དེ་དག་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཤིང༌། ཞི་ལྷག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་མ་ལ་འཆད་པ་དང་གཞན་དང་རྩོད་པ་ན་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་ནས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ལུས་རྣམ་གཞག་གི་དགོངས་པའི་དོན་ནི། འཆད་པ་པོས་བཤད་སླ་ཞིང༌། ཉན་པ་པོས་
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སླ་བ་དང༌། མགོ་སྨོས་པས་གོ་བ་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་དང༌། རང་གཞན་མགོ་སྨོས་པས་གོ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་དང༌། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །བསྡུས་དོན་བཤད་ཟིན་ལ། ཚིག་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང༌། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དོན་དགུ་ལས་དང་པོ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དུ་1

དང་ཞེས་སྨོས་ཏེ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐར་
པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་གཉེན་པོའ་དམིགས་ ིཔ་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སྨོས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཞེས་མ་སྨོས་པར་དྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོའ་དོན་ལ་དྲི་བ་བཀོད་ནས་ལན་འདེབས་པ་རང་བཟོ་ ིསྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
དྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཙམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་དང་། ཞེས་སྨོས་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་སྡུག་ཀུན་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་ཅེས་ ི 2

པས་བསྟན་ཏེ། ཕུང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་གཉེན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༦ ན ༣ བཟུང་བ་ནི། ཞེས་སྨོས་ཏེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༦ ན ༥ ཚད་མའི་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།

330 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི། དེའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མཚན་གཞི་སོ་སོའ་རྣམ་གཞག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔར་ ིབཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མཚན་གཞི་གང་ལ་གནས་པ་དང༌། མཚན་གཞི་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ ིརྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་གོ་རིམས་ནི། གོ་རིམས་ཞེས་ཏེ། གོ་རིམས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔ་ཕྱིའི་རིམས་པ་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་མིང་དོན་ནི། དོན་དང་ཞེས་སྨོས་ཏེ། མིང་དོན་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་སོ་ལྔ་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་གི་ངེས་ཚིག་ཤེས་ནས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ཕུང་པོ་ལྔའི་དཔེ་ནི་དཔེ་ཞེས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔའི་དཔེ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་དོན་ཚན་བདུན་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། དབྱེ་དང་། ཞེས་སྨོས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང༌། བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་མཁས་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གྲངས་དང་གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྡུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བསྡུས་དང་ཞེས་བསྡུས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་བསྡུས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཞི་གནས་སྐྱེ་སླ་བའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་ཚོར་བ་སོགས་འཐད་པར་རྟོགས་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 331

དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྡན་པ་དང༌། ཞེས་སྨོས་ཏེ། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྡན་པ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྔོན་དུ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་སྨོས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །རྣམ་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་སོགས་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཞི་ཞེས་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཆོས་སོ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་1

དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ཞིག་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ནང་གི་བསྡུས་པ་སོ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་འཆད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་དགུ་ནི་མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་ལ། བསྡུས་པ་སོགས་གསུམ་ནི། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་སྟོན་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་སོགས་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསྡུས་པ་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ནང་དུ་སྨོས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་སོ་ལྔ་པོའ་རྣམ་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་ ིབཏུས་པའི་ནང་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང༌། དོན་བསྡུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་སྟེ། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ནི། བདེན་དང་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །ཆོས་སོ་ལྔ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་བདེན་པ་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ཆོས་རྣམ་ངེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དང༌། དེའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧ ན ༥ ཙམ་དུ་སྤྱི་དེ་རྣམས་ལས་

332 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་འགྲིབ་པ་དང༌། མངོན་རྟོགས་འཕེལ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་སྡོམ་མ་ཡིན་གྱི་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་སྡོམ་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། སྡོམ་ལ་སྤྱི་སྡོམ་དང་། བར་སྡོམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྤྱིའི་སྡོམ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང༌།
རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དོན་དགུ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང༌། དབྱེ་བ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང༌། དབྱེ་བ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང༌། གོ་ ིརིམས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་དང༌། ཕུང་པོ་ལྔའི་དཔེ་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ཞེས་པའོ། །ཆོས་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདྲི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་སྨོས་པ་ན་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཇི་ཙམ་དུ་ངེས་སྙམ་དུ་དོགས་ནས་དྲི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕུང་པོའ་དབྱེ་བ་དང༌། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་ ིཔོ་ལ་གཉིས། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ལྔ་སྟེ་ཞེས་1

ནིའི་ངེས་པར་བཟུང་བ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གྲངས་ལས་

1 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༨ ན ༦ ཞེས་པའི་ངེས་པར་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 333

བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ།1

རེག་པ་
དང༌། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གཉིས་སམ་བཅོ་ལྔའི་བདག་ཉིད་གཞིག་ཅིང་གཞོམ་དུ་རུང་བས་ན། གཟུགས་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྤུངས་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མིག་གི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་རྟེན་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཁམས་དྲུག །དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག །བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནིའི་ངེས་བཟུང་ནི་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྔ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། བཅུ་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕུང་པོ་ལྔར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་2

ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ཞེས་གྲངས་ངེས་པར་བཟུང་ན། ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོའམ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོའམ། སྤྱིར་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་3

པའོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། དེ་བརྗོད་ཅིང་ལེགས་པར་བསྟན་པས་ཕུང་པོའ་ི

4

ཆོས་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་པར་ཤེས་ནས་
བདག་འཛིན་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ལྔ་པོ་རེ་རེ་ཡང་བདག་གི་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། གཞི་དེ་གང་ཡིན་པ་
དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། རྣམ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༡ ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༥ ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ན།
3 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༨ བ ༦ སྙམ་དུ་དགོས་པའོ།
4 ཞོལ། ཤོག ༨ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༩ ན ༡ ཕུང་པོའ་ཚོགས་ཙམ་ལ་ ི

334 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཞག་གི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང༌། དེ་1

འདིར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་
པའི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ལུས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང༌། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡུལ་དྲུག་དང་བཅས་པ་དབང་པོས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན། གཟུགས་ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས། དེ་ཕུང་པོའ་ཆོས་ཙམ་དུ་བརྗོད་པས་བདག་འཛིན་བཟློག་པའི་ཆེད་ ིཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤྱོད་བརྗོད་པ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཚོར་གསུམ་སྲེད་པ་གསུམ་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་པ་ན་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོའ་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས། ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཕུང་པོའི་ཆོས་ཙམ་དུ་ཤེས་ ིནས་བདག་འཛིན་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་བརྗོད་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་འདིར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ན། ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོའ་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས་དེ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ ིབསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་དེ་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་དད་སོགས་ཆོས་དང་ཆགས་སོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདུ་བྱེད་པ་ན་ལས་གསོག་པ་པོའ་བདག་ ིཡོད་པར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས་དེ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་གནས་རྣམ་པར་ཤེས་2

པའི་

ཆོས་ཙམ་ལ་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་དང་རང་དབང་དུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའ་བདག་ཡོད་པར་ ིའཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས་དེ་ལོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། བསྡུ་ན་ཡུལ་
དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་ལ། ཕྱེ་ན་མིག་དང་རྣ་བ་སོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༩ ན ༣ དེ་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༩ བ ༢ ཤེས་པ་ཆོས་ཙམ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 335

ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤེ་ན། གཉིས་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་གྲངས་ངེས་པའི་དངོས་པོ་དགོད་པ་དང༌། དེར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཡུལ་དྲུག་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་1

པ་པོའ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པ་དྲུག་ལུས་ ིདང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་མིག་སོགས་དྲུག་ལས་མང་མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་འདུ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་དྲུག་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ། ཉེར་སྤྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་བཟུང་ཟིན་པ་དང༌། ད་ལྟར་བ་འཛིན་བཞིན་པ་ཡིན་པས། འདས་ད་ལྟར་ཞེས་སྨོས་ཀྱི། མ་འོངས་པ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་མ་སྨོས་སོ།།
ཉེར་སྤྱོད་གཙོ་བོ་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་དང་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཉེ་བར་སྤྱོད་ཅིང་
མྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། སྲེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པས་ཉེར་སྤྱོད་དེ། རོ་བྲོ་བའི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བ་ནི་ཚོར་བ་སྟེ། ཚོར་བ་གསལ་བ་གསུམ་གྱིས་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སྤྱོད་པས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལ་ཉེར་སྤྱོད་ཅེས་བཞག་ལ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་ན་ཚོར་བ་ཡོད་ཀྱང་ཉེར་སྤྱོད་དུ་མི་བཞག་སྟེ། འཁོར་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལས་མེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་གསལ་བ་ཡོད་པས་འདིར་ཉེར་སྤྱོད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཞག་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པས་ཚོར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཞེས་མ་བཞག་གོ །འོ་ན་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གང་དུ་ཡང་མ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འདུས་ལ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆའི་ལྡོག་པ་ནས་དང༌། ཉོན་ཡིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསྡུ་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་
མཆེད་གཉིས་སུ་ཡང་འདུས་ལ། རྒྱས་པར་བྱེད་ན་བཅུ་གཉིས་ལས་ཡང་མང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། 1 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩ བ ༥ ལོངས་སྤྱོད་པའི་

336 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གྲངས་ངེས་པར་བཟུང་བ་དང༌། དེར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ལུས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་དྲུག་དང་ཡུལ་དྲུག་པོ་ཁོ་ནས་མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པ་དྲུག་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་ཅེས་པ་ངེས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་བཅད་པའི་ཆེད་དུའོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མ་འདུས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མིག་ཤེས་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ཁམས་སུ་བཞག་ལ། མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་གོ།
གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་གཉིས། ཕུང་པོའ་ཆོས་དང༌། ིཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །མདོ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཉེར་ལེན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི། འཆི་ཁའི་ཕུང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ལས་ཕུང་པོ་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྟེ། རྩའི་མེ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟར་གྱི་1

ཕུང་པོ་འདི་ལས་སྲེད་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཤིང་ལྗོན་པ་བཞིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་སྲེད་པའི་དབང་དུ་སོང་ཞིང་དེ་ལ་རག་ལས་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོའ་ིའབངས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལ་ལྡན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྡན་པ་དང༌། གྲོགས་གྲོགས་ཅན་ལ་ལྡན་པའི་ཚུལ་གསུམ་མོ། །འདི་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ བ ༦ དེ་ལྟར་ཕུང་པོ། གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༡ ད་ལྟར་ཕུང་པོ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 337

ནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤང་འདོད་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། མིང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་
དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དུ་ཕུང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པ་དང༌། འདོད་པ་ཉེ་1

བར་ལེན་པ་སོགས་བཞི་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཉེར་ལེན་
དུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་མ་འོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་འདུན་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་2

པའོ། །གཉིས་པ་
ལན་ནོ། །དངོས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་འོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་ཉེར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པའི་ས་བོན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་འཆི་ཁའི་ལུས་བྱེ་བྲག་ཅན་ནམ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་ལ་སྲེད་པའི་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུན་པས་གསོས་བཏབ་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་ལ་ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ད་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཟིན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་ལུས་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་ལྡན་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སོགས་སུ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་གཙོ་བོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༣ ཉེ་བར་ལེན་སོགས་ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༤ ཉེ་བར་ས་སོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༥ ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཞེས་པ་ལ་ཅེས་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་།

338 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སྲེད་པ་སྤོང་འདོད་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཁོར་བ་མི་འདོད་ན། སྲེད་པ་ཆེད་དུ་བཏང་ནས་སྤང་བར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཁམས་ཀྱི་ ིམཚན་ཉིད་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁམས་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་ ིཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའ་མཚན་ཉིད་འདྲི་བར་མི་རིགས་ཏེ། ལན་དུ་གཟུགས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་ ིམ་བྱུང་བས་དྲིས་ལན་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཚོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང༌། ཕུང་པོའ་སྒྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དྲིས་པ་ལ་བཤད་ ིཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་ནང་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པའི་སྒོ་ནས་སྔ་མའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱེད་དུ་ཡོད་པ་རེག་པས་གཟུགས་རུང་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ངོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བའོ། །གཟུགས་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རེག་པས་གཟུགས་རུང་དང༌། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གང་ཁྱབ་ཆེ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཟུགས་ལ་འདུས་ཏེ། རེག་པས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང༌། འདོད་པའི་ལྷའི་གཟུགས་ལ་ནི། གཟུགས་ཅན་ནང་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པས་སྔར་ལས་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་གནོད་པ་ཡོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང༌། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་
ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རེག་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཆོས་ཅན། བཅུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ལག་པ་དང་མེ་ཏོག་གི་གཟུགས་ཕྲད་པས་སྔར་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 339

ལས་མི་འདྲ་བའི་གནོད་པར་བྱར་རུང་བ་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་ལུས་དང་ལུས་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་དང། དུས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གྲང་བ་སོགས་གཉིས་གཉིས་དང༌། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྔ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དཔྱད་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། གང་ཡུལ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་པར་བཞག་པའམ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔྱད་དུ་རུང་བ་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་ཡོད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ས་གཞི་ཆུས་ཁྱབ་པར་སྣང་བ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་གྱིས་ཀྱང་1

མཐོང་དུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སངས་
རྒྱས་ལ་འཁྲུལ་བ་མངའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་གསེར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཤིང༌། གསེར་ཡིན་པས་དོགས་པ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཀེང་རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་སོགས་ནི། ཀེང་རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གཟུགས་བརྙན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། ཀེང་རུས་སུ་མི་སྣང་བས་འཁྲུལ་པ་མངའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱད་2

བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་
སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྣང་བ་བཞག་པར་དཀའ་ལ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དུ་སྣང་གི །རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ག་ལ་སྲིད། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་རྫུན་པ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པར་ཟད་དོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྣང་ཚུལ་ཡང་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༥ གཞན་གྱིས་མཐོང་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༦ ནང་དུ་བཞིན་གྱི་

340 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མྱོང་བའི་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དངོས་དང་བཏགས་པ་ཅི་རིགས་པ་འདིས་མྱོང་བར་བྱེད་པས་རབ་1

ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། མྱོང་བྱེད་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང༌། མྱོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་སིམ་པ་དང་གདུང་བ་དང་གཉིས་མིན་ཅི་རིགས་པ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་མྱོང་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་ཏེ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་2

དེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང༌། རྟོག་པས་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང༌། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པ་བཀྲ་བར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་བཞི་ནི་ཚད་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། མཐོང་བ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ཐོས་པ་ནི་ལུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་བྱེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི་མཚན་གཞིའི་གཙོ་བོ་སེམས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། མ་ཁྱབ་པ་དང་ཁྱབ་ཆེས་པའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༤ མྱོང་བར་བྱེད་པའི་མྱོང་བྱེད་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༡ དབྱེར་མེད་དེ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 341

ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདིས་སེམས་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སེམས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ལས་སུ་བྱ་བ་དུ་མ་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དང༌། གནས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་སུ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས་གནས་སྐབས་ཉེར་ལྔ་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང༌། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གནས་སྐབས་དང༌། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང༌། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང༌། ཕྱི་ནང་དང་གཟུང་འཛིན་དང༌། སྤང་གཉེན་དང༌། མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སོ། །གནས་སྐབས་དེ་དག་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་སེམས་པའི་ལས་སོ།།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། སེམས་སེམས་བྱུང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་1

ཙམ་རིག་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དྲུག་ཡོད་དེ། གཟུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས། ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སེམས་དང་2

སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་འཐད་མི་འཐད་
དཔྱད་པ་དང༌། འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུས་མཐར། དེ་ལ་དོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༤ ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་རིགས་པས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤ ན ༦ སེམས་སེམས་བྱུང་

342 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང༌།1

།ཞེས་པ་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར། དོན་
ཙམ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བཤད་དུ། ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི། བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཙམ་དམིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་གྱིས་གཟུགས་དམིགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས། གཟུགས་ཙམ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་རིང་ཐུང་དང་མཛེས་མི་མཛེས་དང༌། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།།
དེ་ལ་གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་དམིགས་པར་ཁྱད་
པར་མེད་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཅིང༌། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྲོགས་སེམས་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ལ། སེམས་བྱུང་གིས་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དམིགས་མ་དམིགས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་སྣང་མི་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ལ་བྱེད་ན་ནི། དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀ་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྣང་དགོས་ལ། སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལ་སྣང་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྣང་ན། གཟུགས་འཛིན་དང་སྒྲ་འཛིན་ལྟར་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །སྣང་མི་སྣང་གི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་གྱི། ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་མ་ངེས་ལ་བྱེད་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ངེས་ཤེས་སྐྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བྱེད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་མཐོང་བའི་ཚེ། གཟུགས་མཛེས་སོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དེས་སྐྱེད་ལ། གཙོ་བོ་དབང་ཤེས་དེས་མི་སྐྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཞག་མི་ནུས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འཁོར་སེམས་བྱུང་གིས་མི་སྐྱེད་པ་ཁས་བླངས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ཤེས་སྤྱིར་སྐྱེད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་སྨན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༩༠༣ ཕྲེང་། ༧
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༡ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༥

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 343

དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བས་ནད་ཞི་བ་སྨན་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་སེམས་བྱུང་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། སེམས་བྱུང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ཡང་སེམས་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་ནས། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དེ་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་ལ་ཕན་བཏགས་སམ་མ་བཏགས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་དེ་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་དགོས་པ་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མི་མཉམ་ན། དུས་མཚུངས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དུས་མཉམ་ན། དོན་གཞན་དུས་མཉམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པ་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཏེ་ཚོགས་པ་སྔ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་ཤེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེད་མ་ཐག་གི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རང་གི་ཚོགས་པ་སྔ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་རིག་མ་རིག་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ན། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དག་པ་ལས། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་འབྱུང་གི །དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་འདོན་པ་དཔེ་མ་དག་པའོ། །སྔར་བཤད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ནི། གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་བཞག་པར་དཀའོ། །ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཏེ་ཞེས་པ་དང༌། དྲན་པ་གང་ཞེ་ན། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གཙོ་བོ་གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ལ་སེམས་གཡོ་

344 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བར་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་ལས་དང༌། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་ཡུལ་མ་བརྗེད་པ་སོགས་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ། གཙོ་བོ་སེམས་དང༌། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། བྱེད་ལས་ཀྱི་ལག་རྗེས་སོགས་ཁྱད་ཆོས་1

གཞན་གྱི་ལྡོག་
པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རིག་པ་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །ཁྱད་པར་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། དབང་པོའ་ཁམས་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། ིཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཉེར་སྤྱོད་བདག་རྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་གཟུགས་ཅན་དྭང་བས་བསྡུས་པ་ནི། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིག་གི་ཁམས་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདས་པའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ཟིན་པ་དང༌། ད་ལྟར་བའི་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བཞིན་པ་དང༌། འདས་ད་ལྟར་གྱིས་བསྡུས་པའི་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང༌། མིག་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་དང༌། དེ་ཉིད་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའ་ིགནས་སྐབས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་བོན་གྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཤེས་བདག་རྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཞེས་སོགས་དང༌། འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱིས་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༦ ཁྱད་པར་ཆོས་གཞན་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 345

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་འདྲ་
བར་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉེར་སྤྱོད་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདས་ད་ལྟར་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྒོ་ནས་མཚོན་པ་དང༌། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཤེས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་སོགས་དང༌། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་པ་དང༌། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྷག་མ་
རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟེན་མིག་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་པོའ་རྟེན་མིག་དང་དམིགས་པ་ ིགཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྟེན་དང་དམིགས་པས་མཚོན་པའི་མངོན་གྱུར་གྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་བོན་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་གི་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་རྣ་བ་དང༌། དམིགས་རྐྱེན་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ཐོས་པའི་རྣམ་རིག །རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་དང༌། རེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང༌། ས་བོན་གྱིས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་ཡང་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས། ཇི་ལྟར་མཐུན་མཐུན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟེན་དུ་1

གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་དང༌། ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ལ། གཟུགས་གང་དག་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༣ བརྟེན་པ་གྱུར་པ་

346 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དབང་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་སོགས་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་མིག་ཤེས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིག་གི་ཁམས་དང༌། དེ་ལ་མངོན་གྱུར་དང༌། ས་བོན་གྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་དང༌། མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ལྔ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའ་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཞར་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་ ིཔོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕུང་པོའ་རྣམ་གཞག་ ིདང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། གཟུགས་ཕུང་གི་རྣམ་གཞག་དང༌། ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའ་རྣམ་པར་བཞག་ ིཔའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གཟུགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང༌། འབྲས་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གཟུགས་དང་འབྲས་གཟུགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་སོགས་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་འདུས་པ་དགག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུའོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕུང་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁ་ཅིག་དྲང་བའི་དོན་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་
ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཞག་དགོས་ལ། དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སུན་འབྱིན་པ་དང༌། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སུན་འབྱིན་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 347

བ་1
ནི།གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་ཁས་ལེན་ཡང་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ངོ་མཚར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དཔག་ཚད་དང༌། རྒྱང་གྲགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་ཡོད་པ་ནི་སྔོན་མེད་པ་ཞིག་གོ །དེས་ན་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་དང༌། ཤེས་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་སོགས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་བཞིར་ངེས་ལ། འབྲས་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་འགྲུབ་པ་ན་སྲ་བ་སོགས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བས་ན། འབྱུང་བ་དང་གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བ་དང༌། ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འབྱུང་འགྱུར་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་པ་དང༌། བརྟེན་པ་དང༌། གནས་པ་དང༌། སྟོན་པ་དང༌། འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང༌འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང༌། འདུག་པའི་རྒྱུ་དང༌། རྗེས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དང༌། གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་གཟུགས་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་གཟུགས་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། སའི་ཞེས་དང༌། གཉིས་པ་ནི། སའི་ཁམས་ཞེས་སོགས་དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་དང༌། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་དང༌། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དང༌། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་སྟེ། ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུར་བྱས་པའི་ཞེས་ ིསོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འབྲས་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྔ་དང༌། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ལྔ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་འབྱུང་བས་བསྡུས་པའི་རེག་བྱ་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༦ དེ་འདྲ་ནི།

348 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། ཡུལ་ལྔ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་
གཟུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་མིག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བདག་པོའ་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མེ་ལོང་དྭངས་པའི་ནང་ ིདུ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་དུ་རུང་བའི་གཟུགས་དྭང་བས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་གཟུགས་ཅན་མཐའ་དག་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཞན་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ།།
གཉིས་པ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣ་བའི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་གི་ངོ་བོའ་ིཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་འདི་དང་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྣའི་དབང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྣའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། སྣའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་ནུས་ཏེ། རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་གྱིས་མཚོན་ ིནུས་པའི་ཕྱིར། གོང་འོག་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་ཡང་ཆོག་གོ །བཞི་པ་ལྕེའི་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྕེའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ལྕེའི་དབང་པོ་མཚན་གཞི། ལྕེའི་དབང་པོར་མཚོན། རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཤིང༌། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་གཟུགས་དྭང་བའོ། །གོང་འོག་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་ནུས་སོ། །ལྔ་པ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 349

བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཅན་དྭང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །མདོར་བསྡུས་ ིན་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཡུལ་ལྔའི་ནང་ཚན་གྱི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ། གཟུགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་ལྔའི་ཡ་གྱལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་སྐྱེས་ཤིང༌། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ ིཕྱིར། དོན་ལ་དབྱེ་ན། དགོས་པའི་དོན་དང༌། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང༌། རྫས་ཀྱི་དོན་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ཞེས་སྨོས་ཏེ། མིག་དབང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བས་མིག་གི་དབང་པོའ་སྤྱོད་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྡུས་ ིཔའི་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟ་
སྟེ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལྔ་ཡོད་དེ། སྔོན་པོ་སོགས་ཁ་དོག་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བཞི། ཁ་དོག་གི་བཀོད་པ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དབྱིབས་ ིཀྱི་ཁྱད་པར་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་སོགས་བཅུ། ཕན་གནོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་སོགས་བརྒྱད། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཕ་རིའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་དགོས་པ་བྱེད་པའི་རྟེན་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་དང༌། བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང༌། རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྗང་ཁུ་ཞེས་པ་ནི། སྔོ་སེར་འདྲེས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ། སེར་པོ་ཤས་ཆེ་ན་ལྗང་སེར་དང༌། སྔོན་པོ་ཤས་ཆེ་ན་ལྗང་སྔོན་ནམ་ལྗང་ནག་གོ །འདིར་བཤད་པའི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་ཤེས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༦༢ ཕྲེང་། ༥

350 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཀྱིས་ཕ་རིའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཁ་དོག་གིས་བསྡུས་པའོ། །ཕྱོགས་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སྣང་བ་ལ་ལྷམ་པ་དང༌། སྟེང་འོག་སོགས་འཁོར་ཡུག་ཏུ་མཉམ་པ་ལ་ཟླུམ་པོ་དང། མཐོ་དམན་མེད་པར་སྣང་བ་ལ་ཕྱ་ལེ་བ་དང༌། མཐོ་དམན་ཅན་དུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཚིག་དོན་ནི་གོ་སླ་ཞིང༌། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན།
བཞིར་འདུས་ཏེ། ཁ་དོག་བཟང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ཁ་དོག་ངན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་མར་གནས་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་དོག་དང་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་དཀར་པོ་དང་སྔོན་པོ་ཆེས་གསལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང༌། ཉེ་བར་གཏུགས་ན་དེ་ལྟར་མེད་པ་ཁ་དོག་དང་འདྲ་བ་སྤྲིན་དང་དུ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྒྲ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་དབང་པོའ་ཡུལ་ ིསྒྲ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ ིཕྱིར། འདིར་ཡང་བཟུང་དོན་ཞེས་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བཏགས་པ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཕན་གནོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་གསུམ་དང་། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་གསུམ་དང༌། བཤད་ ིཅིང་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་སོགས་གསུམ་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང༌། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་གསུམ་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་བཏགས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ལག་པ་དང་ངག་གི་སྒྲ་སོགས་དང༌། ལྔ་པ་ནི། ཆུ་སྒྲ། རླུང་སྒྲ་སོགས་དང༌། དྲུག་པ་ནི། ལག་པ་དང་རྫ་རྔ་ཕྲད་པའི་སྒྲ་སོགས་དང༌། བདུན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་སྒྲ་དང༌། དགུ་པ་ནི། བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང༌། བཅུ་པ་ནི། མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་པ་དང༌། མ་མཐོང་བ་ལ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 351

མ་མཐོང་ཞེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང༌། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དོ།།
བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་བཤད་པའོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སོ།།
གསུམ་པ་དྲི་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། དྲི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་དང༌། ངོ་བོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ནི། སྣའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲི་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། ཕན་གནོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོའ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་དང༌། ཕན་གནོད་ ིགང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་དྲི་ཞིམ་པ་སོགས་གསུམ་དང་། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོག་སྐྱའི་དྲི་ལྟ་བུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། བདུག་སྤོས་སྦྱར་བའི་དྲི་ལྟ་བུ་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཨ་མྲ་སྨིན་པའི་དྲི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ནི། ལྕེའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། །དབང་པོའ་གཟུང་དོན་ ིདུ་བཤད་པ་ནི། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བ་བཏགས་མིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཁ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། རོ་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དྲུག །ཕན་ ིགནོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་གསུམ་དང༌། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དྲུག་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཏིག་ཏའི་རོ་དང༌། སྐྱུ་རུ་རའི་རོ་དང༌། ཚྭ་བ་གསུམ་གྱི་རོ་དང༌། ཨ་རུ་རའི་རོ་དང༌། ལན་ཚྭའི་རོ་དང༌། བུ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་གནོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །ཐ་མ་གསུམ་ཡང་རྟོགས་པར་སླ་བས་མ་བྲིས་སོ།།ལྔ་པ་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
འབྱུང་བའི་རེག་བྱ་བཤད་ཟིན་པས་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་གང་ཞེ་ན་

352 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དབང་པོ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ལུས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གང་ཞིག །སྲ་བ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དྭངས་མ་དང་དྭངས་མ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས། དབང་པོ་དང་སྤྲད་བཟོད་པ་དང༌། སྤྲད་བཟོད་དཀའ་བ་འཇམ་རྩུབ་དང༌། འདེགས་སླ་བ་དང་དཀའ་བའི་སྒོ་ནས་ཡང་ལྕི་དང་སྲིན་བལ་ལྟར་ནེམ་ནེམ་པོར་སྣང་བ་མཉེན་པ་ཉིད་དང་འདུས་འཁྲེགས་དང་འདུས་འཁྲེགས་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་བཙིར་བ་ན་སྲ་བ་མ་ཡིན་པ་བལ་གྱི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་དང༌། བཙིར་ན་ཞུམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྕགས་ཀྱི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ། ལྷོད་པ་ཉིད་དང་ལྷོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་དྲོ་བ་འདོད་པ་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གྲང་བ་དང་ཟས་དང་བཏུང་བ་དོན་གཉེར་སྐྱེད་པའི་རླུང་ཁམས་དང༌། མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་བཀྲེས་སྐོམ་དང་འགྲངས་པར་ཟོས་ཤིང་ངོམས་པར་འཐུངས་པ་ན་དེས་ཚིམ་པའི་རེག་བྱ་ཚིམ་པ་དང་ཁམས་མ་སྙོམས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཚིམ་པ་ཡང་ཡོད་དོ།།
ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་ཚོན་པོའ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང༌། ལུས་རིད་པའི་ ིགནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཉམ་ཡོད་པ་དང༌། ཉམ་ཆུང་བ་དང༌། བསྡུ་བ་ལྟར་ན་ཉེས་པར་ཟོས་པས་འཁྲུགས་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟར་ན། གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལས་རེ་ཤིག་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱལ་བ་དང་བརྒྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་ལ་བརྒྱལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའོ།1

།ཁྲག་ལ་གནོད་པས་མི་བཟོད་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་གཡའ་བ་དང་ཆུ་དང་ས་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་འགྲེད་པ་དང་ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང༌། ན་ཚོད་གཏུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང༌། གནད་གཅོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་ན་བ་དང་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༢ ན ༢ བཏགས་སོ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 353

དང་བྱ་བ་ལ་རྩལ་གྲགས་པས་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང༌། དེ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་བརྟས་པའི་རེག་བྱ་ངལ་བ་དང༌། ངལ་བསོས་པ་དང་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་མདངས་བཟང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་སྤུངས་ཆེ་བའོ། །མདོར་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། རེག་བྱ་འཇམ་པ་ནས་སྦུངས་ཆེ་བའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།།
གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔ་ཡོད་དེ། བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པ་སོགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རགས་པའི་གཟུགས་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་བས་ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྣང་བ་ནི། བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཡོད་ན་གཟུགས་སུ་གདགས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་གདགས་པ་འབྱུང་བས། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་མཐར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་འབྱུང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་ཡི།1

ཁ་དོག་བཞིན་དུ་འབྱུང་
བས་ཕན་གདགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་ཡང༌། འབྱུང་འགྱུར་དུ་འཇོག་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་སེང་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་སོགས་སོ། །ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་དང༌། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། བར་མས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་བསྙད་པ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཀུན་སློང་གཞན་གྱི་བློ་ཡུལ་དུ་རིག་པར་མི་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གཟུགས་ཅན་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང༌། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཟུགས་ཅན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་འདོད་པ་ནི། ཤཱཀྱའི་སྲས་པོའ་ལུགས་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །སོ་ ིཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི། རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༢ ཞེས་བྱའོ། །

354 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་འོག་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་པ་ནི། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཡིད་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཀེང་རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སོ། །དབང་འབྱོར་བ་ནི། ཟད་པར་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་ཆུ་ལ་1

སོགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཏེ། འཁྲུལ་བ་དང་
བྲལ་བ་རྣམས་ལ་གཟུགས་བརྙན་གཟུགས་བརྙན་དུ་སྣང་བ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང༌འབྱུང་བ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་དེ་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་འགྱུར་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔར་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཐོགས་བཅས་ལ་གཞིག་པ་དང༌། ཐོགས་མེད་ལ་གཞིག་པ་གཉིས་2

དང༌། གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་བླངས་པ་ལས་

བྱུང་བ་དང༌། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་དང༌། རྣམ་ཐར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོའ་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ིཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང༌། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དྲུག་ཏུ་བསྡུ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་འདུས་ཏེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་ཕུང་སོགས་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་3

སྒོ་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང༌།
དེ་ཉིད་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་བསྡུ་བ་དང༌། སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་ཞེས་པ་ནས། རུང་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གནས་རྒྱས་པར་བཤད་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༡ ས་ཆུ་སའི་གཟུགས་བརྙན་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༢ ཐོགས་མེད་ལ་གཞིག་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༥ གནས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 355
པའི་1
སྒོ་ནས་ཚོར་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་2

བ་གསུམ་ནས་ཡིད་
ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ་ཞེས་སོ། །ལུང་3

སྔ་མ་

གསུམ་ནི། མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བར་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཀྱི་ཡང་རུང་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚོར་བ་དྲུག་ཏུ་ཡང་འདུས་4

ཏེ། ལུས་ཚོར་གསུམ་དང། སེམས་ཚོར་གསུམ་དུ་ཡང་
འདུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདེ་བ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་པ་ཡང་རུང་བའོ།5

།ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཚོར་བ་དེ་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་གཉིས་
སུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོར་བ་ ིདྲུག །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོར་བ་དྲུག་རྣམས་སུ་ ིཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཉེན་གྱི་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ཚོར་དང༌། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་
དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་འཁོར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢༣ ན ༦ གནས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཚོར་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༡ མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༡ རུང་སྔ་མ་གསུམ་ནི་
4 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༢ དྲུག་ཏུ་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར།
5 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༣ རུང་ཞེས་པའི་བར་ཏེ།

356 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དུ་བྱུང་ཞིང༌། རྣམ་སྨིན་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་པ་འདིས་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་1

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།
འཇིག་རྟེན་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང༌། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ།།དང་པོ་ནི་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་མི་འདོད་པའི་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། དེའི་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་གང་ཞིག།།བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང༌། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་སྡུག་པ་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང༌། མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སྐྱེད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ ིཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྡུག་པ་སོགས་སྐྱེས་བུ་འདོད་པ་ཅན་གྱིས་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་འདོད་པ་དངོས་སུ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལྡན་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་པའི་
ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་མི་ལྡན་པའོ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའ་ི 1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༤ ན ༡ མྱོང་བར་བྱེད་པའི་མྱོང་བྱེད་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 357

དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་གང༌། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའ་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་མཐུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་ ིབསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཚོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲེད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བསྒོམ་པ་དང༌། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྲེད་པ་སྤོང་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ ིནོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་དྲུག་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲུག་ཏུ་བསྡུ་བ་དང༌། བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ ིབའོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། འཆད་འགྱུར་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དྲུག་
ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་ཞེས་པ་ནས་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་སྨོས་པ་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང༌། ཆུང་ངུ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང༌། ཚད་མེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲུག་གི་དང་པོ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌།
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མ་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ལ་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མཁས་པའི་འདུ་ཤེས། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། དམིགས་རྣམས་གསལ་བའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་

358 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མ་མེད་པའི་ཞེས་སོ།1

།གཉིས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་གསུམ་ལས་ལོག་པ་སྒྲོ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང༌། འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འདུ་ཤེས་དང༌། དམིགས་རྣམ་གསལ་བའི་མཚན་མ་མེད་པ་སྲིད་རྩེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས།2

དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆུང་ངུའི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཙམ་ཡང་སྐྱེད་མ་མྱོང་བའི་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་བརྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི། ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་ལས་ཚེ་ཐུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་མང་ལ་འབྱོར་བ་དམན་ཞིང་སྣོད་ཀྱང་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། འདོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའ་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། ི 3

དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆེན་པོར་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། གང་གིས་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་འདོད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཉུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བསྙད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་ངོ༌།།
ལྔ་པ་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་
པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ཞེས་ཏེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཆོས་4
ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་སེམས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༢ ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༥ བ ༣ འདུ་ཤེས་གཉིས།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༥ བ ༤ འདུ་ཤེས་ལ།
4 ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༥ བ ༦ ཞེས་བྱ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལྟར་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 359

ཉིད་ཀྱང༌མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །དམིགས་པ་ཕྱིར་འགྲོ་བར་མཐུན་པ་དང༌། མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པའི་འཛིན་སྟངས་མཐུན་པས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་སོ།།
དྲུག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་ཡང་
མེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པས་བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང༌། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང༌། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའ་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་ ིབྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་གཞིའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་དང༌། མཚན་གཞི་མ་ལུས་པར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། གཅོ་བོར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་པའི་ཚོགས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དྲུག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང༌། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཞེས་ཏེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སེམས་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དད་སོགས་དགེ་བ་དང༌། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། སེམས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་སེམས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་ཡང༌། སེམས་པས་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། སེམས་

360 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་དང༌། ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། སྤང་བྱ་དང་ ིགཉེན་པོའ་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ ིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། སེམས་པ་སོགས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྔ། འདུན་པ་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྔ། དད་པ་སོགས་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག །འདོད་ཆགས་སོགས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག །ཁྲོ་བ་སོགས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཉི་ཤ། གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱུར་བཞི་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་གསུམ་དང༌། འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང༌། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང། ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང༌། ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་འཁོར་དུ་མ་ཚང་ན། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་མི་རྫོགས་པས། སེམས་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་པས་མངོན་པར་མ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་1

ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་པ་མེད་ན་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་པ་མེད་
ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོད་པ་མི་འཐད་པས། དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།
ཚོར་བ་མེད་ན། མྱོང་བ་མེད་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
མ་འཛིན་པ་མེད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་མེད་ན། རྣམ་ཤེས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །རེག་པ་མེད་ན། རྟེན་མེད་པས། ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། སེམས་པ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདུན་པ་སོགས་ལྔ་ནི། ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང༌། དད་པ་སོགས་བཅུ་གཅིག་ནི། མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང༌། 1 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 361

མ་ཆགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་བའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྷག་པར་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ལྟ་བ་ལ་ལྔར་ཕྱེ་ནས་བཅུར་བསྟན་ཏོ། །ཁྲོ་བ་སོགས་ཉི་ཤ་ནི། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོབས་ཆེན་འཕེལ་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་ཉེ་བས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི། ཀུན་སློང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་འདི་དག་གནས་དང༌། དམིགས་པ་དང༌། དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཞིང༌། དེ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཙོ་བོའ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་དོན་གྱི་ ིགཟུང་རྣམ་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁས་བླངས་ན། ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་གོ་བར་སླ་ལ། རྫས་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི །རིགས་མཐུན་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲུག །ཀུན་འགྲོ་1

ལྔ་བཤད་པ་དང༌། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྔ་བཤད་པ་དང༌།
དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་དང༌། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་བཤད་པ་དང༌། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཉི་ཤ་བཤད་པ་དང༌། གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་པ་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། རེག་པའོ། །ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་ནི་སྔར་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཞེས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི། རྡོ་ཁབ་ལེན་ལ་ཀུན་སློང་མེད་ཀྱང་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་ལྕགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་འདི་ཡང་ཡོད་ཙམ་གྱིས་སེམས་སྐྱོན་ཡོན་ཅན་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༧ བ ༥ ཀུན་འགྲོ་བཤད་པ་དང་།

362 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཀུན་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང༌། །བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ནི། །བྱེད་དང་ལྟར་1

བཅས་སྣང་བྱེད་པ། །སེམས་པ་
དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས།2

།ཞེས་བྱེ་བཤད་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
སྨོས་པས་ཆོག་མོད། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་སྨོས་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རླུང་གི་ཁམས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྨོས་པར་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་སེམས་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཙམ་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང། དེ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དོན་གཅིག་ཀྱང༌། མཁས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེད་3

ནས་

སྨོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། གང་ལ་འཇུག་པ་དང༌། གང་འཇུག་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་
ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །སེམས་པ་4

དང་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ནི། སེམས་པས་སེམས་སྤྱིར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི། དམིགས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ། དྲི་བ་ནི། རེག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་
པོ་ནི། གསུམ་ཞེས་ཏེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོའ་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བའི་ ིབདེ་སོགས་མྱོང་འགྱུར་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་གཅོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །དབང་པོའ་འགྱུར་བ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་དང་ཕྲད་པས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་ ི 1 ཞོལ། ཤོག ༢༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༢༨ ན ༣ བྱེད་དང་ལྷར་བཅས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༡༨ ཤོག ༤༣༡ ཕྲེང་། ༡༧
3 ཞོལ། ཤོག ༢༨ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༨ ན ༥ ཕྱེ་ནས་སྨོས་སོ།
4 ཞོལ། ཤོག ༢༨ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༨ བ ༡ སེམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 363

པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟར། རེག་པ་ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་བཅད་པས་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ན། དབང་པོའ་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བས་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ ིནི། ཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་བཅད་པས་ནང་དུ་ཕན་གནོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་འགལ་བ་མེད་དོ།།གཉིས་པ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འདུན་པ་ལ། དྲི་བ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། འདུན་པ་ཞེས་ཏེ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དོན་དུ་གཉེར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །དབྱེ་ན་ཕྲད་པར་འདོད་པ་དང༌། མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང༌། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པའོ། །མ་བསམས་པ་ལ་འདུན་པ་མེད་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་བར་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དང་དེ་ཞེས་ཟློས་པའི་ཚིག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་ཏེ། འདུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མོས་པ་ལ། དྲི་བ་ནི། མོས་པ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཚད་
མས་ངེས་ཟིན་པའི་ཡུལ་ལ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མི་འཕྲོགས་པ། ཞེས་ཏེ། མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པས་ཕ་རོལ་གྱི་རྒོལ་བས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལས་སྒྱུར་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དྲན་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། དྲན་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། འདྲིས་པའི་ཞེས་ཏེ་སྔར་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པས་སྔར་འདྲིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བའི་རྒྱུན་ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོར་

364 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བཏགས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ། ཆོས་ཉིད་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་དྲན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་དུ། ཆོས་ཉིད་ཙམ་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་མ་ཚང་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དྲི་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བརྟགས་པའི་ཞེས་ཏེ། བརྟགས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇོག་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི་ཤེས་པའི་ཞེས་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས། ཇི་ལྟ་བའམ། ཇི་སྙེད་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །ལྔ་པ་ཤེས་རབ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཅེས་ཏེ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བརྟགས་པ་ཞེས་ཏེ། བརྟགས་བྱའི་དངོས་པོ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའམ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སོགས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པས་སོམ་ཉི་ལྡོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་དོན་དྲུག་ཏུ་བསྡུ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་དད་པ་དང༌། སྡིག་པ་ལས་བཟློག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང༌། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་མ་ཆགས་པ་སོགས་བཞི་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བསྒོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་བག་ཡོད་དང༌། བཏང་སྙོམས་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའོ།།
དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་
ཉིད་དང༌། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ལས་འབྲས་སོགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དད་པ་དང་འདོད་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཞིག །མ་དད་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིག་པའོ། །དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་དང༌། སྡུག་ཀུན་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་སླུ་བ་མེད་པར་ཡོད་པས་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་དང་བའི་དད་པ་དང༌། ནོར་བུ་ཆུ་དྭངས་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 365

བྱེད་ཀྱིས་ཆུའི་རྙོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སོགས་འབད་ན་ཐོབ་ནུས་པ་ལ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་འདོད་པའི་དད་པ་སྟེ་དད་པ་གསུམ་མོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདུན་པའི་ཞེས་ཏེ། དད་པས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང༌། ཁྲེལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ངོ་ཚ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་ཉིད་ལ་ཞེས་ཏེ། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཉེས་པར་ཞེས་ཏེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྲེལ་ཡོད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གཞན་ནམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེའི་ཞེས་ཏེ། སྔ་མ་ལྟར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། མ་ཆགས་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང༌། གཏི་མུག་མེད་པ་དང༌།
བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། མ་ཆགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། སྲིད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་མ་ཆགས་ཤིང༌། མི་ལེན་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བྱེད་ལས་ནི་ཉེས་པར་ཞེས་ཏེ། འོག་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་གོ་སླའོ།།
གཉིས་པ་ལ། དྲི་བ་ནི། ཞེ་སྡང་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་
ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་སྡང་དངོས་སུ་འཇོམས་ཤིང་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། གཏི་མུག་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། སྐྱེས་ཐོབ་དང༌། ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། བསྒོམས་བྱུང་གང་རུང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བརྟན་

366 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་ནི་ཤེས་རབ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ།1

།ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫས་གཉིས་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པས། འདིར་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། གོ་ཆ་དང་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །དང་པོར་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་སྤྲོ་བ་དང༌། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་མི་ཞུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མི་འགོང་བས་ཏེ། བདག་དམན་པར་བཟུང་ནས་སེམས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྤྲོ་བའོ། །གཞན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་མི་ལྡོག་པར་སེམས་སྤྲོ་བ་དང༌། མ་ཉམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཐོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།
བཞི་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལུས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་
དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་བཀག་ནས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་སྐྱོད་པ་ལྟར། དགེ་བ་ལ་བཀོལ་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལས་རུང་དུ་མ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་བཀག་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་དགེ་བ་ལ་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། །ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱའི། ལུས་སེམས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལམ་རིམ་གྱི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སྒྲིབ་པ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་སྦྱངས་ལ་གནས་པའི་དབང་གིས་གནས་ངན་ལེན་ལས་གནས་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༣༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༣༠ བ ༦ ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་འཛིན་ནོ་ལ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་པ་མང་ངོ་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 367

ལྔ་པ་ལ་གཉིས། བག་ཡོད་དང༌། བཏང་སྙོམས་སོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། བག་ཡོད་པ་
ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ཆགས་པ་དང༌། ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཞིག །དགེ་བའི་ཆོས་སྒོམ་ཞིང༌། ཟག་བཅས་ལས་སེམས་བསྲུང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དེ། སེམས་བསྲུང་བ་ནི། ཟག་པ་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་དང༌། ས་བོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་དྲུངས་འབྱིན་པའོ། །འཇུག་པའི་དམིགས་རྣམ་དང་ལོག་པའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཞེས་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། བཏང་སྙོམས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ཆགས་པ་
དང༌། ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཞིག །བྱིང་རྒོད་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་བསྒྲིམ་མི་དགོས་པར་སེམས་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཚེ། བྱིང་རྒོད་ཅུང་ཟད་བྱུང་དུ་དོགས་ཀྱང་བསྒྲིམ་པ་དང་བཅས་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་མི་འབྱུང་བ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་དང༌། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བརྟེན་པའི་བསྒྲིམ་པ་མི་དགོས་བར་དུ་སེམས་པ་རྣལ་དུ་འདུག་པ་ཉིད་དང༌། ཐ་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཕྱིན་ཆད་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྒོད་མི་འབྱུང་བར་ཐག་ཆོད་པ་སེམས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ།།དྲུག་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེ་སྡང་མེད་ཅེས་ཏེ། ཀུན་
ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག །སེམས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལ་དེ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་དུ་མི་བཟོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གསོད་པ་དང༌། བརྡེག་པ་སོགས་མཐོ་མི་འཚམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཞི་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་པ་ལ་དྲུག་གི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ལ་དྲི་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁམས་གསུམ་

368 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བྱེད་ལས་ ིནི། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ཁོང་ཁྲོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་
ཞེས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བྱེད་ལས་ནི། རེག་པས་ཞེས་ཏེ། མི་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བའོ།།
གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་ལ་དྲི་བ་ནི། ང་རྒྱལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། འཇིག་ཚོགས་
ཞེས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སེམས་ཁེངས་པའི་གཞི་གང་རུང་ལ་སེམས་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བྱེད་ལས་ནི། མི་གུས་པ་ཞེས་ཏེ། དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་མི་འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བའོ།།
བཞི་པ་མ་རིག་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། མ་རིག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁམས་
གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་ཚེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།
ལྔ་པ་ཐེ་ཚོམ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བདེན་པ་ཞེས་ཏེ།
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །དགེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་དོ། །བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ།།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 369

དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་གསུམ། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྔར་གྲངས་ངེས་ ིཔའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་དྲི་བ་དང་ལན་ནོ། །དྲི་བ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང༌། རྣམ་པའི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་དབང་བའི་ངའོ་སྙམ་པའམ། ང་ཡིའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཕུང་པོའ་ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ ིཔའི་ང་དང་ང་ཡིར་ཞེན་པ་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཡོད་ཀྱི། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རྗེ་བོ་དང༌། ཕུང་པོ་དེའི་དབང་སྒྱུར་བྱར་འཛིན་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་མ་གཏོགས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ། །བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་པ་ནི། མཐར་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་ནི། བསམ་པས་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་དང༌རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་གྲངས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་མི་སྐྲག་པ་དང༌། དོན་དུ་གཉེར་བ་དང༌། རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དང༌། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང། དམིགས་པར་བྱེད་1

པའི་དོན་ནོ། །འོག་མ་གཉིས་ལ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལྟ་ངན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ།།གཉིས་པ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། མཐར་འཛིན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རྟག་པའམ། ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི། དབུ་མའི་ཞེས་ཏེ། མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལ་དྲི་བ་ནི། ལྟ་བ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྟ་ངན་
གཞན་རྣམས་དང་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་ཕུང་པོ་ལ་མཆོག་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་མཆོག་དང་འདི་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པས། གཙོ་བོ་དང་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་འདི་དང་སྙམ་པ་གཞན་མེད་པས་དམ་པར་ལྟ་བའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལྟ་ངན་ལ་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༣༢ བ ༦ བྱ་བའི་དོན་ཏོ།

370 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བཞི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལ་དྲི་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞེས་
སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞེས་ཏེ། ལྟ་ངན་གྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་པ་སྤངས་ནས་གཡང་གཞི་འཆང་བ་སོགས་ལུས་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །སྡིག་པ་འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་ལྟ་བའོ། །བྱེད་ལས་ནི། འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཐར་པ་སོགས་མི་ཐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས། ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།
ལྔ་པ་ལོག་ལྟ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལོག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་འམ་ཞེས་ཏེ།
དགེ་མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང༌། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མེད་ཅེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའམ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི། བླང་བྱ་དང་དོར་བྱ་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དོར་བྱ་དང་བླང་བྱ་འབྱུང་འགྱུར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས། དངོས་དང་རྩོད་སྤང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་དྲི་
བ་ནི། ལྟ་བ་ལྔ་པོ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བཞི་ནི་ཞེས་ཏེ། ལྟ་བ་ངན་པ་ལྔར་གྲངས་ངེས་ཏེ། མེད་པ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལྟ་བ་བཞི་1

དང། ཕལ་ཆེར་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྔར་ངེས་
པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་གང་ཞིག་བདག་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ངོ་བོ་ཉིད། དེ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང༌། ལྟ་ངན་ལ་མཆོག་དང༌། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ངན་ལ་དག་གྲོལ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་ནི། ཕལ་ཆེར་སྐུར་འདེབས་དང༌། དབང་ཕྱུག་འགྲོ་བའི་རྒྱུར་འཛིན་པ་སོགས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༣༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༣༤ ན ༣ ལྟ་བ་བཞི།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 371

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་དོགས་པ་སྤང་བ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྔོན་གྱི་མཐར་ཞེས་ཏེ། ལྟ་ངན་ལྔར་ངེས་ན་མདོ་སྡེ་ཚངས་པའི་དྲ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་དེར་ཇི་ལྟར་འདུས་སྙམ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལན་ནི། གཉིས་སམ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་འདིར་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དེ། འདི་ལྟར་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང༌། ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང༌། རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་དང༌། མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང༌། ལྷ་མི་སྤོང་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤ་དང༌། བཞི་བཅུ་དང༌། བརྒྱད་ཅུ་དྲན་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་ཤི་བ་རྣམས་དེ་དང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐོང་བ་ལྟར་རྟག་གོ་ཞེས་སྨྲ་བའོ། །ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། ཚངས་ཆེན་གྱི་འཁོར་འགའ་ཞིག་ཤི་ནས་མིར་སྐྱེས་ནས་དབེན་པར་བསམ་གཏན་བསྒྲུབས་ཏེ་མངོན་ཤེས་སྐྱེས་ཏེ་བལྟས་པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་ལ་ལྷ་གཞན་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་པ་དང༌། ཚངས་པ་ཆེན་པོས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་མི་རྟག་ཅིང་སེམས་མི་འགག་པར་མཐོང་ནས། འབྱུང་བ་རྣམས་མི་རྟག་ལ་སེམས་རྟག་ཅེས་པ་དང༌། འདོད་ལྷ་རྩེ་བས་རབ་ཏུ་བསླུས་པ་ཞིག་རྩེད་མོས་དྲན་ཤེས་བཞིན་ཉམས་ཏེ། ཤི་བ་ན་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་སྐྱེད་དེ་བལྟས་པས་རང་གི་སྔར་གྱི་ཟླ་བོ་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ལྷ་རྩེ་བས་བསླུས་པ་རྣམས་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་ཅེས་པ་དང༌། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འཁྲུགས་པ་ཁ་ཅིག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤི་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ནས། སྔ་མ་ལྟར་མངོན་ཤེས་སྐྱེད་དེ་བལྟས་པས། གཞན་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ལྷ་ཡིད་འཁྲུགས་པ་དག་ནི་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས་ལྟ་བའོ།།རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི།
གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག །འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པ་ན། མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་དྲང་སྲོང་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་རྒྱུ་སྔ་མ་གང་ཡིན་བལྟས་པས་མ་མཐོང་ནས་

372 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལུས་དང་སེམས་སོགས་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བར་བལྟ་བ་དང༌། རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི། ཆར་པ་དང་རླུང་སོགས་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཤིང་རྣམས་ལ་ཡང་རེ་འགའ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་ཞིང༌། རེས་འགའ་མི་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བའོ། །མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་མ་ཆད་པར་གྱུར་ཏམ་འོན་ཏེ་ཆད་པར་གྱུར་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཚོལ་བར་འདོད་པ་ན། གང་གི་ཚེ་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དྲན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དྲན་པའི་ཚེ་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ངོ༌། །ཡང་དེ་དག་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཐའ་ཡང་དག་པར་ཚོལ་བར་འདོད་པ་ན་གང་གི་ཚེ་འོག་ཏུ་མནར་མེད་པ་ཡན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང༌། སྟེང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་མན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ལ། ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་ཕ་རོལ་1

ཟད་པའི་མཐའ་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་འོག་དང་
སྟེང་དུ་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ལ་ཐད་ཀར་ནི་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་སྔ་མ་ནི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་ནི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་2

པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་
དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡི་གེའི་ཁྱད་པར་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ལ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་མི་སྤོང་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། བློ་མ་བྱང་བ་དང༌། རྟོག་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང༌། བློ་བྱང་བ་རྣམ་པར་མ་ངེས་པ་དང༌། ཤེས་པ་ཞན་ཅིང་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་བཞི་ལས། མངོན་པར་མཐོ་བའི་ལམ་དགེ་བ་དང༌མི་དགེ་བ་དང་། ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང༌། འགོག་པ་དང༌། ལམ་རྣམས་ལས་བརྩམས་ཏེ། དྲི་བ་དྲིས་པ་ན། བདག་ནི་ལྷ་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དམ་བཅས་ནས། གང་དུ་འཆི་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལས་བརྩམས་ཏེ། དྲི་བ་དྲིས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེར། དྲི་བ་དྲིས་པ་རྣམས་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༥ ན ༦ ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་ཕ་རོལ་ཟད་པའི་མཐའ་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༣༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༥ ན ༦ རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 373

ཚིག་གཞན་དང་གཞན་དུ་རླུང་ལ་བསྐུར་བ་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་དང་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྒོལ་བ་དང་པོ་ནི། རྫུན་སྨྲ་བ་དང་མི་ཤེས་1

པ་ཡོད་པས་འཇིགས་ཤིང་འཛེམ་པའི་ཕྱིར་
མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསལ་པོར་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། རང་གི་རྟོག་པ་ལ་འཇིགས་པ་ཡོད་དེ། བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པས་འཇིགས་
པ་དང༌། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཀྱང་འཇིགས་ཤིང་འཛེམ་པའི་ཕྱིར། བདག་ནི་རྟོག་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་དང༌། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བས་འཇིགས་ཤིང་འཛེམ་པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་ངེས་2

པ་མིན་ནོ་
ཞེས་གསལ་པོར་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཚིག་གཞན་དང་གཞན་དུ་རླུང་ལ་བསྐུར་བས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ།།
བཞི་པ་ནི། བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་དང་འཇིགས་ཤིང་འཛེམ་པ་ཁོ་ན་ཏེ། མངོན་མཐོ་དང་
ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཡི་གེ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བདག་ནི་ཤིན་3

ཏུ་རྨོངས་པའོ་ཞེས་
གསལ་པོར་མི་བྱེད་པར་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་དྲིས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པས་ཚིག་གིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་4

འདི་སྙམ་དུ་ཕྱིར་རྒོལ་བ་རྣམས་འོང་ན་དེར་གཡོས་བསྒྲུབ་
པར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་སེམས་5

པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ཅི་
རིགས་པར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དག་ནི་བྱུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དག་མདོར་བསྡུས་པའི་སྡོམ་ནི། རྟག་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་མེད་དང༌། །མཐའ་ལྡན་དེ་བཞིན་ལྷ་མི་སྤོང༌།6

།ཞེས་
པའོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ནི་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྨྲ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༥ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༣༥ བ ༤ མི་ཤེས་ཡོད་པས་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༣༥ བ ༦ བདག་ནི་སེམས་པ་མིན་ནོ་
3 ཞོལ། ཤོག ༣༥ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༣༦ ན ༢ བདག་ནི་རྨོངས་པའོ
4 ཞོལ། ཤོག ༣༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༣༦ ན ༢ དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་
5 ཞོལ། ཤོག ༣༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༣༦ ན ༣ སྙམ་དུ་ངེས་པ་
6 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༦ ཤོག ༢༤༢ ཕྲེང་། ༡༠

374 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་དང༌། མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་དང༌། གཉིས་མིན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་དང༌། ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན་དང༌། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྔ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅུ་དྲུག་ནི། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་འདུ་ཤེས་ཅན། མི་ལྡན་འདུ་ཤེས། གཉིས་ཡིན་འདུ་ཤེས། གཉིས་ཀ་མིན་འདུ་ཤེས་ཅན་བཞི་དང༌། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མིན་པ་འདུ་ཤེས་ཅན་ཏེ་བཞི་དང༌། བདག་བདེ་བ་ཡིན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་བཞི་དང༌། བདག་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་དང༌། ཆུང་ངུ་ཡིན་པ་དང༌། ཚད་མེད་པ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྒྱད་ནི། བདག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་པ་ནས། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་པའི་བར་བརྒྱད་རྣམས་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་ཀ་མིན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་ནི། སྔ་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་
པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་བ་བརྒྱད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན་ནི། འདོད་པའི་མི་དང་ལྷ་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་རིས་བཞི་སྟེ། བདུན་རྣམས་མ་ཤི་བར་དུ་ནད་དང་བཅས་འབྲས་དང་བཅས་ཟུག་རྔུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་ཤི་ནས་ཡེ་མེད་དུ་སྨྲ་བའོ། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྔ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྤྱོད་པས་གྲོལ་བ་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པས་གྲོལ་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་མ་འོངས་པའི་ཆ་ལ་རྟོག་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་མདོར་བསྡུས་པའི་བསྡོམས་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་སྨྲའི་བཅུ་དྲུག་དང༌། །མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང༌། །ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་ལྟའི་ལྔ།།ཞེས་སོ། །ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། རྟེན་དང་དུས་དང༌། ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྐྱེ་བའི་གནས་སོ། །རྒྱུ་ནི་འཇིག་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 375

ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལོག་ཐོས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་1

དང༌།

བསམ་གཏན་ནམ་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་དང༌། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པའོ།།
ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་
བའོ། །གཞི་བསྡུ་བ་ལས། རྟག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདི་ལ་བདག་གཟུགས་ཅན་དུ་རྟོག་ལ་དེ་ཕྱིན་

2

ཆད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཉིད་དམ་འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་གོ3

།ཆད་

ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དང༌། ལྟ་བ་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བའི་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་སོགས་སོ། །སྐྱེ་བའི་གནས་ནི། བསམ་གཏན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སྔར་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ལྔ་པོར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལོག་ལྟ་གཉིས་སམ་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་མ་ལུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་སུ་འདུས་ཚུལ་ནི། སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ནང་ནས་བཅུ་དང༌། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་
པའི་ནས་ནས་ལྔ་སྟེ། བཅོ་ལྔ་ནི་ལོག་ལྟས་བསྡུས་ལ། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བས་བསྡུས་ཏེ། ཆད་ལྟ་བདུན་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་རྟག་ལྟའོ། །འཁོར་དང་བཅས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ས་དང༌། གཞི་བསྡུ་བ་སོགས་ལས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་སོ།4

།འདྲི་བ་པོའ་བསམ་པ་ནི། ལུང་ ིམ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལྟ་བ་ལྔར་མ་འདུས་ན། ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་ཉམས་ལ། འདུས་ན་ཇི་ལྟར་འདུས་སྙམ་དུ་དོགས་པའོ། །ལན་ནི། གཉིས་སམ་ཞེས་ཏེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༦ བ ༡ སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གཙང་། ཤོག ༣༧ ན ༡ སྔོན་དུ་བ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༣༦ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༣༧ ན ༣ རྟོགས་ལ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་གཟུགས་ཅན། འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༣༦ བ ༢ མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ།
4 ཞོལ། ཤོག ༣༦ བ ༦ ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་ །འདྲི་བ་པོའ་ི

376 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བཞི། སྔར་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ལྔར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལོག་ལྟ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱུང་སྟེ། ལྔ་པོ་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་ལ་བསམས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་ཕན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་དང༌། རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གང་གི་འདོད་པ་ཡིན་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་དང༌། རྒྱང་ཕན་པ་དང༌། གཅེར་བུ་པ་དང༌། གནས་མ་བུ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཞུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྣོད་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུང་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲི་བ་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་ནས་
འདྲི་བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་རེ་ཤིག་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། བདག་མེད་པར་མ་བསྟན་ཞིང༌། ཁྱད་གཞི་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། དྲི་བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་
བར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་དང༌། དམིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་བློས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༤ ཕྲེང་། ༢༠

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 377

ཚོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྟས་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་རང་དབང་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གནོད་པ་ལྔ་ཡོད་པའོ། །འདི་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་1

ཡོད་ན། ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དམ། ཕུང་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཡོད།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ། ཐ་དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གང་
2

ཟག་གི་བདག་དང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་རང་དབང་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་ལ། ཕུང་པོ་ལྔ་མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཉེས་པ་རྟག་དངོས་དང་མི་རྟག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕུང་པོ་ལ་བདག་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དམ། ཕུང་པོ་བདག་གི་དབང་བསྐུར་བྱར་ཡོད་དམ། ཕུང་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒ་ཤག་ལྟར་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕུང་པོ་ལ་བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞན་ནས་3

གཞན་

དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། བདག་གི་ངོ་བོ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཡོད་ན་ཡང༌། ལམ་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབད་པས་བསྒྲིམ་4

མི་དགོས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་གདོད་ནས་ཕུང་པོའ་འཆིང་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤ་ལ་དྲི་བ་དགོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བཅོ་ལྔ་བདག་གིར་ལྟ་བར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྔ་ནི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤ་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ལྔ་བདག་ཏུ་ལྟ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༣༨ ན ༦ གང་ཞིག་གི་བདག་དེ་ཡོན་ཏན།
2 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༨ བ ༡ གང་ཞིག་བདག་དང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གང་ཞིག་བདག་རྟག་པ་ 3 ཞོལ། ཤོག ༣༨ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༣༨ བ ༤ གཞན་ནམ་གཞན་དུ་
4 ཞོལ། ཤོག ༣༨ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༣༨ བ ༥ འབད་པས་བསྒྲིབ་

378 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་དང༌། ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་བདག་གིར་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དྲི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ཡིན། གཟུགས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་བའོ། །བདག་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་དེའི་བྱེད་པའམ། ལས་སུ་བྱ་བར་ལྟ་བའོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་འདོར་བ་དང་ལེན་པ་ལ་བདག་དེས་དབང་བསྒྱུར་བར་ལྟ་བའོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་བ་ནི། བདག་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ཐ་དད་མེད་པར་ལྟ་བའོ། །ལྡན་པར་ལྟ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་བདག་གི་བར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བས་བདག་གིར་འགྱུར་བར་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་གི་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ལྔ་ནི། བདག་གིར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་བདག་དབང་བསྒྱུར་བས་བདག་གི་བར་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་བདག་གི་བར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་དང་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་གིར་འགྱུར་བར་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་
དང་བདག་གི་བ་མེད་ན། བློ་གྲོས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ནས་དྲི་བའོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། མ་དཔྱད་པའི་ཞེས་ཏེ། གང་1

ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་ན་ཡང༌། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་2

ཟག་གི་བདག་ཡོད་མེད་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་
བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་དཔྱད་པར་སྐྱེ་བ་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་བློ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྨོས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རིག་པའི་དཔྱད་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་སྔ་མ་ལས་སྤང་སླ་བས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ།།
ལྔ་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་སོ་སོ་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༡ གང་ཞིག་བདག་དང་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༡ གང་ཞིག་བདག་ཡོད་མེད་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 379

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཅུ་དང༌། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག །ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་གནས་ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་དང༌། ཕན་ཚུན་གླེང་བའི་གནས་འཆབ་པ་དང༌། འཚིག་པ་དང༌། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་གནས་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང༌། འཚོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་རྒྱུ་དང་གཡོ་དང༌། གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་གནས་རྒྱགས་པ་དང༌། མི་བཟོད་པའི་གནས་རྣམ་པར་འཚེ་བའོ། །གཉིད་དང་འགྱོད་པས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ལ། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པས་བརྗེད་ངེས་པ་དང་ལུས་ངལ་བ་དང༌། སེམས་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བས་བཞི་པོ་ཡང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པར་བསྡུས་ཏེ། གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ལས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤ་རྩ་བཞིར་ཡང་བཤད་དོ། །རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་སའི་བསྡུ་བ་ལས། ལོག་པར་འདུན་པ་དང༌། ལོག་པར་མོས་པ་གཉིས་བསྣན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐམས་1

ཅད་དང་

མཚུངས་ལྡན་བཅུར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་སོ་སོ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་བཅུ་ཕལ་ཆེར་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཁོ་ན་དང༌། སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་རིགས་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ནོ།།
དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྲོ་བ་དང༌། ཁོན་འཛིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཁྲོ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ།2

།ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གནོད་པར་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་དང༌། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷས་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁྲོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་གང་རུང་ཉེ་བར་གནས་ན་གནོད་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་གཞི་དང༌། མཚོན་3

བྱ་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མཚོན་བྱ་ཞེས་ཏེ། དངོས་སུ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། གནོད་པའི་ཐབས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༤༠ ན ༡ སེམས་ཐ་དད་དང་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༡ ཞེས་སོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༤༠ ན ༤ མཚམ་སྦྱོར་དེ་ལ་

380 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཁོན་འཛིན་ལ་དྲི་བ་ནི། འཁོན་དུ་ཞེས་སོ།1

།ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་ཞེས་ཏེ།
དུས་སམ་དམིགས་པ་དང༌། ངོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །གནོད་ལན་བྱེད་འདོད་པ་མི་གཏོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མི་བཟོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཆབ་པ་དང༌། འཚིག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། འཆབ་པ་གང་ཞེ་
ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལེགས་པར་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དང་ངོ་བོ་དང༌། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །གཞན་གྱིས་ཕན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་འགྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་ཉེས་2

པ་གླེང་བ་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
འཁྱུད་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དངོས་སུ་འགྱོད་པ་དང་བརྒྱུད་ནས་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་ཞེས་སོ། །འཚིག་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འཚིག་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཞེས་སོ།3

།བདག་པོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་
ཤེས་པར་བྱའོ། ཁོང་ཁྲོའ་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་སྔོན་དུ་སོང་བས་གཞན་ ིགྱི་ཉེས་པ་གླེང་4

བ་ན་ཞེ་འགྲས་པ་རྒྱུན་མཚན་དུ་བྱས་ནས། ཚིག་རྩུབ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཚིག་རྩུབ་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་གསོག་པ་སོགས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་འདོད་པ་དངོས་ལ་སྦྱོར་བའི་ལས་ཅན་ནོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཕྲག་དོག་གང་ཞེ་ན།
ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྙེད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དང༌དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤༠ ན ༥ འཁོན་དུ་ཞེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤༠ བ ༢ ཉེན་པ་གླེངས་པ་ན་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༤༠ བ ༣ ཞེས་ཏེ།
4 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༤༠ བ ༤ གླེངས་པ་ན་ཞེ་འགྲས་པ་རྒྱུན་དུ་བྱས་ནས།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 381

ནི། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་སེར་སྣ་ལ་དྲི་བ་ནི། སེར་སྣ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྙེད་
པ་དང་ཞེས་ཏེ། སྔ་མ་ལྟར་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱད་གཏོང་མི་ནུས་པར་འཛིན་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཡོ་བྱད་ཅེས་སོ། །སེར་སྣ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ཡོ་བྱད་མི་སྙུངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་དང་གཡོའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྒྱུ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ལ་
མཚན་ཉིད་ནི། བདག་རྐྱེན་དང་ངོ་བོ་དང་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རྙེད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་བསླུ་བའི་བསམ་པས་རང་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལོག་པས་ཞེས་ཏེ། ལོག་འཚོ་ལྔས་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་1

ནོ།།
གཉིས་པ་གཡོ་ལ་དྲི་བ་ནི། གཡོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྙེད་པ་དང་
ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དང་ངོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་མགོ་རྨོངས་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང༌། རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཡང་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་པའི་ལན་གསལ་པོར་མི་འདེབས་པས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྙེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།
ལྔ་པ་རྒྱགས་པ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྒྱགས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། ནད་མེད་པ་2

དང་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དང་དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་བཞིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །ནད་མེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་རུང་མཐོང་ནས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༤༡ ན ༤ བྱེད་པའི་ལན་ནོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༡ མེད་པ་ཞེས་ཏེ།

382 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དྲུག་པ་རྣམ་འཚེ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྣམ་པར་འཚེ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་
ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་རྣམ་1

པས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་
གཏོགས་གང་ཞིག །གཞན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་2

སོགས་མེད་ཅིང་མཐོ་འཚམ་པར་འདོད་པས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །རང་གིས་མཐོ་འཚམ་འདོད་པས་སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པ་དང༌། གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་འདོད་པས་སྙིང་བརྩེ་3

བ་མེད་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་མཐོང་ངམ། ཐོས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བས་བརྩེ་བ་མེད་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང༌། ཁྲེལ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ངོ་ཚ་མེད་
པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང༌དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །བདག་གམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཛེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཁྲེལ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་གཞན་ལ་མི་འཛེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སྔ་མ་ལྟར་རོ།།གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐམས་4

ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་གསུམ། ཞི་
གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་རྨུགས་པ་དང༌། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་རྒོད་པ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྨུགས་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གཏི་མུག་གི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༢ རྣམ་པར་ཤེས་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༤ སྙིང་བརྩེ་སོགས་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༤ སྙིང་རྗེ་བ་མེད་པ་དང་།
4 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༤༢ ན ༢ སེམས་ཐ་དད་དང་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 383

ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་སེམས་དེ་བློང་བློང་པོར་གྱུར་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་ཀུན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྒོད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྡུག་པའི་
ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །སྔོན་རྒོད་རྒོད་པ་དང༌། བརྩེ་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲུག །དད་པའི་དབང་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གནས་མ་དད་པ་དང༌། བརྩོན་
འགྲུས་ཉམས་པའི་གནས་ལེ་ལོ་དང༌། དབང་པོ་ལྔ་གའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བག་མེད་དང༌། དྲན་པའི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་བརྗེད་ངས་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་རྣམ་གཡེང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། མ་དད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གཏི་མུག་གི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །དགེ་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། མ་དད་པ་དང༌། མི་འདོད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བྱེད་ལས་ནི། གོ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལེ་ལོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་རྐྱེན་དང་
ངོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །ཉལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་1

མི་སྤྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་
ཡོད་ན་དགེ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པས་དགེ་བའི་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། བག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཆགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༢ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༢ བ ༤ མི་དགེ་བར་བྱེད་པས་

384 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་དང་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་ལྡོག་པ་དང་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་རིག་པར་བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་མི་སྒོམ་ཞིང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སེམས་མི་བསྲུང་བར་བག་ཡངས་སུ་གཏོད་1

བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་
ནི། དེ་ཡོད་ན་མི་དགེ་བ་ཞེས་སོ།།
བཞི་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། བརྗེད་ངས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་
པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་2

པ་དྲན་པའི་སྒོ་
ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་ཞེས་སོ།།
ལྔ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཉོན་
མོངས་པ་3
ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཆར་
གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཞིག །སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་རུང་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བགྲོད་བྱ་དང་བགྲོད་བྱེད་4

མ་ཡིན་པ་དང༌། སྨྲ་བྱ་དང་
སྨྲ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང༌། བསམ་བྱ་དང་བསམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་དཔའ་ངང་ཤགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་5

ལྟུང་བའི་ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྣམ་པར་གཡེང་བ་
གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ།།
ལན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་
ཆགས་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༢ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༤༢ བ ༦ གཏོང་བས་རབ་ཏུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༡ ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་དམིགས་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༢ ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ།
4 ཞོལ། ཤོག ༤༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༣ བགྲོད་བྱ་དང་བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྨྲ་བྱ་དང་སྨྲ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་།
5 ཞོལ། ཤོག ༤༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤༣ ཉ ༤ ལྟ་བུ་ཞེས་སོ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 385

དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། རྣམ་གཡེང་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ ིཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེང་བ་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་སྤྱིར་རྣམ་གཡེང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐབས་སུ་བབ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང༌། ཐ་མ་ལ་དགེ་བས་བསྡུས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་རང་གི་ངང་གིས་སེམས་མི་གནས་པ་དང༌། གནས་ཀྱང་སྐྱོན་ཆགས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དུས་ན་རང་གི་ངང་གིས་སེམས་མི་གནས་པ་དང༌། སེམས་གནས་པའི་དུས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གཡེང་བ་དང༌། གནས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་མི་གནས་ཀྱང༌། གནས་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྣམ་གཡེང་ངོ༌། །དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་ཤེས་ལྔ་ལ་རྣམ་གཡེང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དབང་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་བྱུང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དངོས་གཞི་ལས་ལངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་པ་དྲི་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།1

།ཐོས་པ་སོགས་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་
པའི་སེམས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་སེམས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པ་དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་གཡེང་བ་ནི། ནང་གི་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་བྱུང་བའི་བྱིང་རྒོད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྲེད་པས་རོ་མྱང་བར་བྱེད་པའི་སྲེད་པ་སོགས་ནི་ནང་གི་རྣམ་གཡེང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞི་ལྷག་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཚན་མའི་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་ལ་གཞན་གྱིས་འདི་ནི་བསམ་གཏན་པའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་མཚན་མའི་གཡེང་བའོ།།
གཉིས་པ་གནས་ཀྱང་སྐྱོན་ཆགས་པ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དང༌། དམིགས་པའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༣ བ ༤ ཤེས་པར་བྱ་བ།

386 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྐྱོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལན་ནི་རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཇིག་ལྟ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་ལ་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པས་སེམས་ཁེངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བའོ། །དེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་ཐོག་མར་དེ་ལྟར་འཛིན་པའོ། །འདྲེས་པ་ནི་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འདྲེས་པའོ། །ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀྲ་1

བར་འཛིན་པ་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཏང་ནས་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་བཏང་ནས། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང༌། སྔ་མ་བཏང་ནས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བ་ཞེས་བྱའོ།།
གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་སོ།2

།དྲུག་པ་གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་
པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིད་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་དྲི་མ་འགྱོད་པ་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་དྲི་མ་རྟོག་དཔྱོད་དོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། གཉིད་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །ལུས་ཉམས་ཆུང་བ་དབང་3

ལ་བ་དང༌། ལྕི་བ་དང་མུན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
སོགས་གང་རུང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བསྡུད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །དབྱེ་ན་ཀུན་སློང་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བདུན་ནོ། །དུས་ནི་ནམ་གྱི་ཐུན་བར་པ་དང༌། དུས་མ་ཡིན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་སོ། །རིགས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱས་ནས་དགེ་བ་ལ་འབད་འདོད་པ་དང༌། མི་རིགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༣ བ ༢ བཀྲི་བར་འཛིན་པ་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤༤ ན ༦ ཞེས་ཏེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༤༣ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤༤ བ ༢ ཆུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 387

པ་ནི་དུས་སུ་ཡིན་ཡང་མ་གནང་ཞིང་བཀག་པའི་གཉིད་དོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཞེས་སོ།1

།

གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འགྱོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བསམ་པ་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་2

པར་བྱའོ། །བྱ་བ་དང་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་རང་གིས་བསམས་པའམ། གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་སོ། །ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་དོན་ནི། བྱ་བ་དེ་བདག་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའོ། །མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་དགེ་བ་དང༌། དེ་ལས་ལོག་པ་མི་དགེ་བ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང༌། བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་དུས་དང༌། མེད་པའི་དུས་སུ་འགྱོད་པ་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་ཡིད་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པས་སེམས་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་
སོ། །ལན་ནི། སེམས་པའམ་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་དང་དོན་བསྡུ་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་རུང་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་འཚོལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། དཔྱོད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། སེམས་3

པའམ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་དཔྱོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །བསམ་གཏན་དང་པོར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང༌། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ས་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། རགས་པ་ཙམ་དཔྱད་པས་ཡིད་ལ་གདུང་བ་མི་སྐྱེད་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་ཆུང་བས་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་དཔྱད་ན་ཡིད་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༤ བ ༥ བྱ་བ་ཞེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༤ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༤ བ ༥ རྣམས་ཀྱིས་བར་བྱའོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤༥ ན ༤ སེམས་སམ་ཞེས་ཏེ།

388 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གདུང་བ་བསྐྱེད་པས་དང་པོའ་དངོས་གཞི་ཙམ་ན་རྟོག་པ་མེད་ལ། དཔྱོད་པ་ཙམ་དང༌། ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ ིནས་དཔྱད་ཀྱང་ཡིད་ཅུང་ཟད་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་མེད་པས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞེས་བྱའི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་བཞི་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་དོགས་པའི་གནས་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །བྱེད་ལས་ནི། རེག་པར་ཞེས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་དང་ཕྱི་མར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྐྱེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བླང་བྱའི་ལས་དང༌། དོར་བྱའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་1

ཞེས་ཏེ།
ཆོས་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སོགས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་ཏེ། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གསུམ་2

དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ལྡན་མིན་ ིའདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཉེར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་གང་རུང་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཐོབ་པ་དང༌། འཇུག་ཤེས་དྲུག་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་བདུན་དང༌། འཇུག་ཤེས་དྲུག་མངོན་འགྱུར་འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སྙོམས་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་གཅིག་དང༌། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཚེ་གནས་པ་དང༌། ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་གཉིས་དང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་དང༌། 3

ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟེན་དང་བཅས་པ་གསུམ་དང༌། འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་གཅིག་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དགུ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དགུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་དང༌། ཚོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་དང༌། མྱུར་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༤༥ བ ༣ དང་པོ་ནི། ཞེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༥ བ ༤ དང་པོ་ནི། ཞེས་སོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༤༥ བ ༦ མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 389

དུ་འབྱུང་བ་དང༌། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང༌། དུས་ཐ་དད་དུ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བ་དང༌། ཡུལ་དུ་མ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འབྱུང་བ་དང༌། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བདུན། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་བཤད་པ་དང༌། སེམས་
སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་དང༌། ཚེ་གནས་པ་དང་ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་བཤད་པ་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་དང༌། འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སྐྱེ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དགུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཐོབ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། འདི་དག་ཕལ་ཆེར་གནས་དང་ངོ་བོ་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་གང་རུང་གི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །དད་པ་གོང་དུ་འཕེལ་ན་དད་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་དང༌། འགྲིབ་ན་ཆུང་ངུ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐོབ་པ་ནི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ལ་དེ་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྔར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལ་རྙེད་པ་དང་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྡན་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །མཛོད་ལས། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་
པ་གསུམ།1

།ཞེས་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྫས་ཡོད་རེ་རེའི་ཐོབ་པ་ཡང་དུས་
གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་འདིར་ཁས་བླངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་རྫས་གྲུབ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་པའི་ལྷག་མ་གཞན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་
དང༌། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་2

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདུ་ཤེས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དགེ་
རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཤེས་དྲུག་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཐར་པར་འདུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༡ ཕྲེང་། ༡༣
2 ཞོལ། ཤོག ༤༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༤༦ བ ༣ འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པའོ།།

390 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཤེས་ནས་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཡིད་འབྱུང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྩེ་གཅིག་པ་གང་ཞིག1

།འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་མངོན་གྱུར་འགགས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་པ་མི་འདེབས་ཤིང༌། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང༌། གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་དག་ཀྱང་དེ་མ་དོར་བར་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྨོས་ཀྱི། དོན་ལྡོག་ཁྱད་པར་བ་མཚན་གཞིར་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ན།2

དགེ་
བར་མི་འཐད་ལ། ཚོགས་དྲུག་རེ་ཤིག་འགགས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་དགེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིད་བྱེད་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་བར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་དགེ་བར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འགོག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཅི་ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚོར་འདུ་རགས་
པ་སོ་3
མི་གསོད་པ་ཞི་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །སྙམ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་གང་ཞིག །འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང༌། ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་འགགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་རབ་ཏུ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་ཆོས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སའི་སྒོ་ནས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཚོན་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་པར་བསྟན་ལ། སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་ཅེས་པས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༤༦ བ ༣ གང་གིས།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༦ ན ༦ བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༤༦ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤༧ ན ༣ རགས་པ་པོ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 391

བསྟན་ཏེ། འདས་ལམ་མ་གཏོགས་པས་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་སྔ་མ་སྨོས་པས་ཆོག་མོད། སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་ཅེས་སྨོས་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་མ་བསྐྱོད་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པས། དེས་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག །སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤོང་བས་སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་ཚིག་ཕྱི་མ་སྨོས་པས་ཆོག་མོད། སྔ་མ་སྨོས་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་མ་སྨོས་པ་ནི། སྲིད་རྩེ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་ལ། དམན་པའི་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་ནི། ས་དྲུག་པ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང༌། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཁྱད་པར་བ་གཅིག་ལ་འགོག་སྙོམས་སུ་བཞེད་དོ། །ཐེག་པ་དམན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ངོས་འཛིན་པ་ན་དགག་གཞི་གཟུགས་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དངོས་པོའ་གནས་ཚོད་དང༌། གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ ིཕྱེད་པའི་བླུན་པོའ་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་དྲུག་པ་ནས། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་ས་ ིབཅུ་པ་ལས་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་1

པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སེམས་ཅན་
ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་གཞན་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་མངོན་གྱུར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༡ འདུ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞེ་ན་

392 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་1

རིགས་མཐུན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་
བ་ནི། སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རིགས་མཐུན་པར་ཞེས་ཏེ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རིགས་མཐུན་པར་གནས་2

པའི་ཚེའི་དུས་ངེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་
དོ། །གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རིགས་མཐུན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་བཞིན་འདྲ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །སྔ་མ་ལ་ཚེ་ངེས་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་དང༌། འདོད་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་དང༌། ལོ་དང་བསྐལ་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདི་ནི་ལུས་འདྲ་བ་དང༌། རང་བཞིན་དང༌། སྐྱེ་གནས་འདྲ་བ་དང༌། བཟོ་དང་ལས་ཀྱིས་འཚོ་བ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ནི། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྐྱེ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རིགས་
མཐུན་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གདགས་གཞི་ལ་ལྟོས་མོད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མཐུན་པར་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དང་3

པོར་སྔར་མ་བྱུང་བ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་གདགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་རིག་པར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་རྒ་བ་ནི། རྒ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལང་ཚོ་ཡོལ་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་རྒ་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །གསུམ་པ་གནས་པ་ནི། གནས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ། གནས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །བཞི་པ་མི་རྟག་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ། མི་རྟག་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༢ སྲོག་གི་དབང་པོ། རིགས་མཐུན་པ་བཤད་པའོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༣ མཐུན་པར་གཞན་པའི་ཚེ་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༦ སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབང་པོ་སྔ་ལས་བྱུང་བ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 393

ཉིད་ཅེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ཀྱི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་ཆ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་བམ་སྙམ་པ་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་མ་ཕྱེད་པ་འདིས་རིག་པ་སྨྲ་བ་དུ་མ་ལ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་སྣང་བས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ལྔ་པ་ལ་གསུམ། མིང་གི་ཚོགས་དང༌། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་སོ། །དང་
པོ་ནི། མིང་གི་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་ཆ་དུ་མ་ལ་བཏགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་ཡིན་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་1

ལང་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་དེ་ཡི་གེ་ཡང་ཡིན་ལ་མིང་ཡང་ཡིན་ཞིང༌། ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་བཞག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མའི་རྒྱུན་མིང་གི་ཚོགས་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚིག་གི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ2

། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་ཡི་གེ་སྔ་
ཕྱི་དུ་མའི་རྒྱུན་ལ་བཏགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲ་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་སྡེ་བདུན་མཁན་པོའ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཞན་ ིདུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཡི་གེའི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མིང་ཚིག་གཉིས་
ཀའི་གནས་གདགས་གཞི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་དུ་མ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཡང་གདགས་པའི་གཞི་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་དུ་མ་ལ་བཏགས་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་ཡི་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༨ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༤༩ ཉ ༡ བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༤༩ ན ༣ མ་ཡིན་ནོ།།

394 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡི་གེའི་ཚོགས་བྱ་སྟེ། མིང་དང་ཚིག་གཉིས་ཀའི་1

བརྟེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མིང་དང་
ཚིག་གིས་བརྗོད་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བརྗོད་པ་ཡང་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་ཆ་མེད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་མི་ནུས་ཀྱང༌། མིང་དང་ཚིག་གིས་བརྟེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དབྱངས་གསལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་དངོས་མིང་གང་ཡང་རུང་བས་གོ་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གདངས་མ་གཏོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཨ་ཡང་ཨ་ཞེས་པའི་གདངས་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་པའི་གདངས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཨཀྵ་2

ར་ཞེས་པ་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་ལ་མི་གོ་བར། ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་བཟུང་ནས། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །མིང་དང་ཡི་གེ་གཞི་མཐུན་པར་ཡང་རུང་ལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡི་གེའི་ཚོགས་ནི། ཆ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱུན་ལ་བྱའོ།།
དྲུག་པ་ནི། སོ་སོའ་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ ིཔའི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྫས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ ིཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྫས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
བདུན་པ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་དོན་དགུ་དྲིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་
བར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་ལ། རྟགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་བསྡུས་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུས་བསྡུས་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མེ་དུ་དང་ས་མྱུག་ལྟ་བུ་རྒྱུ་འབྲས་ཐ་དད་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སམ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་འབྲས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་འབྱོར་འབྲེལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༨ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤༩ ན ༦ ཡི་གེའི་ཚོགས་བྱ་སྟེ། མིང་གི་ཚིག་གི་བརྟེན་བྱས་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༤༩ བ ༢ ཨ་ར་ཀྵ་ཞེས་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 395

བ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མྱུར་བར་འབྱུང་བ་ལ་མགྱོགས་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་གོ་རིམས་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དུས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དུས་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དུ་མ་ལ་ཡུལ་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ལ་གྲངས་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྐྱེན་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆ་ལ་ཚོགས་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ངོ་བོ་དང་གྲངས་སྔར་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
ལྔ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སྒྲ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཇུག་ཤེས་དྲུག་ལ་ཡང་གསུམ་གའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གསོག་1

པས་ན་སེམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོགས་དྲུག་མ་འོངས་པ་ནི་སེམས། འདས་པ་ནི་ཡིད། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་ཤེས། བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིང་དུ་འགྲོ་བས་ན་2

སེམས། སྔོན་དུ་འགྲོ་
བས་ན་ཡིད། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁམས་བསྟན་པར་སེམས་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་དང༌། ཕུང་པོ་བསྟན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་པ་དང༌། གཞན་དང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་བཤད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སེམས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། སེམས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༠ ན ༦ བོག་པས་ན་སེམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལས(ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ་དེ) ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་དེ་རྣམས་ཞོལ་གཙང་གཉིས་ཀར་མིན་འདུག
2 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༡ རིང་དུ་འགྲོ་བས་ནས་སེམས། སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡིད།

396 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སུ་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྣམ་གྲངས་དང༌། སེམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནོ།1

།དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱད་
པར་བྱེད་ཆོས་དང༌། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་2

བྱེད་ཆོས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཆོས་
ཅན། གྲངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་བཞིན་དུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ས་བོན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།3

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་སྒོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་གང༌ས་བོན་ཐམས་ཅད་
བསྒོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མ་སྒྲིབས་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་4

ཏེ་བར་དོའ་སྲིད་པ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ ིདང༌། སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀུན་གཞིས་བཟུང་བའི་མཐུས་མ་ཞིག་པར་འཇུག་ཅིང་ལེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའ་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །བདག་ ི 5

ཏུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་
ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན།6

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༣ སྒྲ་དོན་ཏོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༤ ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༥ མ་ཡིན་ཏོ།།
4 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༢ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་བར་དོའ་སྲིད་པ་ནས་ ི 5 གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༣ རྟག་ཏུ་
6 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༣༡ ཕྲེང་། ༡༧

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 397

གསུམ་པ་ནི། ཙིཏྟ་1

གསོག་པ་ལའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་སེམས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་བསགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འགའི་ཞིག་དྲང་བའི་ཆེད་དུ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ནི། གཙོ་བོའ་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ ིནི་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་དང༌། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡིད་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡིད་དང༌། གནས་
སྐབས་པའི་ཡིད་དོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲ་དོན་དང༌། དམིགས་པ་དང༌། གྲོགས་དང༌། ལྡོག་པ་དང༌2

འཇུག་

པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་འཇུག་ཤེས་དྲུག་དགེ་3

མི་དགེ་ལུང་
མ་བསྟན་དུ་སྐྱེད་པའི་དུས་རྟག་ཏུ། ངར་རློམ་སེམས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཡིད་4

དོ། །མཚན་
ཉིད་ནི། རྣམ་ཤེས་གང་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་ངར་རློམ་སེམས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་འཇུག་འདི་རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་ཡིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ། ཀུན་གཞིའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཁས་བླངས་པར་མི་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། གྲོགས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་འཇིག་ལྟ་དང༌། བདག་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲེད་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༢ ཙི་ཏ་ཕོག་པ་ལའོ།། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༤ ཙི་ཏ་པོག་པ་ལའོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༦ ལྡོག་པ་དང་། གཙང་། ཤོག ༥༡ བ ༢ སྡིག་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༥༡ བ ༢ འཇུག་ཤེས་དྲུག་དེ་དག་
4 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༥༡ བ ༣ ཡིད་དེ། མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་ཤེས་གང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་

398 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པས་བསྡུས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བདག་དེས་སེམས་ཁེངས་པའི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། བདག་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མ་ན་ཐུང་ངུ་ཡིད་དང༌། མཱ་ན་རིང་པོ་ང་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པས་ང་རྒྱལ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་བཅས་པའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དགུའོ།།
བཞི་པ་ནི། ཉོན་ཡིད་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་གྱུར་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་དུས་ན་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ས་ཐོབ་པ་ན། ཟད་པར་སྤངས་པས་དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་སེམས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སུམ་ཅུ་པར། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིའོ།1

།ཞེས་བཤད་པས། གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ན།
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་ ིབྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་པོ་འགག་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཁ་མ་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་གོ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བདག་རྐྱེན་2

བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ཡང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་
གོ་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པས་བདག་རྐྱེན་དུ་བཞག་ལ། འགག་མ་ཐག་པའི་རང་ལྡོག་རྣམ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དབྱེ་
བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། འཇུག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་ ིདེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༤ ཕྲེང་། ༣
2 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥༢ ན ༥ བདག་རྐྱེན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅེས་བྱའོ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 399

མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་དྲི་བ་ནི། མིག་གི་ཞེས་སོ། །ལན་1

ནི། མིག་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན། མིག་ལ་
བརྟེན་ཅིང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱང་དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པར་སླའོ།།
དྲུག་པ་ནི། ཚོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཡུལ་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པས་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་གཞི་དེ་ལ་དཔག་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་ཀྱི་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་གང་ལས་2

ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་སོ་སོའ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ིགཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཁམས་གང་དུ3

་བཞག་པ་དང༌། ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་ལས་ཁམས་གང་
དུ་བཞག་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ཁམས་བཅུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ་མིག་གི་ཁམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་རྣམ་པ་ལྔས་བསྡུས་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་ཁམས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་4

རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདུས་མ་བྱས་ཕུང་པོས་མ་བསྡུས་པར་བསྟན་པ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༡ དྲི་བ་ནི། མིག་གི་ཞེས་སོ། བདག་རྐྱེན། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༤ ཕུང་པོ་གང་ལ་ཁམས་གང་དུ་བཞག་བསྟན་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༥ ཕུང་པོ་ལས་གསུམ་བཞག་པ་དང་།
4 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༡ ཁམས་སུ་རྣམ་པར་

400 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཁམས་མཐའ་དག་ཕུང་པོས་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཁམས་ལ་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ལྟར་བསྡུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པས་ཕུང་པོའ་དོན་ ིདང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ ིཡང་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་དང། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང༌། བརྟགས་མིན་དང༌། བརྟགས་འགོག་གཉིས་དང༌། མི་གཡོ་བའི་འགོག་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དགག་བྱའི་ཆོས་བདག་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཐོགས་པའི་
རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་དང༌། འདུས་བྱས་ཙམ་བཀག་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང༌། ཟག་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་པ་བརྟགས་འགོག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། གཞན་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ།1

།དང་པོ་ལ་
གཉིས། དང་པོ་དྲི་བ་ནི། ཆོས་དགེ་བ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་དང༌། རྣམ་གྲངས་དང༌། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕུང་པོའ་ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ ིམ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་ཏེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ངོ་བོའ་དོན་ ིནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་བདག་གཉིས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི།2

བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་པའི་ངོར་དེ་ལ་དམིགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༣ བ ༡ བསྟན་ཏོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༣ བ ༤ བཞག་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 401

པས་ཀུན་1

ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱུ་ཞིང༌། འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་བྲལ་
བ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་མཐར་ཐུག་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཅིང་དེ་ལས་2

གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།3

ཤེས་བྱ་དམ་པ་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།4

།དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ།5

དེ་ལ་དམིགས་ན་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་མ་6

ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་
དམིགས་པར་སྟོན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་སྟོན་པ་ནི་7

མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དགེ་བ་ཞེས་ཏེ། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་བདག་ཉིད་ཀྱི་8

སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཆ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཟུགས་མེད་ཅེས་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༣ བ ༤ དམིགས་པས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༡ དེ་ལ་གོང་དུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༡ དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ།
4 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༢ ཡིན་པའི་ཕྱིར།
5 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༢ ཞེས་བྱ་
6 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༥ རྒྱུར་རྒྱུར་པ་ཡིན་ནོ། གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༣ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིད་སྐྱི་རྒྱུར་ 7 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༤ སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
8 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༤ བདག་ཉིད་སྤྲོས་པ་

402 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའོ། །གོ་མ་བཀག་པ་ལ་ཕྱེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། གོ་འབྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། སོ་སོར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གང་ཞེས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འགོག་པའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་བཀག་པའི་འགོག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གནས་བཀག་པའི་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སོ་སོར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གང་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བྲལ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་བཀག་པའི་འགོག་པ་དང༌། ཚོར་བ་
བཏང་སྙོམས་བཀག་པའི་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། མི་གཡོ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་གང༌། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ། །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་དགག་འདུས་མ་བྱས་སུ་སྟོན་པ་1

ཡིན་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་འདུས་མ་བྱས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འདུ་ཤེས་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང༌། སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང༌། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་བཀག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འགོག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། གཟུགས་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔ་དང༌། ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་བརྒྱད་རྣམས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༥༤ བ ༤ མེད་དགག་འདུས་མ་བྱས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཞེས་པ་ལས་གོང་གི(ཡིན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་འདུས་མ་བྱས་སུ) ཞེས་པ་ཞོལ་གཙང་གཉིས་ཀར་མིན་འདུག

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 403

ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ལ་མཁས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང༌། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སུ་འདུས་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ནི་མེད་ཀྱི། རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང༌། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། །དོན་བསྡུ་བའི་དགོས་པ་ནི། དོན་མངས་པོས་འཇིགས་པ་སྤང་བ་དང༌། བསྡུད་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ་གཉིས། ས་བོན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་བཞི་དཔྱད་པ་དང༌། རྟེན་
དང༌། དབང་པོ་དང༌། ཡུལ་ལ་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་བརྩི་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་མུ་བཞི་སྦྱར་བ་དང༌། ཡིད་ལ་མུ་བཞི་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཕུང་པོ་རྣམ་གཞག་ཏུ། མིག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཁམས་རྣམ་གཞག་ཏུ། མིག་གི་ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ན་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཁམས་རྣམ་གཞག་གི་ཞར་བྱུང་ངོ༌། །ལན་ནི། མིག་ཡིན་ལ་ཞེས་ཏེ། སྔ་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མིན་པ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་མིག་མིག་ཡིན་ཀྱང༌། མིག་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པས་མིག་གི་ཁམས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒོ་ངའི་ནང་1

ན་འདུག་པ་མིག་མ་དོད་པ་དང༌། དེའི་འོག་མ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མའི་མངལ་ནས་ཕ་
མའི་ཁུ་ཁྲག་འདྲེས་པ་བདུན་ཕྲག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་འབུར་པོ་ལྔ་དོད་ཙམ་བདུན་ཕྲག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་མིག་དབང་མ་དོད་པའི་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་ཞར་བ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་ཉམས་པའོ། །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་མིག་གི་རྒྱུའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ བ ༤ ནང་དུ་འདུག་པ་

404 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཡང་སླར་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་1

ཡང་མུ་བཞི་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་བར་བྱས་ལ། མིག་ཞར་
བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། རྣ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་དང༌། ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མུ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་2

སྐྱེའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒོ་ངའི་ནང་ན་
འདུག་པ་སོགས་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།3 གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཡིད་ཅེས་ཏེ། སྔ་མ་ཡིན་ལ་
ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ཡིད་མུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་བཟུང་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱུར་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚེ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ངེས་པ་མི་སྣང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩི་བ་དང༌། ཡིད་ལ་བརྟེན་
ནས་བརྩི་བའོ། །དང་པོ་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩི་བ་དང༌། ལྷག་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩི་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བརྩི་བ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། རྣ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། གང་དུ་ཞེས་སོ། །ཡུལ་རྟེན་དབང་པོ་གསུམ་པོ་ས་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༥ བ ༤ རྣམས་ཀྱང་མུ་བཞི་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༥ བ ༥ སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བོའ་ི
3 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༣ ལྡན་པའི་ཕྱིར།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 405

ཏེ། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་དྲིས་པ་སྟེ། ཞར་བྱུང་འདི་གཉིས་ནི། རྣམ་ཤེས་དྲུག་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཞར་བྱུང་ངོ༌། །ལན་ལ་བསྟན་པ་དང་ ིབཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་ཞེས་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཚེ། ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་པས་རང་སའི་མིག་གིས་རང་སའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གོང་མའི་མིག་གིས་འོག་མའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དབང་ས་1

མི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། རྟེན་འོག་མའི་མིག་དང༌། རྣ་བས་གོང་མའི་གཟུགས་མི་མཐོང་ཞིང༌། སྒྲ་མི་ཐོས་ཏེ། འོག་མའི་དབང་པོ་རགས་ཤིང་དམན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གོང་མའི་མིག་དང་རྣ་བས་འོག་མའི་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་སྒྲ་ཐོས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་མིག་དགོས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཁམས་པས་འོག་མའི་མིག་མི་སྐྱེད་དེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་ནི། ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ས་མཚུངས་ཤིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟ་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། སྔ་མས་རྟོགས་པར་ནུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་ཅེས་ཏེ། རྣ་བས་སྒྲ་ཐོས་པ་ལ་ཡང་སྔ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མུ་བཞི་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་པས་རང་སའི་རྣ་བས་རང་སའི་2

སྒྲ་འཛིན་པ་
གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་དང༌། གོང་མའི་རྣ་བ་སྐྱེད་ནས་རང་སའི་སྒྲ་འཛིན་པ་ཡུལ་རྟེན་མཚུངས་ཤིང༌། དབང་པོ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང༌། གོང་མའི་སྒྲ་འཛིན་ན། ཡུལ་དབང་ས་3

མཚུངས་ཤིང།
ལུས་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པའི་དབང་པོ་གཉིས་དང༌། ཡུལ་གཉིས་དང། ལུས་རྟེན་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། སྔར་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཤད་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༡ ཡུལ་དབང་པོ་མི་མཚུངས་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༥ རང་སའི་རྣ་བས་རང་གི་སྒྲ་འཛིན་པ་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༦ དབང་པོ་མཚུངས་ཤིང་

406 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལ་གཉིས། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བརྩི་བ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་བརྩི་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པ་པས་འདོད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན། ལུས་དང་དབང་ཡུལ་གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོས་ཡུལ་དང་དབང་རྟེན་ཕྲད་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ལུས་དབང་ལ་བརྩི་བ་དང༌། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་བརྩི་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པས་རང་སའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་པ་ན། གསུམ་ག་ས་མཚུངས་ཏེ། ཡུལ་དང་དབང་རྟེན་ཕྲད་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ན་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ན་དྲི་རོ་མེད་དེ། ཁམས་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་དེར་1

སྐྱེས་པས་
དྲི་རོ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། ཡུལ་མེད་པས་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་ལ། ལུས་ཡོད་ཀྱང་སྣ་ལྕེའི་དབང་པོ་མེད་ན་རོ་ལྟར་ལུས་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་ལ། ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ནི། ལུས་མཛེས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་ཆགས་པས་སྔོན་དེའི་ལས་བསགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣ་ལྕེའི་ཁམས་གཉིས་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཡིད་ལ་ས་མཚུངས་བརྩི་བ་དང༌། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བརྩི་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་ཡིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་སྲིད་པའི་སས་མ་2

བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་
པ་པའི་ཡིད་ལ་དགེ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཡོད་ཅིང༌། སྦྱོར་བྱུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་ལ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི། འདོད་གཟུགས་ཁོ་ན་དང༌། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཤས་ཆེའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༥༧ ན ༤ བྲལ་བ་དག་སྐྱེས་པས་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༧ བ ༡ སས་བསྡུས་པ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 407

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་ཤེས་
པ་ཡང་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཐོས་བྱུང་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་རིགས་ལྔ་ག་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་འགྲོ་སྐལ་བ་མཉམ་པས་ནི་རང་གི་རིགས་ལྔ་ཆར་ལ་དམིགས་ལ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པས་ནི་ས་དགུ་གའི་རིགས་ལྔ་ག་ལ་དམིགས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང༌། ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་དང༌། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་གཟོ་གནས་པ་གཉིས་དང༌། སྤྲུལ་སེམས་ཏེ། དེ་དག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཡིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ས་
1

མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེའི་ཡིད་ཀྱིས་རང་སའི་ཆོས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གསུམ། ཕུང་པོའ་གོ་རིམས་ ིངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །མདོ་ལས་ཕུང་པོ་ལྔ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་སྙམ་དུ་དོགས་2

པ་སྐྱེད་
པ་སྟེ། འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལན་ལ་གསུམ། གནས་དང་གནས་པའི་རིམ་པ་དང༌། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རིམ་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༧ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༡ བཅས་པ་མཚུངས་པ་དང་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༤ དགོས་པ་སྐྱེད་པ་སྟེ།

408 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་བཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཕྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་པོ་བཞི་པོ་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཟུགས་མི་འདྲ་བས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་1

གཟུགས་ཕུང་དང་

པོར་བསྟན། ཚོར་བ་ལ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་གཟུགས་ཁམས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཚོར་བ་མི་འདྲ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ཚོར་ཕུང་དེའི་རྗེས་དང༌། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་འདུ་ཤེས་མི་འདྲ་བས་ཕྱེ་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འདུ་ཤེས་དང༌། སྲིད་རྩེའི་འདུ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་སྔ་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཕྲད་པ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཕྲད་པ་ལས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་ཞིང༌། ཇི་ལྟར་ཚོར་བ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་མར་བཟུང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད། སེམས་པས་འདུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པས་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་དང་སོ་སོར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཚམས་མེད་པར་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་སོགས་འབྱུང་ཞིང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆགས་བྲལ་བསྒོམས་པ་སོགས་འབྱུང་བས་གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཕུང་དང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༨ བ ༡ རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་དེ་འབྱེད་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 409

ལོག་སྟེ་གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་ངན་ལེན་དང་བཅས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་བས། གང་1

ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི། ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་
ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབང་པོའ་གོ་རིམས་དང༌། ཡུལ་གྱི་གོ་རིམས་དང། ིརྣམ་པར་ཤེས་པའི་གོ་རིམས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། དབང་པོའ་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་ ིལྟར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པས། མིག་གི་ཁམས་དང་པོར་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་ཀུན་ཏུ་སྨྲ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཉན་པ་ལ་རྣ་བའི་དབང་པོ་འཇུག་པས་དེ་རྗེས་རྣ་བའི་ཁམས་བསྟན། དེའི་འོག་ཏུ་ཁྲུས་ལ་སོགས་པས་དྲི་བཟང་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་སྣའི་དབང་པོ་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པས་ལྕེའི་ཁམས་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རེག་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་བསྟན། ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ནང་གི་ཞེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་རིམ་2

པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོའ་ིཁམས་དྲུག་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་3

ཞེས་ཏེ།
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་ཁམས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༥༩ ན ༣ འགྱུར་བས། ཀུན་ནས་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༢ ཁམས་དྲུག་དེ་ལྟར་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༢ གསུམ་པ་ནི། ཁམས་ཞེས་རེ།

410 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བདུན་པ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕུང་པོའ་སྒྲ་དོན་དང༌། ིཁམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་1

དྲི་བ་ནི། ཕུང་པོའ་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ ིསོ། །ལན་ལ། ཀནྡྷ་2

ཞེས་པའི་སྒྲའི་དོན་བཞི་ལ་འཇུག་སྟེ། ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྤུངས་པ་དང༌། །ཕྲག་པ་སྡོང་པོ་ཆ་ཉིད་ལའོ།3

།ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྤུངས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི།
གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། དོན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདས་པ་སོགས་བཅུ་གཅིག་ནི། སྲེད་པ་བཅུ་གཅིག་གི་4

དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་འདས་པ་ལ་ལྟ་བའི་སྲེད་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྲེད་པ་དང༌། ད་ལྟར་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་དང༌། ནང་དང་ཕྱི་ལ་ཆགས་པ་དང༌། རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང༌། ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་དང༌། ཐག་ཉེ་རིང་ལ་དམིགས་པའི་སྲེད་པའི་དམིགས་པ་གཟུགས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ་སྤུངས་པས་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྲེད་པ་བཅུ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆ་དུ་མ་འདུས་པར་ཤེས་པས་གཅིག་པུའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྡོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་བཞིན་སྡོང་པོའ་དོན་ཅན་ ིདུ་བསྟན་ནོ། །དོན་དང་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། དཔེ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡོང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་ལ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྲག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། དོན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་གིས་ཁུར་ཁྱེར་བ་དེ་ལ་ཕྲག་པའམ་དཔུང་པ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ། ཀུན་ནས་ཉོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༤ དང་པོ་དྲི་བ་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༤ ཀནྡ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༡༠༡ ཕྲེང་། ༡༡
4 ཞོལ། ཤོག ༥༩ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༦ བཅུ་གཅིག་དམིགས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 411

མོངས་གསུམ་གྱི་ཁུར་ཁྱེར་བས་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཕྲག་ཁུར་ཁྱེར་1

བ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲིས་པ་ནི། ཁམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས།
རིགས་ཀྱི་དོན་དང༌། ས་བོན་གྱི་དོན་དང། རྒྱུའི་དོན་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་དོན་དང༌། ཆ་ཕྲ་བའི་དོན་དང༌། གཞིའི་དོན་དུ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གསུངས་སོ། །འདིར་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། གཞིའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་ནི། ས་བོན་གྱི་དོན་གྱིས་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་རྣམ་ཤེས་དྲུག །འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དང༌། ཡུལ་དྲུག་དང་དབང་པོ་དྲུག །རྒྱུའི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་འཛིན་པ་ཁམས་ཀྱི་མིང་མ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདིས་བསྡུས་ནས་འཛིན་པས་ཁམས་ཀྱི་དོན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་
ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། རྒྱུའི་བདག་དང་། ལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །མིང་དོན་བཤད་པ་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ནི། ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།
བརྒྱད་པ་2

ཕུང་པོ་ལྔའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ནི་
ཞེས་སོ། །སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་སོགས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤོང་3

བའི་ཆེད་དུ་དོན་ལྔ་
དང༌། དཔེ་ལྔ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཚུངས་དང༌། གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། གོ་རིམས་ངེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༦༠ ན ༦ ཕྲག་ཁུར་ཁྱད་པར་བ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་དང་ལན་ནོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༦༠ ན ༢ བརྒྱད་པོ་ཕུང་པོ་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༠ ན ༣ སྤང་པའི་ཆེད་དུ་ གཙང་། ཤོག ༦༠ བ ༦ སྤང་བའི་ཆེད་དུ་

412 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་ལྔས་ཤེས་པར་བྱ་བར་དགོངས་ནས། མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྡོས་པ་ལྟ་བུའོ།1

།ཞེས་
གསུངས་པ་ན་རྒྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་རམ། ཆོས་མཚུངས་པ་གང་གིས་གཟུགས་དབུ་བ་བརྡོས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་ཞེས་དྲི་བའོ། །དེའི་ལན་ནི། གཙང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལན་ནི། བདག་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་སྒྱུ་མའི་ཆོས་མཚུངས་དང་
པོར་བསྟན་ནས་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་དང༌། དེའི་དཔེ་ཆོས་མཚུངས་བསྡོམས་ནས་བསྟན་པས་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲངས་ངེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ལ། གོ་རིམས་ནི། དོན་ལྔའི་རིམ་པས་སོ། །དཔེ་དོན་ཆོས་མཚུངས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེ་བཤད་ན། གཟུགས་དབུ་བ་བརྡོས་པ་དང༌ཆོས་མཚུངས་ཏེ། གཙང་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དབུ་བ་བརྡོས་པ་ནི། མི་གཙང་བ་མང་པོ་བསགས་པ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་པ་མྱུར་བ་དང༌། ཆུ་ལས་གྱུར་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག་སོགས་བསགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང༌། མྱུར་དུ་འཇིག་པ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆུ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཆུའི་2

ཆུ་

བུར་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ་རོ་བྲོ་བ་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆུའི་ཆུ་བུར་གཞི་བརྟན་པ་དང༌། སྟེང་གི་སྤྲིན་དང༌ཆུ་ལ་སྟེང་གི་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆར་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མྱུར་དུ་འགག་ཅིང་མི་གནས་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཡང་གཞི་བརྟན་པ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དང༌། སྤྲིན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དང༌། ཆུ་ལ་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གཅོད་པའི་རེག་པས་སྐྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མྱུར་དུ་འགག་ཅིང་མི་གནས་པས་བདེ་བའི་རོ་བྲོ་བ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་དང་མིག་རྒྱུ་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༦༤༢ ཕྲེང་། ༡༩
2 ཞོལ། ཤོག ༦༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༦༡ ན ༦ ཚོར་བ་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། རོ་བྲོ་བ་ཆུང་བ་ཉིད་དང་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 413

ཕྱིར་རོ། །མིག་རྒྱུ་ནི། ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་དང༌། ཤེས་པ་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། སྐྱེས་བུས་ཡུལ་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་ཆོས་བཞི་ཡོད་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་དང་ཆུ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། སྙིང་པོ་མེད་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལྟ་བུར་འདུ་བྱེད་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་ཚེ་དཔྱད་བཟོད་པའི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་1

མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་གཉིས་ནི་རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་པ་པོས་བྱས་པ་དང༌། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་ན་འདུག་པ་དང༌། སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང༌སྒྱུ་མ་བྱེད་མཁན་དང་འདྲ་བའི་རང་རྒྱུ་འདུ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བྱས་པ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ལ་བརྟེན་པ་དང༌རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྩོམ་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དགུ་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དེས་མཚོན་ནས་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གླེང་སླང་2

བ་དང༌། རྣམ་པའི་
དབྱེ་བ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དྲི་བའི་ཚིག་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའ་དབྱེ་བ་ཤེས་ན། རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་རྟོགས་སླ་བས་ཐོག་མར་དེ་ཡི་སྡོམ་དུ་ནི་འདི་ཡོད་ ིཞེས་པའོ། །སྡོམ་ལ་ཚིག་གི་སྡོམ་དང༌། དོན་གྱི་སྡོམ་ཡོད་ལ་དང་པོ་ལ་ཡང༌སྤྱི་སྡོམ་དང༌བར་སྡོམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཅིང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༦༡ བ ༥ ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༡ བ ༡ གླེང་སླབ་པ་དང་།

414 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། གྲངས་ཀྱི་སྡོམ་དང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫས་ཡོད་ཅེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རྣམས་སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་འདུས་ཏེ། རྫས་ཡོད་སོགས་བཞིའི་སྡེ་ཚན་ནས་རྐྱེན་སོགས་བཅུ་གཅིག་གི་སྡེ་ཚན་གྱི་བར་1

རྣམས་སུ་འདུས་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དྲིས་ཤིང༌དེའི་ལན་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྨོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པས་དགོས་པ་དྲིས་ཤིང༌དེའི་ལན་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ། རྫས་ཡོད་སོགས་བཞི་དང༌། ཤེས་བྱ་སོགས་གསུམ་དང༌། གཟུགས་ཅན་
སོགས་དྲུག་དང༌། ཟག་བཅས་སོགས་བཅུ་གཉིས་དང༌། བྱུང་སོགས་བརྒྱད་དང༌། འདས་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང༌། རྐྱེན་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །སྡེ་ཚན་དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་རྫས་ཡོད་ལ། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་དང༌། དགོས་པ་ཤེས་པར་འདོད་པས་དྲིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལན་ནི།2

བརྗོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ་དང༌ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་རྣམས་ཆོས་ཅན།
རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོའ་ཤེས་པ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ ིགྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང༌རིགས་མི་མཐུན་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་དག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་སམ་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་སུ་ཡོད་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་བདག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་སྤངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །སྔ་མ་ལྟར་འོག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ལན་ནི། བརྗོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། རང་ཉིད་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྒྲ་སྤྱི་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༦༢ བ ༡ བར་བར་རྣམས་སུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༦༢ བ ༤ གཉིས་པ་ལ་ནི།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 415

དོན་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང༌རང་མ་ཡིན་བློ་1

ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་པ་བུམ་
པའི་མིང་དང་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་སམ་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལྟོས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཏགས་པ་ཙམ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་
ཏེ། གཟུགས་སྡུག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་ནས་2

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་གཞིར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། མངོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༦༣ ན ༡ རང་མ་ཡིན་དུ་མ་བློ་ཡུལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༦༣ ན ༥ དམིགས་ན་

416 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌མཚན་གཞི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དང༌། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་དང༌། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། ལྔར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སོ་སོའ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བ་ ིནི་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ལྔར་1

ངེས་ཏེ། གཞི་གཟུགས་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བར་
རྣམས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གང་དུ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌རྣམ་པར་བྱང་བ་དང༌། ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕེལ་འགྲིབ་ལ་སོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་བྱང་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་2

གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་
གོ །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང༌། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་བར་པ་གཉིས་དང། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང༌། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པ་མ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའ་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་རྣམས་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༦༣ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༦༣ བ ༤ ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༦༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༦༤ ན ༢ ཆོས་གསུམ་པོ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 417

དང༌ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བསྡུས་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ིདང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། སློབ་མི་སློབ་ཐུན་མོང་གི་ཤེས་པ་དང༌མི་སློབ་པའི་ཤེས་པ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་དང༌འཇིག་རྟེན་པའི་བསྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གསུམ་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དོན་དམ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དང༌། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་དང༌། བདེན་བཞི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་ཕུང་པོ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཤེས་པ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དང་པོ་བཞི་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལྔ་སྟེ། དེས་ཡུལ་ལྔ་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བས་ན་ཡུལ་ལྔ་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེས་དོན་དང་དབང་པོ་སོགས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་དེ། དེས་ཀུན་གཞི་ལ་ངར་འཛིན་པས་ཀུན་གཞི་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་དང་རྒྱུ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱུའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཅས་

418 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

1

བྲལ་སོགས་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་རིག་སྣ་ཚོགས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང༌། །གཉེན་པོ་བག་ཆགས་མཚམས་སྦྱོར་གྲོལ།།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྣོད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། དེ་ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཕྲ་བ་སྟེ་དེ་ལ་སོགས་པ་ཕྲ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བདུན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བལྟ་བའོ། །རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཅི་རིགས་པར་བཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ཡང་2

ཤེས་བྱའི་
ཆོས་རྣམས་མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བས་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང༌ངག་གི་ལས་དང༌ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དག་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དང་པོ་གསུམ་དང༌། རྟག་པ་དང༌ཆད་པར་ལྟ་བ་སྤང་བ་དང༌དབུ་མའི་ལམ་ལ་དགོད་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང༌། འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྲ་རགས་རྗེས་སུ་ཐོས་3

པ་ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང༌། གཞན་གྱི་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང༌། རང་གཞན་གྱི་འདས་པའི་ཚེ་རབས་ཅིག་ནས་ཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོང་བ་ཤེས་པ་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང༌། རང་གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བར་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། སྲིད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །མངོན་ཤེས་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༦༥ ན ༢ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་སོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༦༥ ན ༥ ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱའི་ཆོས་རྣམས་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༦༥ བ ༡ རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 419

བའོ། །དེས་ན་ཆོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །མངོན་ཤེས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།
སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་དང༌། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་དང༌།
ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དྲི་བ་གསུམ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཟུགས་དེ་ཡི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་ལ་ཉི་ཤར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་པོ་བཅུ་བཞི། དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཕྱི་མ་དྲུག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་བཞི་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་1

ལ་དགའ་བའི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་བར་ལྔ་
སྟེ། དྲུག་བཏགས་པ་བ་དང༌། ལྷག་མ་བརྒྱད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གཟུགས་གཞན་དང་ལྡན་པས་གཟུགས་ཅན་དང༌། ལྷག་མ་བདུན་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གཟུགས་དེའི་བདག་ཉིད་མདོར་བསྟན་དང་ལྷག་མ་དྲུག་གིས་དེ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ལ་ཡང་རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་དང༌། ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། བསགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཉེ་བར་བསྟན་དུ་རུང་བ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་བ་དྲུག་ལ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་ནི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་དགའ་བའི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང༌། རྒྱུའི་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་འབྲེལ་བ་སོགས་སྟེ། འབྲེལ་བ་ནི་མངོན་གྱུར་དང་འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ས་བོན་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། གཟུགས་དམིགས་པར་བྱས་ནས་རྟོག་པ་དང༌། མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པར་བྱ་བ་དང༌། ངག་ནི་གཟུགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པས་གཟུགས་ཅན་དུ་ལྟའོ། །ཕྱི་མ་དྲུག་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ལུས་ལ་སྲེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་ལུས་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ལུས་དང༌། མི་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༦༥ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༦༦ ན ༡ གཟུགས་ལ་ཞེས་ཏེ། དགའ་བའི་

420 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སློབ་པའི་ལུས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ལྔ་དང༌། དྲུག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཙམ་མོ། །དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་ན། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །ཡང་ན་དངོས་བཏགས་ཕྱེ་ནས་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །གཟུགས་ཅན་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་
ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསྟན་ཡོད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི་མིག་གི་ཡུལ་གྱི་ནི་ཞེས་ཏེ།1

སྔོན་པོ་སོགས་མིག་གི་ཡུལ་ནི་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་ཡུལ་གོ་ས་ནོན་པར་བསྟན་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་བསྟན་ཡོད་དེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཉི་ཤ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་ཡོད་དངོས་དང་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་མཚན་ཉིད་དང༌། ཕྱི་མ་དྲུག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་བཏགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང༌། ཕྱི་མ་བསྟན་ཡོད་དང་བཅས་པ་མཚན་ཉིད་པའོ། །རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །དངོས་བཏགས་ཕྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་ལ་བསྟན་ཡོད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་ཡོད་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་བསྟན་མེད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་
ཏེ། བསྟན་ཡོད་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟན་མེད་སྟོན་པའི་ཚིག་ཉི་ཤ་རྩ་གཅིག་ལས། དོན་དང་ཚིག་ལོག་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་ལོག་པ་བཅུ་བདུན་ནི་བསྟན་མེད་དངོས་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཅི་རིགས་སུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༦༦ བ ༤ ཡུལ་གྱི་ནི་ཞེས་སོ། སྔོན་པོ་སོགས་མིག་གི་ཡུལ་ན་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 421

ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །བསྟན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐོགས་བཅས་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་
མཚན་ཉིད་དང༌། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད་དང། ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་ཡོད་དུ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདི་ནི་འདི་ནའོ་ཕ་གི་ནའོ་ཞེས་བསྟན་ཏུ་རུང་བའི་གཟུགས་ཅན་དེ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་ཆ་ཕྲ་བ་རླུང་དང་བར་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དང༌། བྲི་བ་ཆ་ཕྲ་བ་རྡུལ་ཕྲན་དང༌། སེམས་དབང་བསྒྱུར་བ་ཆ་ཕྲ་བ་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཏེ། ཆ་ཕྲ་བ་གསུམ་ལས་ལོག་པ་རྩིག་པ་དང་འོད་ལ་སོགས་པའི་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་དང༌། གཟུགས་རགས་པ་དང་རྩིག་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་1

གཏུགས་དང་བཅས་པའི་སྐྱེས་བུའི་
གཟུགས་ཏེ། རིགས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཞེ་སྡང་རྒྱས་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་བཅས་སུ་བཏགས་ཏེ།
ཞེ་སྡང་ཐོགས་པས་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ལ་བསམས་ནས་ཆོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེ་སྡང་ཐོགས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །དངོས་བཏགས་ཕྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཁོ་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐོགས་བཅས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐོགས་གཏུགས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཐོགས་མེད་དང་ཞེས་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ལས་ལོག་སྟེ་ཐོགས་མེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་དང༌། ཆ་ཕྲ་བ་གསུམ་རིགས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་སོགས་དང༌། ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་མི་རུང་བ་བཏགས་པའི་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༦༧ བ ༡ ཐོགས་རྒྱུགས་དང་

422 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཐོགས་མེད་དང༌། ཕྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་དང༌། མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཐོགས་མེད་དོ། །ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།
བཞི་པ་ཟག་བཅས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་དྲུག །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང༌།འཐབ་བཅས་
འཐབ་མེད་དང༌། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟང་ཟིང་མེད་པ་དང༌། ཞེན་པ་བརྟེན་པ་དང༌། མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་དང༌། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང༌། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཟག་པ་ཞེས་ཏེ། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་དབང་པོ་དྲུག་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚུངས་ལྡན་དང་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྲེད་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་འཕེན་པས་ཟག་པས་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གོང་མའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མའི་ཟག་པའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་པའི་ཆོས་འཕེལ་བ་དང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྲེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བསམ་བྱུང་གི་སའི་བསྡུ་བ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལྔས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཤད་དེ། གཞི་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང༌། དམིགས་པ་དང་མངོན་པར་སྐྱེ་བའོ།།
གཞི་ནི། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང༌། དགེ་
མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་སོ། །བག་ལ་ཉལ་སོགས་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །མཚན་གཞི་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་དང། ཁམས་བཅོ་ལྔ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང༌། ཁམས་གསུམ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་བཅས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཟག་བཅས་སོ། །ཟག་བཅས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 423

བདག་ལ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཟག་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཟག་
པའི་སྒོ་དྲུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཟག་མེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཟག་མེད་དངོས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བྲལ་བར་ཞེས་སོ། །ཉེར་ལེན་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི། ཉེར་ལེན་དང་ལྡན་ཚུལ་སྔར་བསྟན་པ་གསུམ་པོ་དེས་མི་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཐབ་བཅས་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།
འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། འཐབ་པའི་རྒྱུ་དང་འཐབ་པ་དངོས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ངག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། འཐབ་པ་དངོས་ནི། ལུས་ངག་མི་མཐུན་པར་ཞུགས་པ་དེ། དུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཐབ་པའི་སྒོ་དྲུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཐབ་བཅས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐབ་བཅས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་འཐབ་མེད་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །འཐབ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཐབ་པའི་སྒོ་དྲུག་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཇི་སྙེད་པ་འཐབ་པ་མེད་པ་ཡང་དེ་སྙེད་དོ། །འཐབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་འཐབ་པ་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། ཟང་ཟིང་དངོས་ནི། ཡང་སྲིད་པའི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་དུག་གསུམ་ལ་ཡང་ཟང་ཟིང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྡང་གི་སྒོ་ནས་ཆགས་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་

424 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཞེ་ན། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དེའི་བདག་ཉིད་སོགས་སྒོ་དྲུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཚུལ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བརྟགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཐབ་བཅས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཟང་ཟིང་དང་ཞེས་
ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་དང༌། འཐབ་མེད་1

ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚན་གཞི་དང་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཞེན་པ་བརྟེན་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ནི་ཞེན་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་དུག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རྩ་བ་དང༌། ཉེས་ཉོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྡང་དེ་2

ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ནི། འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་རྒྱབ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་པས་དེར་བཞག་གོ །རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེན་པ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་ཞེན་པའི་སྒོ་དྲུག་གང་3

རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དུ་
མ་ཡོད་དེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་གྲངས་དེ་སྙེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན་པ་བརྟེན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མངོན་4

བྱུང་བརྟེན་པ་
ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཞེན་པ་ཞེས་ཏེ། མངོན་བྱུང་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༨ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༦༩ བ ༣ འཐབ་མེད་དབྱེ་བའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༦༩ བ ༥ ཞེ་སྡང་ལ་ཆགས་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༦༩ བ ༦ སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་
4 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༣ མངོན་འགྱུར་བརྟེན་པ་ལ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 425

གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེན་པ་བརྟེན་པ་1

ལས་ལོག་
པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་དང༌། ཟང་ཟིང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དབྱེ་བ་དང༌། དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མངོན་བྱུང་བརྟེན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བདག་ཡོད་པར་བཟུང་ནས། ཟང་ཟིང་བདག་ཅེས་སོ།།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདུས་བྱས་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གང་ལ་
ཞེས་ཏེ། ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སུ་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བས་ཀྱང་འདུས་2

བྱས་སུ་མཚོན་ནུས་མོད་ཀྱི། གཞན་གཉིས་སྨོས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་མཐའ་
འཇིག་པ་དང༌། གནས་པའི་མཐའ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་བསྡུས་པས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཤེས་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་གཞན་འགྱུར་དུ་བདག་སྨྲས་ཁས་བླངས་པས་དེ་ལྟ་སྨོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱིས་དྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་དང་དགོས་པ་ལ་རྨོངས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བྲིས་པའི་ཕྱིར། ལན་ལ་དངོས་དང་ཞར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མིན་པའི་ཆོས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཐོས་པས་ཇི་ལྟར་ཞེས་པའོ། །ལན་ལ། དམ་བཅའ་དང༌། འཐད་པ་དང༌། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་བསམས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧༠ ན ༢ བརྟེན་པ་ལོག་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༧༠ ན ༤ སངས་རྒྱས་སུ་མཚོན་ནུས་

426 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལྟོས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། དེ་ཞེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་མཐའ་དག་ལ་
ལྟོས་ཏེ། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ནོ།1

།ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། སྐྱེ་འཇིག་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཡང་2

བྱེད།
རེས་འགའ་རྒྱབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་འཇིགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཡང་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དོན་ཞེས་ཏེ། ཕུང་གསུམ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་དུ་3

མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འཇིག་
བྱེད་པའི་དོན་གང་གིས་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དེས་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་བྱེད་པའི་དོན་གང་གིས་འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་མིན་4

པའི་

ཕྱིར། མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་5

ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་
བྱས་པ་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་དུ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བམ་པོ་གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པའོ།།
དྲུག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་
ནི། ཁམས་གསུམ་པར་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་ ིའཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང༌། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༧༠ བ ༤ འདུས་བྱས་མ་ཡིན།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༧༠ བ ༥ ཕྱོགས་པ་རེ་ཡང་བྱེད་
3 ཞོལ། ཤོག ༧༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༧༠ བ ༦ ཕུང་གསུམ་མེད་པར་ཐལ་
4 ཞོལ། ཤོག ༧༠ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༡ འདུས་མ་བྱས་མིན་པའི་ཕྱིར།
5 ཞོལ། ཤོག ༧༠ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༢ འདི་ནི་འདི་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 427

འཇིག་རྟེན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་སྐྱེ་འཕགས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་དང༌། རྗེས་ཐོབ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་མ་གཏོགས་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དང༌། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་བཅོ་ལྔ་དང་
གསུམ་དང་1

གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྔར་སྨོས་པ་དེ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་
དང་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་དང༌། ངོ་བོ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཁམས་གསུམ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་དག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་སོ།།
སྔ་མ་བྱུང་མ་བྱུང་སོགས་སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ལ་བཞི། བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་དང༌། འཛིན་པ་
དང༌། བཟུང་བ་དང༌། ཕྱི་ལྟས་ནང་ལྟས་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བྱུང་བར་བཞག་པའི་ཚུལ་དངོས་དང༌། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འདས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་དང་མ་འོངས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་པར་གསར་དུ་བྱུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༧༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༦ གསུམ་གྱི་གཉིས་ཀྱི་

428 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ལ། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ།
བྱུང་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉེར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཅུ། ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དབང་པོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ིརྒྱུའི་སྒོ་ནས་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།1

དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། རྫས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སྲིད་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་དང༌། དང་པོ་བྱུང་བ་དང༌། དེ་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་བྱུང་བ་དང༌། རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བ་དང༌། རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལའང་གསུམ་ཡོད་དེ། ནང་གི་དབང་པོ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་བརྟེན་འབྱུང་བ་
དང༌། ཚོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དབང་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འགྱུར་བར་བྱུང་བ་དང༌། ལང་ཚོ་གཏུགས་པའི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་2

བསྡུས་པ་
བཞི་ཡོད་དེ། བདེ་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཉམས་པ་བྱུང་བ་དང༌། དེ་ལས་ལོག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷ་བརྩེ་བས་རབ་ཏུ་བསླུས་པ་དང༌། ཡིད་སུན་འབྱིན་པ་དང༌། འཕྲུལ་དགའ་བ་དང༌། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དང༌། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་མང་བ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བས་འོད་གསལ་བར་བྱུང་བ་3

དང་དེ་ལས་གཞན་པ་འོད་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། ཡུལ་བགྲོད་པའི་གནས་སྐབས་བྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་བྱུང་བ་དང། ལྔ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང། ཐ་མའི་ཕུང་པོ་ས་བོན་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། ཀེང་རུས་སོགས་ཤེས་བྱའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༡ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༧༢ ན ༣ ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། 2 ཞོལ། ཤོག ༧༡ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧༢ ན ༥ གསུམ་པས་བསྡུས་པ་
3 ཞོལ། ཤོག ༧༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༧༢ བ ༡ འོད་གསལ་བར་བྱུང་བ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི་ ཞེས་པ་ལས་བར་གྱི་ཡིག་ཕྲེང་གཉིས་ཙམ་ཞིག་ཞོལ་གཙང་གཉིས་ཀར་ཆད་འདུག

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 429

དངོས་པོ་དང་མཐུན་པར་སྣང་བའི། གཟུགས་1

ཅན་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་དབང་
འབྱོར་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བའོ། །བདུན་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚེ་རབས་རྒྱུད་དེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་བྱུང་བ་སྐད་ཅིག་ཅིག་ནས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་བྲལ་བ་ཕྲད་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་བ་དང་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་བྱུང་བ་དང༌། དགུ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཆིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བས་བྱུང་བ་དང་སྣོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཇིག་པ་དང་ཆགས་པས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང༌། འཆི་སྲིད་དང༌། བར་སྲིད་དང༌། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་བ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་དུས་ན་བྱུང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མ་བྱུང་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མ་འོངས་པ་དང་ཞེས་ཏེ།
མ་བྱུང་བར་བཞག་པའི་ཚུལ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །ཡང་མ་བྱུང་བ་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཛིན་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དབང་པོ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་འཛིན་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་དངོས་དང༌། འཛིན་པའི་དབྱེ་བ་ཞར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང༌། སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། འཛིན་པར་ལྟ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་འཛིན་པའི་གནས་དང༌། ཡུལ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཛིན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་དང༌། གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའ་ིཕྱོགས་གཅིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང༌། དབང་པོ་ལྔ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང༌། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༧༢ ན ༡ གཟུགས་བརྙན་དང་

430 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དང༌ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་བྱུང་གིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཛིན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡུལ་1

ལོངས་སྤྱོད་
པའི་ཟ་བ་པོར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ།
མིག་རྣ་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཡུལ་མ་ཕྲད་པ་དང་གཞན་གསུམ་གྱིས་ཕྲད་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་ད་2

ལྟར་ཞེས་སོ། །དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྔས་ཡུལ་ད་ལྟར་བའི་རང་མཚན་ཁོ་ན་འཛིན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྤྱི་དང་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཛིན་པ་
པོའ་ི

3

བདག་དགག་པ་ནི། ཚོགས་ན་ཞེས་ཏེ། འཛིན་པ་པོའ་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་བཞི་ ིཚོགས་ན་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བས་དེའི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་འཛིན་པར་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཟུང་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འཛིན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཛིན་པ་གང་ཡིན་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་4

དང་འདུས་མ་བྱས་སོགས་བཟུང་བ་འབའ་
ཞིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཕྱི་5

རོལ་ཏུ་ལྟས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་
ལ་དམིགས་བསལ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༢ ན ༦ ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཟ་བ་པོར་ཞེས་སོ། གཙང་། ཤོག ༧༣ ན ༤ ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཟ་
བཞི་པོར་ཞེས་སོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༧༣ ན ༥ དེ་ལྟར་ཞེས་སོ།
3 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༧༣ ན ༦ འཛིན་པའི་བདག་
4 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧༣ བ ༢ ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་སོགས་
5 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧༣ བ ༢ གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྟས་པ་ལ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 431

པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི། བདག་མེད་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་གནས་དགུ་པ་སོགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་སོགས་ནི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྟས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྣ་ལྕེའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང༌། དྲི་རོའ་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང༌། དེ་ ིལས་གཞན་པ་དག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་བསལ་མ་གཏོགས་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྟས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནང་ལྟས་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ནང་ལྟས་དུ་མ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྡུས་པ་རྣམས་ནང་དུ་ལྟས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་ལྟས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་བཤད་མ་ཐག་པས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་སྤྱིར་
བསྟན་པ་ནི། མི་དགེ་བ་ཞེས་ཏེ1

། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་སྒྲིབ་ལ་ལུང་
མ་བསྟན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། སྒྲིབ་ལ་ཞེས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ན་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་དང། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་དང༌། ཁམས་དང་སའི་སྒོ་ནས་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ ིདུ་མ་ཡོད་དེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཉོན་ཡིད་དང།2

དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་བཞི་དང༌། ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང༌། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་བཅུས་བསྡུས་པ་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་དང༌།
1 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༣ མི་དགེ་བ་ཞེས་སོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༤ ཉོན་ཡིད། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་

432 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཡིད་དང་།1

ཆོས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་བཞིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བསྡུས་ན་དགེ་བ་དང་མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། དབྱེ་ན་དབང་པོ་ལྔ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་ཆོས་གསུམ་གའི་ཕྱོགས་རེས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་དང་མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
དྲུག་པ་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་དྲུག །ཚུལ་བཞིན་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
རྟོག་པའི་རྟེན་གཏམ་གྱི་གཞི་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། བླང་བྱ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཤེས་ནས་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། ལམ་བསྒོམས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཞར་བྱུང་ངོ༌།།དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ནི། འདས་པ་ལ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ། ཞེས་སྐྱེས་པ་དང་
འགགས་པ་གཞི་མཐུན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་2

ལ་མ་བྱུང་བ་ཞེས། འབྲས་བུ་དང་
མ་སྐྱེས་པ་གཞི་མཐུན་དུ་བྱེད་ཅིང༌། ཁ་སང་གི་ཉི་མ་འདས་པའི་མཚན་གཞི་དང༌། སང་གི་ཉི་མ་མ་འོངས་པའི་མཚན་གཞིར་བྱེད་པ་དག་གིས་ནི། གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སང་གི་ཉི་མ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས། དེ་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རིག་པ་དུ་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། འབྲས་བུར་འགལ་ལ། ཡིན་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ད་ལྟར་བ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདས་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༦ ཡིད་ཆོས་ཀྱིས་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༡ མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་ལ་བྱུང་བ་ཞེས། གཙང་། ཤོག ༧༤ བ ༥ མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་ལ་མ་བྱུང་བ་ཞེས།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 433

པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་ཡང་བརྟག་1

པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། འདས་མ་འོངས་དང་དངོས་པོའ་ིགཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་མ་གཏོགས་སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་དང༌། བུམ་པ་ཞིག་པ་འདས་པ་དང༌། བུམ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་བུམ་པ་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ལ་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱའི།2

དངོས་
པོ་ཡིན་ན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །གཞན་དག་གིས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རིང་ཡོད་དགོས་སྙམ་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོའ་གནས་ཚོད་དང༌། དེ་ལྟར་རྟོག་ ི 3

པ་ངོ་བོའ་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་བཙལ་ ི
4

བའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་མོ། །ལྷག་མ་ནི་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།སོ་སོའ་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བ་བཤད་པའོ།། ིདང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་པ་དང༌། བྱེད་པ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་རྒྱུའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱེས་ལ། དེ་འགགས་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྒྱུས་སྐྱེད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཡང་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཡོད་ལ། སྔ་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཞིག་ན། བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟར་སྣང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྔར་མྱོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདས་པའི་ཡུལ་དྲན་པ་ལས་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་ཞིང༌། སྡུག་མི་སྡུག་གི་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༣ རྟོག་པར་བྱ་བ་ གཙང་། ཤོག ༧༥ ན ༢ རྟག་པར་བྱ་བ་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༧༥ ན ༣ ཞེས་བྱའོ།
3 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༧༥ ན ༤ རྟོག་པ་སོ་སོའ་གང་ཟག་ ི
4 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༧༥ ན ༤ བཅལ་བའི་

434 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཚན་མ་མ་བཟུང་བར་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པས་ཆགས་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བ་དང༌། མ་འོངས་པ་བོར་བའི་ཞིག་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་1

བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚེ་རབས་སྔ་མའི་གང་ཟག་གི་བདག་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་པར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་ཏེ།
མཚན་ཉིད་དང༌། དེའི་ཆོས་དཔྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོང་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། དོན་བྱེད་ནུས་པར་མ་བྱུང་བས་རང་གི་2

མཚན་ཉིད་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་
འོངས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། འོང་རྒྱུའི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། རྒྱུ་དང༌། ཞེས་སོ། །བྱེད་པ་མ་འོངས་པ་ནི། རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཡང་མ་འོངས་པའོ། །རྒྱུ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་པ་དང༌། རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་དང༌། མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་རྣམ་བྱང་གི་མཚན་མ་ནི། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་མཚན་མ་བཟུང་བས་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བ་དང་ཆོས་གཞན་གྱི་མཚན་མ་བཟུང་བས་དད་པ་སོགས་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྐྱེ་བ་སྟེ། མདོར་བསྡུས་ན། ཆོས་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང༌། རྒྱུའི་དུས་ན། ངོ་བོ་དང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྱུང་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང༌། ཁྱོད་དེ་མ་འོངས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདས་ད་ལྟར་དང་འདུས་མ་བྱས་བོར་བ་རྣམས་སོ། །མ་འོངས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་འཇུག་པར་ཞེས་སོ།།གསུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བྱུང་ལ་ཞེས་ཏེ། བུམ་པ་
ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱོད་རྒྱུས་སྐྱེད་ཟིན་ཅིང་ཁྱོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༧༥ བ ༤ སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༥ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༧༥ བ ༦ མ་བྱུང་བས་མཚན་ཉིད་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 435

རང་གི་ངོ་བོ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང། རང་འབྲས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་འདས་པ་དང༌། ད་དུང་མ་ཐོབ་ཅིང༌། ཐོབ་རུང་དུ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་མ་འོངས་པ་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདས་མ་འོངས་དང་འདུས་མ་བྱས་བོར་བ་རྣམས་སོ། །ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ད་ལྟར་བ་དེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བར་འཇུག་པར་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། དུས་གསུམ་ནི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་
དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྟན་པ་ཙམ་
གྱི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགེ་བ་དང༌། མི་དགེ་བ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། གྲངས་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་ ིཔའི་སྒོ་ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ནས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་དང༌། ཡིད་དང་ཆོས་དང་གཟུགས་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་1

པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་དང༌། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། 1 ཞོལ། ཤོག ༧༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༡ ཙམ་དུ་བསྟན་དུ་བསྟན་པ་ལ་

436 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ངོ་བོ་དང༌། གྲོགས་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དང༌། ཀུན་སློང་གི་སྒོ་ནས་དགེ་བར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ། འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་དྲིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དད་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་སོགས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་པས་ཞེས་ཏེ། དད་པ་དང་མཚུངས་པ་ལྔས་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ་ཞེས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། འཇོག་བྱེད་དགེ་བས་བཞག་ཅིང༌། འབྲས་བུ་དགེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། སློང་བས་ཞེས་ཏེ། དད་པས་ཀུན་ནས་སླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན།
སློང་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མཐའ་དག་ཟད་པར་ནུས་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཆོས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི། ིསྔར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། དགེ་བའི་རྫས་སུ་མ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས། ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཡང་དགེ་བའི་ངོ་བོར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དོན་དམ་པས་དགེ་བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་ལ་འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དམ་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་བྱང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དང༌། དེ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 437

ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་དང༌། བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་དང༌། སྦྱོར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བས་ཐོབ་ཅེས་ཏེ། ཚེ་འདིར་གོམས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་དད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་དགེ་བ་གོམས་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྙེད་ཅིང༌། ཚེ་འདིར་སོ་སོར་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར། ངམ་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཚེ་འདིར་རྐྱེན་བཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། ཚེ་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན། དམ་པའི་ཆོས་ཉན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས། མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ་ནི། མདུན་དུ་ཞེས་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཆོད་པ་དང༌། བསྟོད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ། བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཕན་འདོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི། ཕན་འདོགས་ཞེས་ཏེ། བསྡུ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཕན་འདོགས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་1

ལ་ཕན་

པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་2

ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༧༨ ན ༥ སེམས་ལ་ཕན་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༧༨ ན ༦ ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་

438 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གཉེན་པོས་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་1

ཕྱེ་
བ་བཞི་དང༌། ལམ་གྱི་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་དང༌། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་འཇོམས་པའི་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཉེ་བར་ཞི་བས་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་དུག་གསུམ་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གནས་ཚོར་
བ་དང༌། དེ་དག་གི་རྟེན་ཕུང་པོ་དང་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་འགོག་པ་དང༌། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་མཐུན་པས་ཞེས་ཏེ། ཉེར་ཞི་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཐུན་མོང་བ་དང༌། སྟོབས་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མི་དགེ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ།2

།ལན་ལ་དབྱེ་
བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ིམི་དགེ་བ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་སོགས་དང༌། ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་བཅུ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བཞིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དང་བཞི་ནི་དགེ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཅན་དང༌། དེའི་གནས་སྐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་དགེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དང༌། བཏགས་པ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡིག་པའི་ཆོས་ཀུན་ནས་སློང་ཞིང༌། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བས་ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༧༨ བ ༡ གནས་སྐབས་ཅན་གྱིས་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༧༨ བ ༥ ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 439

ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ལྔས་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། གཏན་ཚིགས་ནི་དགེ་བ་ལ་བཤད་པ་ལས་ལོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ནི་རྒྱུ་མི་དགེ་བས་བཞག་ཅིང༌། འབྲས་བུ་ཡང་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བར་བཏགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སློང་བས་ཞེས་ཏེ། ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། འཁོར་བའི་སས་བསྡུས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་ཤིང༌། ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་པ་དང༌། བཏགས་པ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་
བ་དང༌། བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ནི། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་ཏེ། སྔོན་མི་དགེ་བ་ལྷག་པར་གོམས་པའི་མཐུས་མི་དགེ་བ་བྱེད་འདོད་པའི་ལུས་རྟེན་རྙེད་ཅིང༌། ངང་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་འདོད་པའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མའི་གོམས་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་ངན་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་གསུམ་
གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གོམས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང༌། ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་པས་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་ནི། མདུན་དུ་ཞེས་ཏེ། དབང་ཕྱུག་གི་རྟེན་སོགས་མདུན་དུ་བྱས་ནས་འཚེ་བ་ཆོས་སུ་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པའི་རྟེན་གསར་དུ་བྱེད་པ་དང༌། དེར་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་སྲོག་གཅོད་ལ་སྦྱོར་བའི་མཆོད་པའི་ལས་དེ་ནི་མདུན་དུ་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདིས་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་སྡིག་པའི་ལས་ལ་སྦྱོར་བའི་རྫོང་བརྩིག་པ་དང༌། བྲེ་ལོག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

440 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ནི། གནོད་པར་བྱེད་པས་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་1

ལུས་ཀྱིས་བརྡེག་ངག་གིས་
གཤེ། ཡིད་ཀྱིས་གནོད་སེམས་བྱེད་པའི་ལས་དེ་དག་ནི། གནོད་པ་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྨིན་མི་འདོད་པ་འབྱིན་པའི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ངན་འགྲོར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། བདེ་འགྲོར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་དང༌། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཞེས་ཏེ། ཕྱི་མ་དང་གཉིས་ཀ་ལ། མི་དགེ་བ་མཚན་ཉིད་
པ་དང་བཏགས་པ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། སྔ་མ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་དང༌། ཕྱི་མ་དགེ་བ་ཙམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་དབྱེ་བའོ། །ལོག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་དུ་གཅོད་པའི་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་ཙམ་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ལ་ ིདུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་དང༌། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང༌། དྲི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་དང༌། ཕུང་པོ་དང་ཆོས་གཉིས་ལྷག་མས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་རྣམ་སྨིན་འདོད་མི་འདོད་འབྱིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྫས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གནས་སྐབས་ཅན་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ། འདུས་
བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༧༩ བ ༤ སེམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 441

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་སོགས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང༌། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། དེའི་འོག་མ་གཉིས་རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། ཚོགས་གསུམ་ལྡན་མིན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། དགེ་མི་དགེ་གང་ལ་ཡང་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་མ་སླད་པའི་སྒྲ་སྤྱི་སྣང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་བཞིག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་ནི། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བསྒོ་བྱེད་དང༌། འབྲས་བུ་མངོན་བརྗོད་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སློང་བས་ཞེས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། སློང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་གི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་གང་ཞིག །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གང་ཞིག །རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ཀྱང་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བར་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། བྱ་བའམ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ནི། སྐྱེ་བས་ཞེས་ཏེ། མིའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྔོན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བས་འཕངས་པའི་དུད་འགྲོའ་ལུས་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཉིས་ ིཔ་སྦྱོར་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། སྦྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་གང་གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་མ་སླང་བའི་ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ལམ་དང་བཟོ་གནས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བས་ལུང་

442 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འདིའི་འབད་རྩོལ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་བརྡ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི། མདུན་དུ་བྱས་པས་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡུལ་ལྷ་སོགས་གང་རུང་མདུན་དུ་བྱས་ནས་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་སྤངས་ཏེ་ལྷ་རྟེན་གསར་དུ་འཛུགས་པ་དང༌། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་ནི་1

མདུན་དུ་བྱས་པའི་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕན་འདོགས་པས་ཞེས་ཏེ། སྡང་བ་དང་དད་པ་སོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བྲན་སོགས་ལ་ཟས་སོགས་སྟེར་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། ཕན་འདོགས་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཙམ་གང་ཞིག །དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉེ་བར་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སློང་ཐ་མལ་པས་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་སྤྱོད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་ལས་གང་ཞིག །དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སློང་ཐ་མལ་པས་བཟོའ་གནས་ལ་ཡུན་རིང་པོར་ ིགོམས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་བཟོའ་ིགནས་མྱུར་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་རིས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་གང་ཞིག །ཅེས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། གཉེན་པོས་ཞེས་ཏེ། ནད་གསོས་ཏེ་དགེ་བ་བྱའོ་སྙམ་པ་དང༌། སྡིག་པ་སྤྱོད་དོ་སྙམ་དུ་མ་བརྟགས་པར་ནད་ལ་ཕན་པའི་སྨན་བསྟེན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོའ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ནད་ཀྱི་གཉེན་ ིཔོ་གང་ཞིག་ཅེས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གང་ཞིག །མི་དགེ་བ་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། རྒྱུ་མཐུན་པས་ཞེས་ཏེ། སྤྲུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་སླངས་ཏེ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༠ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༨༡ ན ༥ ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་ནི། ཞེས་པ་ལས་མདུན་དུ་བྱས་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ།།ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་རྣམས་ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་མིན་འདུག

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 443

བསྟན་གང་ཞིག །ཀུན་སློང་མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཀུན་ནས་སློང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ལྟར་སྣང་ཡང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང༌། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལྟར་བྱེད་པ་དང༌། གཟིངས་དང༌། ཟམ་པར་སྤྲུལ་བ་སོགས། དགེ་མི་དགེ་རང་མཚན་པ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་རང་མཚན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང། སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི། གདུལ་བྱ་གཞུག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བར་བསྟན་པ་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་1

ནས་

འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། མི་དགེ་བ་ལྟར་སྟོན་པ་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་ལྟར་སྣང་བ་སྟོན་པས་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ནི། ཐབས་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁྲོ་བ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།2

།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཞར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་
དང༌། གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་དང༌། མཚོན་བྱ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་གཉིས་པ་མན་ཆད། ིའདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང༌། མི་དགེ་བ་དང༌། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་པར་བྱེད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་ཤིང༌། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། དྲི་རོ་དང༌། སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་དྲི་རོའ་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ིའདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འདོད་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སྔ་མ་ལྟར་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༠ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༨༢ ན ༢ སྐྱེས་རབས་འབྱུང་བ་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༨༢ ན ༣ ཤེས་བྱའོ།

444 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང༌། གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང༌། གཟུགས་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་ཁམས་བཞི་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གཅིག་ནི། འདོད་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་དང་ཟག་མེད་བོར་བ་རྣམས་སོ། །འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཟུགས་ལ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ། གཟུགས་མེད་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང༌། གཟུགས་མེད་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་དང་ལྡན་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ཐ་མ་བཞི་དང༌། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་ལྔར་དབྱེ་བ་དང༌། བཅུར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། སའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་གང་རུང་སྤངས་པ་དང༌། འཇིག་ལྟ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་དང།1

ཕྱོགས་གཅིག་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྤངས་པ་དང༌། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་སྟེ། མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔ་མ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཕྱི་མ་ལྷག་མ་མེད་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༨༣ ན ༣ རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 445

སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་སྔར་མ་རྟོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི། གནོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་1

མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་བྱེད་ཀྱང་ས་བོན་
དྲུངས་ནས་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་2

འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་པ་ནི། ལེགས་པར་སྟོན་པའི་ཆགས་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་ ིཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་བཅུར་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས། གོང་ན་མེད་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཙམ་ལས་ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་དང༌། གཉེན་པོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་ ིཔོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་ལ་གནོད་ཅིང་མི་འཁོ་བའི་སྒོ་ནས། ངང་གིས་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་གཅིག་དང༌། རང་གི་འདོད་པ་ཚིམ་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་གསུམ་དང༌། ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་པས། ཐོབ་བྱ་མཆོག་ལ་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལམ་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། དེའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལམ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་ ིགསུམ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་སྤོང་བཞིན་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་དང༌། མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གསུམ་ལ་མི་འཕྲོད་3

འཛིན་པ་དང༌། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྤང་བྱ་དེ་ལ་མི་འཕྲོད་པར་
འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ཆགས་བྲལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒོམ་པ་གོང་མ་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༨༣ ན ༥ ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༨༣ ན ༦ འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
3 ཞོལ། ཤོག ༨༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༨༣ བ ༥ མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་དང་།

446 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བཅས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་གོང་ན་མེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གསུམ། སློབ་པ་དང༌། མི་སློབ་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཐར་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སློབ་པའི་ངོ་བོ་དང༌། ངེས་ཚིག་དང༌། ས་མཚམས་དང༌། དབྱེ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་དང༌། ཐར་པ་ལ་བརྩོན་བཞིན་པའི་དོན་གྱིས་སློབ་པ་དང༌། གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་བཅུས་བསྡུས་པ་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་ལ་བརྩོན་བཞིན་པའི་དགེ་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སློབ་པ་ཞེས་ཏེ། མི་སློབ་པ་ཆོས་
བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་སླར་བསླབ་མི་དགོས་པས་སྒྲ་དོན་དང༌། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེག་པ་དམན་པ་ལྟར་ན་ལྷག་མེད་དུ་མ་ཞུགས་པའི་བར་རོ། །དབྱེ་བ་ནི་སྔ་མའི་གྲངས་ལྟར་རོ། །མི་སློབ་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སོ་སོའ་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་བཞིས་ ིཤེས་པར་བྱའོ། །ཐར་པ་ལ་བརྩོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སོ་སྐྱེའི་དགེ་བ་དང༌། མི་དགེ་བ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་དང༌། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་དང༌། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་ཟག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ལ། དེ་མ་ཡིན་ ིཔའི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང༌། དྲི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་བརྒྱད་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 447

གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་1

པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།
ལྔ་པ་ལ་གསུམ། མཐོང་སྤངས་དང༌། སྒོམ་སྤང་དང༌། སྤང་བྱ་མིན་པ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་དང༌། མཚོན་བྱ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མཚན་གཞི་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་སྤང་2

པ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ།
བཤེས་གཉེན་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ལོག་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་ཞིང༌། འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ཀུན་བཏགས་དང༌། བདེན་བཞི་སོགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་དུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བའི་གནས་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྟ་བའི་ས་བོན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་ཀྱང་དེས་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟ་བའི་དབང་གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་དང༌། ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་དང༌། ལྟ་ངན་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་སླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང༌། ངན་སོང་གི་ཕུང་པོ་སོགས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤང་བར་བྱ་བའི་3

ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ནི། རྒྱས་པར་བདེན་པ་
རྣམ་ངེས་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་བོར་བ་རྣམས་སོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་
ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༣ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༨༤ བ ༣ ཙམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༨༤ བ ༥ མཐོང་སྤང་ལ་
3 ཞོལ། ཤོག ༨༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༨༥ ན ༢ བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

448 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་སྤངས་ཆེ་འབྲིང་དགུའི་ས་བོན་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འདས་ལམ་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ས་བོན་འཇོམས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱིས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་འཇོམས་ཤིང༌། རང་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ ིཟག་བཅས་རྣམས་ནི། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཅེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་སྤོང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་སྤངས་དང་ཟག་མེད་བོར་བ་རྣམས་སོ། །སྒོམ་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་
པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེས་སྐྱོན་མེད་པས་གཉེན་པོས་གཞོམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང༌། སྲིད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་ཞིང༌། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང༌། དེའི་ཚེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་ཡོད་པས་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བས་བསྡུས་པ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོའ་ིསྒོ་ནས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཁམས་བཅུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཞེས་འདོན་པ་ནི། མ་དག་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རྐང་གྲངས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྔ་ལ་ཟག་མེད་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་ཞེས་སོ།།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 449

དྲུག་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ ིཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་ཞེས་ཏེ། གཞི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་གཞག་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་ནས་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་བར་དོན་བཅུའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་དུ་མར་དབྱེ་སྟེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་ཆོས་གསུམ་མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སླར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རང་1

རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། སྒྲ་དོན་དང༌། རྟོགས་པར་
དཀའ་བའི་ཚུལ་དང༌། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཡོ་བ་མེད་ཅེས་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང༌། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད།2

ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
འཆད་པ་ནི། འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་གཡོ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུ་མི་རྟག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་རིམས་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ནུས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ངེས་མེད་ལས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། བྱེད་ལས་དང། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་
བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། བཅུ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ནི།

1 ཞོལ། ཤོག ༨༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༨༦ ན ༤ རང་གི་མཚན་ཉིད་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༣༣༦ ཕྲེང་། ༩

450 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་ཏེ། ལས་འབྲས་དང༌། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའོ། །འདུ་བྱེད་ནི་གསུམ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང༌། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རྒྱུ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་སམ་བརྒྱད་དོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཚོར་བ་སོགས་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སོ། །གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དང༌། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲེད་པ་དང༌། ལེན་པ་དང༌། སྔོན་གྱི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་སྲིད་པ་དང༌། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་སྐྱེ་བ་དང༌། ཕུང་པོ་སྨིན་པ་དང༌། རིགས་མཐུན་དོར་བ་རྒ་ཤིའོ། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག །སྐྱེས་ནས་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ན། ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཤིང༌། དེ་མིན་ན། ཚེ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་དགོས་པས། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཚེ་རབས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཆོད་ཀྱང༌། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཚར་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚར་མིན་ནོ། །འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། གྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཚེ་གཞན་གྱི་ཆོད་པ་མི་སྲིད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་
སོ། །ལན་ནི། འཕེན་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིར་འདུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དང༌། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ་དང༌། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དྲི་བ་ནི། འཕེན་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སླང་བ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས། དེ་ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་ ིཔོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སླངས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང༌། མི་གཡོ་བའི་ལས་བསགས་པས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། འཕངས་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 451

པའི་འབྲས་བུ་ལ་དྲི་བ་ནི། འཕངས་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མིང་དང་ཞེས་ཏེ། འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ ིཐག་པ་དང༌། དེ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཤིང། ལོངས་སྤྱད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། སྐྱེ་བའམ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་འཕེན་ན། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སླང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ནོ། །གང་འཕངས་ན་ཆོས་བཞིའོ། །ཇི་ལྟར་འཕེན་ན། རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་ནི། འཕངས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འགྲུབ་བྱེད་ལ་དྲི་བ་ནི། མངོན་པར་ཞེས་སོ། །འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་དུ་
གྲངས་ངེས་ཏེ། སྔར་འཕངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྲེད་ལེན་གྱིས་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། གསོས་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དྲི་བ་ནི། མངོན་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ། །སྔར་འཕངས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་རིགས་པའི་རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་དང༌། ངེས་པའི་རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི། བག་ཆགས་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་ཏེ་རྒྱུའི་རྐྱེན་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཡང༌། འདུ་བྱེད་སྔ་མས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་ནུས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཇོག་པ་མ་རིག་པས་བསྒོས་པའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤུགས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཡིན་ཡང་མ་རིག་པའི་འཕེན་པའི་ཤགས་ཀྱིས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་རང་གི་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཡིན་ཡང༌། མ་རིག་པས་ཤེས་བྱ་ལ་རྨོངས་པར་བྱས་པའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་སྟེ་བདག་

452 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སོ་སོའ་རྐྱེན་བྱེད་དེ། མ་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་རྨོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདུ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་ ིདབང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། རིག་པས་རིག་པ་དང་བེམ་པོ་ལ་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། བེམ་པོས་བེམ་པོ་དང་རིག་པ་ལ་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པ་ཤེས་1

པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར། དེ་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་རིག་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་ལ་རྐྱེན་བཞི་བྱེད་དེ་ཀུན་གཞིས་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང༌། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང༌། བདག་པོའ་རྐྱེན་དང༌། ིའཇུག་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བེམ་པོ་ལ་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞིས་མིག་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་སེམས་པས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའོ། །བེམ་པོས་བེམ་པོ་ལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་བྱེད་དེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །རིག་པ་ལ་ཡང་རྐྱེན་གཉིས་བྱེད་དེ། མིག་ཤེས་ལ་མིག་དབང་གི་བདག་རྐྱེན་དང༌། གཟུགས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་སྤྱིའི་དྲི་བ་ནི། ཡན་ལག་གི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་རེ་རེ་
ཡང་དྲིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལས་དང༌། ཆོས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། བྱེད་ལས་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཅེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། ལས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་རིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་2

ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་དང༌། མིང་གཟུགས་ཀྱིས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། མིང་དང་ཞེས་ཏེ། མིང་གཟུགས་ཀྱིས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༦ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༨༨ ན ༤ རྐྱེན་དུ་བྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༨༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༨༨ བ ༤ གསུམ་པ་ནི། ཞེས་ཏེ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 453

སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང༌། རིགས་འདྲ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་འཕེན་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གིས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་རྫོགས་པར་ལེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་རེག་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། རེག་པ་ཞེས་ཏེ། རེག་པ་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པ་དང། ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། ཚོར་བ་ཞེས་ཏེ། ཚོར་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་པ་དང༌། སྲེད་པ་གསུམ་འཕེལ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ནི། སྲེད་པ་ཞེས་ཏེ། སྲེད་པས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྲེད་པ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བས་ལེན་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་ནི། ལེན་པ་ཞེས་ཏེ། ལེན་པས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང༌། སྔར་གྱི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྲིད་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་ནི། སྲིད་པ་ཞེས་ཏེ། སྲིད་པས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་1

བའི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ཞེས་ཏེ།
སྐྱེ་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་སྤྱད་བྱའི་ཡན་ལག་བཞིའི་རིམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང༌། རྒ་ཤིའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པ་ནི། རྒ་ཤི་ཞེས་ཏེ། རྒ་ཤི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་ལས་སོ་སོར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཡང་དང་ཡང༌། ན་ཚོད་འགྱུར་བ་དང༌། དེའི་སྲོག་འགྱུར་བར་བྱེད་2

པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི། མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་ཡང་སྲིད་འཕེན་པ་དང༌། འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་སོགས་གསུམ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང༌། ལས་ནུས་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༧ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༨༩ ན ༤ ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༧ བ ༥ འགྱུར་བར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

454 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པ་དང་གྲུབ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ཚེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ལ་དྲི་བ་ནི། དོན་གྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བྱེད་པ་པོ་མེད་ཅེས་ཏེ། སྒྲའི་དོན་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་1

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། སྟོང་པ་
དང༌། བདག་མེད་པའི་དོན་བཞི་བསྟན་པར་འདོད་པས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོས་སྟོང་པའི་དོན་དང༌། གསུམ་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་དང༌། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི་དོན་དང༌། ལྷག་མ་དྲུག་གིས་མི་རྟག་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་དང༌། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་གིས་དབེན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ། རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་གྱུར་2

པའི་ཕྱིར་དང༌། བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང༌། དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐད་ཅིག་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ལས་ཉོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།3

།

བཞི་པ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཟབ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཟབ་པ་
ལྔས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལྔས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུས་ཞེས་སོ། །སྔར་བཤད་པའི་དོན་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༨༩ བ ༣ བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༨ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༨༩ བ ༦ དབང་ལས་བྱུང་བའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༨༨ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༩༠ ན ༢ འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 455

ཞེས་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དང་བློ་སྔོན་དུ་གཏོང་བའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་1

སྟེ་མ་འདྲེས་པར་བྱུང་ཡང་རྐྱེན་དེ་དག་གིས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གནས་པས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་ཀྱང་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལས་འབྱུང་ཡང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ཚུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། གནས་པས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་
རེ་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་གནས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། རྐྱེན་གཞན་གྱི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་ཡང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དབང་བསྒྱུར་བའི་སེམས་ཀྱང་ཉེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་ཆུད་མི་ཟ་བར་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང༌། རང་གི་བྱེད་པ་དང་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རབ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་དང༌། རྒྱུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་སོགས་དང༌། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་དབྱེ་བ་བརྟེན་པ་དང༌། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བརྟེན་པ་དང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩༠ ན ༤ གཞན་ལ་རག་སྟེ་

456 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལམ་བསྒོམས་པས་དྲི་མ་དག་རིམས་ཀྱིས་དག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ། དངོས་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་
དང་ཞེས་ཏེ། དྲི་བའོ། །ལན་ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་རྒ་ཤི་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་འཁོར་བར་གནས་པ་མེ་དོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱ་ལ། དེ་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་རང་གི་ངོ་བོ་ཚེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་ཤིང༌། རྒྱུ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་དགོས་པས་རྒྱུའི་མཐར་ཐུག་པ་མ་རིག་པའི་བར་དུ་ལུགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་ལ། མ་རིག་པ་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་བརྟགས་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་སྤོང་ནུས་སུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་སུ་རྟོགས་པ་ན། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཤེས་པས། དེ་ནས་1

འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་
ལ་བརྟགས་པས་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་འདོད་དང༌། ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤོང་འདོད་སྐྱེ་ཞིང༌། འཁོར་བའི་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུགས་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ལ་བརྟགས་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང༌། ལམ་བརྟེན་བྱར་རྟོགས་པས། འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །རྒྱས་པར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །བདུན་པ་རྐྱེན་སོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་པ་
ལ་བརྒྱད། རྐྱེན་བཤད་པ་2

དང༌། བརྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་དང༌། ཟིན་པ་དང༌། དབང་པོ། སྡུག་
བསྔལ་གསུམ་དང༌། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟས་དང༌། གོང་མ་དང་བཅས་པ་དང༌། གོང་ན་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩༡ ན ༥ དེ་ན་འཁོར་བར་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༡ བ ༡ རྐྱེན་བཤད་པ་དབང་བརྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་དང་།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 457

མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་དང་ཞེས་ཏེ། རྐྱེན་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་དེ། བསྡུས་ན་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་དང༌། རྒྱུའི་རྐྱེན་སོགས་བཞི་དང༌། རྒྱས་པར་ན་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱུའི་རྐྱེན་དང༌། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དང༌། དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང༌། བདག་པོའ་རྐྱེན་ ིབཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཀུན་གཞི་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུའི་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་གྱི་ཆོས་བསྡུས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆ་ནི། ཚེ་རབས་སྔ་མ་ལ་བསྒོས་པའི་ས་བོན་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང༌། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། འཇུག་ཤེས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་བག་ཆགས་ནི། སྦྱོར་བྱུང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ིརྒྱུའི་རྐྱེན་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་དང༌དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང༌། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་དང༌། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང༌། ཀུན་འགྲོའ་རྒྱུ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཡོད་ ིཔའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དྲི་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་རྒྱུ་སྟོན་པའི་ཚེ། རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་འདུས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རབ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འབྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན།
ཤེས་བྱ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་བདུན་ཡོད་དེ། རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། སེམས་ཅན་1

རྣམས་ཀྱི་ཟས་བཞི་ལྟ་བུ་གནས་པའི་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ས་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩༢ ན ༤ བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྣམས་ཀྱི་ཟས་

458 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལྟ་བུ་བརྟེན་པའི་དང༌། སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། མེས་ཤིང་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཟོར་བས་རྩྭ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། མགར་བས་གསེར་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་གཞན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་སྒྱུར་བའི་བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་1

ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་ལྔ་ཡོད་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་འབྱུང་བ་དང༌། སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ཕ་རོལ་པོའ་བློ་ངོར་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྔ་མ་གཏན་ ིཚིགས་དང༌། ཕྱི་མ་སྒྲུབ་ངག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལམ་བདེན་གྱིས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་བྱས་པའི་མིང་དང༌། དོན་གྱི་མཚན་མ་དང༌། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། བཀྲེས་པ་ནི། ཁ་ཟས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིང་བ་དང་ཉེ་བའི་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒ་ཤིའི་རྐྱེན་མ་རིག་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་ལོ་ཏོག་འཛིན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་བསྟེན་པ་དེ་མཉེས་པའི་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་སོ་སོ་དང་ཚོགས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྔའི་ལས་སོ་སོར་ངེས་པས་འགྲོ་བ་ལྔ་སོ་སོར་བསྐྱེད་པ་དང༌། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལོ་ཏོག་ལ་སེར་བ་ལྟ་བུ་དང༌། སེར་བ་སོགས་མེད་པར་ལོ་ཏོག་འཕེལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། གྲོགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་
རྣམས་ནི། རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་ན་འབྱུང་གི །མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཐུན་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཆོས་ཅན། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་དེའི་མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༩༢ ན ༦ ཤེས་པ་ལ་བྱ་བ་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 459

མཚུངས་ལྡན་ལྔས་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་གྲོགས་བྱེད་པ་གང་ཞིག །གང་རུང་ངམ་1

གཅིག་གྲོགས་
སུ་མ་ཚང་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱས་པས་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔོན་དད་སོགས་དགེ་བ་དང༌། ཆགས་སོགས་མི་དགེ་བ་དང༌། བཟོ་དང་སྤྱོད་ལམ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་2

དེ་དག་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱས་པའམ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཡང་
དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། བར་དུ་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལྟ་བ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བར་དུ་གཅོད་པའམ་ཀུན་འགྲོའ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་ཅིང༌། རང་ས་ཀུན་ ིཏུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་གའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོའ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་དྲི་བ་ནི། དེ་མ་ཐག་པས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྒྱུན་ཞེས་
ཏེ། རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་ཅིང༌། དེ་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་མི་དགེ་བ་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་དང།3

ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་དང༌། ཟག་པ་མེད་
པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པར་ནི། འདོད་པ་ན་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང༌། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་མི་དགེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༡ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༩༣ ན ༢ གང་རུང་གཅིག་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༡ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༩༣ ན ༢ བསྟན་ཏེ་དེ་དག་
3 ཞོལ། ཤོག ༩༢ ན ༡ འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ནི། གཙང་། ཤོག ༩༣ བ ༢ འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ནི།

460 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་བོར་བ་གཉིས་གཉིས་དང༌། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྒྲིབས་པ་དང་མ་སྒྲིབས་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ། འདོད་པ་ན། གཟོ་གནས་པ་དང༌། སྤྱོད་ལམ་པ་དང༌། སྤྲུལ་སེམས་དང༌། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་སོ། །གཟུགས་ན་གཟོ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཅིག་པུ། ཟག་མེད་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་རྣམས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ལ་དྲི་བ་ནི། དམིགས་པས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཡུལ་ཞེས་
ཏེ། དམིགས་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བརྡ་ལ་མ་འདྲིས་པ་དང་འདྲིས་པའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཡུལ་ལ་བཀྲ་བར་འཛིན་པ་མེད་པའི་དམིགས་པ་དང༌། བཀྲ་བར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་དང༌། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་འཁྲུལ་བའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་དང༌། མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དམིགས་པའི་དམིགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་དང་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་མི་ནུས་པ་དང༌། ནུས་པའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བདག་རྐྱེན་ལ་དྲི་བ་ནི། བདག་པོས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། བདག་རྐྱེན་ཉེར་ལྔ་ཡོད་དེ། བདག་རྐྱེན་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དབང་པོ་ཉི་ཤ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཆུ་དཀྱིལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཕེན་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་ནི་སེམས་བྱུང་འཁོར་དུ་འབྱུང་1

བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཉེར་གཉིས་2

ཡོད་དེ། ཡུལ་གྲུབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དབང་པོ་དྲུག་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩༤ ན ༤ འཁོར་དུ་བྱས་པ་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩༤ ན ༥ གཉིས་པ་ལ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་དོ།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 461

མངལ་ནས་སྐྱེ་བའི་དབང་བྱེད་པ་ཕོ་མོའ་དབང་པོ་གཉིས་དང༌། རིགས་མཐུན་གནས་པར་དབང་ ིབྱེད་པ་སྲོག་གི་དབང་པོ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། མིག་
ཤེས་ཡུན་རིང་དུ་བརྟེན་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་གང་ཞིག །དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་དུ་མ་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་བཙུམས་པའི་དུས་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པར་མཚུངས་ཀྱང༌། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པའི་ཁམས་ལྔ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཚུངས་དང་དེ་མཚུངས་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཚོར་བ་ཞེས་ཏེ། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་
ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕན་གནོད་བྱས་པ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བའི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གནས་དང་བཅས་པ་དང༌། དབང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྔ་ལྔ་དང༌། དེ་དག་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཡུལ་འཛིན་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་འཛིན་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡུལ་འཛིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་འབྱུང་བའི་

462 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཕྱིར། ཕོ་མོའ་དབང་པོ་ནི། རིགས་རྒྱུད་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གང་དེའི་ ིདབང་གིས་རིགས་རྒྱུད་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བདག་རྐྱེན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་བསྒྱུར་བྱའི་ཆོས་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་ཕྱི་མ་ལ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ཟ་བ་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་སྟེ། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཕོ་མོའ་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་མངལ་དུ་བུ་སྐྱེ་བའི་ ིཕྱིར། སེམས་ཅན་རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་དང༌། གསར་དུ་མེད་པ་ལས་འཚོ་བ་དང༌། ཤི་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། བཟའ་བྱ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །མངོན་མཐོའ་ཐབས་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ ིདད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཞག་ལ། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་གོ །དབང་པོ་དེ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དང༌། གཟུགས་ཕུང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའ་ཕྱོགས་གཅིག་སྲོག་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང༌། དབང་པོ་ལྔ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་ ིཔའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང༌། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང༌། ཆོས་ཁམས་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྲོག་དབང་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་དང་དད་སོགས་ལྔ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཞེས་སོ།1

།

ལྔ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་
ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། དེ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ཆོས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཕྲད་པའི་དབང་པོ་སོགས་དང༌། དེ་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༣ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༥ བ ༢ གང་ཟག་གི་བདག་ཆེས་སོ།།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 463

དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྣམས་1

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོར་བ་སྡུག་
བསྔལ་གནས་དང་བཅས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བདེ་བའི་
ཞེས་ཏེ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འགྱུར་ན་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང༌། དབང་པོ་དང༌། དོན་དང༌། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོར་བ་བདེ་བ་གནས་དང་བཅས་པའོ། །འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྡུག་བསྔལ་
ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཀུན་གཞི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང༌། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་མྱོང་གྱུར་གྱི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་འཛིན་པའི་ཆོས་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་མཐར་བ་མི་རྟག་པས་དབང་དུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་སྐྱེ་བ་དང་བདེ་བ་གནས་པའི་ངང་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་རེས་འགའ་བདེ་བའི་སྐབས་ལ་བརྟེན། རེས་འགའ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཟག་མེད་བོར་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
དྲུག་པ་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མི་དགེ་བ་དང་
ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ ིདང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་ཆོས་ཀྱི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༤ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༩༥ བ ༤ ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཆད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོར་བ་

464 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཁམས་ཏེ། ཁམས་བཅུ་དང༌། གཟུགས་སྒྲ་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། བཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་མི་དགེ་བ་དང༌། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོའ་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་སྒོ་ ིནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །རྣམ་སྨིན་གཙོ་བོ་དང་ཕལ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་གཙོ་བོ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་ནི་1

རྣམ་སྨིན་སྔ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལས་རྣམ་
སྨིན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བདུན་པ་ཟས་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་2

ལ། ཟས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་
བཅས་པ་དང༌། ཟས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། འཇུ་བས་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། ཟས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་གསོ་བ་འཇུ་བས་ཀྱང་འཇུ་བ་ལས་གྱུར་པ་ཁམས་ཀྱི་ཟས་དང༌། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གསོ་བ་ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་གྱུར་པ་རེག་པའི་ཟས་དང༌། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རེག་པ་གསོ་བ་རེ་བས་3

ཀྱང་རེ་བ་ལས་གྱུར་པ་སེམས་པའི་ཟས་དང༌། དབང་པོ་དྲོད་དང་བཅས་
པ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལེན་པས་ཀྱང་ལེན་པ་ལས་གྱུར་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི། དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། རེག་པའི་ཟས་ནི། དབང་པོའ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རེག་པའོ། །སེམས་པའི་ ིཟས་ནི། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཁམས་བཅུ་གཅིག་ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་འཆད་པར་འདོད་པས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང༌། དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༤ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༦ བ ༢ བདེ་སྡུག་སོགས། རྣམ་སྨིན་སྔ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བས་རྣམ་སྨིན།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༥ ན ༡ ལན་ནི།
3 ཞོལ། ཤོག ༩༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༩༦ བ ༤ རེག་པ་གསོ་བ་རེག་པས་ཀྱང་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 465

གཅིག་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། གནས་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་དུ་མ་བྱེད་དེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་
སོ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། འཆིང་བ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་སློབ་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ། ཟས་ཀྱི་གནས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བ་གནས་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་གོང་མ་དང་བཅས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། འདུས་བྱས་ཞེས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། གོང་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་གོང་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཆོས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། མྱང་འདས་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་མ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།།
གཉིས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།1

འདུས་མ་བྱས་ཞེས་
ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་གོང་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་བྱང་ཡིན་པ་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་2

ན་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལྔར་བཤད་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༥ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩༧ བ ༡ ཞེས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཞེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༧ བ ༣ ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ།

466 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདིས་མཚོན་ནས་རྟོག་བཅས་སྤྱོད་ཅེས་སོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཚད་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་དང༌། ཆོས་
དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང༌། རྒྱུ་དང་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་ཏེ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ ིཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཀུན་བཏགས་1

གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཀུན་བཏགས་ལ་དྲི་བ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་བཞིན་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་སོགས་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་
པ་2
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱའོ། །ཕུང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་དང༌། རིགས་མཐུན་གནས་པས་སྲོག་དང་སྐྱེ་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་སྐྱེ་བ་པོ་དང་ལས་ཀྱིས་བལྟས་པར་བྱས་པས་གསོ་བ་པོ་དང་སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པས་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་ང་རྒྱལ་བསྟེན་ནས་མཐོ་དམན་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཤེད་བུ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ ིརྫས་ཡོད་དུ་བཏགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང༌། གཟུང་ཡུལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཀུན་བཏགས་སོ།།
གཉིས་པ་གཞན་དབང་ལ་དྲི་བ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ།

1 ཞོལ། ཤོག ༩༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༩༧ བ ༥ ཀུན་བརྟགས་ ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཀུན་བཏགས་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྲིས་པ་མང་བས་ཚང་མར་མཆན་བཀོད་མེད།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༦ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༩༨ ན ༡ རྟོག་པས་བཏགས་པས་མཚན་ཉིད་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 467

རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་1

སོ། །ལན་ནི།
ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཟད་ནུས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲངས་དང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་ ིཔ་དང༌། དེ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བཞི་ག་ཡང་དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་སོགས་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ངོ་བོ་ ིདང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འབྱུང་བ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱེད་ཚུལ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཅིག་པུར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་མ་བྱས་པ་དང༌འཕྲད་པ་དང༌། བྱས་པ་ཆུད་ཟ་བའི་འདུ་ཤེས་ཤེས་ནས་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱུན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རྟག་ཅིང་བརྟན་པར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཤེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩༨ ཉ ༥ ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ།

468 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ནས་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ིཆོས་གསུམ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དང་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། དྲུག་ག་དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་དང༌། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པས་བསྡུས་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནང་དུ་ལྟས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེར་སྨོས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བསྡུས་པ་གཅོད་པའོ། །གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་ས་མཚམས་ངེས་པར་མི་ཟིན་པ་སོ་སྐྱེའི་ཕུང་པོ་སོགས་རྒྱུན་རིང་བའི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དུས་འདི་ཙམ་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་ནུས་པར་ངེས་པའི་སློབ་མི་སློབ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་རབ་དབྱེ་དང༌། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་མི་སློབ་པའི་ཕུང་པོ་སོགས་དེའི་དུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་སོགས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རབ་དབྱེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་1

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་
གཞི་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། གཞི་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ལ། བསྡུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་ཞི་
གནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། བསྡུས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། བསྡུས་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕན་ ི 2

ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་
པ་ཞེས་ཏེ། བསྡུད་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནས་དོན་དམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༩༩ ན ༦ སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པར་བཤད་པ་ནི་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༧ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༩༩ བ ༢ མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 469

པས་བསྡུས་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་ཕལ་ཆེ་བའི་བསྡུས་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྡུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང༌། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྡུས་པ་དང༌། གང་གིས་གང་1

བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
མཚན་གཞི་བསྡུས་པ་དང༌། ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་བསྡུས་པར་བཏགས་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པས་བསྡུས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་གཅིག་པས་བསྡུས་པ་དང༌། གྲངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་ལ་བསྡུས་པར་བཏགས་པ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་པས་བསྡུས་པ་དང༌། དུས་གཅིག་པས་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་གཞི་བསྡུས་པ་ཡིན་ ིཏེ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ་གཟུགས་རུང་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁམས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི། ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། བསྡུ་བྱ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་
པ་ནི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤུངས་པའི་དོན་དབང་བཙན་པར་བྱས་པ་ན་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དང༌། ཉེར་སྤྱོད་འཛིན་པ་དད་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་བྱེད་པ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཕན་ཚུན་རིགས་གཅིག་པ་རིགས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཞེས་ཏེ། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ། ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་གཞི་མི་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཕུང་པོས་བསྡུས་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྡུས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། གྲོགས་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཁོར་བཅས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི། གྲོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲོགས་ཀྱིས་གྲོགས་ཅན་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༩༨ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༩༩ བ ༤ གང་གིས་བསྡུས་པའོ།།

470 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྡུས་པ་ལ། སྡུད་བྱེད་གང་ཡང་རུང་བས་བསྡུས་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པས་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་ཅེས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང༌། མིག་གི་ཁམས་དང༌། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན། གཟུགས་ཕུང་སོགས་གང་རེ་རེས་བསྡུས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་མཚན་གཞི་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐའ་དག་ཅེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང༌། འདོད་ཁམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་འདིར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི། མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྣམས་དེ་མཐའ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། གཅིག་གིས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། ཆོས་སོ་ལྔ་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་ཚུལ་དང༌། ཆོས་གཞན་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང༌། དེས་བསྡུས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕུང་པོ་བསྡུ་བྱར་བཞག་པ་དང༌། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྡུ་བྱར་བཞག་པ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྡུ་བྱར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཕུང་བསྡུ་བྱར་བཞག་པ་དང༌། ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་བསྡུ་བྱར་བཞག་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྡུ་བྱར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ཚོར་ཕུང་གང་གིས་བསྡུས་པ་དང༌། ལྷག་མ་གཉིས་དེ་
དང་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མིག་གི་ཁམས་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུས་བསྡུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་བཞི་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། མིག་གི་ཁམས་ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཕུང་པོ་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུས་བསྟན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་བཞི་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་གང་གིས་བསྡུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷག་མ་བཞི་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕུང་པོ་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུས་བསྡུས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། རྟོགས་པར་སླའོ།།
གསུམ་པ་ལ་མིག་གིས་སྐྱེ་མཆེད་ཕུང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུས་བསྡུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་དགུ་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། མིག་གི་ཞེས་སོ། །ཡིད་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 471

ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕུང་པོ་བར་མ་གསུམ་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་དུ་ཤེས་བྱ་ཁ་ཅིག་མ་1

འདུས་པའི་སྐྱོན་
མེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལས་གཞན་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་དང༌། ཁམས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་དང༌། ཟད་པར་དང་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང༌། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པའི་རྫས་ཡོད་སོགས་ཀྱང་ཆོས་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང༌། ཇི་ལྟར་འདུས་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་སྔར་བསྟན་ཅིང༌། མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང༌། བདག་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། བསྡུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པའི་ཚུལ་དང་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་བསྡུས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཞི་གནས་ཐོབ་སླ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
2

བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཚུངས་ལྡན་བཤད་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་3

པའི་

ཐབས་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། མཚུངས་པར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། མཚུངས་ལྡན་ལ་མཁས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ི

1 ཞོལ། ཤོག ༩༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༠༡ ན ༣ ཁ་ཅིག་མ་ལུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠༡ བ ༢ ལྷག་མཐོང་ཐབས་མཚུངས་ལྡན་
3 ཞོལ། ཤོག ༩༩ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠༡ བ ༢ ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལྡན་པ་

472 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མེད་པས་མཚུངས་ལྡན་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། གཟུགས་སེམས་ཐུན་མོང་
བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ། ཕྱོགས་ཅན་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་སའི་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་རྣམས་གོ་ས་མཚུངས་པ་དང༌། རྡུལ་ཕྲ་མོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆུ་ ིརྙོག་མ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་རྡུལ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལས་གོང་མའི་ཕྱོགས་ཅན་རྣམས་འདྲེས་པ་དང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ལག་པ་དང་བུམ་པ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་འཕྲད་པར་མཚུངས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཐ་དད་པ་མེད་པས་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན། འཇིམ་རིལ་གཅིག་གི་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་རྣམས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་རྡུལ་གྱི་ཤར་དང་ནུབ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་ས་གཅིག་ན་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདྲེས་པར་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྲད་པས་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དུས་མཚུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཚོགས་པ་དང་དུས་
གཅིག་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་བུ། སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་དང་གཅིག་ཅིང་མཚུངས་པ་དང༌། དགོས་པ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། དགེ་སློང་གཉིས་ལྟུང་བ་བཤགས་པ་ལ་གཅིག་གིས་བཤགས་ཡུལ་བྱས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བཤགས་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། བྱ་བ་མཚུངས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་ཅེས་དང༌། གཉིས་པ་ནི། བྱ་བ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། མཐུན་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་མཐུན་པར་རྟོགས་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་མཚུངས་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཤད་གཞི་ནི། མཐུན་
པར་ཞེས་སོ། །རྫས་མཚུངས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། རྫས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རིགས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི །རིགས་མཐུན་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 473

གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དམིགས་པ་གཅིག་རྟོགས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ནི། མཐུན་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་བོ་གཅིག་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང༌། དགེ་མི་དགེ་སོགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་མཚུངས་པ་ནི། དུས་འདྲ་བ་ཞེས་ཏེ། དུས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ནི། མཐུན་པའི་ཞེས་ཏེ། གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཟུགས་ཁམས་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་པོའ་སེམས་ཀྱི་ ིའཁོར་དུ་གཉིས་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་ཁམས་དང་ས་གང་ཡིན་པ་དེར་སེམས་བྱུང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔ་མ་མང་པོས། ལྔ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང༌། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྐྱོན་ཕྱིར་དང༌། །བྱེད་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང༌། །ལུས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ།1

།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། སེམས་
སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་ནི། བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སེམས་རྫས་གཅིག་གམ། ཐ་དད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དགག་མི་ནུས་པས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ། མཁས་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་བས་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་མ་གཏོགས་ལོག་རྟོགས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལམ་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ནི། བླུན་པོའ་གཏམ་ ིམོ། །གཟུགས་སེམས་རྫས་གཅིག་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་དེ་ལའང་འཇུག་པར་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །གཟུགས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་མི་འཐད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༤ ཤོག ༡༨༥ ཕྲེང་། ༣

474 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པར་འགྱུར་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པས། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལོག་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོ་འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང༌། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བ་ཡང་ལོག་མི་ནུས་སོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་ཤིང༌། དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་དང༌། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚུངས་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གང་ཞིག །གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེའི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་བཞི་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རེས་འགའ་ཞེས་ཏེ། དད་སོགས་དགེ་བ་དང༌། མི་དགེ་བས་བསྡུས་པའི་ཆགས་སོགས་1

མཚུངས་ལྡན་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གང༌། ངེས་པའི་མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཚོར་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་
དང༌། གོམས་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། གནས་སྐབས་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་སྐྱེས་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་བྱུང་ན་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཞེས་དང༌། གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཚུངས་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་ཞེས་ཏེ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་དུས་དང༌། སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གིས་བར་ཆོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༡ ཆགས་སོགས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 475

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་1

ཏུ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས་
ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་ཐོས་བསམ་མ་གཏོགས། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང༌། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། འདྲིས་པའི་ཞེས་ཏེ། གོམས་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་
2

ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་བདག་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང༌། སློབ་པ་དང་མི་ ིསློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁ་ཅིག་ཀྱང༌། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འདྲིས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་མ་འདྲིས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། མཚུངས་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སེམས་ཙམ་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་མཚུངས་ལྡན་སོགས་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་གིས་སྟོང་པའི་སེམས་ཙམ་ལ། ཚོར་བ་སོགས་དང༌། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་3

ལྡན་དང་

མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཚོར་བར་བྱེད་ཅེས་4

སོགས་བདག་འཛིན་
སྤོང་ཞིང༌། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལྡན་པ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་
ནི། ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། ལྡན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཅེས་ཏེ། འདིར་ལྡན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེས་རྟོགས་ནུས་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྡན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་དང༌། 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༤ ཕྱི་རོལ་ཅེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༦ མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཉིས་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༠༤ ན ༣ ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༠༤ ན ༤ བདག་ཚོར་བར་བྱེད་ཅེས་སོ། །བདག་འཛིན་སྤོང་ཞིང་།

476 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྐྱེ་བོ་ཐ་ཤལ་གྱི་ལྡན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ ིཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལྡན་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང༌། དབང་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་དང༌། དབང་གི་སྒོ་ནས་དང༌། མངོན་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ས་བོན་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡན་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། འདས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་མི་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ལྡན་ཚུལ་བརྩི་བ་ནི། འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ལྡན་ཚུལ་རྟེན་གང་ལ་ལྡན་པ་དང༌། ཆོས་གང་ལ་ལྡན་པ་དང༌། སྒོ་གང་གིས་ལྡན་པ་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང༌། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས། དེ་དག་གི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་དང༌། ཟག་མེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ལྡན་ཚུལ་བརྩི་བ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྡན་ཞིང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་བཅོམས་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངོན་གྱུར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང༌། དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ལྡན་ཚུལ་རྩི་1

བ་ནི། གཟུགས་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་ཁམས་འོག་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང༌། རང་སའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ས་བོན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༣ ན ༤ ལྡན་ཚུལ་བརྩི་བ་ནི། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ ན ༡ ལྡན་ཚུལ་བཅོམས་པ་ན།

མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། 477

རྣམས་ལྡན་ཚུལ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། གང་གི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་མི་ལྡན་ལ། 1

གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། དབང་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྦྱོར་བ་ལས་ཞེས་ཏེ། སྦྱོར་བྱུང་
གི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང༌། འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང༌། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང༌། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དང༌། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་སོགས་དང༌། ལུང་མ་བསྟན་གཟོ་གནས་དང༌། སྤྲུལ་སེམས་སོགས་ཆོས་ཅན། དབང་གི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱིས་བསྡུས་པའི་སྤོངས་སེམས་བཞིན་དུ། ས་བོན་ཡོད་ཅིང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ཀྱང༌། མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེད་འདོད་ན། འབད་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་མངོན་
གྱུར་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གོ་བར་སླའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་བཅད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས། སླར་ཡང་མཚམས་སྦྱར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དང་མི་ལྡན་ཏེ། ལོག་ལྟས་བཅོམས་ནས་མངོན་གྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། ལོག་སྲེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་གཏན་དུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པའི་རིགས་ཆད་པའི་སྒོ་ནས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས། འདིར་རིགས་ཆད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མཛད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཙམ་པའི་རང་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི། ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལྡན་པ་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༣ ༦ མི་ལྡན་ལ། ཐོབ་པ་དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ ན ༣ མི་ལྡན་ལ། གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་མི་ལྡན་ལ། གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་

478 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཏེ། དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ནས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཤེས་ཤིང༌། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕུན་ཚོགས་འབྱོར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང༌། རྒུད་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་འཛིན་པར། ཕུན་ཚོགས་ལ་ཆགས་པ་དང༌། རྒུད་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྤངས་ནས་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།།
༈ རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །བདག་འཛིན་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་
མཆོག །ཆོས་གསུམ་སོ་སོའ་གྲངས་དང་གོ་རིམས་དང༌། །མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལེགས་ ིཔར་བཤད།།

༈ གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་
ལས། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་པོའ་འགྲེལ་པའོ།། །། ི

༈ བམ་པོ་གསུམ་པ། གཉིས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་ངེས་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཆོས་རྣམ་ངེས་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་ངེས་དང༌། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པ་སོགས་འབེལ་གཏམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང༌། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་དེ། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 479

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ིཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། འཕགས་པའི་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང༌། རྒྱུ་སྡུག་ཀུན་གཉིས་དང༌། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང༌། རྒྱུ་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང། འགོག་པ་དང༌། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་གཞི་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་དང༌། འགྲུབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་དང༌། རྒྱས་བཤད་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཚིག་དོན་དང༌། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གང་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅན་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔས་བསྡུས་པ་དང༌། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སེམས་ཅན་གནས་པའི་རྟེན་མ་ཟིན་པའི་འདུ་བྱེད་སྣོད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་
ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། གཙང་བ་དང༌། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་དང༌། ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཡང༌། རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་དང༌། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་འཛིན་པའོ། །འགོག་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཟད་པའི་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང༌། གྲོལ་བའི་བདག་གྱ་ནོམ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་བཞི་ནི། ཐར་ལམ་མེད་སྙམ་པ་དང༌། བདག་མེད་བསྒོམ་པ་ལམ་ངན་པ་ཡིན་སྙམ་པ་དང༌། བདག་བསྒོམ་པ་ཐར་ལམ་ཡིན་སྙམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་ཐར་ལམ་མེད་སྙམ་དུ་འཛིན་པའོ། །དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། སྡུག་

480 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་པོའ་ིབདག་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ནས། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་འགོག་ནུས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང༌། བདེན་པ་བཞི་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང༌། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་སྐྱེ་བ་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་
བཤད་པ་དང༌། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་གནས་རིགས་ཉི་ཤའམ། སོ་དྲུག་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་དྲུག་ནི། ཚ་དམྱལ་དང༌། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དང༌། གླིང་བཞི་དང་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང༌། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གནས་གཞན་དྲུག་དང༌། ཉི་ཚེ་བ་དང་ཉེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སོ། །ལྷ་མ་ཡིན་དང༌། ཡི་དྭགས་དང༌། དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་1

ཅིག་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར།
གནས་གཞན་མེད་པར་བཤད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ། དུད་འགྲོའ་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ ིདང༌། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་གནས་པར་བཤད་དོ།།
ངན་སོང་གསུམ་ནི། ན་ར་ག་ཞེས་པ། རཱ་ག་ཆགས་པའམ། དགའ་བ་ཡིན་པ། དེ་ནས་
བཀག་པས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དགའ་བ་མེད་པར་བྱེད་པས་དམྱལ་བ་དང༌། པྲེ་ཏ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༠༧ བ ༥ ལྷག་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 481

ཞེས་པ། བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་ཉེན་པས། བཟའ་བཏུང་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཡིད་མ་ལྡོག་པར་འགྲོ་བས་ཡི་དྭགས་སོ། །དུད་འགྲོ་ནི། ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མི་ལྟར་འགྲེང་སྟེ་མི་འགྲོ་བར་དུད་དེ་འགྲོ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །དེ་དག་གི་གནས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཚེ་ཚད་སོགས་རྣལ་འབྱོར་པའི་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས། མི་དང༌། འདོད་པའི་ལྷ་རིགས་དྲུག་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་སོགས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རིགས་གསུམ་གསུམ་དང༌། བཞི་པ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་གནས་གསུམ་དང༌། འཕགས་པའི་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བཅོ་བརྒྱད་པ་ནི། དེའི་གོང་ ིན་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཞུགས་པའི་གནས་གཙང་1

མའི་ས་ལྔ་འདས་
ནས། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དོ།། ིརྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བས། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་
རིགས་ཀྱི་ལྷ་དང༌། ལྷ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་ནི། ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང༌། ཉི་མའི་བུ་བཅུ་གཉིས་དང༌། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག །ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་གྲགས་པ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན། འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་གནས་པ་དང་སོ་གསུམ་མོ། །ཡང་གནས་སོ་གསུམ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་སོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །བསམ་གཏན་སྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དག་ཅིང་ཚངས་པ་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བས་ཚང་རིགས་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་དང༌། ཚངས་པ་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་ནི། འོད་ཀྱི་ཁྱོན་2

དང་འོད་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་འོད་ཆུང་སོགས་སོ། །བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་བ་རྣམས་ནི། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་དགེ་བར་བཏགས་པས་དེ་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་དགེ་ཆུང་སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འོག་མ་གསུམ་ནི། ས་གཞི་སྤྲིན་ཆགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༠༨ ན ༤ གནས་གཞན་མ་རིགས་ལྔ་འདདས་ནས།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༨ བ ༢ ཁྱོན་རང་འོད་འཕེལ་བས་

482 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་ལྟ་བུ་མེད་པས་སྤྲིན་མེད་དང༌། བྱམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མཆོག་ལས་སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང༌། གནས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམ་འཇུག་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྒོམ་པ་ཤས་ཆུང་བ་དག་དེར་སྐྱེས་པས་མི་ཆེ་བ་དང༌། འགྱོད་པ་མེད་པས་མི་གདུང་བ་དང༌། རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་མིག་སྔར་མཛེས་པས་གྱ་ནོམ་སྣང་དང༌། མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་དང༌། ཆུ་ཞེང་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས། གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་གང་གི་ཡང་འོག་ཏུ་མ་གྱུར་པས་འོག་མིན་ཏེ། འདི་དག་ཀྱང་སྒྲ་བཤད་པ་ཙམ་མོ། །གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི་ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུ་ལྟ་བུ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའོ་སྙམ་དུ་གཟུགས་སོགས་ལས་ཆགས་བྲལ་བསྒོམས་པ་དག་དེར་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་རིགས་བཞིའོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྐྱེ་བའི་གནས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། བསྟན་པ་ནི། སྣོད་ཀྱི་
ཞེས་སོ། །བཤད་པ་ལ་འོག་གཞིར་གནས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་དང༌། གནས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། སྟོང་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་དངོས་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རླུང་གི་ཞེས་ཏེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ལས་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་ཞིང༌། དངོས་སུ་རླུང་དལ་བུ་དང་འཇམ་པོ་ལས་ཁ་དོག་སྔོ་སྐྱ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཙམ་པ་འོག་གཞིར་གནས་པ་དང༌། ཡང་གློ་ན་གནས་ ིཔའི་རླུང་གླིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པའི་མཐའ་སྐོར་དུ་གནས་པའི་རླུང་དཀྱིལ་དང༌། དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ལས་གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་ཆགས་པ་ལས་ཆར་ཕབ་པ་ལས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་སའི་ཞེས་ཏེ། རི་རབ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་ཞེས་ཏེ། ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་གཞན་གཉིས་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་འདོད་ལྷའི་གནས་གཞན་བཞི་དང༌། གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་གཞན་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་གཞན་དང༌། དམྱལ་བ་དང༌།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 483

དུད་འགྲོ་དང༌། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་གནས་གཞན་ནོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། དེ་དག་འཇིག་
འཆགས་དུས་མཉམ་པར་བསྟན་པ་དང༌། དཔེ་དང་དོན་གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ལ་མཚོན་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་མ་ཞེས་ཏེ། ཟླ་བ་སྟོང་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་གཞན་སྟོང་ལ། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང༌། དེ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་སྟོང་ལ། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང༌། དེ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོར་ཡུག་ ིཆེན་པོ་གཅིག་གིས་བསྐོར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་འཇིག་ཆགས་སྔ་ཕྱི་མི་འདྲ་བར་རེས་འཇོག་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འཆགས་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཞེས་
ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཅུད་དང་སྣོད་ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་སྨིན་དང་བདག་འབྲས་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང༌། དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ལ་གསུམ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་
ཅན་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེའི་རྒྱུ་དང༌། རྟོག་གེ་བ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོངས་སུ་དག་ ིཔའི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་སོགས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྨོན་ལམ་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བས་ན་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་བས་ནས། དེ་

484 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དག་གི་རྒྱུ་དང་སྐྱེ་ཚུལ་དང་འཇིག་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་བསམ་གཏན་ ིཔ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་1

པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དང་གསུམ་ཕན་ཚུན་འདུས་པའི་ཚུལ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་བརྒྱད་དུ་ ིཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ནས། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་བའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཞི། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ནང་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང། ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་ཉོན་གྱིས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངལ་དུ་དོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ན་བ་དང་རྒ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང༌། སྡུག་བསྔལ་ལྔར་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་གནས་ངན་ལེན་དང༌། ལྡན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང༌། མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྒ་བའི་2

སྡུག་བསྔལ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། རྒ་བ་སྡུག་
བསྔལ་ཡིན་ཏེ། ན་ཚོད་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བཟང་པོ་དང་མཐུ་སྟོབས་དང་དབང་པོ་དང༌། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་ཚེ་ཉམས་པས་3

ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ན་བ་4

སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༡༠ ན ༤ སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༡༠ བ ༤ དང་པོ་རྒ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ནི། 3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༡༠ བ ༥ ཉམས་པ་ལས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༡༠ བ ༥ ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཁམས་འགྱུར་བའི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 485

བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་ཞིང༌། དེ་ལ་གནས་པ་དང༌། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་དུ་མེད་པ་དང༌། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་དགོས་པ་དང༌། སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བས་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། འཆི་བ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་སྡུག་པ་
དང༌། རྩ་འཇིང་སྡུག་པ་དང༌། འཁོར་སྡུག་པ་དང༌། ལུས་སྡུག་པ་དང་བྲལ་ཞིང༌། འཆི་བའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དྲག་པོ་མྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། དགྲ་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་བ་དང༌། ཆད་པས་བཅད་དོགས་འཇིགས་པ་དང༌། ཚིག་ངན་པའི་སྒོ་ནས་སྨད་པས་འཇིགས་པ་དང༌། ཉམ་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འཇིགས་པ་དང༌། ཆོས་དང་འགལ་བ་བྱས་པས་ངན་འགྲོར་སོང་དོགས་ནས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བས་ཡིད་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་དང༌། ངག་ཏུ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་དང༌། ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་དྲན་ཞིང་འདོད་པས་གདུངས་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་མ་ཚང་བས་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁྱད་པར་ནི། སྔ་མ་གྲུབ་ཟིན་དང་བྲལ་བས་སྡུག་བསྔལ་དང༌། འདི་ནི་ད་དུང་མ་གྲུབ་པས་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མདོར་ན་ཞེས་སོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲུག་དང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྡུ་ཚུལ་དང༌། དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་
ནི་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དྲུག་ཏུ་འདུ་ཤིང༌། དྲུག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ།1

རྒ་བ་དང་

ན་བ་དང་འཆི་བ་གསུམ་ན་ཚོད་གྱུར་པ་དང༌། ཁམས་གྱུར་པ་དང༌། སྲོག་གྱུར་པས་འགྱུར་བའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༡༡ བ ༡ དྲུག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།

486 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྡུག་བསྔལ་1

ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། གང་
ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དང་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་ཏེ། སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་དང༌། མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བསྡུས། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བསྡུས། གསུམ་པོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྐྱེ་བའི་ཞེས་ཏེ། སྔར་སྡུག་བསྔལ་
བརྒྱད་བཤད་པ་གཉིས་པོ་འདིར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་བདུན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཐ་མ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། དང་པོ་བདུན་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པས་བློ་ཀུན་རྫོབ་པས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །ཐ་མ་ནི་དོན་དམ་པ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཀྱི། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཞར་ལ་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་
དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མི་རྟག་པའི་ ིཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། སྟོང་བདག་མེད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དང༌། སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་ཉིད། མི་རྟག་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་བདེན་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་མམ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །སྟོང་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང༌། སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་ཉིད། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའོ། །བདག་མེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༡༡ བ ༢ འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བསྡུས་པའི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 487

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། མི་ ིརྟག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གང་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནས། སྣོད་འཇིག་པ་དང༌། ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ལྔ། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མཚན་གཞིའི་དངོས་པོའ་དབང་ ིདུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟག་པ་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ནི། མེད་པའི་ཞེས་སོགས། དྲིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གང༌། བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་ཞིང༌། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་དོན་ནི། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འགྱུར་བའི་ཞེས་ཏེ། འགྱུར་བ་དང་འབྲལ་བ་དང་ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཆོས་ཅན། འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྫས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྫས་ལ་སོགས་པ་སྔར་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བ་ཕྱིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའི་སྒོ་ནས་ཉམས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བྱས་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་མི་དབང་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པས་ནོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མི་རྟག་པ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་མི་རྟག་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། ཕྲ་བ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་མི་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཡུན་རིང་པོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སྣོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་

488 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པོ་ལ་གསུམ། ལུས་དང༌། སེམས་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ན་བ་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་དང་ན་ཚོད་དང་སྲོག་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཞེས་ཏེ། སེམས་མི་རྟག་པའི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་སྟེ། དུག་གསུམ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་བསྡུས་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་བ་མ་ཐོབ་པའི་མི་མཐུན་པ་དང༌། གཉེན་པོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། གཉིད་རྨུགས་ཀྱིས་ ིབྱིང་བ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་བྱིང་བའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དམིགས་པ་གཞན་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲོ་བ་དང༌། མི་རྟག་པ་སོགས་བསྒོམས་ནས་སེམས་ནང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པ་རྒོད་པའི་སྤང་གཉེན་དང་། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་མ་ཞི་བ་དང་ཞི་བ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སེམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་འབྱོར་པའི་མཐའ་རྒུད་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྣོད་ཅེས་སོ། །ལན་ལ། སྣོད་འཇིག་པའི་རྒྱུ་དང༌། འཇིག་པའི་རྩེ་མོ་དང༌། བསྐལ་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣོད་འཇིག་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འཇིག་འཆགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་པ་ན་ལུས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེས་འཇིག་པའི་ཚེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དང༌། ཆུས་འཇིག་པ་ལ་གསུམ་པ་དང༌། རླུང་གིས་འཇིག་པ་ལ་བཞི་པ་ལུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་འོག་མ་རྣམས་ལྟར་སྣོད་བཅུད་རིམ་ཅན་དུ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུད་ཀྱང་གཞལ་མེད་ཁང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་ཅིང་འཆགས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། བསྐལ་པ་བར་མ་བསྟན་པ་དང༌། བསྐལ་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བསྐལ་པ་ཞེས་ཏེ། བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་ན། བསྐལ་པ་བར་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 489

མ་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐུབ་པ་དེའི་ཚེ། རུས་པ་རྙིང་པ་དག་ཀྱང་སྐོལ་ཅིང་སྲོག་འཛིན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། གལ་ཏེ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་རྙེད་ན། རིན་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་བཅུག་ནས་བསྲུང་བར་བྱེད་དགོས་པ་མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང༌། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཚེ་ལོ་ཉི་ཤ་ཐུབ་པ་དེའི་ཚེ། ཡམས་ནད་ཀྱིས་ཕལ་ཆེར་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང༌། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཚེ་ལོ་བཅུ་ཐུབ་པ་དེའི་ཚེ། གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ན་གསོད་སེམས་དྲག་པོ་སྐྱེས་ཏེ། མཚོན་གྱིས་ཕལ་ཆེར་གསོད་པར་བྱེད་པ་མཚོན་བྱའི་བསྐལ་པ་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་བར་བསྐལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོའ་རྒྱུ་ིའདོད་ཆགས་དང༌། གཉིས་པའི་རྒྱུ་གཏི་མུག་དང༌། ཐ་མའི་རྒྱུ་ཞེ་སྡང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐལ་པ་དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ། བར་གྱི་བསྐལ་
པ་དང༌། དེས་མཚོན་པའི་འཇིག་འཆགས་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཞི་དང༌། དེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་བསྐལ་ཆེན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་འཆགས་གང་རུང་རེ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤ་རེ་ཡོད་དེ། སྔར་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པ་མར་འགྲིབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྲིབ་པ་བར་བསྐལ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་རིང་མོར་གྲགས། ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་དང༌། དེ་ནས་1

བཅུའི་བར་དུ་འགྲིབ་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་རེར་བྱས་པའི་བར་གྱི་ཁུག་པ་བཅོ་
བརྒྱད་དང། ཐ་མར་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པ་ན། བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་པའི་བར་འཕེལ་བ་ནི། བར་བསྐལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། བར་གྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རེ་རེར་བྱས་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཚོགས་བསགས་པས་རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ལ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་མམ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ།།གཉིས་པ་ལ། བསྐལ་པ་བགྲང་བའི་ཚུལ་དེས་ལྷའི་ཚེ་ཚད་བསྟན་པ་དང༌། སེམས་
ཅན་འཆི་འཕོའ་རྒྱུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐལ་པ་བགྲང་བའི་ཚུལ་དེས། ིགཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་ཚེ་ཚད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བར་བསྐལ་ཉི་ཤ་ལ་བསྐལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༢ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༡༤ ན ༤ འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པ་ལ་བར་གྱི་

490 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ཚངས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཚད་དང༌། བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་དང༌། དྲུག་ཅུ་ལ་བསྐལ་པར་བྱས་པ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང༌། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང༌། འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོའ་སྒོ་ནས་ཚེ་ཚད་བརྩི་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་ཏེ། དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་1

ཚེའི་ཚད་བཤད་པ། མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་དུ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཚེ་ཟད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ནི། ཚེ་ཟད་པ་ཞེས་ཏེ། གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ནུས་པ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་དུས་ལ་བབ་ནས་འཆི་བ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་ལ་རོ་མྱང་གི་སྲེད་པ་བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་དང༌། གནས་དེར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་གྱུར་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཏུགས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དྲི་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དངོས་
དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་མི་རྟག་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཞེ་2

ན། ལན་ལ་གཉིས། མི་རྟག་པ་ཤེས་ནས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་
དགོངས་པས་མི་འགལ་བ་དང༌། མི་རྟག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་མངོན་པ་ལ་དགོངས་པ་མི་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། ཤེས་བྱེད་དྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་གོ་བར་ནུས་པའི་མཚོན་བྱེད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པར་ནུས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གནས་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༡༤ བ ༣ སེམས་ཅན་རྣམས་ཚེའི་ཚད་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༢ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༡༥ ན ༡ འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ།།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 491

པ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་གནས་དང་བཅས་པ་འཇིག་པ་ན་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ཤིང༌། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་གོ་བར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་1

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྡུག་བསྔལ་གོ་བར་ནུས་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བློ་ཡུལ་དུ་མངོན་ཞིང༌། དེ་ལ་དགོངས་ནས་གང་མི་རྟག་པ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་དྲི་བ་ནི། སྟོང་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཕུང་པོའ་ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ ིགིས་སྟོང་པ་ནི། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་ནུས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ལྟོས་པའི་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞི་གང་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་གང་མེད་པ་ནི། གང་ན་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། གང་ཟག་རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གང་ཡོད་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང༌། བདག་མེད་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ཞེས་སོ། །བདག་མེད་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༡༥ ན ༥ ངེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

492 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང༌། སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རང་
1

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤོང་ནུས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྟོང་ཉིད་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། སྔ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་ལ། གང་ ིཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པར་འཛིན་པའི་སྐུར་འདེབས་ཡིན་ལ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་ཁས་བླངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང༌། གཟུང་འཛིན་རྗས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱའི། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་ཡོད་པ་སོགས་ནི། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་མཁས་པས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།
བཞི་པ་བདག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དྲི་བ་ནི། བདག་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དངོས་
དང༌། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། དེ་ལ་ལུང་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༤ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༡༦ ན ༣ ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མངོན་སུམ་གྱིས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 493

ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྡེ་བཏགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཞིང༌། རང་ཉིད་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་
པ་1
བརྒལ་བ་ལ། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། མདོ་ལས་བདག་མེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་རྒོལ་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཕྱིའི་ཞེས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བདག་མེད་དུ་བཤད་པ་དང༌། བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞི་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས། ཕྱིའི་དངོས་པོ་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་བསྒྱུར་བྱར་མེད་པས། དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ནང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ནང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པས། ཕྱི་ལ་བདག་གི་བ་དང༌། ནང་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་དགག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཞར་ལ་བྱུང་བ་ལ་གཉིས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞར་བྱུང་དང༌། མཚན་
ཉིད་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་སྐད་ཅིག་མར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་ལྟར་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དང༌། སྐྱེ་འགག་གནས་དང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་སེམས་སྐད་ཅིག་མའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔོན་གྱི་སེམས་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྐད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༤ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༡༦ བ ༣ གསུམ་པ་ལ། བརྒལ་བ་དང་།

494 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་སྐྱེས་པ་མཐར་རྒྱུན་1

ཆད་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་
འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་
གཞག་ཙམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒལ་བ་ནི། གཟུགས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང༌། གནས་ཚོད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། ཕ་རོལ་པོའ་ིབསམ་པ་ནི། རྫས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་མེད་པར། ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ ིཐམས་ཅད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་ཐལ་སྙམ་པའོ། །གོང་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བཞི་དམིགས་པར་ཐལ་ན། འོད་སོགས་ལ་སྲ་བ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཟུགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བཞི་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ག་ཡོད་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པའོ། །གཟུགས་གང་ཡིན་འབྱུང་བཞི་འདུས་པ་དང༌། འབྱུང་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྲིད་པ་སྟེ་རིགས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུར་བྱས་པའི་དོན་ནི། འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། འདུས་པ་ཞེས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ།
འདུས་པ་གང་ལ་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ། དེ་ན་ཡོད་ལ། ས་རྡོག་སྐམ་པོ་དང༌། དེ་ཉིད་གཤེར་བ་དང༌། དེ་ཉིད་དྲོ་བ་དང༌། གཤེར་ཞིང་རྡོ་ལ་འགྲིལ་ཞིང་འགྲོ་བའི་ཚེ་ལྟ་བུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་གཟུགས་ལ་ཡང་འོད་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྒྲ་དང་དྲི་དང་བཅས་པའི་རླུང་ལྟ་བུ་དང༌། དུ་བ་ལྟ་བུ་འདུས་པ་གང་འབྲས་གཟུགས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་གཟུགས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གང་དམིགས་པ་དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་བཞག་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གང་ཡིན་ཆ་དང་བཅས་པས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༡༧ ན ༥ རྒྱུན་མ་ཆད་པ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 495

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བཞག་པའི་ཚུལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། བློས་ཞེས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་ཆ་ཕྱེ་བའི་ཆ་ཤས་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་གཟུགས་ལ་ཆ་མེད་ཀྱི་རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་རང་དབང་བའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ ིདོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྲབས་པ་ནས། སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྣང་ཞིང་བསྲབས་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དངོས་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལྟར་སྣང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཏེ། སོ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལྟ་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ། གཉེན་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མ་བསྲབས་པ་དང༌། འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པས་བསྲབས་པ་དང༌། འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྱི་གཉེན་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཙམ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་དང་བྲལ་བ་དང༌། ས་བོན་མ་སྤངས་པས་བསྲབས་པ་ཡང་ཡིན། མ་བསྲབས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང༌། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ཁམས་གོང་འོག་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བར་མ་ཡིན་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་དང་མི་ལྡན་པས། བར་མ་མ་བསྲབས་པ་དང༌། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་སྤངས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ། བསྲབས་པ་དང༌། ཐར་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བསྲབས་པ། བསྲབས་ལ་མ་བསྲབས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ངན་སོང་དང་དྲོད་གཤེར་དང་སྒོང་སྐྱེས་ལས་འདས་པས་བསྲབས་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་བདུན་ལ་སོགས་པ་

496 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ངེས་སུ་བྱས་པས་ཆེས་བསྲབས་ལ་བསྲབས་པ་དང༌། འཇིག་ལྟ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་བསྲབས་ལ་བསྲབས་པ་མི་སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་མིའི་ཕུང་པོ་དེ་ནི། སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་པ། སྡུག་བསྔལ་དུ་སྣང་ཞིང་བསྲབས་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་དང༌། གཞན་སྣང་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལྟར་སྣང་ཞིང༌། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། འཆི་སེམས་དང༌། འཆི་
བའི་ཚེའི་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་དང༌། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བར་དོའ་སྲིད་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པ་དང༌། ིཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཆི་སེམས་དང་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། འཆི་སེམས་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་དགེ་རྩའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའམ། གཞན་གྱིས་གསལ་བཏབ་པ་ཡང་རུང༌། འཆི་སེམས་ཐ་མ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྔ་སྲོལ་སེམས་གསལ་བའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སོགས་དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང༌། སེམས་གསལ་བའི་ཚེ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང༌། རྐྱེན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་ལུས་ནི་འཆི་བའི་ཚེ། ཐོག་མར་ལུས་སྨད་གྲང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་རྗེས་སྟོད་ཀྱི་དྲོད་བསྡུས་ནས་སྙིང་ཁ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་འདོར་ལ། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལོག་སྟེ་ལུས་འདོར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བར་མ་སྲིད་སྔོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རྣམ་གྲངས་དང་ཚེ་ཚད་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། འཆི་སྲིད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་དོ་གྲུབ་པ་ལ་བར་དོའ་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་དང་མཐོང་ ི

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 497

སྣང་གི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་སྡོང་1

དུམ་ཚིག་
པ་ལྟ་བུ་དང༌། སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བ་ནག་པོ་སོགས་སྣང་བའི་ཕྱིར། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་ལ་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་སོགས་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ལྷའི་བར་དོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང༌། མིའི་སེར་པོ་དང༌། དམྱལ་བའི་ནག་པོ་དང༌། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྔོན་པོར་བཤད་པ་ལུས་དང་མཐོང་སྣང་མ་ཕྱེ་བར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བར་མ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྲིད་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ནས་འོག་མ་གཉིས་སུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ན་བར་སྲིད་མེད་དེ། གང་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དེར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གོ་ས་གཞན་དུ་བགྲོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བས་ཡིད་ལས་
བྱུང་བ་དང༌། དྲིའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དང་དྲིས་བརྟས་པར་བྱེད་པས་དྲི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །མཛོད་ལས། མིའི་བར་སྲིད་ཤར་ནས་མི་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ཞིང༌། བར་སྲིད་གཞན་དུ་མི་ལྡོག་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི། མིའི་བར་སྲིད་གྲུབ་པའི་རྗེས་ལ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་འགྱུར་ནས་དམྱལ་བའི་བར་སྲིད་ལྟ་བུ་འགྲུབ་པར་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་སོགས་དང༌། དབང་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྲང་མདའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་དུ་མས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། བར་སྲིད་འགགས་པ་དང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བར་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཕོ་ཞིང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ལ། སྐྱེ་གནས་ལ་སྲེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྐྱེན་དང༌། ཁོང་ཁྲོས་བར་སྲིད་འགག་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་བར་སྲིད་འགག་ཅིང༌། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་ཏེ། བར་དོའ་སྲིད་པ་འགག་ཁ་མ་དེའི་འོག་ ིཏུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཏེ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐོག་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༧ ན ༥ ལུས་སྡོང་དུ་མེའི་ཚིག་པ་

498 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མ་ཉིད་དུ་ནུར་ནུར་འགྱུར། །ནུར་ནུར་པོ་ལས་མེར་མེར་འགྱུར།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། འདི་
ཡང་ཞག་བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱིས་མངལ་དུ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ཞག་བཞི་ལོན་པ་ན། བཙའ་བར་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།། །།
༈ གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་
གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས། ི ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ ིཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་ལས་ཀྱི་ཞེས་སྨོས་སོ།།གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་སྲེད་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་འདི་དང་མི་འགལ་
བ་དང༌། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། མདོ་ལས་སྲེད་པ་ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་བ་ནི། གཙོ་བོར་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་སྲེད་པ་འབའ་ཞིག་ཀུན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་དང༌། འདིར་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀ་ཀུན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། མདོ་ལས་བསྟན་པ་ནི། སྲེད་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་བཤད་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་མཐའ་དག་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྲེད་པ་ནི། འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། སྲིད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། འཇིག་པའི་སྲེད་པའོ། །སྲིད་པ་ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང༌། ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་བཞི་དང་2

སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྟན་པ་ནི། གཙོ་བོའ་ཞེས་ཏེ། སྲེད་ ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༦ ཤོག ༡༠༥༡ ཕྲེང་། ༦
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༨ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༢༠ བ ༥ སྲེད་པ་དང་བཞི་སྦྱར་རོ།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 499

པའི་གཙོ་བོའ་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནས། རྣམ་པའི་བར། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ ིཞིང་ཁྱབ་པས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲེད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲེད་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ལས་བྲལ་བ་དང༌། མི་ཕྲད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲེད་པའི་ཕྱིར། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གའི་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འདོད་པ་དང༌། སྲེད་པ་དང་ལོག་པས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཚོལ་ཞིང་སྲེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་སྲེད་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང༌། ལས་ཀྱི་ཀུན་
འབྱུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུར་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་རྒྱས་ ིཔར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཆོས་བཅུའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གྲངས་སོགས་དགུ་དང༌། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའ་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ ིལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང༌། དེ་གཉེན་པོས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་གྲངས་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། སྐྱེད་ཚུལ་སོགས་བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཞེས་བསྟན་བཤད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་གམ་1

བཅུར་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་ལ་ལྔར་མ་ཕྱེ་བ་དང༌། ཕྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཅེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ། །རྒྱུད་ཞི་བ་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པ་ནི་ལམ་བདེན་དང༌། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ནི། འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང༌། ཡུལ་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་སོགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༢༡ ན ༦ དྲུག་ཅུར་ཡོད་དེ།

500 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སུ་སྣང་བའི་དམིགས་པ་དང༌། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀུན་རང་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡང་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་མ་གཏོགས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ས་འོག་མས་བསྡུས་པའི་གོང་མ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། དགེ་བར་འགྱུར་གྱི་འདོད་ཆགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་མི་སྐྱེ་ལ། ས་གཞན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལ་ངར་འཛིན་པ་མེད་པས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་གྱིས་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ཀྱང༌། རང་ས་1

ལ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་འོག་མ་ལ་སྲེད་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས། དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ལ་དམིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཞི་མེད་པ་དང༌། ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་དང༌། ང་རྒྱལ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གཞི་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་གཞི་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚུངས་ལྡན་ནི། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉོན་མོངས་ལྷག་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་གཉིས་བློ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང།2

ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས་བློ་གནས་པ་མེད་ན། དེ་ལ་ཆགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༢༡ བ ༦ རང་མལ་དམིགས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༤ ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་ནས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 501

པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་ཡང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་དེས་སེམས་ཁེངས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལ་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་ཡང་1

ཁྲོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་དེས་སེམས་ཁེངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་2

ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བདེན་
པའི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་རྟེན་ནམ་རྫས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ལ། ཁྲོ་བ་སོགས་ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཏོགས་རྣམས། སེར་སྣ་སོགས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྲོ་ཆགས་བཞིན་དུ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་སྟངས་མཐུན་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རང་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམས་པ་མེད་པ་མ་3

ཡིན་ན། མི་དགེ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྨུགས་
པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། སེམས་མི་གསལ་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྲོ་བ་དང༌། རྙོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བ་དང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སེམས་མི་བསྲུང་བ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ིརྣམ་གྲངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང༌། དུག་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང༌། དུག་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ བ ༢ ང་རྒྱལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༦ མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་འདྲེས་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ ན ༦ མེད་པ་མི་འཛིན་ན།

502 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གཞན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང༌། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་དང༌། རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་སྤང་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་དང༌། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། ིདང་པོ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ཀུན་སྦྱོར་
ཏེ། དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ནས། སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་ནི་རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། གང་གིས་སྦྱོར་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བ་དང༌། གང་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྤྱོད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འགྲུབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁོང་ཁྲོའ་ཀུན་སྦྱོར་ནི། ཁོང་ཁྲོ་ ིབས་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་སོགས་གསུམ་ལ་མནར་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མི་འདོར་བས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང༌། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ། སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ང་ ིརྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་བདུན་པོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དང་པོ་ང་རྒྱལ་ནི། ང་རྒྱལ་ཞེས་ཏེ། རིགས་དང་ཤེས་རྒྱ་སོགས་ཆུང་ངུ་བས་བདག་ཆེ་བའམ་རང་དང་མཚུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་འཇལ་བ་ཡིན་ཡང༌། སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི།1

ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༢༣ བ ༢ ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ང་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ང་རྒྱལ་གྱི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 503

གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་མི་ཤེས། དེ་མ་ཤེས་པས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང༌། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ནི། མ་རིག་པའི་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་རྨོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པས་སྡུག་ཀུན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་མི་བྱེད་པས། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ནི། ལྟ་བའི་ཞེས་ཏེ། ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ།
འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན་འཇིག་ལྟའི་དབང་གིས་བདག་གྲོལ་1

བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བཟུང་
ནས་གྲོལ་བའི་བདག་སོགས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོག་པས་ངེས་འབྱུང་གི་ཐབས་ཚོལ། མཐར་ལྟས་རྟག་ཆད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད། ལོག་ལྟས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐར་པ་མེད། བདག་བསྒོམ་པ་ཐར་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་ཞེན་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེས་ཏེ། ལྟ་ངན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པས་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ནི། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། དེའི་དབང་གིས་བདེན་བཞི་ལ་འདོར་ལེན་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་མི་བྱེད་ཅིང༌། དགེ་བ་མི་བྱེད། མི་དགེ་བ་བྱེད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ནི། ཕྲག་དོག་གི་ཞེས་ཏེ། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པས་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པའི་ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༢༣ བ ༦ བདག་གྲོལ། གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་

504 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པས་རྙེད་བཀུར་གཅེས་སུ་འཛིན་གྱི། ཆོས་གཅེས་སུ་མི་འཛིན་ལ། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང༌། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་1

ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།
དགུ་པ་སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་ནི། སེར་སྣའི་ཞེས་ཏེ། སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་ལྡན་པས་ནོར་གསོག་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་ཀྱི། ཡོ་བྱད་ཉུང་བ་གཅེས་སུ་མི་བྱེད་ལ། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང༌། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང༌། འཆིང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཆིང་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་གསུམ་ཡོད་དེ། དུག་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་འཆིང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བས་བསྡུས་པའི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཆིང་ཞིང༌། འདོད་པ་བཞིན་དུ་མི་ཐོབ་པར་བྱེད། ཞེ་སྡང་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཆིང༌། གཏི་མུག་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མི་ཤེས་པས་འཆིང་བར་བྱེད་ཅིང༌། འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དབང་གིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ན། འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དཀའ་ཞིང་སྤང་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་
བོ་དང༌། བདུན་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ ིདོ། །དང་པོ་ནི། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་བདུན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། བདུན་པོ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བར་ནི། དེ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༢༤ ན ༦ མི་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྲིད་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 505

དག་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ཞེས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་བདུན་ ིདུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང༌། ཁོང་ཁྲོའ་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ིསྲིད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར། ལམ་ལོག་པས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལོག་པས་ཚངས་སྤྱོད་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་བག་ལ་ཉལ་བཞི་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཚོལ་བ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་བག་ལ་ཉལ་བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་ཐ་མས་བག་ལ་ཉལ་བཞི་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། ལོག་པའི་ལམ་གྱིས་ཐར་པ་ཚོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉེན་པོ་ཆུང་ངུ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད། ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ལོག་པ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།བཞི་པ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཞག་པ་དང༌། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འབའ་ཞིག་པས་བྱེད་པ་དང༌། དུག་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བའི་ཞེས་ཏེ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་དེ། སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉེ་བའི་ཞེས་ཏེ། ཁྲོ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་དེ། སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་སྒོ་རེ་རེ་ནས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར། སྒོམ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་ལྔ། དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་
འགལ་བའི་ཉེས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེར་བའི་ཉེས་པ་དང༌། རྣམ་བྱང་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཞེས་ཏེ། བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། དེར་ངེས་པའི་རྒྱུ་

506 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཚན་དང༌། སྒྲ་དོན་དང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྨུགས་པ་ནས་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་1

སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པའི་དུས་ན་རྨུགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ལ་བཀྲི་བར་བྱེད། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒོད་དམ་རྒོད་དུ་དོགས་པའི་གཉེན་པོར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ན། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཀྲི་བར་བྱེད། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚེ། ཕྲག་དོག་དང༌། སེར་སྣས་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཀྲི་བར་བྱེད། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་གཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་བྱེད་པའི་དུས་ན། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ཀྱིས་བཀྲི་བར་བྱེད་པས་ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཆུ་བོ་ཞེས་ཏེ། དབྱེ་བ་དང་སྒྲ་དོན་དང་བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཆུ་བོ་སོགས་བཞི་ལ་ཆུ་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པས་ཆུ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཆུ་བོ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་ཡོན་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཆུ་བོས་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེར་བར་བྱེད། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་ཆུ་བོས་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེར་བར་བྱེད། ལོག་པའི་ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས། ལྟ་བ་གནས་པ་དང༌། མ་རིག་པ་གནས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པས་བཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
སྦྱོར་བའི་གཞི་ངོ་བོ་དང༌། སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པས་སྒྲ་དོན་དང༌། སྦྱོར་བ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནས། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༣ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༢༥ བ ༦ རྒྱུ་མཚན་ནམ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 507

རྩོད་པའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་ལེན་ཅིང༌། དེའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཉེ་བར་ལེན་པས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་རྩོད་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པས་ཁྱིམ་པ་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་རྩོད་པར་འགྱུར། ལྟ་བ་སོགས་ལ་ཆགས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནང་ཕན་ཚུན་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་ལྔ་ནི། འདོད་ཡོན་སོགས་ལ་དང་པོར་དགའ་བ་དང༌། དེ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་གནས་པ་དང༌། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་དེ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང༌། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པར་ཞེན་པའོ། །ཡང་ན་ཆགས་པ་ཆུང་འབྲིང་གིས་དབྱེ་བའོ། །ཉེར་ལེན་ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི། ལྟ་བའི་ཉེར་ལེན་དང༌། ལྟ་ངན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང༌། འཇིག་ལྟ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། སྔ་མ་གཉིས་མུ་སྟེགས་ཅན་ནང་ཕན་ཚུན་རྩོད་པའི་རྩ་བ་དང༌། གསུམ་པ་ཆོས་འདི་པ་དང་གཞན་སྡེ་རྩོད་པའི་རྩ་བ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ཉེར་ལེན་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་དང༌། དེའི་སྦྱོར་བ་དང་འགལ་
བའོ།།དང་པོ་ནི། མདུད་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོའ་དབྱེ་བ་དང༌། སྒྲ་དོན་དང༌། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱུ་ ིམཚན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདུད་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་མི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པ་བརྣབ་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་དང༌། གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་པའི་ཁོང་ཁྲོ་གནོད་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་དང༌། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་བཟང་པོར་འཛིན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པས་མདུད་པ་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་བཞིར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་དང༌། རྩོད་པ་ལ་ལེགས་པར་མི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དྲག་པོས་སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱུས་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པས་བཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོ་

508 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལྔ་ཡོད་དེ། འདོད་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བར་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པས་ཁྱིམ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་སྒྲིབ་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལྟུང་བ་བྱུང་བའི་ཚེ། ཕྱིར་བཅོས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བ་ན། གནོད་སེམས་ཀྱིས་ལྟུང་བ་དག་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད། རྨུགས་གཉིད་ཀྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་པར་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་སྒོམ་པའི་དུས་ན་སྒྲིབ་པར་བྱེད། རྒོད་འགྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྒོམ་པའི་དུས་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་བཏང་སྙོམས་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དུག་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་སྤང་དཀའ་
ཞིང་གཉེན་པོ་བསྟེན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་འགལ་བའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་བ་ཞེས་ཏེ། སྔོན་གོམས་པ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཐ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞིང་ཐ་བ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་ལས་སུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་སྔོན་གོམས་པའི་མཐུས་གཉེན་པོ་ཐོང་གཤོལ་དང་འདྲ་བས་ལོག་པར་དཀའ་ཞིང༌། སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང༌། རང་གི་མི་
འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱིན་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲི་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཉེས་ལྟུང་ལ་ལྷག་པར་སྤྱད་པས་མི་སྙན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲོང་སོགས་གང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། ཉེས་ལྟུང་ལྷག་པར་སྤྱད་པས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན། མི་གཙང་བ་གྲོང་གི་ཚེར་མ་ཞེས་སྨད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བདུན། རྒྱུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
བསྐྱེད་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། ད་ལྟར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང༌། བྱ་བ་མ་ཡིན་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 509

པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་དུ་གནོད་པ་དང༌། སྤང་དཀའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡིག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྡིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རིང་པོར་སྐྱེ་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟུག་རྔུ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཟུག་རྔུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་འདོད་པ་དངོས་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྕི་ཡང་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལྕི་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་འཛིན་ཅིང་ཡོ་བྱད་ལྕི་ཡང་དང་བཅས་པར་བྱས་པས་འཇིགས་པ་དང༌། གཞན་དང་ཁོན་དང་བཅས་ཞིང་གཡེང་བ་མང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྣ་ཚོགས་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོ་གསུམ་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་སོགས་ཆོས་ལོག་ལ་ཞེན་པའི་རྒྱུས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། སྒྲུབ་བྱ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཟག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང༌། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང༌། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཁྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོས་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད། གཉིས་པས་སྙོམ་འཇུག་གི་ཚོར་བ་ལ་སྲེད་པས་འཕྲོ་བར་བྱེད། ཟག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་གསུམ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་འཕྲོ་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པ་གསུམ་

510 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀུན་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕོངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཕོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཉམས་པས་ཡོ་བྱད་འདོད་ཀྱང་ཕོངས་པས་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།བཞི་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་མ་འབྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་ལས་
བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་ཡུལ་ལ་དང་པོར་སྡུག་མི་སྡུག་སོགས་སུ་རྟོག་པས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་བཀྲ་བར་འཛིན་པ་མངོན་རྟོགས་སུ་བཟུང་བས་འདོད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པ་ཐོབ་སྟེ་ལུས་སེམས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཁྲུག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཁྲུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ངག་ཏུ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་ཞིང། ཡིད་མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་འཁྲུགས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། འཐབ་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཐབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ངག་གིས་ཆད་པས་གཅོད་པ་སོགས་འཐབ་རྩོད་སྣ་ཚོགས་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་ནི། རིམས་ནད་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། རིམས་ནད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས། ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་ཆོམ་རྐུན་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང༌། རྟག་དངོས་བསྒོམ་པ་ཐར་ལམ་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཆོས་ལོག་ལ་ཆགས་པས་ལུས་སེམས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། ནགས་སྦྱོར་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ནགས་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་ལ་ཆགས་པས་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔར་ནགས་སྟུག་པོ་དང་འདྲ་བར་བགྲོད་དཀའ་ཞིང༌། ཚང་ཚིང་མང་པོས་འཁྲིགས་པའི་ལུས་སྣ་ཚོགས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཉེན་པོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། གེགས་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། གེགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲེད་པས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལྟ་བ་དང་བཅས་པས་དགེ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་བློ་མ་བྱང་བ་དང༌། ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱིས་འདྲེ་ཞིང་གནས་པ་དང༌། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཟུང་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 511

ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ལོག་ཞུགས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་མ་ཕྱེ་བར་བདེན་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་པར་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤང་གིས་བསྡུས་པ་ཡུལ་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྲེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐོང་སྤང་གིས་བསྡུས་པ་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་སོགས་ལྟ་ངན་ལ་སྡུག་པར་སྲེད་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོ་ཡང་དེ་གཉིས་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མི་སྡུག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཆུང་ངུ་བས་བདག་ཆེ་སྙམ་པ་དང༌། ལྟ་ངན་ལ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་སོགས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མཆོག་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ལྟ་ངན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་ལ་མཆོག་དང་དག་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ཡུལ་དང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སྡུག་ཀུན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང༌། འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པའོ།།དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྡུག་ཀུན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། སྡུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གནས་བྱེད་ཅིང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཆར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་1

ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང༌། འགོག་ལམ་ལ་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གཡང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༧ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༣༠ ན ༣ ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ།

512 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ས་དང༌། དེ་རྒྱུན་གཅོད་པའི་མི་མཐུན་པར་ལྟས་ནས་སྐྲག་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྟེན་གང་ལ་གནས་པ་དང༌། ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཁམས་ཀྱིས་ཞེས་སོ།།
ལན་ལ་བཞི། ཁམས་གང་ན་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་ན་རྣམ་
ཤེས་གང་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་ན་དངོས་པོའ་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའི་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱད་
པར་1
རོ། །དང་པོ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་ལ། ཁོང་ཁྲོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་མི་བདེ་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། འདོད་པ་ན་བདག་གི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་བྱེད་འདོད་ཡོན་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་ཚེགས་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་དགོས་པས་ཡིད་མི་བདེ་འདྲེན་པར་བྱེད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་འདོད་ཁམས་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས། འདོད་ཡོན་གྱིས་བསྒྲུན་དུ་མེད་པའི་བདེ་བས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཏང་སྙོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། འདོད་ཆགས་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞི་དང༌། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་དང༌། མ་རིག་པ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་འདོད་ཆགས་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔའི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང༌། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡིད་བདེ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་རྒྱུན་འཆད་པ་ན་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན། དབང་ཤེས་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣༠ ན ༦ འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 513

བ་མེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སིམ་པས་ཀྱང་དབང་པོ་བརྟེན་བཅས་སིམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང༌། བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཚོར་ལྔར་བྱས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཞིང༌། ཡིད་མི་བདེ་མེད་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞིག །བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་དུ་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡིད་མི་བདེ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་འགགས་པ་ན་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་ཏེ། མི་དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ང་རྒྱལ་ནི་ཞེས་ཏེ། ང་རྒྱལ་ཚོར་བ་དུ་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་ཁམས་ན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི། བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དུ་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ།།
བཞི་པ་ནི། ང་རྒྱལ་ཞེས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་ངན་བཞི་པོ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཏེ། ང་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། ལོག་པར་ཞེས་ཏེ། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། སྡིག་པ་བྱེད་པ་རྣམས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་ལ། དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་མཐོང་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡང་འགོག་པ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དྲུག་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཚོར་བ་ཅི་རིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། གཏན་ལ་མ་ཕེབས་ན་ཡིད་མི་དགའ་བས་འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་ལ། གོང་མ་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། མ་རིག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདྲེས་པ་དང་མ་

514 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པས། ས་གང་ན་ཚོར་བ་ལྔ་1

པོ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ཞིང༌། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལས་གཞན་པ་དེ་ནི། འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིད་གཏན་ལ་མ་ཕེབས་པ་2

ལ་མོས་པ་མེད་པས་
ཡིད་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་མ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ།།གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། ཐ་མལ་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་
ཅད་མཐར་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཤགས་མ་ཟད་པར་གློ་བུར་དུ་འགག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་ཤགས་ཟད་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་ན་རྣམ་ཤེས་གང་ཡོད་པ་དང་ཅི་རིགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་པ་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་གཟུགས་ན་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་3

ཤེས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཞིང༌། འདོད་པ་ན་ཁོང་ཁྲོ་དང་མ་རིག་པ་ཡང་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མ་རིག་པ་ཡང་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་སོགས་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ནས་བསྡུས་ཤིང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གསུམ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་
རེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། རིགས་སོགས་གང་རུང་གིས་སེམས་ཁེངས་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་ལྟར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༩ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༡ བ ༤ ས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༩ ན ༤ གཏན་ལ་མ་ཕེབས་པའི་འདོད་པ་མེད་པས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢༩ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༣༢ ན ༢ སྣ་ལྕེའི་མ་གཏོགས་པ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 515

རོ། །ལྷག་མ་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རིས་སུ་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
བདུན་པ་སྡེ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤང་བྱར་བཞག་པ་རིས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་
དང། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ། རིས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐོང་སྤང་དང༌། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྒོམ་སྤངས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ལ། མཐོང་སྤངས་དང༌། སྒོམ་སྤངས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན། ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མིན་ལྔ། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་བཞི་བཅུ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་བཞི་བཞི་བོར་བས། སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཕུང་པོ་ལྔའམ། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལྔ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་དང༌། མཐར་ལྟ་དང༌། ལོག་ལྟ་དང༌། མ་རིག་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་མོ། །མ་རིག་པ་ནི་གོ་སླ་ལ། འཇིག་ལྟ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་དང༌། མཐར་ལྟས་འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། ལོག་ལྟས་ཕལ་ཆེར་སྐུར་བ་འདེབས་ཤིང༌། དབང་ཕྱུག་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་སོགས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་དུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ།།
ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་
འཛིན་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལྔ་པོ་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་གྱི་གནས་ལྔ་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལྟ་ངན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་

516 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ངན་ལ་དག་གྲོལ་སོགས་སུ་འཛིན་པའོ། །དབང་གིས་ལོག་ཞུགས་ནི། ཁོང་ཁྲོ་སྟེ། རང་གིས་ལྟ་ངན་བཟུང་བའི་དབང་གིས། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྡང་བས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སའི་བསྡུ་བ་ལས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ཞུགས་ཀྱང་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཅེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་སྒོམ་སྤངས་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་ལྟ་དང༌། མཐར་ལྟ་དང༌། འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་དང༌། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པ་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཅེས་ཏེ།1

གོ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤོང་བ་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་འདོད་པས་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤོང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བ་དང༌། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བྱ་བས་སྤོང་བ་དང༌། སྤང་བྱ་གང་ཞིག་མངོན་གྱུར་རམ་ས་བོན་གང་ལས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་དང༌། སྤོང་བ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། སྤོང་བའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱའི་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དང་ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་བསྒོམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཚུལ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་འདོད་པས་ཐོག་མར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང༌། དམིགས་པ་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡོངས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༠ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༣༣ ན ༦ དེ་དག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 517

སུ་ཤེས་པ་དང༌། མ་སྤངས་ན་འདི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མངོན་གྱུར་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཉེས་དམིགས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཉེན་པོ་རྙེད་པ་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། གཉེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སྔར་སྤང་བྱ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང༌། བྱུང་རྒྱལ་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེར་མི་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང༌། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་དངོས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་གང་ཞིག་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་ནུས་ཤིང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པའི་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་དེས་སྤོང་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང༌། ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པ་སོགས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། གང་ཞིག་ཅེས་སོ། །ལན་ལ། མི་འཐད་པའི་སྤོང་ཚུལ་དགག་པ་
དང༌། ས་བོན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང༌། སྤོང་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། སྤངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། རང་དུས་ན་འདས་པ་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམས་པ་ལྟར་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་པ་སྤོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་ཕུལ་བ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དུས་ན་མེད་པར་དེ་ལྟར་བྱ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མཛོ་སྦྲེལ་གཡང་ལ་སྐྱུར་བ་ལྟར། སྤང་གཉེན་དུས་མཉམ་དུ་འགགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུས་མཉམ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་གྱུར་ལ་བརྟག་པ་གསུམ་གྱིས་སྤོང་བ་མི་འཐད་པས། ས་བོན་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། རང་གི་

518 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཡོད་པས། ས་བོན་ལ་བརྟག་པ་གསུམ་བྱེད་ན། དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་མ་ཡིན་ཞིང༌། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ས་གཉིས་པ་པའི་མཉམ་གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོའ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་མི་སྤོང་བར་ ིཐལ། འདས་པ་འགགས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་མི་སྤོང༌། དུས་1

གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་པའི་འཇིག་ལྟ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྔ་མ་གསུམ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། དེའི་ས་བོན་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་འགལ་ལོ། །འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཡོད་ན། སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མུན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་དང༌། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ས་བོན་སྤངས་པ་ལས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཞེས་2

ཏེ། དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ངོ་སྐལ་
གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཚུལ་སྣང་བས་མུན་པ་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྣང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། མུན་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མུན་པ་ཐ་མ་འགགས་པ་བཞིན་དུ། སྔར་གཉེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཐ་མ་འགགས་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན། ས་བོན་ཐ་མ་འགགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཞེས་ཏེ། འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་དོན་ནི། ཉམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣༤ བ ༤ དུས་མཉམ་གང་གིས་ཀྱང་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༢ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ ན ༡ གནས་ངན་ལེན་ཅེས་སོ།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 519

སྨད་པར་བྱས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེད་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་
མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་གཞི་དངོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ལས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཙམ་ལས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྡུས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། སེམས་པའི་ལས་1

དང་བསམ་པའི་ལས་སུ་
འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཙམ་ལྔ་ཡོད་དེ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་དམིགས་པའི་ལས་དང༌། སས་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལས་དང༌། བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྩོལ་བའི་ལས་དང༌། གསེར་སྦྲམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྒྱུར་བའི་ལས་དང༌། འཕགས་ལམ་གྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། འཐོབ་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཕལ་ཆེར་རྩོལ་བའི་ལས་སུ་འདོད་དེ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོལ་བའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེར་གྱི་སྒྲ་སྨོས་པས་ནི། འཐོབ་པ་དང་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་དམིགས་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་པའི་ལས་དང༌། བསམ་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་པའི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང༌། དེ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་པའི་ལས་དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང༌། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་སྒོ་ ིགསུམ་གྱི་ལས་དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༢ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ ན ༦ སེམས་པའི་ལས་བསམ་པའི་ལས་

520 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་ལ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་
རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ནི། མི་དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། བཅུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གསུམ། ངག་གི་བཞི། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ནི། དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཡང་བཅུ་ཡོད་དེ། སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནས། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་ཞེས་ཏེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ལྔའམ། བསྡུས་ན་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ལ་སོགས་པ་ལྔའམ། གཞི་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་བཞིར་བསྡུས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྲོག་གཅོད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང༌། རབ་ཏུ་དབྱེ་
བས་བཤད་པ་དང༌། བླང་བྱའི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། སེམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལས་ལྔའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང༌། ལས་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་ལས་རང་གི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྔར་དབྱེ་བ་དང༌། མྱོང་བར་ངེས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་པ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལས་ལྔ་ཡོད་དེ། ཀུན་སློང་གི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་ལས་རང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། ཕན་པར་བསམས་ནས་གཞན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང༌། སྐྱོན་ཡོན་མི་ཤེས་པར་སྲོག་གཅོད་བྱེད་པ་དང༌། འཚེ་བ་ཆོས་སུ་འདོད་པས་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ལས་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་མྱོང་ངེས་མ་ངེས་ཅི་རིགས་སུ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 521

ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་དང༌། སྔ་མ་གསུམ་ལས་མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་བྱས་པ་དང་བསགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་དེ། ཡུན་རིང་པོ་བསམ་པའམ། མ་བསམ་ཀྱང༌། ལུས་ངག་གིས་དངོས་སུ་སྤྱད་པ་ནི། ལས་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལ། དངོས་སུ་མ་སྤྱད་ཀྱང༌། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བྱ་བར་བསམ་པའི་ལས་ནི། བསམ་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མྱོང་བར་ངེས་པའི་ཞེས་ཏེ།
དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ལ། ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྐྱེན་གྱིས་ལོག་མི་ནུས་པར་ལས་དེ་བྱེད་ངེས་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་པ་དང༌། དེ་ཡང་དུས་འདི་ཙམ་ན་མྱོང་བར་ཐག་ཆོད་པའི་དུས་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་འགྲུབ་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་
དགོད་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་ནུས་པ་དང༌། སྨིན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། ངན་སོང་དུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། སྲོག་གཅོད་པས་ཚེ་ཐུང་ཞིང་ནད་མང་བ་སོགས་དང༌། བདག་པོའ་འབྲས་བུ་གང་དུ་ ིསྐྱེས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ནི། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྟོགས་པར་སླའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་
འགྲོར་རྣམ་སྨིན་འཕེན་པ་དང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོ་འཕེན་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་1

དང༌། དེར་སྐྱེས་པ་ན། ཚེ་རིང་ཐུང་སོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་རྫོགས་པར་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ལས་གཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། ལས་གཅིག་དང་དུ་མས་ལུས་གཅིག་དང་དུ་
མ་ཁོ་ན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་ལ། ལས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༤ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༣༧ ན ༤ འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལས་དང་།

522 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དུ་མས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ལས་སྨིན་ཚུལ་གྱི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྕི་ཡང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན། ལས་གང་ལྕི་བའི་འབྲས་བུ་ཐོག་མར་སྨིན་ལ། དེ་ཡང་འདྲ་ན། འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཐོག་མར་སྨིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་གང་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཐོག་མར་སྨིན་པ་དང༌། གོམས་པ་འདྲ་ན། སྔོན་དུ་བྱས་པའི་སྔོན་ལ་སྨིན། རྗེས་ལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རྗེས་ལ་སྨིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་
གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང༌། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལས་ཐུན་མོང་1

གི་གཞི་བཤད་པ་དང༌། ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་
གཉིས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་ལས་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ལས་རྣམ་སྨིན་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་སོ་སོར་འཕེན་པའི་ལས་སོ་སོར་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་དེ། དང་པོས་མི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་ནས་ངན་འགྲོའ་ིའདུ་བྱེད་འཕེན་ལ། གཉིས་པས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་བསགས་ནས་བདེ་འགྲོའ་ིརྣམ་སྨིན་འཕེན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་གསུམ་དུག་2

གསུམ་གང་རུང་གིས་སྦྱོར་ཞིང༌། ཞེ་སྡང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་
བྱེད། མ་བྱིན་ལེན་སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྦྱོར་ཞིང༌། ཆགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣༧ བ ༣ ཐུན་མོང་བའི་གཞི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༥ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༨ ན ༡ སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 523

རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྦྱོར་ཞིང༌། གང་རུང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། ལོག་ལྟ་གང་རུང་གིས་སྦྱོར་ཞིང༌། གཏི་མུག་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མདོར་བསྟན་པ་
དང༌། སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་ཏེ། ལས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་རྣམ་གྲངས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཕེན་པའི་ལས་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བའི་སྒོ་ནས་ཐུན་མོང་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐུན་མོང་བར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་རིགས་མཐུན་ཐུན་མོང་བ་བསགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ། ཕན་ཚུན་དུ་བལྟ་བ་དང༌། རེག་པ་དང་ཉན་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་1

ལ་ལྔ། གཉེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
དང༌། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཞིང་དང་ཀུན་སློང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང༌། རྣམ་གྲངས་དགུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབས་དང་ཞེས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང༌། བདག་མེད་སྒོམས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། དེ་དག་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་པ་དང༌། བཅས་པ་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དམྱལ་བ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་མགོ་ཚ་བ་ཙམ་གྱིས་དག་པར་བྱེད་པ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་གྱུར་མྱོང་མི་དགོས་པར་དག་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིར་མི་དགེ་བའི་ལས་འདིས། སྡུག་བསྔལ་འདི་ཙམ་དང༌། དུས་འདི་ཙམ་དུ་མྱོང་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ལས་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། གཞི་དེ་2

ལ་སྤྱད་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་པ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་གནས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༥ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣༨ ན ༦ གཉིས་པ་ལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༥ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣༨ བ ༤ གཞི་དེ་ལས་

524 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དང༌། ངན་འགྲོ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་གྲངས་སུ་བགྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོའ་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་མཐུ་ཆུང་བའི་གང་ཟག་གིས་མི་དགེ་བའི་ལས་ ིགཉེན་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང༌། སྲོག་གཅོད་སོགས་རྒྱུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱས་པ་དང༌། ཀུན་སློང་སྟོབས་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་དང༌། གཏན་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཞིང་དང་ཞེས་ཏེ། ཞིང་དང་ཀུན་སློང་གིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཕ་མ་གསོད་པ་སོགས་དང༌། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སོགས་ཞིང་དང་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། ཡང་རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། ཡང་རྣམ་པ་དགུའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཕན་གནོད་བྱ་བའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལས་བྱེད་པ་ཞིང་གི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང༌། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་བཟང་ཞིང་གྱ་ནོམ་པ་དངོས་པོ་དང༌། སྦྱིན་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོབས་ཆེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་པ་ལས། ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་བཞི་པོ་དང༌། ཀུན་སློང་དྲག་པོ་དང༌། ཐོབ་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་འདོད་པ་ཀུན་སློང་གིས་བསྡུས་པ་གཉིས་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཐ་མ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། ལས་བྱེད་
བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོར་བསམས་ནས། ལས་བྱེད་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་བྱས་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མི་འདོད་པ་འབྱིན་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་སྙམ་ནས་དྲི་བ་བཀོད་པ་དང༌། ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་མྱོང་བས་དེའི་ཚེ་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མྱོང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དྲིས་པ་སྟེ། དོན་ནི། རྒྱུ་དུས་ན་ཉོན་མོངས་ཆེས་ཤས་ཆེ་བས། ཚུལ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 525

ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མྱོང་དགོས་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཡང༌། རྒྱུའི་དུས་བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མྱོང་དགོས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་སྙམ་པའོ། །ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྒྱུ་དུས་ན་ཚོར་བ་དང་ལྡན་ཡང་རུང༌། བདེ་བ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང༌། འབྲས་བུའི་དུས་ན་བདེ་བ་ཁོ་ན་མྱོང་བར་འགྱུར་གྱི། སྡུག་བསྔལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་མྱོང་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །ལན་ནི། འདིར་ནི་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་ལས་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་བཀག་ལ། ལས་བྱེད་དུས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང༌། རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་འབྱིན་པ་བཀག་ཅིང༌། ལས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་པ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དུས་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་མྱོང་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ནི། ཡང་བདེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། རྒྱུའི་དུས་ན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་ལ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པའི་དུས། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ལ་ཡང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་
གསུམ་ག་1

འབྱུང་ལ། ལས་བྱེད་དུས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ལྡན་ཡང༌། དགེ་མི་དགེའི་ལས་བྱས་པ་
ལས་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང༌། ལས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་ཡང༌། ལས་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ་བཞི། ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། ངོ་བོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང༌། གཉེན་པོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་ ིཔ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྡོམ་པའི་ལས་དང༌། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང༌། བར་མས་བསྡུས་པའི་ལས་ཡོད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༤༠ ན ༡ གསུམ་ག་གནད་ལ།

526 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྡོམ་པའི་ལས་དང༌། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང༌། བར་མའི་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྡོམ་ ིཔའི་ཞེས་ཏེ། སྡོམ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་ངོ་བོ་དང་རྟེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ། སྡེ་ཚན་ལྔས་བསྡུས་པ་སྤོང་བའི་སེམས་པ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ལྔ་ཡོད་པ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང༌། དེ་ཉིད་སྣང་1

བཀག་ཅི་རིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དགེ་སློང་
མའི་སྡོམ་པ་དང༌། དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་སྤོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་པ་དང༌། སྲོག་གཅོད་སོགས་སྤང་བྱ་བཅུ་སྤོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤོང་བའི་སེམས་པ་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་ཚུལ་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ལྔ་སྤོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་པ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དགེ་བསྙེན་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་དང༌། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཙམ་བླངས་ན་ཡང་སྐྱེ་ཞིང༌། སྤང་བྱ་བརྒྱད་སྤོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་པ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པའོ། །སྤྱིར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང༌། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་ལྡན་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཙམ་ལ་གནས་པ་གོ་མིའི་དགེ་བསྙེན་དུ་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་ཚན་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྟེན་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས། སྡོམ་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་དབེན་པར་སྤྱོད་ཅིང༌། མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་འདོད་པ་ལས་ཀྱང་དབེན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ བ ༣ དེ་ཉིད་གནང་བཀག་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 527

པར་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། སྔ་མ་ལས་དབེན་པར་སྤྱོད་ཅིང༌། ཕྱི་མ་ལས་དབེན་པར་མི་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དང་བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགེ་བསྙེན་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་བཞག །ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཇི་སྲིད་འཚོ་བར་དུ་གཉིས་ཀ་ལས་དབེན་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན། ཉིན་ཞག་རེ་ཙམ་དང༌། ཟླ་ཕྱེད་རེ་ཙམ་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཉིན་ཞག་རེ་མ་གཏོགས་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ལ་སློབ་པ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་
མི་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། མ་ནིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་བསྙེན་ཞེས་ཏེ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་ལྡན་ལ་དགེ་སློང་ལྟར། ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། སྲོག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་ཙམ་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་བླངས་པ་དེ་ལ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་མི་སྤོང་བའི་ཆ་ནས་ཚུལ་འཆལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགེ་བསྙེན་ལ་སྐྱབས་འགྲོའ་དགེ་བསྙེན་དང༌། སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང༌། ིཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པ་དང༌། ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་དུ་མ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཟ་མ་དང་ཞེས་ཏེ། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་
བླངས་པའི་སྒོ་ནས། དགེ་བསྙེན་སྡོམ་ལྡན་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཚྭ་སྒོ་ཅན་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པའི་འཁོར་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱབས་འགྲོ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་སྲོག་གཅོད་སོགས་སྤངས་པ་ལས། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ཙམ་ལ་དགེ་བསྙེན་དུ་བཞག་པ་ནི་རུང་ངོ༌། །གསུམ་པ་ནི། མ་ནིང་1

ཞེས་
ཏེ། མ་ནིང་ནི་ལྔ་ཡོད། མི་གང༌། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཕོ་མོའ་དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པ་དང༌། རང་ལ་ ིའཁྲིག་པ་བསྟེན་པའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང་གཞན་བསྟེན་པ་མཐོང་ན། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་ཀྱི་སྤོབས་པ་སྐྱེ་བ་དང༌། དཀར་ཕྱོགས་སམ་ནག་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། གཞན་དུ་བུད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༨ བ ༣ གསུམ་པ་ནི། མ་ནིང་ནི་ལྔ་ཡོད།

528 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། མི་གཙང་བ་ཁར་བླུགས་པ་ན་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དབང་པོ་བཅད་པས་ཉམས་པའི་མ་ནིང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཏུ། དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་མི་ལ་ཟ་མ་དང༌། ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་མ་ནིང་དུ་བཤད་དོ། །མ་ནིང་ནི། ཕལ་ཆེར་སྐྱེས་པ་དང༌། བུད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བས། དགེ་སློང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ན། བུད་མེད་བསྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་སློང་མའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ན། སྐྱེས་པ་བསྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ལྔ་ཡི་དང་པོ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་པ་མ་ནིང་ཁོ་ན་དང༌། གསུམ་པ་བྱ་བའི་དབང་གིས་རེས་འཇོག་ཏུ་བཤད་དོ།།གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས། སྲོག་གཅོད་སོགས་འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤོང་བའི་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས། འཆལ་ཚུལ་དངོས་ ིསུ་སྤོང་ཞིང༌། ས་བོན་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའ་དངོས་གཞི་ནས། བཞི་ ིཔའི་བར་ན་སྤངས་པ་ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་ལ། འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་ཉམས་ན་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་བཤད་པ་ནི། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས། འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་པའོ།།
གཉིས་པ་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
ངོ་བོའ་དབྱེ་བ་དང༌། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། ཐོབ་པའི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོམ་ ིམིན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་མི་བསད་པས་འཚོ་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་དང་མི་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཙམ་དང༌། བསད་པས་འཚོ་བ་ལྔ་དང༌། གནོད་པས་བྱེད་པས་འཚོ་བ་བཞི་ལ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ལ། རི་བོང་རྒྱས་གཤོར་བ་ནི། རི་བོང་རྒྱས་འཛིན་པ་དང༌། སྦྲུལ་གྱིས་འཚོ་བ་ནི། སྦྲུལ་བཟུང་ནས་བརྩེ་བས་འཚོ་བ་དང༌། ཉན་རྣ་བྱེད་པ་ནི། གཞན་ལ་ཕྲ་མ་དང་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 529

འདམ་པོ་བྱས་པས་འཚོ་བ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་སྨོན་1

པའི་སེམས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། སྡོམ་མིན་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནས་བཤན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་དང༌། དེར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དེས་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང༌། བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་བར་མ་ནི། སྡོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་ནི་བར་མའི་དགེ་བ་དང༌། སྡོམ་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཁུ་ཚུར་བསྣུན་པ་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་བར་མའི་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང༌། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གང་གིས་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོམ་ལྡན་ལ་ཡང་བར་མའི་མི་དགེ་བ་དང༌། སྡོམ་མིན་ཅན་ལ་ཡང་བར་མའི་དགེ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་མྱོང་གྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་བདེ་བ་མྱོང་གྱུར་དང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་གྱུར་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་བཏང་སྙོམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཐོང་ཆོས་
ལ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ནི། མཐོང་བའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལང་མ་ཐག་པ་སོགས་ལ་ཕན་པའམ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་ལས་བྱས་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ། འབྲས་བུ་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་མགོ་རྩོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། མཇུག་རྫོགས་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཡུལ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ནི། བསམ་སྦྱོར་དྲག་པོ་མེད་ཀྱང་ཕན་གནོད་བྱས་པའི་ལས་དེ། ཞིང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༩ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༤༢ བ ༡ ལོག་པར་སྨིན་པའི་

530 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས་པ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ནི། སྐྱེས་ནས་ཞེས་ཏེ། མཚམས་མེད་ལྔའི་ལས་
དང༌། མཚམས་མེད་ཆ་འདྲ་བའི་ཉེས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ནས་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང༌། ལས་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་མགོ་རྩོམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་གྱུར་ནི། ལན་གྲངས་ཞེས་ཏེ། ལས་གང་གི་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་མགོ་རྩོམ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ནི། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང༌། དེའི་གཉེན་པོའ་ལས་ ིསོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་གནག་པའི་ལས་དང༌། གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ལས་དང༌། འདྲེས་མའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། གནག་ལ་ཞེས་ཏེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གཞན་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོར་བྱ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྡུས་པའི་ལས་གང༌། རྣམ་སྨིན་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཀར་ལ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཀར་བའི་ལས་གང༌། རྣམ་སྨིན་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་འབྱིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། དཀར་གནག་ཅེས་ཏེ། གཞན་བསླུ་བའི་བསམ་པས་ནོར་སྟེར་བའི་ལས་
དང་། ཕན་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་སླངས་ཏེ། ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། འདྲེས་མའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ལས་གང་བསམ་སྦྱོར་དཀར་གནག་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་ཤིང༌། རྣམ་སྨིན་འདོད་མི་འདོད་ཅི་རིགས་སུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་ནག་ཅིང་ཞེས་ཏེ། སྤང་གཉེན་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། ལས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་རྣམ་སྨིན་མི་འཕེན་ཞིང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དངོས་སུ་སྦྱིན་པའི་ལས་བཞིའི་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་བླངས་བྱའི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིན་པའི་ལས་དང་ཚུལ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 531

ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། གཏོང་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། གཏང་བྱའི་དངོས་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་ཞེས་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ལས་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་ཆགས་པ་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་གཞི་དང༌། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་སློང་དང༌། གཏང་བྱའི་རྫས་དང༌། གཏོང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ནི། གཞི་ནི་ཞེས་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང༌། དེས་ཀུན་ནས་སླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། གཏོང་སེམས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་བསྡུས་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། གཏོང་བའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་དུ་མས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དང༌། ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་ཚུལ་སྲིད་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་བསྔོ་བར་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པས་སྦྱིན་པ་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སོགས་ལྔ་དང༌། གང་ལ་སྟེར་བའི་སྣོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྣོད་ལ་སྦྱིན་པ་སོགས་ལེགས་པར་བགོད་དེ་སྦྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་ནི་གོ་བར་སླའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སྦྱིན་པ་བྱ་བའི་རྫས་རྣམ་པར་དག་པས་ཀྱང༌། སྦྱིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང༌། མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང༌། ངོ་བོ་དག་པ་གཅིག་དང༌། ཆོས་དང་མི་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏང་བྱའི་རྫས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་ནི་གོ་བར་སླའོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང༌། མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་
འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ངེས་པར་འབྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མ་སྨད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མ་ཉམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ཆེད་དུ་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡོམ་པས་བསྡམས་1

པ་ཞེས་བྱ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༡ བ ༣ སྡོམ་པས་བསྡོམས་པ་

532 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྟེ། ཐར་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཆོ་ག་དང་ཞེས་ཏེ། གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཉམས་པས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡང་འཇིགས་1

པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེས་ལྟུང་ཕྲ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་
སློབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་སློབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསླབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཞི་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལུས་དང་ངག་བསྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང༌། བསམ་པ་རྣམ་པར་ ིདག་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཤད་པ་དང༌། དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྟུང་བའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བ་དང༌། རང་དུས་ན་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང༌། ལྟུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ངག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བླངས་པ་ཆུད་མི་གསོན་ཞིང༌། ལྟུང་བ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ལས་འགྱོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ལོག་པར་བསྔོ་བ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ཁྱད་གསོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བྲལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྨོན་ནས་ཚངས་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༡ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤༤ བ ༤ འཇིགས་པ་ལྟ་བ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 533

ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་གནོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་མི་བྱེད་ཅིང༌། འགྲོགས་ན་བདེ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཐོབ་པ་དང༌། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་ནུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་མི་སྒྲོག་ཅིང་སྡིག་པ་མི་འཆབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ནུས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་འཁོར་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་བྲལ་བ་དང༌། མཐའ་གཉིས་
དང་བྲལ་བ་དང༌། ཆོག་པར་འཛིན་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་འཚམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བླ་མ་དང༌། བླ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་ལ་ང་རྒྱལ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་དབང་གིས་གདུང་
བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་དང་ངན་ངོན་ལ་མོས་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་ཕྱིས་འགྱོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ངན་པ་འདོད་པ་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་དགེ་བ་མ་གྲུབ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྤྱོད་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དབྱེ་བ་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་

534 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སེམས་1

ཅན་

ལ་སེམས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་མི་ཁྱབ་པའི་2

དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། དེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། རེ་རེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང༌། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་དང༌། གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་ཞེས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་རང་གིས་མྱོང་དགོས་ལ། གཞན་གྱིས་མི་མྱོང་ཞིང༌། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡང་རང་གིས་མི་མྱོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དེ་ཡང་འདྲེས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། དགེ་བ་བྱས་ན་བདེ་བ་མྱོང་བ་སོགས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སོ་སོའ་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ ིཀྱི་སྐྱེ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས། རང་རང་གིས་བསགས་པའི་ལས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྟེན་དང་སྐྱབས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བསྒོམས་ན་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའ་ལུས་ཐོབ་ ིནས་གཟུགས་མི་སྡུག་པ་སོགས་ངན་པ་དང༌། གཟུགས་སྡུག་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དགོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༤༦ ན ༢ མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་དགག་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤༣ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༤༦ ན ༢ མི་ཁྱབ་པ་དང་ཁྱབ་པའི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 535

ཞེས་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ངོས་ནས་གཙོ་བོར་དྲིས་པའོ། །ལན་ལ། བསམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་
1

བཤད་པ་དང༌། མི་ཁྱབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལྷ་མིའི་ནང་དུ་རྣམ་སྨིན་འདོད་པ་འབྱིན་པ་དང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྨིན་མི་འདོད་པ་འབྱིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་རིག་པས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་ལས་ཕྲ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། མཐུ་ཁྱད་
པར་ཅན་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་ལས་ཕྲ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་ལས་ཕྲ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། རྒྱུ་བཞིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་འདིས་ཞེས་ཏེ། ལས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ལུས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལས་ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གྲུབ་པ་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ལས་ཚེ་སྔ་མ་ལ་2

གནས་གང་དུ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དང༌། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཅི་འདྲ་བས་བྱས་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སོགས་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཞེས་ཏེ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འགྲུབ་པའི་ལས་
ཕྲ་བ་དང༌། ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་ཆུ་འབྱུང་བ་སོགས་དང༌། སྨན་འགའ་ཞིག་བཟུང་བས་མི་སྣང་བར་འགྲོ་བ་དང༌། སྔགས་བཏབ་པས་མེས་མི་འཚིག་པ་དང༌། ལུང་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྡེའུ་གསུམ་བླངས་ཏེ། མཐོ་སར་ཕྱིན་ནས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རིམས་རྣམས་སོང་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་ནས་འཕངས་པས་རིམས་ཞི་བ་ལྟ་བུའི་མཁྱུད་སྤྱད་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུའི་ནུས་པ་ནི། སོ་སོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤༦ བ ༤ བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཤད་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤༤ ན ༣ ཚེ་སྔ་མ་གནས་

536 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་ལྟར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐུས་གཡོ་བ་
སོགས་དང༌། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཅུའི་ལས་དང༌། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་མཛད་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དབང་བཅུ་ནི། རིམས་པ་བཞིན་དུ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་བསྐལ་པར་གནས་ནུས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པ་དང༌། འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཆར་འབེབས་ནུས་པ་དང༌། གོང་མ་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ལས་འདོད་པར་སྨིན་པར་སྒྱུར་ནུས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང༌། སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ནུས་པ་དང༌། མོས་པ་བཞིན་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་བསྒྱུར་ནུས་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ནུས་པ་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་རིགས་བཞི་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཆོས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཅིག་གིས། སེམས་ཅན་བསམ་པ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཚིམ་པར་ནུས་པའོ།།
གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་ ིཔའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན། ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པར་སྲེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་སྲིད་པར་འབྱུང་བར་བྱེད། བདེ་བ་དང་གཙང་བར་སྲེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད། བདག་ཏུ་སྲེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱུའི་ཞེས་ཏེ། རྟག་པར་སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུའི་
མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་དང་ལྡན་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ལུས་འགྲུབ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 537

པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། བདེ་བར་སྲེད་པ་དང་གཙང་བར་སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྒོ་ནས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་བསགས་པ་དེ་དང་དེ་དག་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དང་དེར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཕྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་མི་འདྲ་བ་དང་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྐྱེན་གྱི་ཞེས་ཏེ། བདག་ཏུ་སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བསྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང༌། སྔོན་མ་ཐོབ་པའི་ལུས་གཞན་དང་གཞན་འཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ལས་འདའ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བམ་པོ་བཞི་པ།༈ གསུམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་
དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་ིམཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བར་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། དགག་གཞི་གང་1

འགོག་
པ་བདག་གི་སྤྲོས་པས་དབེན་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། གཉེན་པོ་གང་གིས་འགོག་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། དགག་བྱའི་ཆོས་གང་འགོག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༥ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༤༨ བ ༥ དགག་གཞི་གང་དུ་འགོག་པ་

538 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འགོག་པ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ ིཉིད་དོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འོག་ཏུ་ཡང་ཟུར་ཙམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་འགོག་པར་གསུངས་པ་དང༌། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་དེས་མཚོན་པའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་སྟེ། གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ ིབཅུ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ་ཞེས་1

སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བ་འགོག་ ིབདེན་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་2

དགོངས་ནས། དེ་བཞིན་མིང་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ ིའགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ་མིག་འགག་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནང་གི་དབང་པོའ་ཁམས་དང་པོ་སྨོས་པས་ལྷག་མ་ལྔ་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བར་ ིདུ་འགག་པས་ནི། ཡུལ་གྱི་ཁམས་ལྔ་འགགས་པ་ཡང་མཚོན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་3

ཆོས་

ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་འགགས་པ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་ཞེས་ཏེ། སྔར་བཤད་པས་རྟོགས་པར་ནུས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང༌། དགག་བྱ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་གནས་པས་ཟབ་པ་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཟབ་པས་ཞེས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་འགགས་པ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་མ་ཡིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༦ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤༩ ན ༤ གང་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤༦ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༤༩ ན ༤ དོན་ལ་དགོངས་ནས་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤༦ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༤༩ ན ༦ འདུ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 539

ལ། དེ་ལྟ་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་འགགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་མིན་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཞིག་པ་ཙམ་ཐར་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་1

གཞི་
མཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲོས་པས་དབེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤྲོས་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཟབ་མོའ་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ ིནི། སྤྲོས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདིས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲོས་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སེམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཞིག་པ་དང་འགོག་བདེན་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞིར་འཛིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིར་བཟུང་བས་སྤྲོས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྤྲོས་པ་དང་དེ་ཞི་
བའི་དུས་ངོས་བཟུང་བས་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཕྱིས་བྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པར་ཟད་པར་སོགས་ལས་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་གཅིག་དང༌། རང་བཞིན་གཞན་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་གང་དུ་ཡང་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་བཟུང་ན། ལམ་བདེན་སྐྱེ་བའི་བགེགས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི། འདུ་བྱེད་སྐྱེས་ནས་འཇིག་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཞིག་པ་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་མཐའ་བཞིར་གྲུབ་པ་ཡང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་ཞེས་རྟོགས་པར་སླའོ།།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་འགོག་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱུ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། བྲལ་བྱ་ཕུང་པོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། ིསྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་བཏགས་པ་བ་བཤད་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་པ་བཤད་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༤༩ བ ༣ གཉིས་ཀ་ནི་གཞི་མཐུན་

540 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྡས་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། བརྡའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་མ་སྤངས་པར་ས་བོན་ཉམས་སྨད་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན།
དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དབྱེ་བ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་མི་རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མ་རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་སློབ་

1

པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགོག་པའི་འགོག་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱན་མེད་པའི་འགོག་པ་ནི། རྒྱན་མེད་པས་ཞེས་ཏེ། དགྲ་
བཅོམ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་མེད་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པས་མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ནི། རྒྱན་དང་ཞེས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱན་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་རིགས་པ་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷག་བཅས་ནི། ལྷག་མ་དང་ཞེས་ཏེ། སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་མ་
གཏང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་ཀྱི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་ཕུང་པོའ་ལྷག་མ་ལུས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷག་མ་ ིམེད་པ་ནི། ལྷག་མ་མེད་ཅེས་ཏེ། ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མ་མེད་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུག་ཀུན་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༧ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥༠ བ ༥ སློབ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 541

ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང༌། འཕྲལ་དུ་བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། རྣམ་གྲངས་སོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་
པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་སོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་བརྒྱད་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཉེར་གཅིག་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བཟློག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ལྔའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་དང༌། ས་བོན་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ངེས་པར་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་དཀྲིས་མངོན་གྱུར་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་གཉེན་པོའ་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ ིཕྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་བར་ཞེས་ཏེ། བྱང་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་བོན་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཟད་པར་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དང༌། སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང༌། སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ཞེས་སོགས་ཚན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འགོག་པ་དང༌། རྣམ་པར་ཞི་བ་དང༌། ནུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱི་མའི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒྱུ་མེད་པས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་མི་འབྱུང་བ་དང༌། ཕུང་པོའ་ལྷག་ ི

542 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མ་རང་གི་ངང་གིས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲུག །འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། བདུད་
བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། བདེ་བ་དང་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། དགེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བལྟ་དཀའ་བ་ཞེས་ཏེ། བལྟ་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་སོ་སོར་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཤའི་སྤྱན་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འདས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཕུང་པོའ་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ ིགཡོ་བ་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བར་འགྲོ་བའི་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷའི་བུའི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདུད་པ་ཞེས་ཏེ། མི་འདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲེད་པ་གསུམ་དང༌། བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕུང་པོའ་བདུད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ིབཞི་པ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་བཤད་པ་དང༌། ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་ལྔས་སྟོན་ཏེ། གནས་དང་། གླིང་དང༌། སྐྱོབ་པ་དང༌། མགོན་དང༌། དཔུང་གཉེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པའི་བརླན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། སྐྱེ་རྒ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་གནས་ཀྱི་འགོག་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པར་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འཆི་འཕོ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 543

འཆི་འཕོ་མེད་པ་དང༌། རིམས་ནད་མེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་དང༌། བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ཕོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་གདུང་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། ན་བ་སོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཞི་བ་དང༌། བདེ་ཞི་དང༌།
བདེ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཕན་པའི་དངོས་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་དམ་པ་བདེ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་བདེ་བ་ངལ་ཞིང༌དུབ་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་འཐོབ་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ནད་མེད་པ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ནད་མེད་པ་དང༌། མི་གཡོ་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་སྤྲོས་པའི་གཡེང་བ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་ཅིང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་རིམ་པ་ལྔས་སྟོན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པ་དང། མ་བྱུང་བ་དང༌། མ་བྱས་པ་དང༌། འདུས་1

མ་བྱས་པ་དང། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌ཞེས་བྱ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་
མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་བདེ་སྡུག་གི་ཚོར་བ་འབྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང༌། སྲིད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང༌རྒ་ཤི་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། གྲངས་དང་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ ིཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་འགོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༠ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥༣ ན ༢ མ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།

544 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པར་བྱ་སྟེ། འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཞིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྔ་མ་ལ། འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང༌། གྱ་ནོམ་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང༌། སྡུག་ཀུན་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བས་གཙང་ཞིང་བདེ་བའི་བྲལ་བ་དང༌། སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་རྟག་པ་དང་ཕན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
༈ བཞི་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཞི། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། མཚན་
གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད། ཀུན་འབྱུང་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བར་བྱེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྒོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་ལམ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཆོས་ཅན། ལྔ་ཡོད་དེ། ཚོགས་ ིལམ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི། དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་དང་། བྱེད་ལས་སོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་ལྔས་བཤད་པ་དང༌། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་དང༌། ལྷག་མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་1

གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོས་ལྔ་དང་
ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་པོ་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་འགྲོ་བ་སྡོམ་པ་དང༌། ཟས་ཧ་ཅང་མང་ཉུང་དང༌། དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་གནོད་ཅིང་ཕན་པའི་ཚོད་ཤེས་པ་དང༌། ནམ་གྱི་གུང་ཐུན་མ་གཏོགས་ཉིན་པར་དང༌། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༠ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༥༣ བ ༥ ཞི་ལྷག་ཁྱད་པར་ཅན་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 545

དགའ་བ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས། ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱན་དང་ལྡན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཐོས་པ་ལས་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་འཇོམས་པའི་གནོད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྦྱོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་
དང༌། ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཡང་ངེས་པར་ལྡན་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་ཏེ། ིབདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སོགས་ཚོགས་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། དྲོད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་དྲོད་ནི། དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་
པ་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོའོ། །གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ནི། རྩེ་མོ་ཞེས་ཏེ། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་གསལ་སྣང་མཆེད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པའོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། བདེན་པའི་ཞེས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་རྫོགས་ཤིང༌། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པའོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཞེས་ཏེ། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྣང་རྫོགས་ཤིང༌། དེ་མ་ཐག་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པའོ།།
གསུམ་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དྲི་བ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། མདོར་
བསྟན་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་ཏེ། རང་རྒྱུ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་

546 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཆོག་ལས་སྐྱེས་ཤིང༌། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །ཐུན་མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་1

སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་གྲངས་
གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད། གང་ཟག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བརྡ་2

གསལ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་མདོ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། ཁྱད་ཆོས་
གཞན་མདོ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ ིདང༌། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་དང། མཇུག་བསྡུས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས། རྗེས་བཟོད། རྗེས་ཤེས་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང༌། ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འདྲ་
བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བཤད་པ་དང༌། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་དངོས་སུ་དྲངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུར་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྗེས་བཟོད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༥༤ བ ༥ མངོན་པར་རྟོགས་པའོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༥༤ བ ༦ བརྡ་ལ་གསལ་བ་ལ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 547

བསྡུས་པའི་རྗེས་ཤེས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་ཤེས་
ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ། ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་དང༌། དེ་གཉིས་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་དང༌། འཛིན་པ་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བཟོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། མཉམ་གཞག་རྗེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྤྲོས་པའི་མཚན་མས་དབེན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཅི་རིགས་སུ་དམིགས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱིས་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་དང༌། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་དང་
སྦྱར་བ་དང༌། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོ་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཕན་ཡོན་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་དག་མདོའ་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་ ིསོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ལ་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་དྲི་མ་བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྔ་མ་དང༌། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དང༌། སྤོང་བས་ཀྱང་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མཐོང་

548 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་ཞེས་སོགས་དང་པོ་བཞི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། མདོ་ལས། ཆོས་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང༌། མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་རྗེས་བཟོད། རྗེས་ཤེས་རྣམས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། རང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། གཞན་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕན་ཡོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། སོམ་ཉི་ལས་བརྒལ་བའི་ཞེས་སོགས་གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། མདོ་ལས་སོམ་ཉི་ལས་བརྒལ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་མི་བདེན་1

ནོ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ་
དང༌། རང་གི་ལམ་སྒོམ་པ་མི་ཤེས་པར་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པ་དང༌། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་བཀྲི་མི་ནུས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་
2

ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གཞན་གྱིས་དྲི་བ་དང༌། དེའི་ལན་ལུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ། དངོས་དང༌། ཞར་བྱུང་ངོ༌། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་དགུར་
དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ ིདོན་དགུའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནས། ཁྱད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༥༦ ན ༦ མི་བདེན་པ་སྙམ་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥༣ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༥༦ བ ༡ ཀྱིས་སྟོན་ཏེ།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 549

པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་དང༌། དེའི་གནས་སྐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་བཞི་དང༌། ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱ་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། ཁྱད་པར་དང༌། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཡང༌། འདིར་ནི་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ ིབཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་ནི། ལམ་ལྔར་བྱས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྤང་བྱ་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། དེའི་ཁྱད་པར་དང༌། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་
ལག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། རྩ་བར་དབྱེ་བ་དང༌། རྩ་བ་གང་གིས་གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དོན་བསྡུས་ཏེ་རྩ་བར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་དུ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཞི་ཡོད་དེ། སྲེད་པ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྲེད་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བཞིས་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དེ། སྲེད་པས་ནི། སྲེད་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ལ་རོ་མྱང་བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ལྟ་བས་1

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ནས་དག་པའི་བསམ་གཏན་སྒོམ་པ་ལ་གེགས་
བྱེད། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། ཐར་པའི་ལམ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་ཐར་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀུན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༤ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༥༧ ན ༦ ལྟ་བ་ཀུན་ནས་

550 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དག་པ་པ་བསྒོམ་པ་ལ་
ཉོན་མོངས་པས་བར་ཆད་བྱེད་དེ། སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་སྒོ་ནས་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་བས་ཞེས་ཏེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་སའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བྲལ་བའི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དྲི་བ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡན་ལག་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚད་དང༌། མིང་དུ་གདགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ངོ་བོ་དང་ཐོབ་ཚུལ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚད་དང༌། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། འདོད་པ་ནི་རགས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ཞིབ་པའོ་ཞེས་རྩིང་བ་དང་ཞིབ་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་གཉིས་དང༌། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ ིདགའ་བདེས་བསྡུས་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་དང༌། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་ ིགནས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་དང༌། ིཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང༌། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང༌། རྩིང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པས། ཡིད་ཅུང་ཟད་གདུང་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ལས་མ་གྲོལ་བས། དེའི་དགའ་བདེ་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞེས་བྱ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་སྐྱོན་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 551

དེ། བཏང་སྙོམས་སོགས་གསུམ་གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་དང༌། དགའི་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང༌། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་དང༌། ཚོར་ ི 1

བ་བཏང་སྙོམས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང།
སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་ ིནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ལ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་རྣམས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། ཕལ་ཆེར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་བྲལ་བ་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། དེ་དག་ངོས་བཟུང་བའོ།།
དང་པོ་ནི། སྙོམས་པར་ཞེས་2

ཏེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རྣམས་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱེད་དེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྡུས་དོན་ནི་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་ས་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་དང༌། ས་གོང་མ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་འབྲིང་གསུམ་སྤོང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེར་སྤངས་པས་ཟད་པར་སྤངས་མ་སྤངས་རྟོག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་གསུམ་སྤོང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང༌། རང་རང་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཡིད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༥ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༥༨ ན ༦ གཉེན་པོའ་ཡན་ལག་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ ིརྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༥༨ བ ༢ དང་པོ་ནི། སྙོམས་པར་བསམ་གཏན་

552 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བྱེད་དོ། །སྔོན་གྱི་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་ ིལྟར་མ་ཤེས་པར། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་དང་པོར་བྱེད་པ་ནི། ཞི་ལྷག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐོབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚད་རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རྣམས། བསྒོམ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གུས་སྦྱོར་དང་རྒྱུ་སྦྱོར་ཤས་ཆུང་ཞིང་དམིགས་རྣམ་ཅུང་ཟད་མི་གསལ་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་གཉིས་གང་རུང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང༌། དམིགས་རྣམ་གསལ་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་དམིགས་རྣམ་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྒོམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་མིང་དུ་གདགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞེས་ཏེ། བསྒོམ་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཚངས་པའི་1

གནས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་གནས་མི་འདྲ་བ་བཟང་
ངན་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་རྣམས་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚེ་རིང་ཐུང་གི་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་གིས་ངན་པ་དང་བཟང་པོར་མངོན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མང་དུ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐུའི་ཁྱད་པར་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གྲངས་མེད་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མཐའ་ཡས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང༌།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༦ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༥༩ ན ༥ ཚངས་རིགས་ལ་སོགས་པའི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 553

མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྣམ་པར་དག་པས་ཞེས་ཏེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དེ་དག་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ལས་བྱུང་བས། རང་གི་རིགས་མཐུན་གཞན་ལས། ལས་རུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་ལ། རིམས་ཀྱིས་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆུང་ངུའོ། །རེ་རེ་བར་དུ་བཞག་པའི་ཐོད་རྒལ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི། འཕེལ་བ་འབྲིང་ངོ༌། །དེ་ཉིད་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ན་ཡང༌། རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞེས་བྱའི། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ཁོ་ནར་མི་བཟུང་ངོ༌།།
༈ གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འཇིག་རྟེན་ལས་ཞེས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཤེས་དང་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་བཞི་དང༌། དེ་དག་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་བཞི། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། སྲིད་རྩེ་མི་1

སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་
མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང༌། གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའང་ཡོད་དེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྲག་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང༌། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༦༠ ན ༣ སྲིད་རྩེ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དགེ་བསྟན་དང་།

554 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཟག་མེད་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་དེ། སྲིད་རྩེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་གསལ་པོས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་ཀུན་ཤེས་པ་འདས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་དང༌། ཐོབ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་
དང༌། གཟུགས་མེད་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་1

པའི་ཞེས་ཏེ། འོ་
ན་འགོག་སྙོམས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ལ། སྲིད་རྩེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་མི་དགོས། ལམ་ཟག་མེད་བརྟེན་པ་ཡང་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འགོག་སྙོམས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་སྙམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀུན་2

གྱི་ཞེས་ཏེ། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྔར་མ་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་གླིང་
གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་བསྒྲུབ་ཅིང༌། ཐོབ་ཟིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ། རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་འགོག་སྙོམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ། ཚོར་འདུ་རགས་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་གནས་པ་རྣམས། གཟུགས་མེད་ལ་འབད་པའི་སྩོལ་བ་མི་བྱེད་ཅིང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་བཤད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞི་བ་

3

དེ་ཐོབ་ཀྱང༌། ཚོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཞི་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༦༠ བ ༡ འགག་པའི་ཞེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༦༠ བ ༣ མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༥༨ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༦༡ ན ༡ ཞི་བདེ་ཐོབ་ཀྱང་།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 555

གཉིས་པ་ལམ་དེའི་གནས་སྐབས་བཤད་པ་ལ། ཆུང་འབྲིང་ངོ་1

བོ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་
དབྱེ་བ་དང༌། སྤོང་ལམ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དབྱེའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ཆུང་ངུ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་རྩ་བའི་སྒོ་ནས་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང༌། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དེ་རེ་རེའང་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི། སྦྱོར་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། ལམ་གང་
གིས་སྒོམ་སྤངས་ཆེན་པོའ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། སྤོང་བར་བརྩམས་པ་དང༌། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ ིལམ་འདྲེན་ཞིང་མགོ་གནོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ལམ་མོ། །གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་གྱུར་རམ་ས་བོན་གེགས་བྱེད་མེད་པར་དངོས་སུ་སྤང་བཞིན་པའི་ལམ་མོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་འགོག་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་བའི་ལམ་མོ། །བཞི་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤངས་པ་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང༌། སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆེན་པོ་སྤངས་རྗེས་སུ། སྤང་བྱ་སྤོང་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྦྱོར་བ་རེ་ཤིག་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱས་ནས། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སེམས་པ་དང༌། སྔར་ཞུགས་ཟིན་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གཞན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང༌། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས། མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཐོབ་ཟིན་ལ་གནས་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ཡང༌། སྔ་མ་དེའི་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ལམ་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང༌། ས་གོང་མའི་ལམ་
བསྒོམ་པ་ན་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༨ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༦༡ ན ༡ ཆུང་འབྲིང་ངམ་རྣམ་པའི་

556 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གཉིས། ལམ་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད། གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་ ིཔོ་ནི། ལམ་བསྒོམ་པ་ཞེས་ཏེ། ལམ་སྒོམ་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྒོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་དག་སྤོང་བཞི་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌།
འཕགས་ལམ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། ལམ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པ་དང༌། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་དང༌། མི་ཉམས་པ་དང༌། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་དང༌། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པ་དང༌། མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྤོང་བ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཕགས་ལམ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་བཞིར་ཡོད་དེ། ལམ་དེའི་བག་ཆགས་རང་རྒྱུད་ལ་འཇོག་པ་དང༌། མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བསྒོམ་པ་དང༌། དེའི་སྤང་བྱ་སྐྱེས་པ་སྤོང་ཞིང་སྤངས་ནས་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིས་བསྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ིགཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་སྤང་བྱ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བ་དང༌། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང༌། སྤངས་པ་ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་པའི་དེའི་གོང་མའི་ལམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་
དངོས་པོ་ལ་ཞེས་ཏེ། བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་བྱ་དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་སོགས་དང༌། འཆད་བྱེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང༌། རྟེན་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 557

ལམ་བཞི་དང༌། དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞི་དང༌། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་ལྡོག་གཉིས་དང༌། ས་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང། གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པས་ལམ་བཞི་
དང༌། བསླབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞི་དང༌། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང༌། ལམ་ཐམས་ཅད་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ལྔས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་རྣམས་དེ་དང་འདྲ་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ ིཔའོ། །དང་པོ་ནི། དྲན་པ་ཞེས་ཏེ། གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དམིགས་པ་ནི། ལུས་དང་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བ་དང༌། བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་གནས་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང༌། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ལུས་མི་གཙང༌། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ། སེམས་མི་རྟག །ཆོས་བདག་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། དམིགས་རྣམ་ལ་བརྗོད་པའི་དྲན་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་གྲོགས་ཏེ། གྲོགས་ཞེས་པས་སྟོན་ནོ།།
སྒོམ་ཚུལ་ནི། བསྒོམ་པ་ཞེས་ཏེ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་རང་བཞིན་པ་དང༌། མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པས་ཀེང་རུས་སོགས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་དམིགས་ནས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་དྲན་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང༌། ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་དང༌། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་པ་དང༌། ཆོས་བདག་མེད་པར་ལྟ་བའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་སྦྱོར་

558 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །ཅི་རིགས་པའི་དོན་ནི། བློ་ལ་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྣང་བ་དེ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཚོར་བ་གསུམ་མཉམ་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་གོང་གི་དམིགས་པ་དེ་དང༌། དེ་ལ་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པ་དགུའི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཏེ། ཡང་བསྒོམ་པ་ན་ཞེས་པས་སོ། །རྣམ་པ་དགུའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་འདུན་པ་དང༌། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལེ་ལོ་དང་བྱིང་རྒོད་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། རྩོལ་བ་དང༌། རང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་བ་དང༌། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པས་མི་སྐྱོ་བའི་མ་ཐོན་པ་གཉིས་ནི། སྐྱེས་པ་མི་ཉམས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། མ་ཉམས་པ་འཕེལ་བའི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ནུར་བ་མེད་པ་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་དང་བག་ཡོད་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྒོམ་པའི་ཞེས་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ཅན། བསྒོམ་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། བདེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཡང་དག་སྤོང་བ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡང་དག་
པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དམིགས་པ་ནི། མི་མཐུན་པ་ཞེས་ཏེ། སྤང་གཉེན་སྐྱེས་པ་དང་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་སྤོང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །ངོ་བོ་དང་གྲོགས་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ནི། ཡང་དག་སྤོང་བའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་གྲོགས་སོ། །སྒོམ་ཚུལ་ནི། བསྒོམ་པ་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་སྤོང་བ་སྒོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དང་བཅས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྤང་གཉེན་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་བྱེད། ཞི་ལྷག་གི་སྒོ་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག །དམིགས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 559

པ་ལ་ནང་བྱིང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་སེམས་དཔའ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཟེངས་བསྟོད་དེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་གསལ་པོར་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། ཕྱི་རོལ་ཏུ་འདོད་ཡོན་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་རྒོད་པ་བྱུང་ན། མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བསྡུས་ནས་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད། བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་འཇོག་པ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱིང་རྒོད་སེལ་བ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ལྟོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། འབྲས་བུ་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་སྤོང་བ་བསྒོམ་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་ཐོབ་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ལ་དམིགས་པ་
ནི། རྫུ་འཕྲུལ་ཞེས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་སྟོད་ནས་མེ་འབར་བ་སོགས་སྤྲུལ་སྒྱུར་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའོ། །ངོ་བོ་ནི། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །གྲོགས་ནི། གྲོགས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་གྲོགས་རྣམ་པ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། འདུན་པ་སོགས་བཞི་དང༌། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བཤད་པ་ནི། འདུན་པ་ཞེས་ཏེ། གྲོགས་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོར་བ་དྲག་པོས་བསྒོམས་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་དང༌། སྔོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ཚེ་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དག་སྤོང་བའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌། སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་པ་དང༌། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ན། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ཚུལ་ནི། བསྒོམ་པ་ཞེས་ཏེ། སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་ལེ་ལོའ་གཉེན་པོར་ཏིང་ ི

560 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ངེ་འཛིན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང༌། དེ་བསྒོམ་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང༌། གཉེན་པོ་དངོས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་སེམས་པས་བསྡུས་པ་རྩོལ་བ་དང༌། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་དྲངས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང༌། བྱིང་རྒོད་བྱུང་ངམ་བྱུང་དུ་དོགས་ནས་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང༌། བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ན། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང༌། བྱིང་རྒོད་མེད་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚེ། བཏང་སྙོམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། དད་པ་དང༌། འདུན་པ་དང༌། རྩོལ་བ་གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པ་དང༌། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་གྱིས་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་ཅིང༌། བྱིང་རྒོད་རྟོགས་པར་བྱེད་པས། ཉེ་བར་ཕན་འདོགས་པ་དང༌། གཉེན་པོས་བསྡུས་པའི་སེམས་པ་དང་བཏང་སྙོམས་བཞིར་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདུན་པ་སོགས་བཞི་བསྒོམ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་བྱིང་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་སྡུག་པའི་མཚན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་དང༌། ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང༌། ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ནང་དུ་སྡུད་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀའི་གནས་དང་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང༌། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་བསྒོམས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ནི། འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་བསྒོམ་པ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་གང་དང་གང་ཤེས་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ཤེས་པ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་བྱེད་འདོད་པ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང༌། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དད་པ་སོགས་ལྔ་ངོ་བོ་དང༌། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་གྲོགས་སོ། །བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དབང་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་ལྔ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ཐོག་མར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 561

པའི་དད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང༌། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བཟུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དགོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་བསྒོམ་པ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་བཞི་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོབས་ནི། དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ།
སྟོབས་ལྔ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། སྡེ་ཚན་གཞན་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོའ་ིཚེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་འབད་པས་བསྒྲིམ་དགོས་ལ། སྟོབས་ཐོབ་པའི་ཚེ་དད་པ་སོགས་མ་བསྒོམས་ཀྱང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་མ་དད་པ་སོགས་མངོན་གྱུར་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དམིགས་པ་དང༌། ངོ་བོ་ནི་དྲན་པ་ཡང་དག་སོགས་བདུན་ཡོད་ལ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་དང༌། བགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སེམས་རྒྱུད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང༌། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཤིན་སྦྱངས་སོགས་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གྲོགས་ནི། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །སྒོམ་ཚུལ་ནི། བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་ཆོས་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབེན་པ་ཚོལ་བ་དང༌། དེའི་ཆེད་དུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། འགོག་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང༌། དེའི་ཆེད་དུ་སྡུག་

562 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཀུན་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་ལམ་བསྟེན་བྱར་སྒོམ་པའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པར་བྱེད་ལ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལས་དབེན་པ་དང༌། ཡང་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དབེན་པ་དམིགས་པའི་བསྒོམ་པ་བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་བསྒོམ་པ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར།
བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ།
དམིགས་པ་ནི་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །ངོ་བོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བའི་ཚེ་ན། ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་རྣམ་དག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དག་པར་བྱེད་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་ན། ལྷག་མཐོང་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལྟ་བ་དང༌། རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་གསུམ་དང་ཞི་གནས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས། དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་ ིདུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ངེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་དང༌། རྟོག་པས་ཀུན་ནས་སླངས་ནས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྟོག་པ་དང༌། ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང༌། མཐའ་ངན་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ལོག་འཚོ་ལྔ་སྤངས་པའི་ཚོར་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ནི། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང༌། རྩོལ་བས་སྒོམ་སྤངས་སྤོང་བ་ལ་སྤྲོ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲོགས་ནི། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང༌། སྒོམ་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྒོམ་པ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང༌། དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད། གདུལ་བྱ་འདུན་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་དང༌། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 563

གཉིས་པ་གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལམ་བཞི་གང་
ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྟུལ་པོས་བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྒོམ་པ་དང༌། རྣོན་ ིཔོས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྒོམ་པ་བུལ་ལ་དཀའ་བ་དང༌། མྱུར་ལ་དཀའ་བ་གཉིས་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་རྣོན་པོས་ལམ་བསྒོམ་པ། བུལ་ལ་སླ་བ་དང༌། མྱུར་ལ་སླ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མྱུར་བུལ་ནི། དབང་པོའ་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དཀའི་སླ་ནི། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་དང༌། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན། ལམ་སྒྲུབ་སླ་བའི་དོན་ནོ།།གསུམ་པ་བསླབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་1

ལམ་ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞི་ནི། ཆོས་ཀྱི་
གནས་ཞེས་ཏེ། བསླབ་པ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཞིར་ངེས་ཏེ། གཞན་གྱི་ནོར་
2

ལ་བརྣབ་སེམས་མེད་པ་དང༌། གཞན་ལ་གནོད་སེམས་མེད་པས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་དགེ་བའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པས་ལྷག་པའི་སེམས་དག་པར་བྱེད། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བཤད་པ་
ལ། ཞི་གནས་ནི། ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོབས་དྲུག་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་སྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང༌། དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དགུ་པོ་ནི། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སེམས་གཏོད་པ་དང༌། རྒྱུན་ལྡན་དུ་གཏོད་པ་དང༌། ཡེངས་ན་སླར་ཡང་བཀུག་ནས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པ་དང༌། མི་འཕྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་ཉེ་བར་འཇོག་པ་དང༌། རྣམ་གཡེང་གི་རྒྱུ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟས་ནས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་དང༌། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༦༧ ན ༤ སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦༤ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༦༧ ན ༥ གཞན་གྱི་བོར་བ་བརྣབ་སེམས་མེད་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

564 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟས་ནས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཅུང་ཟད་བྱུང་ན་དང་དུ་མི་ལེན་པར་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང༌། བྱིང་རྒོད་མི་འབྱུང་ཡང༌། ཅུང་ཟད་བསྒྲིམ་པའི་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའོ། །སྟོབས་དྲུག་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་དང༌། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་འགྲུབ་ལ། གསུམ་པས་དེའི་འོག་མ་གཉིས་དང༌། བཞི་པས་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་གསུམ་དང༌། ལྔ་པས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། དྲུག་པས་མཉམ་པར་འཇོག་པ་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང༌། བར་དུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང༌། བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང༌། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དང་པོ་གཉིས་དང༌། དེའི་འོག་མ་ལྔ་དང༌། བརྒྱད་པ་དང༌། དགུ་པ་ལ་ཡོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ནི། ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ནི། ངོ་བོ་དང་བྱེད་
ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་དང། ཇི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་རྟོག་ཅིང་གཅོད་པར་བྱེད། བྱེད་ ིལས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ངན་ལེན་དང༌། དེ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་མཚན་མ་འཇོམས་ཤིང༌། རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇོམས་པར་བྱེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་སེམས་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞི་ལྷག་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་ཀྱང༌། ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ ིཔའི་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པ་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ལྟ་བུ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ཀྱང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཐོབ་ནས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྒོམ་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར། ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་རློམ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 565

བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།
ལྔ་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། གསུམ་དུ་
དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལམ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་ ིདབང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་ཅི་རིགས་སུ་བརྟེན་པས་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང༌། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང༌། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དུས་ན་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བསྡུས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང༌། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཚན་གཞི་བཅུར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་ཅིང༌། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒོམ་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་བྱེད་པའི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པའི་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཚན་གཞིར་ཡིད་མི་བདེ་མི་སྲིད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཞེས་ཏེ། ས་གོང་མའི་ལམ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ ིའོག་མ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རིགས་རྣམས་བསྒོམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ལམ་འོག་མའི་ལམ་གྱི་རིགས་རྣམས་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དད་པ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌། སྤངས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས། འོག་མ་ལ་ཕུལ་

566 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ།།
ལྔ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང༌། མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང༌། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དྲི་བ་ནི། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དང་པོ་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཞེས་ཏེ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང༌། དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་རྒྱུ་དང་ཐོབ་དུས་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་སློབ་པ་ཞེས་ཏེ། བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུའི་སྒོ་ནས་བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། དེ་ཤེས་པས་མཐར་ཕྱིན་པས་བསྡུས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་དང༌། མི་སློབ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་གནས་ངན་ལེན་ཉེར་བཞི་བཤད་པ་དང༌། ཕྲད་པའི་ཐོབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་ངན་ལེན་གྱིས་གནས་སྐབས་བཤད་པ་དང༌། དེའི་གནས་སྐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་དྲི་བ་ནི། གནས་ངན་ལེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དང་པོ་ནི། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་ངན་ལེན་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་དབང་

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 567

དུ་བྱས་པ་མིང་ལ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་མངོན་རྗོད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཚོར་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། ངོ་བོའ་དབང་དུ་ ིབྱས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་དང༌། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སོགས་དང༌། སྒྲ་མི་སྙན་སོགས་ཐར་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་རྣམ་སྨིན་ངན་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གསུམ་དང༌། དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང༌། རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་གེགས་འདོད་ཡོན་ལ་རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང༌། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་ཟས་ཧ་ཅང་མང་ཉུང་དང༌། འཁྲིག་པ་བསྟེན་པ་དང༌། རྨི་ལམ་གྱིས་ལུས་རོ་ལྟར་གྱུར་པ་དང༌། ནད་སོགས་གསུམ་དང༌། ཧ་ཅང་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་བདུན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གནས་ངན་ལེན་བདུན་པོ་དེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། རིགས་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་བསྟན་པ་དང༌། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང༌། ཐོབ་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། མཐར་གནས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕྲད་པའི་ཞེས་ཏེ། ཕྲད་པའི་ཐོབ་པ་ནི། གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་རང་རྒྱུད་ལ་བསགས་པ་ལ་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྲལ་བའི་ཞེས་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་རྫས་ཐ་དད་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ལ། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་པའི་ ིཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཤད་པ་དང༌། ཐོབ་པའི་དུས་བཤད་པ་དང༌། ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི།

568 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་དངོས་སུ་སྤོང་བར་རྩོམ་ཞིང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་མོ།།
གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དང་ཤེས་བྱེད་བགོད་1

པ་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་དངོས་སུ་སྤོང་ཞིང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང༌། སྒྲིབ་པ་དེ་སྤོང་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གཤིགས་པས་2

བརྟན་པ། སྒྲིབ་པ་
ཐམས་ཅད་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས་སྲ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རོ་གཅིག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གནས་མ་ལུས་པར་ཞེས་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ལམ་གནས་གྱུར་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་གྱུར་དང༌། ལམ་གྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་གྱུར་དང༌། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་མཐའ་དག་ཟད་པར་སྤངས་ནས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་གནས་ངན་ལེན་གནས་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། དམན་པའི་ལམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། གནས་གྱུར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ཟད་ནས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའམ། ཀུན་འབྱུང་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའམ། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པ་མངོན་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༤ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༧༠ བ ༥ ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༧༠ བ ༦ མི་ཤིགས་པར་བསྟན་པ།

བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 569

གཉིས་པ་ནི། མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཞེས་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ངག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཚོ་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང༌། ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང༌། རྩོལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང༌། ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ིཡང་ལམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་དང་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་དང་ངེས་འབྱིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། རྟག་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སླར་མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་སྙམ་དུ་དོགས་པའོ།།
ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌།
སྤྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས། མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཞུགས་པ་དང༌། སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པ་དང་སྤངས་པ་དང༌། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་དང༌། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

570 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

འདས་ལམ་གྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གང་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་མྱུར་
དུ་སྐེམས་བྱེད་ཅིང༌། །འཕགས་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིག་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བཤད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༈ གཉིས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཆོས་རྣམ་ངེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་ ིཔའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོའ་སྡེ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ིགཉིས་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་མདོའ་སྡེ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ིརྒྱས་པར་མི་གསུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྡུས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོའ་སྡེའི་ཞེས་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་གང་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་དོན་དེ་ ིདག །སྨོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་སྨོས་པ་ཙམ་གྱིས་སོ་

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 571

རྐྱང་བར་ཏེ་ཚིག་ལྷུག་པར་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕན་ཡོན་བཅུ་ཞེས་ཏེ། མདོའ་སྡེ་མདོར་བསྡུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་ ིདགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕན་ཡོན་བཅུ་གཟུགས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐུན་མོང་གི་ཕན་ཡོན་གསུམ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཆོས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ལྔ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་བཞག་ཅེས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་ཕན་ཡོན་གསུམ་ཡོད་དེ། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ཀའི་བློ་ཡུལ་དུ་རྒྱས་བཤད་པ་1

ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་བཞག་སླ་བ་དང༌། འཆད་པ་པོས་བཤད་སླ་བ་
དང༌། ཉན་པ་པོས་བཟུང་སླ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ལ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ལྔ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ལ་གུས་པས་མྱུར་དུ་ཚོགས་རྫོགས་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་མྱུར་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་དུས་སུ་དད་པ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཚེ་འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པ་དང༌། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགུ་བར་བྱེད་ཅིང༌། མཁས་པ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱི་སྙད་པའི་སྡེ་ལ་དྲི་བ་ནི། དབྱངས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། མདོའ་ིསྡེ་ཞེས་ཏེ། དབྱངས་ཀྱིས་སྙད་པའི་སྡེ་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ལྷུག་པར་གསུངས་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་དབུས་དང་ཐ་མར་ཚིག་བཅད་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་སྙད་པ་དང༌། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོའ་ིསྡེ་ལས་ལོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལུང་དུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། གང་ལས་ཞེས་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༦༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༧༣ ན ༢ རྒྱས་བཤད་ལ་

572 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་གང་ལས་དགེ་སློང་དང་དགེ་1

བསྙེན་ཕོ་མོ་སོགས་ཤི་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་
ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་ཚུལ་དང༌། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དྲང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་དགོངས་པ་ལུང་དུ་སྟོན་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞི་བསྡུ་བ་ལྟར་ན། ཤི་བའི་དུས་བྱས་པ་སྐྱེ་བ་ལུང་སྟོན་པ་ལ་བཤད་དོ།།
བཞི་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་ནི། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་ཚིག་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ཚན་རྫོགས་པ་སྟོན་པ་ནས། ཚིག་རྐང་པ་དྲུག་གིས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཚན་རྫོགས་པ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། ཆེད་དུ་ཞེས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི། མདོ་སྡེ་གང་ཡི་རང་ནས་བརྗོད་
པའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང༌། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་དངོས་མ་བརྗོད་པར། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ། དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་དེ་ལ་ལྷག་པར་བསྔགས་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། གླེང་གཞིའི་ཞེས་ཏེ། གླེང་གཞིའི་སྡེ་ནི་བྱུང་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང༌། རྫ་མཁན་གྱི་བུ་ནོར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱིན་གྱི་བཅས་པ་མཛད་པ་ལྟ་བུ། དུས་ཕྱིས་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང༌། མ་བྱིན་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དང༌། དགེ་འདུན་བསྡུས་ནས་ཕྱིན་ཆད་དགེ་སློང་གིས་འདི་ལྟ་བུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བཅས་པའི་མདོར་ན་བསླབ་པ་འཆའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས་སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། མ་རྟོགས་པའི་དོན་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་གང༌། འདས་པའི་ཚེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ལས་རྒྱུ་བ་ལུང་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་གཞོལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༠ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༧༣ བ ༢ དགེ་སློང་དང་དགེ་འདུན་ཕོ་མོ་

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 573

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་རྣམས་ལའང་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །དགུ་པ་ནི། སྐྱེས་པའི་རབས་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་སྤྱོད་པ་ངོ་མཚར་བ་དུ་མ་མཛད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེའོ། །བཅུ་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་མིང་དོན་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང༌། ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་རྒྱས་པ་དང༌། མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པས་ཟབ་པའི་རྣམ་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང༌། གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་འཇོམས་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་བརྗོད་བྱའི་ངོས་ནས་ཁྱོད་དང་མཚུངས་ཤིང༌། ཁྱོད་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་དང༌། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་མཐུ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྔོན་ཆད་ཀྱང་མ་བྱུང༌། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི། གཏན་ལ་ཕབ་པར་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གསུང་རབ་གང༌། སྡེ་སྣོད་གང་དུ་1

འདུས་པ་དང༌། ཡན་ལག་བཅུ་

གཉིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། མདོའ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ ིལྔ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འདུས་ལ། གླེང་གཞིའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་2

ཀའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྟོན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས། ཤིན་ཏུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༡ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧༤ བ ༥ སྡེ་སྣོད་གང་གིས་འདུས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༧༥ ན ༡ གླེང་གཞིའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་བཞི་གའི་

574 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

རྒྱས་པ་དང༌། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འདུས་ལ། ཐ་མ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཚུལ་གྱིས་འདུས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཚིག་གསལ་གྱི་མཇུག་ཏུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་བསྡུས་པ་དང༌། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་མཛད་པ་ནི། གླེང་གཞིའི་སྡེ་གཙོ་བོ་དང༌། རྟོག་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དང༌། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་གསུམ་དེའི་འཁོར་ཡིན་པས་དེར་བསྡུས་ནས། བཞག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འདུས་པ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་ ིབྱས་ནས་གསུམ་དུ་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བའི་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང༌། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འདུས། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྒོ་ནས་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་དང༌། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་པར་བཞག །ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འདུས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་ངན་མཆོག་འཛིན་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་པར་བཞག །ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང༌། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ིབསླབ་པ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང༌། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 575

པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིང་རྒོད་ལེགས་པར་འགོག་ནུས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གོ་བ་ཆགས་པ་ཙམ་ཡང་ཉིན་མོའ་སྐར་མ་ལྟར་སྣང་ངོ༌།། ིགསུམ་པ་ནི། ཡང་ཆོས་དང་ཞེས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་
དུ་འདུས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དང༌། དོན་ལ་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་ན། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་གཞི་ཚུགས་པས། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང༌། རང་གཞན་འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང༌། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང༌། དེ་དང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།།
༈ གཉིས་པ་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།
ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། དེའི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་འདི་དག་ཅེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། དོན་དེ་དག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྣམ་གྲངས་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་འཇུག་པ་དང༌། གནས་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་དང༌། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྫས་དང་ཡུལ་དང་དུས་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞེས་ཏེ། མདོའ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ིཤེས་རབ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་

576 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གནས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་ཆོས་དེ་དག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་དང༌། ཐོས་པའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་དྲན་པ་དང༌། སྔོན་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་འཁོར་རྣམས་གཅིག་གི་གྲོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
དང༌། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གི་མངོན་རྟོགས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ཆོས་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་དྲི་བ་ནི། ཆོས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། ཁྱབ་པའི་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཅན་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཞི་ལྷག་སོགས་ཐུན་མོང་གི་དམིགས་པ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང༌། ཞི་གནས་1

ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱོར་བའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་
པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང༌། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ ིབཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱབ་པའི་ཞེས་ཏེ། ིཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང༌། ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང༌། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་དངོས་པོའ་མཐའི་དང༌། གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༣ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧༧ ན ༡ ཞི་ལྷག་ལ་ཤས་ཆེར་

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 577

གཉིས་གོ་བར་ཟད་ལ། དངོས་པོའ་མཐའི་ནི། གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འདི་ཙམ་དུ་གནས་ཀྱི་འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང༌། སྡོད་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱི། འདི་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང༌། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང༌། མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་དང། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་གྲུབ་པ་ལ། དངོས་དང་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་གསུམ་གང་དུ་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པ་ཞེས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་གནས་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་བསྒོམ་པའི་འདོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་ཏེ། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད། མཚན་མ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང༌། འདིས་མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་རིམ་པས། སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་བསམ་པ་སོགས་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་དང༌། བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་ལྡོག་དང༌། རང་གི་ཕུང་པོ་ཁམས་དྲུག་ཏུ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རྟོག་པ་དང༌། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཀྱི་གྲངས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ནི། མཁས་པའི་ཞེས་ཏེ། དྲི་བའོ། །ལན་ལ། མཁས་
པའི་དམིགས་པ་ལྔར་དབྱེ་བ་དང༌། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔར་ཤེས་

578 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པར་བྱ་སྟེ། ལུས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མཁས་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། ལུས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་དང༌། ལུས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་མཁས་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནས་དང་ཞེས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་ལྡོག་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་ཞེས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་ན། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཐ་
དད་དུ་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། ཁྱད་པར་ཡོད་ན། སྔ་མ་གོ་བས་ཕྱི་མ་གོ་བ་མི་འཐད་སྙམ་པའོ། །སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་གོ་ནུས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་ལ། རྒྱུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྲས་བུ་འབྱུང་གི །མི་མཐུན་པས་མི་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཚེ། སྤོང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་འཇོམས་པའི་ཚེ། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང། འདས་ལམ་གྱིས་ས་བོན་སྤོང་བའི་ཚེ། དེ་བཞིན་ཉིད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཆོས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་ནི། བཞིས་1

ཞེས་ཏེ། གསུང་
རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བཞི་ཡོད་2

དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་
སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་ ིཏེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་སོགས། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ཆུས་ངོམས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧༨ བ ༡ བཞི་པ་ཞེས་ཏེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༧༨ བ ༡ ཐབས་ཡོད་དེ། ལྟོས་པའི་

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 579

པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་སོ་སོར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་1

ལྟོས་པ་དང་བྱ་
བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང༌། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་གཏན་2

ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་
གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དངོས་ནི། ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ལ་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་བཞི་དང༌། དེའི་འབྲས་
བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་ནི། ཆོས་ལ་རིགས་པས་ཞེས་ཏེ། སྒོམ་བྱུང་གི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚོལ་བའི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་ ིཔའི་དང་པོ་མིང་ཚོལ་བ་ནི། མིང་ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། དང་པོར་ཆོས་རྣམས་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཙལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱིས་དོན་བརྗོད་པ་ན། མིང་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང༌། མིང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་བཙལ་བ་ན། མིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་བརྗོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཚོལ་བ་ནི། དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། མཚན་གཞི་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་
བཟུང་ནས་དངོས་པོ་ཚོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་མིང་གི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྲུབ་པར་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེས་ཏེ། ལྟོ་ལྡིར་བའི་དོན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློའོ། །བཞི་པ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༥ ན ༤ རྟོགས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧༥ ན ༤ དོན་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ གཙང་། ཤོག ༡༧༨ བ ༣ དོན་རྟོགས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

580 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སོགས་ཀྱི་དོན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་ཡིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློའོ།།
གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་ ིཞེས་སྟེ།1

དེ་ལྟར་བཙལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞི་
ཡོད་དེ། མིང་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དགོས་པ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། །ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ།2

།ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་དོན། སློབ་དཔོན་གྱིས། མིང་གི་སྔ་རོལ་བློ་མེད་ཕྱིར། །མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་ངེས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང༌། །བདག་འབྲེལ་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར།3

།ཞེས་
པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། མིང་ཚོལ་བར་ཞེས་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བཏགས་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་
4

གྱི་དབེན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བཏགས་པའི་མིང་དེ། དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དང༌། དོན་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པ་དང༌། དོན་གྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་པའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང༌། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། གཟུགས་དེ་དང༌། གཟུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ། གཟུང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༥ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༧༩ ན ༦ ཚོལ་བ་ཞེས་ཏེ།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༤༨༠ ཕྲེང་། ༡༧
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༦ ཤོག ༤༤ ཕྲེང་། ༡༣
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༡༧༩ བ ༣ ཕྱི་རོལ་གྱི་དབེན་པའི་

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 581

འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཡང་སྣང་ཞིང༌། དེ་ཚོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་ཤེས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཤིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་པའི་བློས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ལྔར་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ ིནི། ཆོས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པས། ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཞི་དང་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་ ིདང༌། སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་བསགས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་མང་དུ་ཐོས་པའི་གཞི་དང༌། དེའི་དོན་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་པ་དང༌། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལྟར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་ལ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང༌། དེ་ནས། སེམས་ཉིད་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རྩེ་མོའ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་དེ་ནས་ཞེས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་ ིཔ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྣང་ཆེར་འཕེལ་བའི་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུང་བ་དོན་གཞན་མེད་པས། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འཛིན་པ་དོན་གཞན་མེད་ཅིང༌། གཟུང་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། འཁྲུལ་པ་ཙམ་དུ་སྒོམ་

582 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བྱུང་གི་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང༌། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྣང་རྫོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་ཏེ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དེ་ནས་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྣང་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་ཞེས་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་གནས་ཡིན་ཏེ། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་མཁས་པ་དང༌། ཆོས་ལ་གནས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།
ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ལ་མཁས་པ་རིམ་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚིག་ལ་མཁས་པ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཕལ་ཆེར་རྟོགས་ཤིང་གླེངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཟིན་པའི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དོན་ལ་མཁས་པ་ཆོས་མངོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ་ངེས་པའི་ཚིག་བཟང་པོ་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྙད་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང༌། ངེས་ཚིག་ལ་མཁས་པ་ཡུལ་མིའི་ངེས་ཚིག་ལ་མ་ཞེན་པར་ཆོས་དང་སེམས་ཅན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ལ་མཁས་པ་དང༌། དོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་སྟོན་པའི་ཚིག་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྔོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཆོས་ལ་གནས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ལ་བརྩམས་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ལྟར། བསྒོམ་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར། ཐོས་བསམ་འབའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལ་གནས་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གང་ཡང་འཇོམས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྒོམ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་ན་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། མདོའ་ཚིག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཐོས་པའི་ ི

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 583

ཤེས་རབ་དང་ལྡན་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། འཛིན་པས་ནི། གླེགས་བམ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་བྱེད་པས་ནི་མི་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚིག་གིས་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང༌། བཤད་པས་ནི། གཞན་ལ་སྟོན་པ་བསྡུས་པས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །རྣལ་འབྱོར་མི་འདོར། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འདོར། ནང་དུ་སེམས་ཞི་གནས་སུ་བྱེད་པ་མི་འདོར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་སྒོམ་བྱུང་བསྟན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བས། སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། བསྒོམ་བྱའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་བསྟན་ལ། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་ཐོབ་ཟིན་རོ་མི་མྱང་བ་དང༌། གོང་ནས་གོང་དུ་ཞི་གནས་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒོམ་བྱུང་བསྟན་ཏོ།།
༈ གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་
ལྔ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང༌། དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་ལ་དབབ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྩོན་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་དུ་མཆོད་པའི་གནས་སུ་བསྔགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཆོས་ཅན། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྣམ་པ་བཅུའི་སྒོ་ནས་ཕར་ཕྱིན་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གྲངས། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དྲུག་དང༌། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དྲུག་ཏུ་ངེས་ ིཔའི་ཕྱིར། མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། ལུས་དང་འཁོར་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངེས་ལེགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་དང༌། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཐབས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྡུས་པའི་ཐབས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི་སེམས་པས་བསྡུས་པ་དང༌། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤོང་བའི་སེམས་པས་བསྡུས་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། མདོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་དམན་པ་དང་མཆོག་དང༌། རགས་པ་དང༌། ཕྲ་བའི་གོ་རིམས་དང༌། ཅིའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པའི་

584 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་དང༌། སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ་དང༌། ཕུང་པོར་བརྟེན་ནས་བསྒོམ་པ་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། ཐབས་དང༌། དབང་འབྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་དང༌། རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ་དང༌། གཞི་དང་རྟགས་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང༌། །ལྷག་པའི་བསམ་དང་གནས་པ་དང༌། །སྐྱེ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །སྤྱོད་དང་རབ་གནས་ཐ་མ་ཡིན།1

།ཞེས་པ་ལྟར། ཆོས་བཅུའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་པ་བསྟན་པ་དང༌། སེར་སྣ་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྟན་པ་དང༌། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྔགས་པ་བསྟན་པ་དང༌། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཚང་བར་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་ངེས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། ཟབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དང༌། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་
དོན་དུ་འཛིན་པའི་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པ་དང༌། ིཟབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་མི་མོས་ཤིང་སྐྲག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་དགེ་རྩ་ ིམ་བསགས་པ་དང༌། འགལ་རྐྱེན་སྡིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དོན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པར་དྲང་དོན་གྱི་
མདོ་སྡེ་ལ་ངེས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་མདོ་གང་ལས་གསུངས་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཅེས་ཏེ། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་མོས་ཀྱང༌། འཁོར་བ་དང༌། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༣ ཤོག ༥༢༥ ཕྲེང་། ༨

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 585

ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ལྟ་བའི་རང་ལྟ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྟ་བ་ངན་པ་ཞེས་དྲི་བ་
དང་། ལན་ནི། མཚན་མར་ལྟ་བ་ཞེས་ཏེ། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་ངན་པ་ཉི་ཤ་རྩ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། མཚན་མར་ལྟ་བ་ནས་རྩ་བའི་ལྟ་བའི་བར། ལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་བཅུ་བདུན་དང༌། དེ་ནས་ལྟ་བ་དེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ ིབཤད་པ་བཅུ་དང༌། ཀུན་གྱི་དོན་བསྡུ་བ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། མེད་ལྟ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་གཅིག །དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་གསུམ། དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་འཛིན་པའི་ ིསྒོ་ནས་གཉིས། ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་གཉིས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་གཉིས། དེ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་རེ་རེ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང༌། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ་གཅིག་དང༌། དེ་ལ་ཞེན་པའི་ཁྱད་པར་གཅིག་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་གཅིག་གོ །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཞེན་པ་མཚན་མར་ལྟ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་ཅིང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་འཆད་པ་དང༌། བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་1

པས་

སྟོང་པར་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཅིང་དེ་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལྟ་བ་དང༌།
ལྔ་པ་ནི། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་
འཆད་ཅིང༌། དབང་ཟ་བ་དང་ལྟ་བ་དེ་ལ་མོས་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བའོ། །དྲུག་པ་ནི། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་འདི་ནི། སྐྱོན་མེད་པའོ་སྙམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང༌། ལྟ་བ་དེ་ལ་འཛུད་པ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་ལྟ་བའོ། །བདུན་པ་ནི། གཞན་དང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ན། ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་སྨྲ་བ་དང། ངན་གཡོ་བྱེད་པའོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་སྟོན་པ་ལ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༨༣ བ ༡ རང་བཞིན་གྲུབ་པར་སྟོང་པར་

586 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཆོད་པ་བྱེད་པའོ་སྙམ་པ་དང༌། འདི་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང༌། ལྟ་ངན་དེ་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་སྟེ། ལྟ་བ་དང་པོ་ནི། ལྟ་
བ་རྣལ་མ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ནི། འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་འགྱུར་བས། སྦྱོར་བ་སེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས། ཇི་སྲིད་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས། ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་གསོག་པའི་ལྟ་བ་དང་དེའི་འོག་མ་གཉིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་། དེའི་འོག་མ་གཉིས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་གོང་མའི་ཁྱད་པར་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་མ་གཉིས། ཚར་བཅད་རིགས་པས་ཆད་པས་བཅད་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེའི་འོག་མ་སྟོན་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེའི་འོག་མ་བསྙད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ལ་འབེལ་གཏམ་བྱས་པ་དགོས་པ་མེད་པས་འབེལ་བའི་གཏམ་བྱ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བའི་ལྟ་བ་ནི་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་ལ་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་ངན་ཉེར་བདུན་པོ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། དེས་ཁེངས་པས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཞེས་ཏེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྙམ་པའོ། །ལན་ལ་གཉིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྡེམ་དགོངས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྟོགས་ནུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ལས་
1

ཞེས་ཏེ། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ན། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨༤ ན ༥ བདག་ཉིད་ལྟ་ཞེས་ཏེ།

ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 587

བ་མེད་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང༌། སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་གནས་
པའི་ངོ་བོ་1
མེད་པ་དང༌། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་བྱམས་པས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་མེད་
པ་ལ་དགོངས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་བཏགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང༌། གཞན་དབང་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང༌། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུམ་ཅུ་པར། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན།2

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་
ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་དགོངས་གཞིར་བྱས་ནས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བྱས་ནས། དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་རང་སྟོང་དང༌། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་དག་གི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་བླུན་པོའ་ལོག་རྟོག་འབའི་ཞིག་གོ །གཉིས་པ་ནི། མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་བཤད་པ་སོགས་མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་ཚུལ་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་སོགས་མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་གང་དག་གིས་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྡེམ་དགོངས་བཞི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགོངས་པའི་གཞི་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། དགོངས་པ་བཞི་དང༌། དྲང་དོན་གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དཔེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་པའི་འཁོར་ཁ་ཅིག །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐུ་ཚེ་ཐུང་ཞིང༌། སྐུ་བོང་ཡང་ཆུང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༠ བ ༢ ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཙང་། ཤོག ༡༨༤ བ ༦ ངོ་བོ་མེད་པ་དང་།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༡༢

588 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བས། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ལས་དམན་ནོ་མཉམ་དུ་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་སྐུ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ང་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་གསུངས་པ་དང༌། དུས་གཞན་ན་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་དེ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྔགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡེམ་དགོངས་བཞི་ནི། བསྟན་པ་ལ་རིམས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་དགོངས་གཞིར་བཟུང་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱའི་ཉེས་པ་གདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། དོན་ཟབ་མོ་སྒྲ་ངན་པས་བསྒྱུར་ཏེ་གསུངས་པ་དང་བཞིའོ།།
བཞི་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་
ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ལྔ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་དང༌། ལྷག་མཐོང་གི་ཕན་ཡོན་གཉིས་དང༌། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕན་ཡོན་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ལ་མོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང༌། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ལས་འབབ་པས། མཐར་ཐུག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་གི་ཕན་ཡོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་ཚད་མེད་པ་ཤེས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་གནས་གྱུར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་མཚན་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པ་སོགས་ཐོབ་ནས་ཆོས་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས། ཆེས་གོང་མར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ། ཨ་ཀ་རུ་ལ་སོགས་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 589

པའི་བདུག་པ་དང༌། ཙནྡན་གྱི་ཕྱེ་མ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་མཆོད་པར་འོས་པ་དེ་ཙམ་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང༌། བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྨྲས་པ།།༈ འཕགས་མཆོག་བྱེ་བས་བགྲོད་པའི་ལམ་ཀུན་ལ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་
འཇུག་པའི་གཞི། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གསུང་རབ་དམ་པའི་ཆོས། །རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
༈ གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

བམ་པོ་ལྔ་པ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་
ཅན་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་ཞེས་ཏེ། ཐོབ་པ་རྣམ་ངེས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པས་གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང༌། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་
བཤད་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གང་ཟག་དང༌། དེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ ིབཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ ི

590 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཟག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡེ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སོ་སོའ་དབྱེ་བས་དྲུག་ཅུར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ཅེས་ཏེ། ཐོབ་བྱེད་ ིཀྱི་གང་ཟག་སྡེ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནས། སྤྱད་1

པས་རབ་ཏུ་

དབྱེ་བའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་པས་ཞེས་སོགས་ཏེ། སོ་སོའ་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་ ིདེ། སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བདུན། ངེས་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་གསུམ། ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གསུམ། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས། ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་བདུན། ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང༌། སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལྔ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་སྡེ་ཚན་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྤྱོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། འདོད་ཆགས་
ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་དང༌། གཞན་བཞི་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་ཞེས་ཏེ། ཚེ་རབས་སྔ་མར་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་གཉེན་པོས་སུན་འབྱིན་པར་ཡང་མ་བྱས་པ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་ནས། རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆ་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ཤས་ཆུང་བ་ནི། ཆ་མཉམ་དུ་ཞེས་ཏེ། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཉོན་མོངས་བསྟེན་ནས་གོམས་པར་མ་བྱས། གཉེན་པོས་ཀྱང་སུན་མ་ཕྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་པར་གནས་པ་ནི། ཆ་མཉམ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །གཉེན་པོས་སྲབ་མོར་བྱས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྡེ་ཚན་བདུན་གོ་རིམས་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་ལམ་ལ་འབད་དགོས་པས་སྤྱོད་པས་དབྱེ་བ་བདུན་དང་པོར་བསྟན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤོང་དགོས་པས། ངེས་པར་འབྱུང་བས་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན། དེ་ཡང་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཉེ་བར་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན། ལམ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང༌། དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། སྦྱོར་བས་དབྱེ་བ་བསྟན། དེ་ཡི་རྗེས་སུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། འབྲས་བུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན། གང་ཟག་དེ་དག་རྟེན་གང་ལ་གནས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༢ བ ༤ དབྱེ་བ་ནས། སྤྱོད་པས་རབ་ཏུ་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 591

ཏུ་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན། དེ་དག་སྤྱིར་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གང་ ིཟག་གི་ལམ་ལ་སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐ་མར་བསྟན་ཏེ། སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། དྲུག་ཅུར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།
སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་བཤད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ནི། ཁྱད་ཆོས་བདུན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རིགས་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་པའི་ལྟ་བུ། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རིགས་ངེས་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་དུ་ ིརུང་བ་རིགས་མ་ངེས་པ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དབང་པོའ་ཁྱད་པར་དང༌། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ ིཐར་པ་ཐོབ་པར་སྨོན་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ལམ་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ཡང༌། ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དབང་པོའ་ིཁྱད་པར་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ། སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གཅིག་པུ་གྲོལ་བར་སྨོན་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སྲིད་པས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཉན་ཐོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དང༌། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ་སྦྱོར་ལམ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དང༌། སྔ་མ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་དང༌། ཐོབ་ཀྱང་རུང༌། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང༌། ཚོགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་

592 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རིགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་སུ་ཡང་འགྱུར་སྲིད་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དབང་པོའ་ཁྱད་པར་དང༌། ིསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་ཐོབ་པར་སྨོན་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་ཅིང༌། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་ཉིད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་ཅིང༌། དེར་འཚང་རྒྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཚོགས་མ་བསགས་པ་ནི། ཚོགས་མ་བསགས་པ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དད་པ་དང་མོས་པ་ཆུང་བའི་གང་ཟག་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་ཤིང༌། སྦྱོར་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་དུས་ངེས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་བསགས་པའང་ཞེས་ཏེ། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང༌། དད་པ་བར་མ་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་འབྲིང་དང༌། སྦྱོར་ལམ་བསྐྱེད་པ་ཚེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའོ།།གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་བསགས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྔ་མ་གཉིས་ལ་1

ལྟོས་ཏེ། མོས་པ་དང་
དད་པ་ཆེན་པོ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཤིང༌། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གོ །སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། ཆུང་འབྲིང་གི་ས་བོན་མི་ཉམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། སྒོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང༌། སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ། ཚེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་མེད་པ་དང༌། ངེས་པ་ཅན་དང༌། ཆོས་མཆོག་མ་གཏོགས་ཚེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་རྒྱུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༤ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨༨ བ ༢ སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 593

མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཚེ་དེ་ལ་ངེས་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐར་པའི་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་སྦྱོར་ལ་གནས་པ་ཚེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་ཅན་དང༌། ཚེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ངེས་1

ཅན་ཡིན་ན། ཉམས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ཆེན་པོ་ནི། བརྟན་པས་མི་ཉམས་ལ། ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་ལས་ཉམས་པ་ཡང་རེ་ཤིག་མངོན་2

གྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་
མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་བག་ཆགས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཚན་བཞི་པ་སྦྱོར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི། དད་པས་ཞེས་ཏེ། དད་པའི་རྗེས་3

འབྲང་

གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་པ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་གནས་པ་དང༌། རྟོགས་པ་མ་རྫོགས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ལ་དྲུག །སློབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དབང་པོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ ིདང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒོ་ནས་གཅིག་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་གཉིས་དང། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་དང༌། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་བརྒྱད། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དབང་པོའམ་ཉམས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཕྱེ་བ་དྲུག་གོ །དང་པོ་ནི། དད་པས་ཞེས་པ་སྔ་ཕྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ། མིང་གཉིས་དང༌། དོན་གཉིས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༨༨ བ ༦ དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་ཡིན་ན།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨༤ བ ༦ རེ་ཤིག་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༨༥ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༨༩ ན ༢ དད་པའི་བརྗེས་གཉིས་ཀྱིས་

594 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སུ་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་དང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དེ་ཉིད་དད་མོས་དང༌། རྣོན་པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་གྲོལ་བས་ཏེ། མཐོང་བ་ནི་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པ་ཆོས་
ཅན། ལུས་མངོན་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་གནས་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡང་སྤངས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་བཞི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་གནས་དང༌། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་དང༌།
ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་ཞུགས་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དམིགས་བསལ་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་སྤངས་ཀྱང་རུང༌མ་སྤངས་ཀྱང་རུང། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་ཤིང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང༌། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སྟན་དེ་ཉིད་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེད་ནུས་པ་མ་མཐའ་དྲོད་ནས་སྟན་གཅིག་པ་བཟུང་གི །ཆོས་མཆོག་ཁོ་ན་ནས་མི་བཟུང་སྟེ།1

དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང༌། མཐོང་ལམ་ལ་དང་པོར་འབྲས་བུ་གང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༨༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༠ ན ༣ དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 595

ཐོབ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་མཐོང་ལམ་དང༌། མྱང་འདས་ཐོབ་ངེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལས་ཞེས་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་དྲུག་པ་མ་སྤང་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཞུགས་དང༌། ཕལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚེ་ཕྱིར་འོང་དང༌། དགུ་པ་སྤངས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚེ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་རྒོལ་བ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཞེས་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་ཚེ།
མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་ན། མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སྤངས་ནས་ལོག་པར་མི་ལྟུང་བའི་ཆོས་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་གཞོལ་བ་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན། སྲིད་པ་ལན་བདུན་པའི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང༌། ལྷ་དང་མིའི་ནང་དུ་ལན་བདུན་བདུན་དུ་མཚམས་སྦྱར་ཞིང་འཁོར་ནས་སྡུག་བསྔལ་མཐར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། གཙོ་བོ་
ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྤང་བྱར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟས་ ིབདག་དང་བདག་གིར་བཟུང་ནས་འཁོར་བ་ལས་མི་འཕགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་འཕགས་ཀྱང་ལམ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ནས་ལོག་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ལམ་རྣལ་མ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གསུམ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣ ཤོག ༢༠༦ ཕྲེང་། ༧ མིན་ནམ་སྙམ།

596 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་ལ་ལྟོས། དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཤེས་བྱ་དང་ལྟ་བ་དང༌། གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་སྤང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཟག་བཅས་པ་ལ་ལྟོས་པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ནི། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་མན་ཆད། ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཞུགས་པ་དང༌། དེས་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་འབྲས་གནས་སོ། །འདིར་སྒོམ་སྤང་ལྔ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་ནི། ལྔ་པ་སྤངས་དྲུག་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཡང་ ིཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཞེས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དང༌། དེས་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །འདིར་ཡང་བདུན་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་སྤང་བར་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྤངས། དགུ་པ་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པ་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འདི་ལ་ཡང༌། མཐོང་ ིལམ་གྱི་སྔོན་དུ་ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྔ་མ་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་
དུ་འགྱུར་ན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མདོ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལྔ་པོ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་དང༌། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང༌། གནོད་སེམས་ཏེ་དེ་དག་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །ལན་ནི། གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཐ་མ་སོ་སྐྱེ་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱུ་བྱེད། གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་ཐ་མ་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 597

འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང༌། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་མ་ཟད། འདོད་པ་ལས་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དགོས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་ཏེ། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང༌། དེས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་འབྲས་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཞེས་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤངས་དགུ་པ་སྤངས་པས་དགྲ་བཅོམ་པར་འཇོག་ན། མདོ་ལས། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམས་ལྔ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིད་རྒོད་ང་རྒྱལ་རྨོངས། །དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྙམ་
པའོ། །ལན་ནི། གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྔ་པོ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ ིཔའི་ཕྱིར། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་གཉིས་གོང་མ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང༌། རྒོད་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་གོང་མ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་བརྒྱད་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང༌། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གཅིག་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལྔའོ།།
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་བསྟན་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་གང༌། ཐོག་མར་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པ། དེ་ནས་ཤི་སྟེ་གླིང་གསུམ་གང་རུང་གི་མིར་སྐྱེ་བ་ལན་ཅིག་ལེན། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལྷར་སྐྱེ་བ་ལན་ཅིག་ལེན་ན།2

དེ་ལྟར་ཡན་མན་དུ་མིར་ལན་
བདུན། ལྷའི་ནང་དུ་ལན་བདུན་བླངས་ཏེ། ཐ་མར་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང༌། ཡང་ཐོག་མར་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པ་དེ་ནས་འདོད་ལྷ་དང༌། དེ་ནས་མིར་སྐྱེས་ཏེ་ལྷར་ལན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༤༠ ཕྲེང་། ༦
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨༨ བ ༡ དེ་ལྟར་ཡས་མན་མིར་ལན་བདུན།

598 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བདུན། མིར་ལན་བདུན་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ། ཐ་མར་མིའི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལྷ་མི་བསྡོམས་པའི་ལན་བདུན། ཁོ་ནར་འདོད་པ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ལྷ་དང་མིར་ལན་བདུན་མཚམས་སྦྱར་ཞིང༌། འཁོར་ནས་སྡུག་བསྔལ་མཐར་བྱེད་པ་ཞེས་1

བཤད་པ་

ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། བར་དོར་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པས། བདུན་བཞི་ཉི་ཤ་རྩ་བརྒྱད་བླངས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་དགོས་པས་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདུན་ཚན་དུ་འདྲ་བས་སྐྱོན་མེད་དེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་དང་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྔ་མ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་དང༌། ཕྱི་མ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེའོ།།
གནས་བདུན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་དང༌། གཟུགས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང༌། འགོག་པ་
དང༌། འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་རོ་མྱང་དང༌། ཉེས་དམིགས་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་སྦྱར་བས་བདུན་ལྔ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཡང་བདུན་ཚན་དུ་འདྲ་བས་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་དང༌། འདབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང༌། ལོ་མ་རེ་རེ་ལ་འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་འདྲ་བས་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། མ་སྤྲོས་སོ། །རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་མཚམས་སྦྱར་ཞིང༌། འཁོར་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང༌། མི་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་མཚམས་སྦྱར་ཞིང༌། འཁོར་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་ཏེ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གང༌། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་བདུན་ནམ་བརྒྱད་པ་སྤངས་ཞིང༌། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་དགུ་པ་མ་སྤངས་པར། སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པའི་ལྷའི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པ་སྲིད་ཀྱང་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་ནས་བར་ཆད་གཅིག་ ིཔ་ཞེས་བྱའོ། །འདིའི་རྩ་འགྲེལ་དང༌། ཉན་ས་དང༌། བསྡུ་བར། ལྷའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་བཤད་དོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༣ ཤོག ༡༦༨ ཕྲེང་། ༢༠

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 599

གསུམ་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་བར་དོར་འདའ་བ་ནི། བར་མ་དོར་ཞེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་
བར་དོར་འདའ་བ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང༌། འདོད་པའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། བར་སྲིད་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་མ་ཐག་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འགྲོ་བར་མི་སེམས་ཤིང་བར་སྲིད་ཀྱི་ཚེ་དཀྱིལ་དུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང༌། སྐྱེ་སྲིད་དུ་འགྲོ་བར་སེམས་ཀྱང༌། བར་སྲིད་ཀྱི་ཚེ་བཞུགས་སུ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཞོགས་མའི་མེ་སྟག་གི་དཔེས་མཚོན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མི་སྐྱེ་ལ་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བས། དེ་དག་གི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་དང་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་འདའ་བ་ནི། སྐྱེས་ནས་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང༌། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་ནི། མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང༌། སྔོན་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རྟེན་ལ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ངམ་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའོ། །བཞི་པ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པས་འདའ་བ་ནི། མངོན་པར་འདུ་ཞེས་ཏེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་པོ་ལ་འབད་རྩོལ་དང་བཅས་པས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའོ། །འདིར་དངོས་བསྟན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་དབྱེ་བར་ཟད་ཀྱི། རྒྱས་པར་ན། གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ལྔ་པ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི། གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་དུ་འཕོ་བ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གང་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་དུ་མ་བླངས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་དང༌། ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ། མཐར་སྲིད་རྩེའི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོག་མིན་དང་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཕན་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པས་དེ་

600 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ནི། གནས་གཙང་མར་མིར་སྐྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྒོམ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་གཙང་མ་རིགས་ལྔར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྒོམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཟག་མེད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་རྗེས་ཟག་བཅས་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་མེད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཆུང་ངུ་གསུམ་སྤེལ་དང༌། འབྲིང་དྲུག་སྤེལ་དང༌། ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ་དང༌། ཆེས་ཆེར་བསྒོམ་པ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ་དང༌། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེར་བསྒོམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་གཙང་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྔོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་བསགས་པ་ཟག་བཅས་ ིཀྱི་བསམ་གཏན་བཞིའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤེལ་སྒོམ་གྱི་ཟག་མེད་ལྟ་ཞོག །བསམ་གཏན་དག་པ་བས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གིས་སྤེལ་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྤེལ་ལོ། །ཤེས་རབ་གསལ་བས་ཐོག་མར་མིའི་རྟེན་དང༌། ཕྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྒོམས་ཤིང༌། ལམ་སླ་བའི་མཆོག་ཡིན་པས། ཐོག་མར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤེལ་ལ། ཕྱིས་གཞན་ལ་ཡང་སྤེལ་ལོ། །དགོས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཉོན་མོངས་པས་འཇིགས་པ་དང༌། རྣོན་པོ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ།།
དྲུག་པ་ལ་གཉིས། དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལྔ་དང༌། དུས་དང་མི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་ལྔས་སྟོན་ཏེ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་གང༌། སྔོན་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པས། འདོད་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་སོང་ཡང་རུང་མ་སོང་ཡང་རུང༌། རང་གིས་རང་གསོད་དམ་མི་གསོད་ཀྱང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང༌། མི་གསོད་ན་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། གསོད་ན་མ་ཡིན་པ་དང༌། འདོད་ཡོན་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 601

གྱིས་མྱོས་ན། ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང༌། མ་མྱོས་ན་མ་ཡིན་པ་དང༌། མྱོས་ཀྱང་རུང་མ་མྱོས་ཀྱང་རུང༌། དེ་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང༌། དབང་པོ་རྣོན་པོར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང༌། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་མི་ཉམས་ཤིང༌། དབང་པོ་རྣོན་པོར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མི་འཁྲུགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་
རྣོན་པོའ་དགྲ་བཅོམ་པ་གང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་མི་སྲིད་ ིཔའོ། །འདི་དག་ནི་སློབ་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱུ་1

སྦྱོར་མེད་པ་གཅིག་དང༌། གུས་སྦྱོར་བ་
མེད་པ་གཅིག་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་རྟུལ་བས་བཞག་པ་གཅིག་གོ།
སྡེ་ཚན་དྲུག་པ་ཁམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་ལྔ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་
སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་དྲུག་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་དང༌། ིའདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་དང༌། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཞེས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དང༌། དེ་ཐོབ་ལ་ཀུན་སྦྱོར་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཤིང༌། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཆེད་དུ། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༠ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༤ བ ༥ རྒྱུན་སྦྱོར་མེད་པ་གཅིག་དང་། གུས་པས་སྦྱོར་བ

602 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བཞི་པ་ནི། འདོད་པ་ན་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དབྱེ་ན་དུ་
མར་འགྱུར་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང༌། ཚོགས་ན་སྤྱོད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་པ་དང་1

རྒྱུ་
བ་དང༌། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་ཏེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདོད་ཁམས་སུ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྡེ་ཚན་བདུན་པ་སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ས་མ་ཐོབ་པ་དང༌། ས་ཐོབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མོས་པས་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ས་མ་ཐོབ་བར་གྱི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མོས་པས་སྦྱོར་བ་2

ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་མོས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་ངེས་པས་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་སོགས་ནི་ཆུང་ངུ་དྲོད་རྩེ་གཉིས་ལ་གནས་པ་དང། འབྲིང་བཟོད་པ་དང། ཆེན་པོ་ཆོས་མཆོག་གོ །ཡང་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གོ །དང་པོ་ནི། ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའམ3

་ཆོས་ཅན། ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་མ་དང་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་དྲུག་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང༌། མི་འདོད་བཞིན་དུ་མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་འདྲེ་བ་དང་བཅས་པ་དང༌། དོན་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ། མིང་གི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་འདྲེ་བའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མཚན་མ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༥ ན ༥ གནས་གང་དུ་རྒྱུ་བ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༡ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༩༥ བ ༢ མོས་པས་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞེས་ནི། ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་བར་དེར་ཡིག་ཕྲེང་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཆད་འདུག
3 ཞོལ། ཤོག ༡༩༡ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༡༩༥ བ ༢ སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 603

བྱ་སྟེ། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་ཞིང༌། དོན་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིང་གི་མཚན་མ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་ཞིང༌། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་དུ་ཞེས་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རིམ་གྱིས་པ་དང༌། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཆེན་པོའ་ཆེན་ ིཔོ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་ནས། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས། ཅིག་ཅར་ངེས་པ་འབྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། མཐར་གྱིས་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་ནི། རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་སོ། །ཅིག་
ཅར་བ་ལ་གཉིས། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ཚུལ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཅིག་ཅར་ཞེས་ཏེ། ཅིག་ཅར་བ་ཁྱད་ཆོས་ལྔས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གང་གིས། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། སྤང་བྱ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བ་དང༌། འབྲས་བུ་གང་ལ་བཞག་པས་ཤེས་1

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། སོ་སྐྱེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་གི་ས་བོན་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའ་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ི ཉོན་མོངས་སྤོང་སྟེ། འདིས་ཁམས་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་དགུ་2

ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང༌། དེ་ཡང་
འདི་ལ་བརྟེན་ན་ནུས་ཀྱི། ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཅི་རིགས་སུ་མི་དགོས་ཤིང༌། མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཆེན་པོའ་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་ནས། ི

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༩༦ ན ༤ བཞག་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༦ ན ༥ ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང་།

604 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འདི་དབང་པོ་རྣོ་བས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བར། འདི་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོར་མོའ་ིརྩེ་མོའ་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་ལ་འདི་ལ་མི་བཞག་སྟེ། ིའདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་དྲུག་པ་སྤངས་ནས། སྲིད་རྩེའི་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པ་དང༌། འདོད་པའི་དགུ་པ་སྤངས་ནས་སྲིད་རྩེའི་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་འདི་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགུ་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་རྒྱུན་ཞུགས་དང༌། སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་བཞག་གོ །རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འོག་དེ་མ་ཐག་དགྲ་བཅོམ་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་སོ།།1
གཉིས་པ་ལ། ཕལ་ཆེ་བའི་དུས་དང༌། དེ་གཉིས་མ་ཐོབ་ན། འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང༌།
རྐྱེན་དང་མི་ཕྲད་ན་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕལ་ཆེར་ནི་ཞེས་ཏེ། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། མཐར་གྱིས་པ་ལྟར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ལེན་དགོས་
པ་མ་2
ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་སམ། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། ཕལ་ཆེར་ཀུན་ཤེས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཆི་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བས། དོན་གྱིས་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མངོན་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བར་དོར་འདའ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གི་ལུགས་སོ། །ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདི་ནི་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་3

རྒྱུན་ཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་ཏེ། ཚེ་འདིར་མྱང་འདས་
མ་ཐོབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དུ་མ་རྒྱུད་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ལ་ངེས་པར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན། ངེས་པར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་ཕྲད་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དུ་འགྱུར་ཡང་དེ་དང་4

མ་ཕྲད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༩༦ བ ༤ འདི་ལ་དགོངས་ཏེའོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༦ བ ༥ ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
3 གཙང་། ཤོག ༡༩༧ ན ༡ མཐོང་ཆོས་བཞིའི་
4 གཙང་། ཤོག ༡༩༧ ན ༣ དེ་ཡང་མ་ཕྲད་ན།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 605

བཅོམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་1

པ་ལ་གཉིས།
མངོན་རྟོགས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང༌། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་ ིབྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ།2

མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཚོགས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ ིམངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་སྤྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས། ངེས་པར་འཛིན་པའི་མོས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དང་བ་དང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ནི། དོན་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཆོས་ཅན། དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གསུང་ ིརབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ཆེན་པོའ་ཆུང་ངུ་དང། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང༌། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ ིཔ་དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༩༧ ན ༣ བཞག་པ་ལ་གཉིས།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༢ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༡༩༧ ན ༥ མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ ིཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།

606 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཐོབ་སྟེ། མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ས་བོན་གསོས་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།བཞི་པ་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ། དངོས་དང༌། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་ལ་ཞེས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་1

གོམས་པར་བྱེད་པའི་
སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཅེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་ཅིང༌། སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དཀོན་མཆོག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ངན་འགྲོའ་རྒྱུ་སྲོག་ ིགཅོད་སོགས་སླར་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་པ་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བདག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ངན་སོང་གསུམ་ཟད་དོ། །དེར་ལོག་པར་ལྟུང་བ་ཟད་དོ། །བདག་ཡང་

2

ངན་འགྲོའ་རྒྱུ་བྱས་ནས་དེའི་རྣམ་སྨིན་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་ ིབའི་མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་ཅིང༌། སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་རྟོགས་ནི། མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་དམན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༣ བ ༥ རྟོགས་པའི་སྒོམས་པར་བྱེད་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༤ ན ༡ བདག་ཀྱང་ངན་འགྲོའ་ི

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 607

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་བདུན་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེ། བདུན་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་ནུས་པའི་ཐེག་པ་འབྲིང་པོའ་མངོན་རྟོགས་དེ་ཆོས་ ིཅན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ། ངེས་པར་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ལ། མི་སློབ་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་དང༌། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། ཕྱིས་རང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་མ་གཏོགས་སློབ་ལམ་1

པ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཏེ། ཉན་རང་གི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བདུན་པོའ་རིགས་དེ་དག་ཀྱང༌། མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང༌། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་ ིཔའི་དོན་དུ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ལམ་གསུམ་ག་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྙམ་པའོ། །ལན་ལ་ཁྱད་པར་བཅུ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཁྱད་པར་བཅུའི་སྒོ་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། དམིགས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༤ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩༨ བ ༦ སློབ་པ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་

608 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང༌། ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་དང༌། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། བྱེད་པའི་ ིཁྱད་པར་བཞི་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རང་དོན་ཙམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་ཐོས་ཚོགས་རྒྱ་ཆུང་ཞིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པ་དང༌། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་དང༌། ིརང་དོན་ཙམ་བྱེད་འདོད་པ་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དམན་པའི་ས་བདུན་ཙམ་དང༌། ས་བཅུས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་ནི། ཞི་བ་ཙམ་ཐོབ་པ་དང༌། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་ནུས་མི་ནུས་དང༌། གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་འཁོར་དུ་སྡུད་མི་སྡུད་ཀྱི་གནས་དང༌། འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་འཚོབ་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་བཙུན་པར་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས། ས་བཅུ་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ནི། བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་རྣམ་དག་གི་ཁྱད་པར་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཆོས་སྐུའི་ལུས་སྒྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། འཇིག་རྟེན་ ིགྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །འདི་དག་ནི་ས་བཅུའི་གནས་སྐབས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐུ་གསུམ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང༌། ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 609

དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། གདུལ་བྱ་གང་གི་དོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་གཅིག་དང༌། མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་དང༌། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ལྔས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་དོ། །འདྲེས་པ་དང་ཉེ་བར་འདྲེས་པ་སྔ་མ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་རོ་གཅིག་པ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མཚུངས་པའི་དོན་ནོ། །འདྲེས་པ་གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མཚུངས་པའོ། །སྐྱོབ་པ་ལྔ་ནི། གནོད་པ་དང༌། ཐབས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ངན་སོང་དང༌། འཇིག་ཚོགས་དང༌། རིགས་མ་ངེས་པ་དང། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་སྐྱོབ་པའོ།།
གཉིས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མངོན་རྟོགས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ་དང༌། ལམ་གྱི་གཏོང་འཐོབ་དང་སྤངས་པ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། སྟོབས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་མངོན་རྟོགས་གང་གིས་བསྡུས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་ཁུངས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོའ་མཚན་ཉིད་དང༌། ཡོན་ཏན་གང་ཟག་ ི 1

གང་གིས་གནས་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ་དང༌། དེ་དག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཚད་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྗེས་ལ་ཞེས་ཏེ། ཚད་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་དག་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་གང་ཡང་རུང་བས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཅི་2

རིགས་སུ་བསྡུས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཚད་མེད་བཞི་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་སྡེ་ཚན་བཅུ་དགུ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༦ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༠༠ ན ༦ ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་གིས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༦ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༢༠༠ བ ༢ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་

610 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་1

བ་

དང༌། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་རིམ་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། ཚད་མེད་པ་བཞི། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང༌། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཕན་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་ཐར་དང༌། ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དགོས་པའམ། ངེས་ཚིག་དང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང༌། རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་དང༌། གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་དོག་མཛེས་པ་དང༌། མི་སྡུག་སོགས་གང་སྤྲུལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མ་ཐོབ་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བའམ། ཐོབ་ཀྱང་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཀྱང་རུང༌། ཁ་དོག་རང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་མི་སྡུག་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྤྲུལ་པར་མོས་པར་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ནང་གཟུགས་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་སྟེ། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའམ། མ་ཐོབ་ཀྱང་རང་ལ་མིང་གཞིའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། གཟུགས་རང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་ལྟ་བའི་གནས་པ་འབྱོར་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྡུག་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༦ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༠༠ བ ༣ སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་གྱི་དང་།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 611

གཟུགས་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ། སྡུག་མི་སྡུག་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང༌། ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང༌། མཐར་ཐམས་ཅད་སྡུག་1

པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཐམས་ཅད་སྡུག་པའི་རྣམ་
པར་2
མོས་པར་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་དང༌། ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་དང༌། དགོས་པའམ་ངེས་ཚིག་གོ །དང་པོ་ནི། ནམ་མཁའ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཟག་མེད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པ་དང༌། དེའི་འོག་ཏུ་བཟུང་བ་ཅི་3

ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་ནི་ནང་4

འབྲས་ཟུག་རྔུ། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ།།གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བསྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང།5

གཟུགས་མེད་པ་མཚན་མ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དབང་བསྒྱུར་
བ་ལ། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབ་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་དག་པ་བ་6

ལ་ཆགས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི། འདུ་ཤེས་དང་ཞེས་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་རྣམ་ཐར་ལ་བརྟེན་ནས། ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་མི་ནུས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་གཟུགས་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་འདས་ནས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང༌། བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཞི་ལྷག་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༠༡ བ ༡ ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༠༡ བ ༡ རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༠༡ བ ༤ བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༥ འདུ་ཤེས་ནི་ནད་འབྲས་ གཙང་། ཤོག ༢༠༡ བ ༤ འདུ་ཤེས་ནི་ནས་འབྲས་
5 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠༡ བ ༥ དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
6 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠༡ བ ༥ དག་པ་ལ་

612 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་ཐར་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གནོན་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང༌། ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཤེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟིལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་གཉིས་དང༌། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་གཉིས་ཏེ། ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་1

བཞི། རྣམ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཟིལ་གནོན་དང་པོ་གཉིས་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་ལ།2

གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང༌། ངོ་བོ་དང་གྲོགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟིལ་གནོན་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་ཏེ་ཁ་དོག་བཞི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དེ་དག་ནི་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡི་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བཞི་མཚུངས་པ་དང༌། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གནོན་དམིགས་པ་མཚུངས་
ཀྱང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་གྱིས་གཟུགས་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤྲུལ་འདོད་པ་ལྟར་མོས་3

པར་བྱེད། ཟིལ་གནོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དབང་བྱེད་
པ་དང༌། དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་རྣམས་མི་སྣང་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཆེ་ཆུང་དང་གཟུགས་བཟང་ངན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ བ ༤ སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་ གཙང་། ཤོག ༢༠༢ ན ༤ སྐྱེ་མཆེད་བཞི། རྣམ་མཐར་གཉིས་ཀྱིས་ 2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༢༠༢ ན ༤ རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་བ།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༩༨ ན ༢ འདོད་པ་ལྟར་སྤྲུལ་པར་བྱེད། གཙང་། ཤོག ༢༠༢ བ ༢ འདོད་པ་ལྟར་མེད་པར་བྱེད།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 613

སོགས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཆུང་ངུ་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང༌། ཆེན་པོ་རི་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། མི་དང་ལྷའི་ཁ་དོག་ངན་པ་དང་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ལྷག་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། མདོའ་ཚིག་ལྷག་མ་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་ ིགཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། མཚན་ཉིད་དང༌། འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ཟད་པར་འཇོག་
པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཟད་པར་གྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཟིལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་རྣམས་མི་སྣང་བ་དང༌། དབང་བསྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས། ཟད་པར་གྱིས་ས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། མཐའ་ཡས་པར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཞེས་སོ། །འབྱུང་བ་བཞིའི་དང༌། འབྱུང་འགྱུར་བཞི་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཅུ་དབྱེ་སྟེ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གནོན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འབྱུང་བཞི་མ་བཞག་པར། ཟད་པར་གྱི་དམིགས་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ལ་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དབང་འབྱོར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཟད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟད་པར་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཐར་
གྱིས་སྤྲུལ་པ་སོགས་རྩོམ་ཟིལ་གནོན་གྱིས་སྦྱོར། ཟད་པར་གྱིས་དེ་དག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང༌། སྨོན་གནས་ཤེས་པ་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་འགོག་ནུས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཞེས་སོ། །གྲོང་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བ་ན་རང་ལ་

614 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དམིགས་པའི་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བསམས་ནས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ན། དེ་མི་སྐྱེ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རང་གིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པ་འགོག་ནུས་པའོ། །དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དྲུངས་འབྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། བསམས་ནས་ཞེས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟར་གྱི་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་སོ་སོ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞི་སྟེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གིས་རྣམ་གྲངས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་1

པར་རིག་པ་དང༌། དེ་
རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་སོགས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དོན་སོ་སོར་རིག་པ་དང༌། ཡུལ་མིའི་སྐད་དང་ཆོས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ངེས་ཚིག་སོ་སོར་རིག་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྤོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བཤད་བྱ་རིག་པ་ལ་བརྟེན། ཆོས་རིག་པ་དང་བརྟེན་པ་དོན་རིག་པས་གཉིས་དང༌། འཆད་བྱེད་རིག་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་བྱེད་རིག་པ་གཉིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཟག་ཟད་
2

མངོན་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་ལྔས་སྟོན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་ཟད་པའི་སྤངས་པ་དང༌། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༩ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༠༣ བ ༤ ཆོས་སོ་སོར་རིག་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩༩ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༠༤ ན ༡ ཟག་མེད་མངོན་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། རིམ་པ་ལྔས་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 615

སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ།།
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསྡུས་ན་བཅུ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུས་དད་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་དང༌། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་གདམས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཛད་པ་དང༌། དེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་རྨོངས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་མཛད་པ་དང༌། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་པར་བྱ་བའི་མཛད་པ་དང༌། སློབ་མའི་ཚོགས་སྡུད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ་དང༌། བསམ་སྦྱོར་མ་འདྲེས་པས་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་བཞིན་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་མི་འདོར་ཞིང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་གནས་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང། ཉིན་མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་པ་དང༌། དོན་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་སྤངས་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་དང༌། གཟུགས་རང་རྒྱུད་1

པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྔོན་གྱི་
སྨོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་གིས་མཚན་སོ་གཉིས་དང༌། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ལ། དབང་འབྱོར་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང༌། དེ་ལས་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་པ་དང༌། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞིའི་2

ནང་

ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་གནས་ལེན་པ་དང༌། དེར་སྐྱེས་ནས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་

1 གཙང་། ཤོག ༢༠༤ ན ༢ གཟུགས་རང་རྒུད་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠༠ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༠༤ བ ༤ དག་པ་རིམ་པ་བཞིའི་

616 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཏེ་ཇི་སྲིད་བཞེད་པར་བཞུགས་པ་དང༌། བཞེད་ན་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་སྤྲུལ་སྒྱུར་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐུགས་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གཟུངས་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྒོ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། ཐབས་ལ་བསླུ་བའི་བདུད་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང༌། སྐྱབས་1

ལ་བསླུ་བའི་
བདུད་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང། རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསླུ་བའི་བདུད་འཇོམས་པའི་སྟོབས་བཅུའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས། འབྲས་བུ་འདོད་མི་འདོད་འབྱུང་བ་གནས་དང༌། དེ་ལས་ལོག་པ་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་དང་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང༌། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང༌། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། འཆི་འཕོ་དང༌། སྐྱེ་བ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་ལ་
བརྩམས་པ་དང༌། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩམས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༠༥ ན ༣ བདུད་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་དང་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 617

པ་ལ་འདི་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་དོ་ཞེས། དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་སོགས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མི་མཐོང་བས་བདེ་བ་ཐོབ། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ། བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་ནས་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་སུ་དམ་འཆའ། ཚངས་པས་གནས་སུ་འཁོར་ལོ་བསྐོར། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེངྒེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཟག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ་ཟག་པ་འདི་མ་ཟད་དོ་ཞེས་ཏེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཐར་པའི་
བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟན་པ་ལ་དེ་བསྟེན་ཀྱང་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་དང༌། གཞི་ཤེས་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཐར་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱིས་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་ཏེ་ལྷག་མ་རྣམས་འདྲའོ། །ལྔ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་སྡུད་པ་ན། འཁོར་ཁ་ཅིག་གུས་པ་དང༌། གཞན་དག་མ་གུས་པ་དང༌། འདྲེས་མར་གནས་པ་ལ་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་གོ །དྲུག་པ་ནི། བསྲུང་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། འཁོར་ལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གདམས་པ་དང་རྗེས་བསྟན་སྟོན་པ་སོགས་སྒོ་གསུམ་གྱིས་སྐྱོན་གཞན་གྱིས་ཤེས་དོགས་ནས་བཅབ་པའི་དགོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་གོ །བདུན་པ་ནི། བསྙེལ་བ་མེད་ཅེས་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐུའི་མཛད་པ་དང༌། གསུང་གིས་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ལ་བསྙེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་གོ །བརྒྱད་པ་ནི། བག་ཆགས་ཞེས་ཏེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་གོ།
དགུ་པ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་གདུལ་བའི་
དུས་ལ་བབས་པ་དང་མ་བབས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་གཟིགས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཐུགས་རྗེ་མཐར་ཐུག་གོ །སྤྱིའི་གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་

618 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ངན་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་གི་དམིགས་
1

པ་ནི། སྐུ་དང་ཞེས་པ་དང། རྟོག་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་གི་དམིགས་རྣམ། དེ་བཞིན་ཞེས་དང༌། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཞེས་དང༌། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཞེས་ཏེ། གནས་མ་ཡིན་པར་གཤེགས་པ་སྐུའི་འཁྲུལ་པ་མི་མངའ་བ་སོགས་དང༌། འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སོགས་དྲུག་དང༌། སྒོ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྲོ་ཞིང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་2

འབྲང་བ་དང༌། དུས་གསུམ་གྱི་
ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་སྟེ། རྒྱས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཅུ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་གོ།
བཞི་པ་གང་3

ཞིག་གང་གིས་གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། གང་
ཟག་གང་གིས་གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དང། ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དང། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཞེས་ཏེ། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་ཐོས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་སོགས་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྡེ་ཚན་དྲུག་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་སེམས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་སྟེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བས་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ་ཚད་མེད་སྒྲུབ་འདོད་པས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༡ བ ༤ དྲུག་གི་དམིགས་རྣམ་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠༡ བ ༦ གཙང་། ཤོག ༢༠༦ བ ༡ རྗེས་སུ་འབྲེང་བ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༠༢ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༠༦ བ ༢ བཞི་པ་གང་གིས་གནས་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 619

ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྡན་1

ན། ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྡན་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་སོགས་
རང་རང་གི་རྣམ་གནས་ལན་མང་དུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་དེ་དག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང༌། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་བྱེད་ལས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མི་2

མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང༌། ནང་དུ་སེམས་གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མེད་སོགས་རྗེས་ཐོབ་ཀུན་3

རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྡུས་ལ།
གཉིས་པ་ནི། ཕལ་ཆེར་འདས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་མཉམ་གཞག་གོ །གཉིས་པ་ལ། ཚད་མེད་བཞིའི་བྱེད་ལས་ནི། ཚད་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད། སེམས་ཅན་སྨིན་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྡེ་ཚན་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་ཀྱི་དྲི་བ་ནི། རྣམ་ཐར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང༌4

སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་དང། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་ལས་དང༌། ངེས་
ཚིག་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སྤྲུལ་པའི་ལས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། གསུམ་པས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་འགོག་པར་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིས་ཞི་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་རོ་མྱང་གི་ཆགས་པ་འགོག་པར་བྱེད། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་མོས་པས་འཕགས་པའི་གནས་པ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའི་གནས་པས་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གནོན་གྱི་ལས་ནི། ཟིལ་གནོན་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༢ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༠༧ ན ༡ བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠༢ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༢༠༧ ན ༢ རང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཉེར་བར་གནས་པ་དང་།
ནང་དུ་སེམས་པ་ལས་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༠༢ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༠༧ ན ༣ རྗེས་ཐོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྡུས་ལ་
4 ཞོལ། ཤོག ༢༠༢ བ ༤ གཙང་། ༢༠༧ ན ༥ དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་

620 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཟད་པར་གྱི་ལས་ནི། ཟད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན།
བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ཞེས་སོགས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང༌། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཞེས་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཞིང་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་མེད་པས་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་སྨྲ་བས་བཟུང་བར་འོས་པའི་ཚིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྨོན་གནས་ཤེས་པས་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལུང་སྟོན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་མང་པོས་བཀུར་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཚན་དཔེས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་ཡིད་ཆེས་ཤིང༌། སེམས་དང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོངས་དག་གི་ལས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་བསལ་ནས་མངོན་མཐོའ་ལམ་སྟོན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ ིགྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སོགས་སྣོད་རུང་གི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་ཅིང་དྲི་བ་དྲིས་པས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྟོན་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ཅིང༌། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱང༌། ཚར་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཁོར་སྡུད་པ་དང༌། བསྲུང་བ་མེད་པས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་གདམས་པ་དང༌། རྗེས་བསྟན་འདོམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། བསྙེལ་བ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང༌། བག་ཆགས་ཀྱི་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྤྱོད་སྟོན་མི་སྲིད་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་གཟིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་འདྲེས་པ་དང་པོ་དྲུག་གིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 621

དང༌། གཉིས་པ་དྲུག་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་འཐོབ་པ་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཤེགས་པ་དང༌། བཞུགས་པས་ཀྱང་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད། སེམས་ཅན་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་མཛད། སྨིན་པ་གྲོལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཏོང་འཐོབ་དང༌། སྤངས་པ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
དངོས་དང༌། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྒྱུན་གཅོད་ཅིང་འདོར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་འདོར་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོབ་པ་དང་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ་སྤངས་པ་སྡོམ་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མི་འདོར་ཡང་རྫས་འདོར་བ་དང༌། ཕྱིར་འོང་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འདོར་བ་དང༌། འབྲས་བུ་གང་དང་གང་ཐོབ་པའི་ཚེ། རང་རང་གི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སྡོམ་པ་གནས་གྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕུང་པོ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་ཟད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྟོབས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ཞེས་ཏེ། སྟོབས་བཅུ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱེད་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་1

ན། གཞན་གྱིས་དྲིས་པའི་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་པའོ། །ལན་
ལ། ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་བཞིན་ཞེས་ཏེ། དྲི་བ་བཅུ་བཞིའི་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞུས་པ་2

ལན་

གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་པ་དང་བཅས་པས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༤ ན ༤ གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༢༠༩ ན ༢ ཞུས་པས་ལན་གསུངས་

622 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། དྲི་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དྲི་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་པ་སྤངས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གང་ཟག་དང༌། དེས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བྱེ་བྲག་ ིཏུ་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་སོགས་མ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་མ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་མ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཅེས་ཏེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་དྲུག་པ་སྤངས་ཀྱང༌། ཕྱིར་འོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་མ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྒོམ་ལམ་ལ་སེམས་པས་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་དང༌། སྤང་བྱ་སྤོང་ཞིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དུས་དང༌། སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཞེས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་རྣམས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གཙོ་བོར་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཞར་ལ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལྷུར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱར་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཟད་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 623

དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་བཞེད་པས་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་བྱུང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔགས་དང་སྨན་གྱིས་ནུས་པ་བཅོམ་པའི་དུག་ལྟ་བུ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པ་དང༌། རང་གཞན་ལ་གནོད་པ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་དང༌། སྤང་བྱ་དང༌། གཉེན་པོ་དང༌། དུས་དུས་སུ་དབང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཁས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དང༌། འགལ་བ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དབང་པོ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དམིགས་པ་ལ་མཁས་པ་དང། སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ལ་མཁས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ལ་མཁས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དོར་བྱའི་ཤེས་བྱ་དང༌། བླང་བྱའི་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁྲུལ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་པ་དང༌། དེའི་གནས། ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེས་ཏེ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ལ་མཁས་
པར་བྱ་སྟེ། མ་འཁྲུལ་བའི་གནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སྣང་ཡུལ་དང༌། ཞེན་ཡུལ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ལྟོས་ཏེ། འཁྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་མ་འཁྲུལ་བ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང༌། དེ་ཡི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་ཆོས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ལ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པས་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་པ་དང༌། ཟབ་པའི་སྤྱོད་པ་སེམས་ཅན་སྨིན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང༌། དེ་

624 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་ཤེས་མྱུར་བ་ལ་མཁས་པ་དང། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་རྣམ་རྟོག་བཅུར་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་རྟོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གོ །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཞེས་ཏེ། རྩ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞི་དང༌། མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྣོད་སོགས་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དང༌། མཚན་མར་སྣང་བའི་རྣམ་རྟོག་དང། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་དང༌། མཚན་མ་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞི་བཟུང་བྱའི་མཚན་མ་རྣམས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། མཚན་མར་སྣང་བ་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག་མིག་ཤེས་སོགས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་དང༌། དེའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང༌། ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་བསྡུས་པའི་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་དང༌། དང་པོའ་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། གཉིས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་ ིབཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཞེས་ཏེ། རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བཅུ་ཡང་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང༌། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 625

ཞེས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་དང༌། གཞན་དབང་མེད་པར་ཞེན་པ་སྒྲོ་
འདོགས་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དང༌། གཞན་དབང་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང༌། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་དག་ཐོས་པ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་སྣང་བའི་བློ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དམིགས་པ་ན། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཡི་མིང་དུ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དོན་དང༌། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་རྟོག་བཅུ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གསུམ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ཆོག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པ་ན་དེས་ཚིམ་ནས་གོང་མའི་ཁྱད་པར་འབད་པས་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་ནས་རྟག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་སོགས་བཞི་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་བཀག་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ནི། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྲོས་
པ་མེད་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། གཉིད་ལོག་པ་དང་ར་རོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་

626 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་མངོན་གྱུར་ཞི་བ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གཞན་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡིན་ན། དབང་པོ་སྦྱོང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་སྙམ་པའོ། །ལན་ནི། དབང་པོ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་སྦྱོང་མི་དགོས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཆེས་རྣོ་བ་ཡིན་ཡང༌། རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས། དད་སོགས་དབང་པོ་ཆུང་ངུ་ལ་བརྟེན་1

ནས་ཏེ་འབྲིང་དང༌། རྣོན་པོ་འབྲིང་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣོན་པོའ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་སྒྲུབ་ ིདགོས་པའི་ཕྱིར།
༈ འདིར་སྨྲས་པ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ངོ་བོ་དང༌། །རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་
ལེགས་པར་ངེས་བྱས་ནས། །དེ་དག་འཇོམས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་ཚུལ་གྱིས། །ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
༈ གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད།
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༈ བཞི་པ་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པ་སོགས་འབེལ་གཏམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་
གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། འབེལ་བའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༧ བ ༣ བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་། གཙང་། ཤོག ༢༡༢ བ ༡ བརྟེན་ཏེ་འབྲིང་དང་།

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 627

གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་བདུན་ཏེ་ཞེས་ཏེ། འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་བདུན་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་ཕབ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་དོན་དང་རྣམ་བཤད་རྣམ་ངེས་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་དང༌། དྲི་བ་རྣམ་ངེས་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བསྡུ་བ་རྣམ་ངེས་དང༌། གང་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྨྲ་བ་རྣམ་ངེས་དང༌། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མཚོན་བྱེད་ལྡེམ་དགོངས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལེའུ་དང་པོ་བཞིས་རང་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས། ལེའུ་ཐ་མས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ཏེ། ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། རྫུ་འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པས། དེ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང༌། དོན་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པས་གཏམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ནང་ནས། རིགས་པས་ལེགས་པར་འཐད་པའི་གཏམ་ནི་འབེལ་བའི་གཏམ་སྟེ། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏམ་དང༌། རིགས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་མོ། །དེ་ཡང་སློབ་མ་ལ་བཤད་པ་དང༌། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་རྩོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། དྲང་དོན་གྱི་མདོའ་ིདོན་འཆད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པ་དང༌། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དྲི་བ་ནི། དོན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གྲངས་དང་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དྲུག་ཅེས་ ིཏེ། ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་དོན་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དྲུག་ཅེས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་དོན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ངོ་བོའ་དོན་སོགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གནས་སྐབས་ཅན་དང༌། ི

628 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དོན་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ངོ་བོའ་དོན་དང༌། ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང༌། མ་རིག་ ིཔ་ལས་འདུ་བྱེད་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་འབྲས་བུའི་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། ལས་ཀྱི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་དོན་ལྔ་ཡོད་དེ།
དམིགས་པའི་ལས་སོགས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པའི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། ལྡན་པའི་ཚུལ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཁང་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མང་པོ་ལྡན་པ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བཅིངས་པ་ལྟ་བུ་འཆིངས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། སྐྱེས་གནས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲེལ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། རེས་འགའ་བདེ་བ་དང་ལྡན། རེས་འགའ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་གནས་སྐབས་ལས་གྱུར་པ་དང༌། ཆགས་སྡང་མངོན་དུ་གྱུར་པས་རྒྱུད་དཀྲུགས་པ་ལྟ་བུ་འགྱུར་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཇུག་པའི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། འཇུག་པའི་དོན་ཡང་ལྔས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་སྐྱེ་འགག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང༌། འཁར་གཞོང་ལ་རྒ་ཤག་ལྟར་རྟེན་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འཇུག་པ་དང༌། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་དང༌། ཆོས་གཅིག་ལ་དུ་མར་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།གཉིས་པ་ལ། དྲི་བ་ནི། རྣ་མར་1

ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང༌། མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་འཆད་པའི་སྒོ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱའི་དོན་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྙེད་2

ཡོད་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་
ཀྱིས་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང༌། ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དང༌། སྤངས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠༩ ན ༤ གཙང་། སོག ༢༡༤ ན ༣ དྲི་བ་ནི། མར་ཞེས་སོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠༩ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༡༤ ན ༤ ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་དང་།

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 629

པ་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོས་ཕྱེ་བ་གཉིས་དང༌། ཚིག་གི་བྱེད་པས་ཕྱེ་བ་དྲུག་དང༌། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དྲུག་གོ །དང་པོ་ནི། གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་དོན་སོགས་ལྔའི་སྒོ་ནས་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམ་བཤད་བསྡུ་བའི་སྒོ་དང༌། བསླབ་པ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་བསྡུ་བའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི་དྲུག་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡན་
ལག་དང་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ་དང། དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུན་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་དང༌། བསྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོས་བསམ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་སྤོང་བ་སྤོང་བའི་སྒོ་དང༌། དོན་གཞན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་བརྗོད་ཚུལ་གཞན་སྟོན་པ་ཡི་གེ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྒོ་དང༌། ཆུད་ཟ་བ་དང་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ། ཆུད་ཟ་བ་དང་མི་ཟ་བའི་སྒོ་དང༌། གང་ཟག་གྲངས་འདི་སྙེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་དང་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མུ་བཞིའི་དྲི་བ་དང་ལན་གྱི་དོན་ལན་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞག་པའི་སྒོ་དང༌། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དང༌། ཐོབ་པ་དང་། བཤད་པ་དང༌། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། དགོངས་པའི་ཚུལ་དྲུག་གིས་དོན་བརྗོད་པ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་དང༌། ཚུལ་དེ་ལ་བརྩམས་ནས་དེའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དང༌། ཚིག་སོ་སོའ་ནུས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟོབས་དང་སྟོབས་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ ིདང༌། ཚིག་སྔ་མ་བཤད་གཞིར་གཟུང་ནས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལྟ་བུ་བཟླས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སྒོ་དང༌། ཚིག་རེ་རེ་ལ་མུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། སྒོ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་

630 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

ལ་དབབ་པ་དང༌། བྱེད་ཚིག་བརྒྱད་དང་ཚུལ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དྲི་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཚིག་རེ་རེ་ནས་དྲིས་1

ས་ཡང་གཞན་འདྲི་བ་ཞིག་ནས་རྟོག་པ་དང༌། ལན་གཙོ་
བོར་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པ་ཚིག་གོང་མ་དང་སྦྱོར་བ་དང༌། གཟུང་བ་ཡིན་ན། འཛིན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེས་པ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྔ་མས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཚིག་འོག་མ་དང་སྦྱོར་བ་དང༌། མུ་གཉིས་པ་དང༌། གསུམ་པ་དང༌། བཞི་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་དང༌། ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བདེན་པ་གང་གིས་བསྡུས་ཞེ་ན། མེད་2

དོ་ཞེས་སྤོང་བའི་ཚུལ་སྟོན་
པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡང་དག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེས་ཏེ། དྲི་བ་
རྣམ་པར་ངེས་པ་བྱེད་ཚིག་བརྒྱད་དང་ཚུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་དམིགས་ཞེས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་གང་མ་དམིགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མ་དམིགས་པ་སོགས་གང་གིས་མ་དམིགས་པ་དང༌། རྒྱུ་ཅིས་མི་དམིགས་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་གང་
ཟག་3

གིས་མི་དམིགས་པ་དང༌། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་གང་དུ་མ་དམིགས་པ་དང། རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་པ་སོགས་དྲི་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ངེས་པ་དང༌། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་རྩོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སུན་འབྱིན་དང་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས་དང༌། སློབ་མ་ལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུ་བཞིས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་ལ་དྲི་བ་ནི། བསྡུ་བ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་
བསྟན་ནི། གནས་བཅུས་ཞེས་སོ། །རྒྱས་བཤད་ནི། གནས་བཅུ་ཞེས་ཏེ། གནས་བཅུར་བསྡུས་ཏེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡༠ ན ༤ གཙང་། ཤོག ༢༡༥ ན ༣ དྲིས་ནས་ཡང་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡༠ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༡༥ ན ༥ མདོ་སྡེ་ཞེས། སྤོང་བའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༡༠ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༡༥ བ ༡ ཡུལ་ཅན་གང་གིས་མི་དམིགས་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 631

ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཕན་ཚུན་རྩོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་རྣམ་ངེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐུན་མོང་བ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཐབས་དང༌། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང༌། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཞི་དང༌། མཐོང་ལམ་དང༌། སྒོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང༌། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་སློབ་མི་སློབ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་དང༌། ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཅུས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། སྨྲ་བ་རྣམ་པར་ཞེས་
སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་ནི། སྨྲ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། སྨྲ་བའི་ཚུལ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྨྲ་བའི་ངོ་བོ་སོགས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཤད་ལ་དྲུག །སྨྲ་བའི་ངོ་བོ་དང༌། གང་གི་དྲུང་དུ་སྨྲ་བར་བྱས་པའི་དབང་པོ་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྨྲ་བའི་བརྗོད་བྱ་དང༌། ལེགས་པར་སྨྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཉེས་པར་སྨྲ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། སྨྲ་བའི་རྒྱན་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་ནི། སྨྲ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། སྨྲ་བའི་ངོ་བོ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྨྲ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྨྲ་བའི་ངོ་བོ་དོན་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་བརྗོད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་སྨྲ་བ་ཐུན་མོང་གི་སྨྲ་བ་གཉིས་དང༌། ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་སྨྲ་བ་དང༌། ཚིག་ངན་སྨྲ་བ་དོར་བྱའི་སྨྲ་བ་གཉིས་དང༌། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་མཐུན་པར་སྨྲ་བ་དང༌། གོང་མའི་ཁྱད་པར་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང༌། ཐོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་སྨྲ་བ་གདམས་པར་སྨྲ་བ་སྟེ། བླང་བྱའི་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྨྲ་བའི་ཞལ་ལྕེ་བ་ཞེས་ཏེ། སྨྲ་བ་ཐུན་མོང་གི་དབང་པོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྨྲ་བའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྒོས་པ་འདུ་བའི་ས་ནི། རྒྱལ་པོས་དབང་པོར་བསྐོས་པ་དང༌། འདུས་པ་ནི། ཚོང་འདུས་སོགས་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ།།གསུམ་པ་ལ། སྨྲ་བའི་གཞི་ཞེས་ཏེ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་

632 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

བྱ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་1

བོ་དང། ཁྱད་པར་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་ནི། རང་འདོད་གཞན་ལ་ཚིག་གིས་སྟོན་པའོ། །གཏན་ཚིགས་ནི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩོད་གཞི་དང་རྟགས་ཆོས་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་དཔེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་སྦྱར་ནི། དུ་ལྡན་ལ་ལ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་གཞན་མཚུངས་པར་བསྙད་པའོ། །མཇུག་སྡུད་ནི། སླར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའོ། །རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དང༌། ལྐོག་གྱུར་གསར་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང༌། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་སྟོན་པ་ནི། ལུང་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ།བཞི་པ་ནི། སྨྲ་བའི་རྒྱན་ནི་ཞེས་ཏེ། སྨྲ་བའི་རྒྱན་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང༌། དེ་ཡང་སྒྲ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་སྨྲ་ནུས་པ་དང༌། མཁས་པ་འདུས་པའི་དབུས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚིག་མཐར་ཕྱིན་པར་ཉན་ནས་ཚིག་དལ་དུ་སྨྲ་བ་བསྟན་པ་དང༌། གཟུ་བོ་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་སྨྲ་བ་པོ་མཛེས་པའི་ཆོས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྨྲ་བ་ཞེས་སོ། །བཤད་པ་ལ། སྨྲ་བའི་ཉེས་དམིགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བརྗོད་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་རང་སྐྱོན་དང་། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁས་ལེན་པ་དང། བརྗོད་པ་དམའ་བབ་པའི་རྒྱུ་སྐབས་ཀྱི་རྩོད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཏམ་གཞན་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་དང༌། གཏམ་གྱི་ཉེས་པ་ཅལ་ཅོལ་སྨྲ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།དྲུག་པ་སྨྲ་བའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཞར་ལ་བརྩད་ཅིང་སྨྲ་བར་མི་བྱ་བར་
གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྨྲ་བ་དུས་ཚོད་ཟིན་པས་མཛེས་པ་དང༌། སྨྲ་བའི་ཡན་ལག་ཚང་བས་མཛེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྨྲ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། གཞན་དང་སྨྲ་བའི་དུས་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པའི་གནས་ནས་ལེགས་པའི་གནས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཕྱི་རྒོལ་སྣོད་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཟུ་བོ་དང་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་འཁོར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང། རང་ཉིད་ཀྱང་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༡༡ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༡༦ བ ༡ ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས།

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 633

མཐའ་ལ་མི་མཁས་ན་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ལོག་པའི་ཚེ་སྨྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྨྲ་བ་ལ་གཅེས་སྤྲས་ཞེས་ཏེ། སྨྲ་བའི་ཡན་ལག་ཚང་བས་མཛེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པ་དང༌། གང་དུ་སྨྲ་ཡང་མི་འཇིགས་པ་དང༌། དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་འདེབས་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གདམས་པ་དངོས་དང༌། དེ་ཉིད་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡང་བདག་ཅེས་ཏེ། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་རྩོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། དུས་ཀུན་ཏུ་རྩོད་ཅིང་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། གནས་བཅུ་གཉིས་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པས་གཞན་དང་རྩོད་པ་ལྷུར་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་པ་གཅིག་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཉེས་པ་གཅིག་དང༌། གཟུ་བོའ་ཉེས་པ་ ིགཅིག་དང༌། རྩོད་པ་སྨྲ་བའི་ཉེས་པ་དང༌། ངོ་བོའ་ཉེས་པ་ཕྱོགས་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མང་ ིབ་དང༌། སྨྲ་བར་བྱེད་པའི་བསམ་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཕལ་ཆེ་བས་རྩོད་པ་ལྷུར་བླང་བར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་རྣམས་ནི་གོ་བར་སླའོ། །ཐ་མ་བརྒྱད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་པ་དང༌། རང་གཞན་གྱི་སེམས་མི་བསྲུང་བའི་ཉེས་པ་དང༌། མངོན་ཞེན་ཆེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེས་པ་གཉིས་དང༌། བརྒྱུད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་ནི་བདེ་བར་མི་གནས་པ་དང༌། རྒྱུ་མ་ཐོབ་པའི་ཉེས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པར་གྱུར་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ལྡེམ་པོར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི། མིང་གི་ཚོགས་ཞེས་ཏེ།
མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་མ་གྲགས་པའི་དོན་གཞན་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མདོ་སྡེ་ནི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའོ། །བཤད་པ་ལ། སྡིག་ཏོ་བྱས་པས་དག་པར་སྒྱུར་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་སྐྱེ་བོ་བླ་མ་གསོད་པ་དང༌། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་གསོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་ངེས་པ་ཕ་མ་དང༌། ཐུན་མོང་བ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང༌། སྦྱིན་གནས་བྲམ་ཟེ་གཙང་སྦྲ་ཅན་ཏེ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་

634 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

དེ་དག་བསད་པས་དག་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཕ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང༌། མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲེད་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཉེར་ལེན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང༌། གཙང་སྦྲ་ཅན་མཆོག་འཛིན་གཉིས་དང༌། ཡུལ་འཁོར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང༌། འཁོར་དང་བཅས་པ་དེ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་དག་སྤངས་པས་དག་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །ངན་པ་མཆོག་ཏུ་སྒྱུར་བར་སྟོན་པ་ནི། ཡང་ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ངན་པར་གྲགས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ངན་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་དང༌། ངག་གི་ལས་ངན་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ངན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་དགེ་བ་མི་བྱེད་པ་དང༌། བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་དང༌། ཁྱིམ་འབིགས་པ་དང༌། རྫུན་སྨྲ་བ་དང༌། སྐྱུགས་པ་ཟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་མཆོག་གི་སྒྲས་སྟོན་པ་ནི། དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་ཐོབ་པས་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་འགྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ལ་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ལུས་ ིའཛིན་ཀྱང༌། ལོངས་སྤྱོད་དང་སྲོག་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པའོ།1

།འཁོར་བའི་རྒྱུ་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའ་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྒྲ་སྟོན་པ་ནི། སྙིང་པོ་མེད་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས་ཞེས་པ་སྟིེ། དེ་ལ་སྙིང་པོ་ནི་རྣམ་གཡེང་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས་པ་ནི། དེ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའོ། །རྟག་བདེ་སོགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་རྟག་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་རབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འབད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབད་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །ཡང་གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། དོན་ལྔས་བཤད་དེ། སེར་སྣའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་གྱུར་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སེར་སྣའི་ཆོས་ཉིད་འཕེལ་བ་དང༌། མགོ་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་སྐྱོ་ལྟར་བྱེད་པ་དང༌། སློང་བ་པོ་རང་གིས་བླངས་པས་ཆོག་པ་དང༌། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༡༣ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༢༡༨ ན ༥ བསྟན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 635

དུས་རྒྱུན་དུ་སྦྱིན་པ་དང༌། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྦྱིན་པས་སྐྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཡང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་དགོངས་གཞི་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཁྲིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་མི་ཚོལ་བ་དང༌། མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང༌། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བའི་དོན་དུ་རྩོལ་བ་དང༌། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་ཚངས་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། འཁྲིག་པ་ལས་གཞན་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།། །།
༈ འདིར་སྨྲས་པ། གསུང་རབ་འཆད་ཐབས་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན། །རྣམ་བཤད་རྣམ་
པ་བདུན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིས། །སྐལ་ལྡན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གདམས་པ་ཡིས། །འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༈ གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་དོན་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཟག་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་བཏུས་པས་མངོན་པས་བཏུས་པ་དང༌། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དགོངས་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་བཏུས་པས། མངོན་པ་ལས་བཏུས་པས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་གནས་ཟག་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བཏུས་པ་མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བཏུས་པས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང༌། བསྒྱུར་བྱེད་གང་

636 ལེགས་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཞེས་བྱ་བ། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ། རྣམ་བཤད་དང་བཅས་པ་རྫོགས་སོ།། །།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང། ཤི་ལེནྟྲ་བོ་དྷི་དང༌། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོཙྪ་
བ་བནྡྷེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས། ༈ རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་བཤད་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།
༈ དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས། །དྲང་དོན་ངེས་དོན་ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་
ཚུལ། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །འགྲེལ་བྱེད་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་བྱས། །དྲི་མེད་རིག་པའི་མིག་དང་མི་ལྡན་ཞིང༌། །ལེགས་བཤད་ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །གཞུང་འདིའི་རྣམ་བཤད་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིས། །ལུགས་འདི་ལོག་པར་བཤད་པ་མཐོང་བས་ན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་གདམས་པ་དང༌། །རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །དམ་ཆོས་མངོན་པའི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས། །དོན་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད། །མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས། །སྡེ་ཚན་ལྔ་ལ་འདྲིས་པར་མི་བྱེད་པར། །ཇི་སྙེད་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་བལྟ་འདོད་པ། །ཤར་ནུབ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་བཞིན་རིང་དུ་གོལ། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །ཐོགས་མེད་དུས་ནས་བརྩེ་བས་བསྐྱངས་པ་ཡིས། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ལུགས་འདིར་འབད་པས་རིང་དུ་འདྲིས་བྱས་ཀྱང༌། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་ ིརྟོགས་དཀའ་བས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཛད་རིགས། །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །གཞུང་ལུགས་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་པ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་འཛིན་པར་ཤོག།
༈ དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་པ། 637

མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྐྱེགས་སྟོན་བཀའ་བཅུ་པ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏཱིའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བཀའ་དྲིན་དང༌། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བཀའི་དྲིན་དང༌། མཁས་གྲུབ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ལས་ཀྱང་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱི་བོས་མནོས་པ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་ཤངས་སྟོན་བཀའ་བཅུ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །འདིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།། །།
༈ ཆོས་འདི་ཡི་བརྒྱུད་པ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོ། བྱམས་པ་མགོན་པོ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་
གཉེན། བློ་བརྟན། གང་བ་སྤེལ། ཛི་ན་མི་ཏྲ། སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ། དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ། ཟླ་བའི་རྡོ་རྗེ། རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས། མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས། སེ་བཙུན་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱུག །འགར་མི་ཉག་ཡོན་ཏན་གཡུང་དྲུང༌། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང༌། རཱ་རྒྱ་ལི་གསུམ། བྲང་ཏི་དར་མ་སྙིང་པོ། ཀོའུ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། འབན་དཀོན་མཆོག་རྡོ་རྗེ། ཐོ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། མཛད་པ་སྟོན་སྐྱབས། མཛད་པ་གཞོན་བྱང༌། འབྲིང་མཚམས་པ་ཞང་སྤྱི་དཀར་བ་ཆེན་པོ། བོ་དོང་པ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ། སྟག་སྡེ་པ་སེངྒེ་རྒྱལ་མཚན། དཔང་ལོཙྪ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། རེད་མདའ་པ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་ལ། བདག་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཐོས་སོ། །ཡང་རེག་ཆོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་ནས་བཟུང་སྟེ། དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བར་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡང་ཐོས་སོ།། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའ་མཐུས།། ིཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའ་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ ིཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའ་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་ ིཔར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའ་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་ ིདུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའ་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ ིཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། དགེའོ།། །།